

1.

Do 1918. godine

- Venecija
- Mađarska
- Turska
- Austrija
- Francuzi
- Italija
- Teza o hrvatskom nacionalizmu ?

**HABSBURŠKA
MONARHIJA**

UGARSKA

HRVATSKA

TURCI

**MLETAČKA
REPUBLIKA od
1420**

VENECIJA

- Upravljali su dalmatinskim otocima i obalom sve do 1797.
- eksploatirali prirodna bogatstva
- posjekli šumu u Velebitskom kanalu i na Kvarnerskim otocima (Venecija)
- kontrolirali pomorske putove i glavne luke na Jadranu

**HABSBURŠKA
MONARHIJA**

UGARSKA

HRVATSKA

TURCI

MAĐARI

- od 1102. Hrvatska u personalnoj uniji s Mađarskom
- provodili sustavnu centralizaciju, nasilno nametali mađarski jezik; potpuno preuzeli zakonodavstvo upravne i financijske poslove Kraljevine Hrvatske
- Rijeka i Međimurje direktno pod Mađarima – “Riječka krpica”
- Pale su i žrtve apsolutističke vladavine 1845. na Markovom trgu (tzv. srpanjske žrtve)

demonstracije 1895. prilikom dolaska kralja u Zagreb (studenti predvođeni Stjepanom Radićem) – palile su se mađarske zastave, uklanjali natpisi i ploče na mađarskom jeziku

- Austrija i Ugarska podijelili Hrvatsku politički i upravno u tri dijela
- Kuhn Herdervary (1883- 1903) apsolutistički protuhrvatski vladao Hrvatskom

**HABZBURŠKA
MONARHIJA**

**OSTACI OSTATAKA
hrvatskoga kraljevstva**

TURCI 1593.

**MLETAČKA
REPUBLIKA**

DUBROVAČKA REPUBLIKA

TURCI

- 1463. Bosna potpala pod Tursku vlast, a 1482. Hercegovina
- 1493. bitka na Krbavskom polju
- 1526. bitka na Mohačkom polju (pogiba kralj Ludovik)
- 1528. pada Jajce i Banja Luka – Turci prvi put pod Bečom
- 1566. Nikola Zrinski (sa 2500 mladića) u Sigetu zaustavio tursku vojsku koja je trebala osvajati Srednju Europu.
- 1593. bitka kod Siska (Turci zaustavljeni u prodoru prema Beču)
- stanovništvo su dijelili na pravovjerne (muslimane) i nevjernike (raja, stado)
- kršćanski podanici plaćali su Turcima desetinu i harač – Janjičari
- Pravo prve bračne noći (ius primae noctis)

AUSTRIJANCI (Habsburška monarhija)

- od 1527. Hrvatska u sastavu Habsburške monarhije (kasnije Austro-Ugarska monarhija)
- Stvorili **Vojnu krajinu** koja je bila izuzeta ispod Hrvatske banske vlasti i direktno je podredili bečkom dvoru
- Provodili centralizaciju u upravnim poslovima
- Ubojstvo Petra Zrinskog i Krste Frankopana (uz optužbe za suradnju s Turcima)
- 1797. preuzeli Dalmaciju od Mlečana, 1805. prepustili je Francuzima
- suzbijali sve aktivnosti koje su vodile sjedinjenju hrvatskih zemalja

AUSTRIJA

UGARSKA

HRVATSKA

**OSMANLIJSKO
CARSTVO**

FRANCUZI
1805.!

- ..... granice ilirskih pokrajina
- pod francuskom vlašću 1805–1809.
- Napoleonove ilirske pokrajine 1809–1814.
- Ljubljana – glavni grad ilirskih pokrajina
- Dubrovnik – glavni gradovi civilnih pokrajina
- Kotor – glavna mjesta okruga
- Novi – ostali gradovi
- Ceste izgrađene 1805, 1814.
- Knin – Vrnika – Sinj – Trij –
- Vrgorac – Metković – Dubrovnik,
- djelomice Dubrovnik – Kotor – Budva
- Hrvatska

- ILIRSKE
POKRAJINE
U DOBA NAPOLEONA**
- I – Koruška
  - II – Istra
  - III – Kranjska
  - IV – Civilna Hrvatska

FRANCUZI

- 1805. Austrija je prepustila dijelove Hrvatske Napoleonu
- 1806. francuska vojska osvojila Dubrovnik, tako je nakon tisućljetne slobode završila Dubrovačka aristokratska republika koja je tim činom bila dokinuta
- 1807. Francuzi ukinuli i Poljičku pučku republiku (od ušća Cetine do Žrnovnice)

NJEMACKA

MAĐARSKA

**KRALJEVINA
JUGOSLAVIJA**

**ITALIJA
1918.-1943.**

- Nezavisna Država Hrvatska (starije granice do rujna 1943.)
- pod talijanskom aneksijom do 1943. (dio Slovenije, dio Dalmacije i Boka) ili upravom (Crna Gora)
- pod njemačkom aneksijom (dio Slovenije) ili upravom (Banat) ili okupacijom (Srbija)
- pod mađarskom aneksijom (Bačka) ili upravom (Međmurje i Prekomurje)
- područje pod Albanijom (Kosovo, Učinj i dr.)
- njemačko-talijanska demarkacijska linija u NDH

1 : 2 200 000

TALIJANI

- 1918. Kraljevina Italija okupirala dijelove Hrvatske na osnovu tajnog Londonskog ugovora kao kompenzaciju jer je pristupila silama Antante
- Danuncijada – prvi napad fašista na Hrvatsku
- Italija protjerala oko 100.000 Hrvata i Slovenaca
- Italija zatvorila oko 150 Hrvatskih osnovnih i srednjih škola
- Hrvatski jezik izbačen iz službene upotrebe i uveden talijanski jezik kao jedini službeni jezik
- Pred Specijalnim sudom za zaštitu države od 1927. – 1932. osuđeno je 106 Hrvata iz Istre na ukupno 1124 godine zatvora, 5 ih je osuđeno na smrt

1918 - 1941

- Wilsonov koncept
- Srbi dobili ratni plijen – Versaj
- Nastala prva Jugoslavija
- Ubojstva – progoni – procesi (tablica)
- Politički procesi (Radić, Maček)
- Banovina Hrvatska (bez Istre, otoka, Baranje)

Teritorij Države Slovenaca, Hrvata i Srba

Wilsonov koncept

- Pravo naroda na samoodređenje - propao

Srbi doblili ratni plijen

- Versailles
- Kraljevstvo Srba-Hrvata i Slovenaca
(Država SHS + Kraljevina Srbija + Kraljevina Crna Gora)
- Upravna podjela na oblasti protivna povijesnim, etničkim i kulturnim granicama

1918. – 1941.

- Sustavno se provodio politički teror (raspuštane su skupštine, poništavani mandati, nisu se priznavali rezultati izbora, zabranjivano političko djelovanje, ukidanje političkih stranaka)
- Sustavno se provodio progon političke oporbe (ubojstva, zatvaranja, protjerivanje u ilegalu)
- Porezna politika se vodila na štetu “prečanskih” krajeva (zamjena krune za dinare 4:1)
- Svaki oblik nezadovoljstva prema vlasti najbrutalnije kažnjavan; 1920. u pobuni seljaka **25 ubijenih** i preko 100 ranjenih
- Na udaru režima bili su svi opozicijski političari a osobito pripadnici Hrvatske stranke prava, Hrvatske pučke seljačke stranke i Socijalističke radničke partije Jugoslavije
- 1929. – 1932. u Jugoslaviji su provedena **152** politička suđenja; izrečeno je **18 smrtnih presuda** , **4 doživotne robije** , **734** optuženika su osuđena na **2348** godina robije
- u istom razdoblju od **52** optužena pripadnika Hrvatske stranke prava **43** su osuđena na **289** godina robije, **5** na smrt u odsutnosti, **2** na vječitu robiju, **3** su obješena

	Hrvatska pučka seljačka stranka	Hrvatska stranka prava	Socijalistička radnička partija Jugoslavije
POLITIČKA UBOJSTVA	najmanje 5 (S. Radić, P.Radić, Basariček, Pernar, Predavec)	najmanje 4 (dr. Milan Šufflay)	najmanje 15 (Đuro Đaković, Hečimović...)
POLITIČKI PROGONI (uhićenja, zatvaranja, procesuiranja)	najmanje 16	najmanje 74	najmanje 200

Kraljevina Jugoslavija s granicama banovina od 1929.

Kraljeva diktatura od 1929-1931

- “Došao je čas kada između kralja i naroda nesme da bude posrednika”
- Ukinuta skupština
- Nova upravna podjela - na **Banovine**
- Zabranjene političke stranke i kulturno-nacionalne organizacije
- Donesen Zakon o zaštiti države

Pregovori o Hrvatskom pitanju

- 1934 atentat u Marseillesu
- 1935 pronacistička Jugoslavenska vlada
- Unutarnja kriza u Jugoslaviji
- Pregovori o Hrvatskom pitanju
- 1939 sporazum Cvetković – Maček

(nova upravna reorganizacija Banovina u Kraljevini Jugoslaviji)

Zemljovid Republike Hrvatske

Zemljovid Banovine Hrvatske

“Izgubljeni teritorij”

“Dobiveni teritorij”

Banovina Hrvatska

- Banovina Hrvatska ostala bez Istre – otoka – Baranje
- Izrazi nezadovoljstva u Hrvatskoj i iseljeništvu sporazumom Cvetković – Maček i Banovinom Hrvatskom

3.

1941 - 1945

- NDH (karta, demarkaciona linija, tekst)
- Popis vojski (tablica)
- Nedićeva Srbija (karta, logori, progoni)
- Treći rajh – karta
- Teritorij pod partizanima

NJEMAČKA

MAĐARSKA

ITALIJA

**NEZAVISNA
DRŽAVA
HRVATSKA**

SRBIJA

**CRNA
GORA**

ALBANIJA

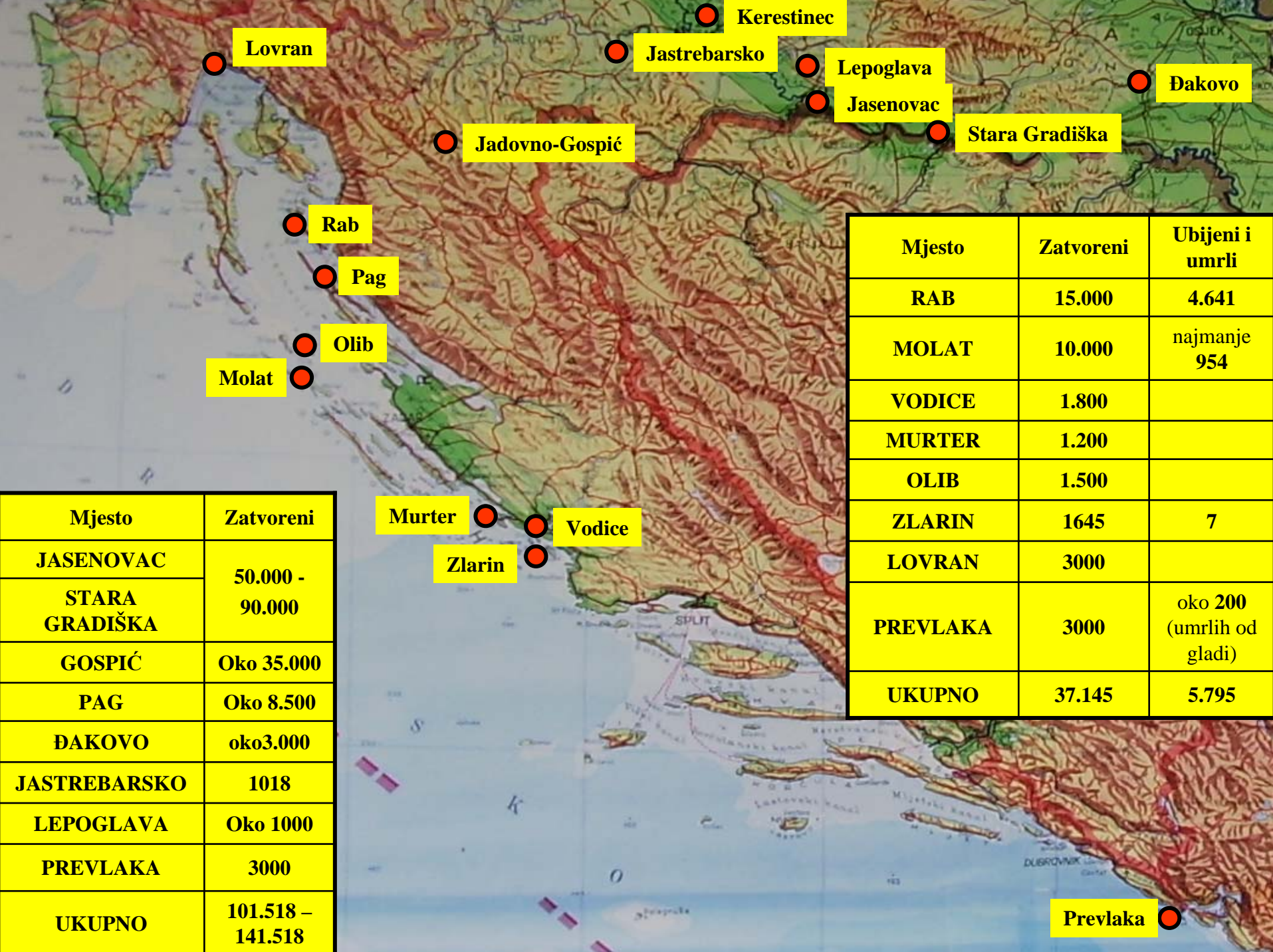

Nezavisna Država Hrvatska (stanje granica do rujna 1943.)
pod talijanskom aneksijom do 1943. (dio Slovenije, dio Dalmacije i Boka) ili upravom (Crna Gora)
pod njemačkom aneksijom (dio Slovenije) ili upravom (Banat) ili okupacijom (Srbija)
pod mađarskom aneksijom (Bačka) ili upravom (Međimurje i Prekomurje)
područje pod Albanijom (Kosovo, Užice i dr.)
njemačko-talijanska demarkacijska linija u NDH

1 : 2 200 000

1941. – 1945.

- Vojske na teritoriju NDH : **USTAŠKA VOJNICA, DOMOBRANSTVO, ČETNIKA, TALIJANSKA VOJSKA, NJEMAČKA VOJSKA i PARTIZANI**
- Talijanske i njemačke vojne formacije u Hrvatskoj su bile izdržavane iz proračuna NDH-a
- S anektiranog Hrvatskog teritorija Italija je protjerala najmanje 17.000 Hrvata (toliko ih se naime službeno prijavilo kod vlasti NDH) a dio je osnovao partizanske postrojbe
- Talijanski specijalni sud za Dalmaciju je od 1941. – 1943. godine procesuirao preko 5.000 ljudi, od kojih je oko 500 osuđeno na smrt
- Talijani su osnovali velik broj logora, a dio stanovništva su odvodili i u logore u Italiju
- u Talijanskoj zoni četnici su “poklali” preko 45.000 Hrvata i Muslimana – civila
- NDH – rasni zakoni, logori
- ukupni ratni demografski gubici su:
- **Na području današnje RH – 661.543, i današnje BiH – 580.767**

Lovran

Kerestinec

Jastrebarsko

Lepoglava

Jasenovac

Dakovo

Jadovno-Gospić

Stara Gradiška

Rab

Pag

Olib

Molat

Murter

Vodice

Zlarin

Mjesto	Zatvoreni	Ubijeni i umrli
RAB	15.000	4.641
MOLAT	10.000	najmanje 954
VODICE	1.800	
MURTER	1.200	
OLIB	1.500	
ZLARIN	1645	7
LOVRAN	3000	
PREVLAKA	3000	oko 200 (umrlih od gladi)
UKUPNO	37.145	5.795

Mjesto	Zatvoreni
JASENOVAC	50.000 - 90.000
STARA GRADIŠKA	
GOSPIĆ	Oko 35.000
PAG	Oko 8.500
ĐAKOVO	oko 3.000
JASTREBARSKO	1018
LEPOGLAVA	Oko 1000
PREVLAKA	3000
UKUPNO	101.518 – 141.518

Prevlaka

BROJČANI POKAZATELJI JASENOVAČKOG MITA

Broj žrtava	Godina nastanka	Autor
55	18. 5. 1945.	Očevid u Jasenovcu kojeg je izvršila Anketna komisija (v. str. 40)
481	lipanj 1964.	Antropološko iskopavanje stručne komisije (v. str. 60)
8.500 (do ožujka 1942.)	31. 3. 1942.	Direktiva Tita OŠ NOP-a za Bos. Krajinu (v. str. 32)
8.500 (do ožujka 1942.)	4. 4. 1942.	Titova depesha IK Internacionale (v. str. 32)
30.000 do 40.000	1989.	F. Tuđman (v. str. 152)
50.000	1992.	V. Žerjavić (v. str. 108)
200.000 do 300.000 (do pred kraj 1942.)	1942.	Brodara PO AVNOJ-a (v. str. 33)
480.000 do 900.000	1986.	A. Miletić (v. str. 142)
500.000 do 600.000	1946.	Zemaljska komisija (v. str. 38)
500.000 do 600.000	1986.	J. Šalić (v. str. 138)
500.000 do 700.000	1989.	V. Dedijer (v. str. 127)
550.800	15. 11. 1961.	Komisija SUBNOR-a Bos. Dubice (v. str. 63)
600.000 (do 1943.)	1945.	Državna komisija (v. str. 43)
700.000	8. 10. 1989.	S. Živanović (v. str. 65)
700.000	1974.	R. Trivunčić (v. str. 130)
900.000 (do 1943.)	18. 5. 1945.	M. Duzemlić (v. str. 41)
1.110.929	1990.	R. Bulatović (v. str. 67)
1.400.000	18. 5. 1945.	M. Marić (v. str. 40)

- Broj ratnih žrtava na području komunističke Jugoslavije nije se smio objektivno istraživati, jer je režim brojem žrtava manipulirao u političke svrhe.

Odnosno, u različitim prigodama navodili su se drastično različiti (proizvoljni) brojevi.

Tu situaciju najbolje ilustrira tablica koja (na temelju Jugoslavenskih komunističkih izvora) govori o broju žrtava u logoru Jasenovac.

- Niti nakon 1990 g. Nisu provedena znanstvena istraživanja koja bi utvrdila broj i strukturu žrtava 2. Svjetskog rata u RH ili na prostoru bivše Jugoslavije

UREDNIK:

Dr. sc. Alexander Buczynski

IZVRŠNI UREDNIK:

Branko Ivanda, prof.

ZA IZDAVAČA:

Prof. dr. sc. Marko Pranjić

RECENZENTI:

Prof. dr. sc. Marijan Matička

Dr. sc. Dragutin Pavličević

Josip Jurčević

NASTANAK
JASENOVAČKOG MITA

Problemi proučavanja žrtava
Drugog svjetskog rata na području Hrvatske

II. izdanje

Hrvatski studiji

Zagreb, 2005.

- Teritorij pod kontrolom Osovine
- Teritorij pod nadzorom Saveznika
- Formalno neutralne države

“Treći Reich”

- Teritorij pod kontrolom Osovine
- Teritorij pod nadzorom Saveznika
- Formalno neutralne države

“Nedićeva Srbija”

ATLANTSKI OCEAN

SJEVERNO MORE

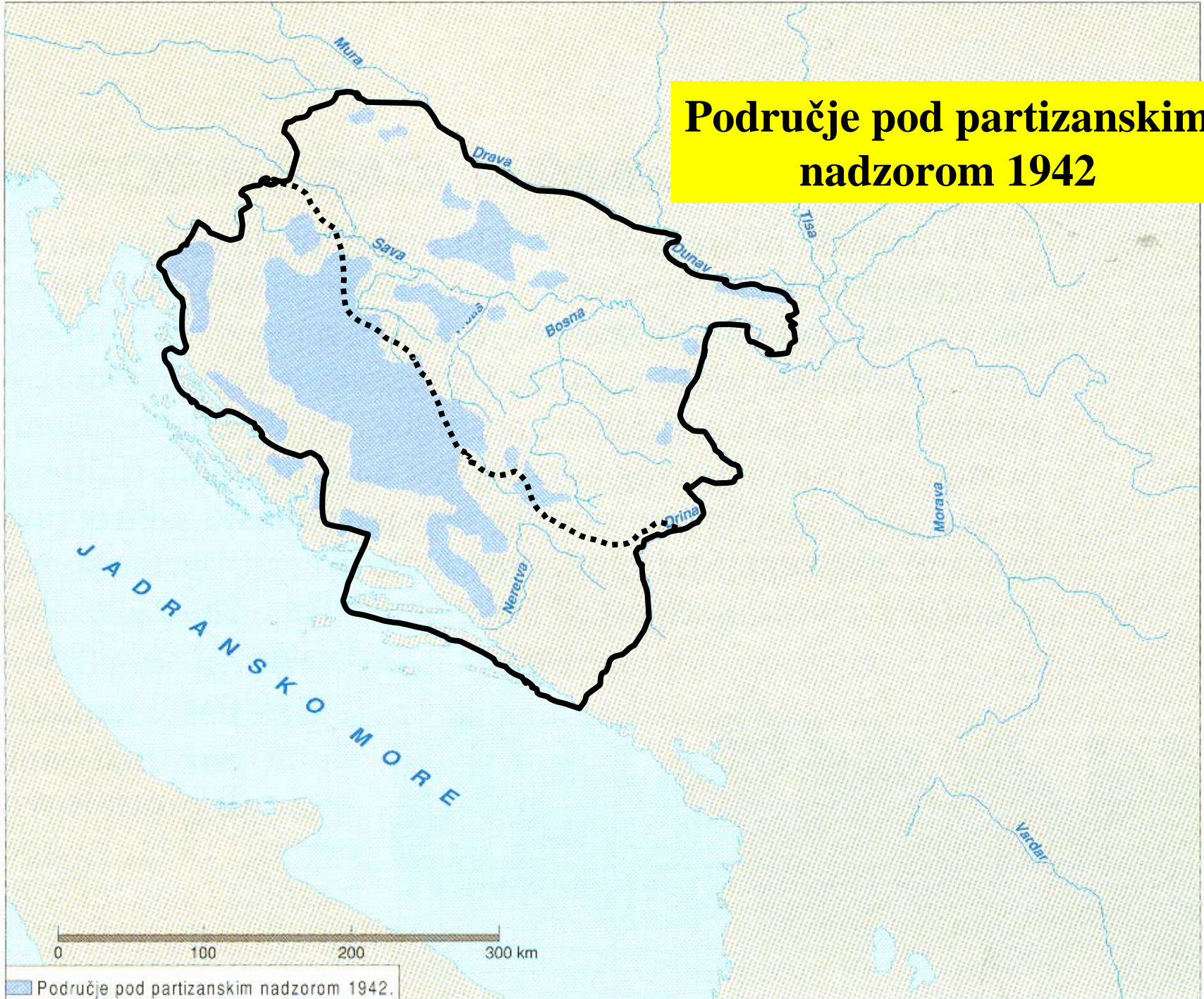
CRNO MORE

SREDOZEMNO MORE

0 500 1000 km

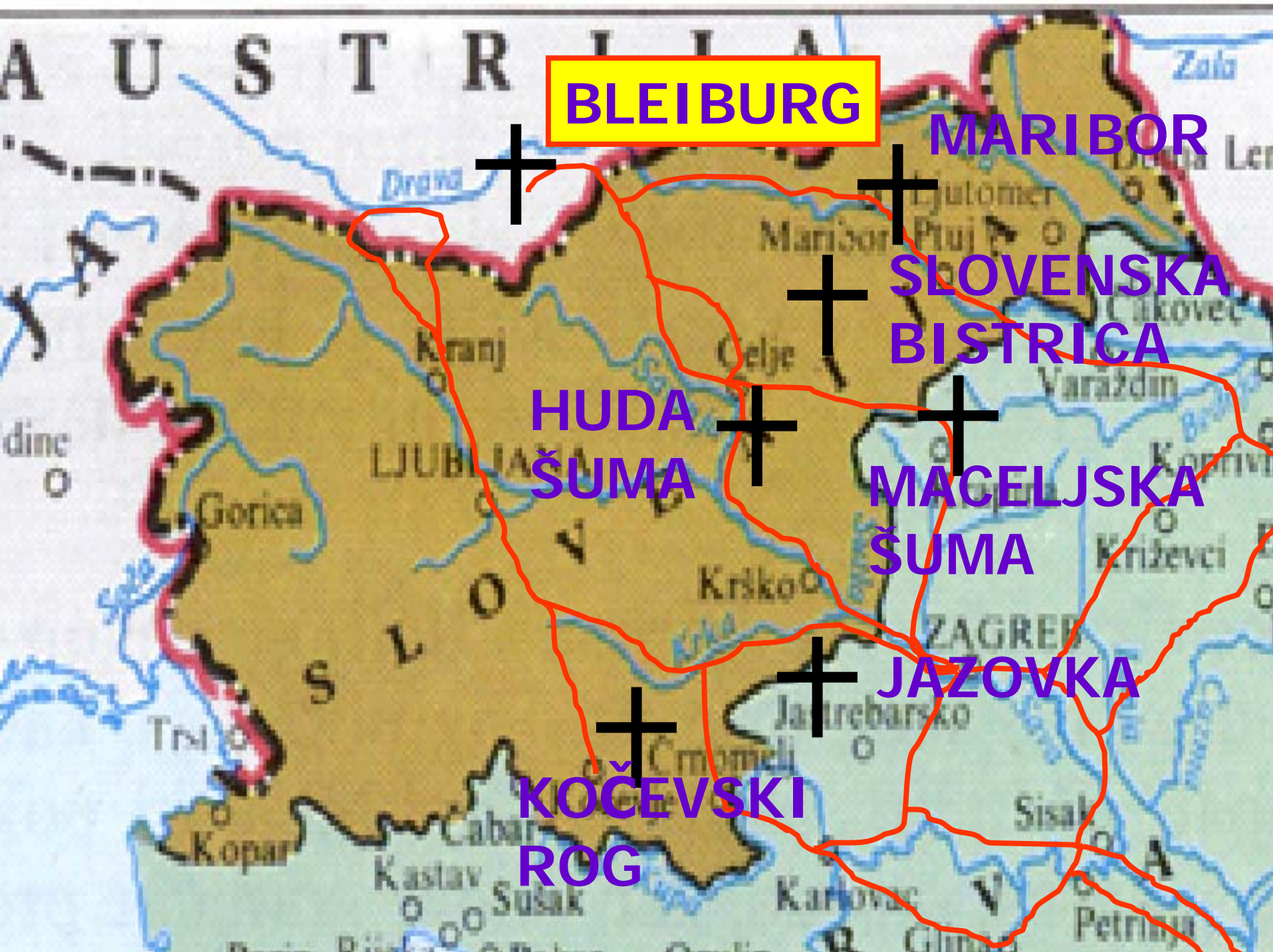
Područje pod partizanskim nadzorom 1942

4.

1945 - 1980

- Bleiburg, Križni put
- Promjena vlasničkih odnosa, Agrarna reforma
- Sukob sa Staljinom
- Goli otok
- Progon intelektualaca
- Gospodarska kriza
- Prodaja ljudi od 1965.- 500. 000 pretežito Hrvati
- Hrvatsko proljeće 1971.

BLEIBURG

MARIBOR

**SLOVENSKA
BISTRICA**

**HUDA
ŠUMA**

**MACELJSKA
ŠUMA**

JAZOVKA

**KOČEVSKI
ROG**

1945. – 1980.

- na Bleiburgu i Križnom putu - 200.000 mrtvih, samo u Sloveniji pronađeno 410 masovnih grobnica
- nasilna kolonizacija i nacionalizacija zemljišta, stvaranje društvenog/državnog vlasništva
- otimanje zemljišta, brisanje iz državljanstva i protjerivanje Folksdojčera, Talijana iz Dalmacije, Poljaka, Mađara i Čeha
- u sukobu sa Staljinom stradalo je 55.663 osobe koji su se sumnjičili za suradnja sa informbiroom, 16.312 osobe pritvorene
- samo u BiH od 1945. – 1959. vlasti su ubile 5.098 osoba, osudile 341 svećenika, osudile preko 5.000 osoba
- zbog političkih tortura i ekonomske bijede sve veći broj ljudi je iseljavao iz Jugoslavije
- 1965. Međunarodna razmjene rada; prodaja radne snage
- već 1967. u iseljeništvu je bilo 2.150.000 emigranata
- 1971. Hrvatsko proljeće – studentski nemiri

KRIŽNI PUT

SOCIJALISTIČKA JUGOSLAVIJA

1945. – 1980.

- **BLEIBURG – KRIŽNI PUT - Ubijeno oko 200.000 civila i vojnika**
- **Njemačka nacionalna manjina – protjerano iz Jugoslavije oko 500.000**
- **Talijanska nacionalna manjina – protjerano iz Jugoslavije oko 200.000**
- **Poljska nacionalna manjina – protjerano iz Jugoslavije oko 15.000**
- **Informbiro - uhićeno 16.312 zlostavljane 55.663 osobe (Andrija Hebrang i drugi)**
- **Logor Goli otok zatvoreno preko 20.000 ljudi**
- **U Hrvatskoj od 1945 – 1989 – 30.000 političkih procesa**
- **Hrvatsko iseljeničtvo - 77 ubijenih + 24 atentata**

SR Hrvatska nakon Drugog svjetskog rata

GOLI O.

Kazneno popravni dom

**Kazneno popravni dom
“Zatvoreno preko 20. 000 ljudi”**

1945. – 1980.

Odnos vlasti prema nacionalnim manjinama	Odnos vlasti prema vlastitom narodu	PROTJERANI	UBIJENI
	BLEIBURG – KRIŽNI PUT		Oko 200.000
FOLKSDOJČERI (Nijemci)		Oko 500.000	
Poljaci		Oko 15.000	
Talijani		Oko 200.000	
	Informbiro	Uhićeno 16.312 diskriminirano 55.663 osobe	dr. Andrija Hebrang i drugi
	Goli otok	preko 20.000	
	ISELJENIŠTVO		77 ubijenih + 24 atentata

1980 - 1989

- Titova smrt
- Kriza na Kosovu-intervencija JNA i milicije
- Kongres SKJ
- Memorandum SANU 1986
- Slobodan Milošević – 1987 (8.sjednica CKSKS)
- Srpski udar na Kosovo-zatvori puni Albanaca (i u RH)
- Srušen Ustav-ukinute autonomije pokrajina
- Srbija-Crna Gora

SR Hrvatska nakon Drugog svjetskog rata

1981 god. Kriza na Kosovu

**Intervencija JNA i pripadnika SUP-a
iz svih republika SFRJ !**

14. Kongres SKJ

Ilija Garašanin

Načertanije

Program spoljašne i nacionalne politike Srbije na koncu 1844. godine

SADRŽAJ:

- [O Iliji Garašaninu](#)
- [NAČERTANIJE](#)
- [Politika Srbije](#)
- [Primječanija o razdeljenju carstva](#)
- [O sredstvima, kojima bi se cjelj srbska postići mogla](#)
- [Uvodna sredstva](#)
- [Najpre da označimo naša otnošenija sprema Bugarske](#)
- [O politici Srbije u smotreniju Bosne, Ercegovine, Crne Gore i Sjeverne Albanije](#)
- [Srem, Bačka i Banat](#)
- [O sojuzu sa češkim Slavjanima](#)

Iz ovih osnovopoloženija sleduje, da, ako bi se pre ovog opšteg sojedinjenja Srbstva što osobito u Bosni preobražavati počelo, da se to preobraženje tako čini kako bi ono samo služilo kao priugotovlenije za ono opšte sojedinjenje sviju Srba i provincija ujedno, kojim jedinim načinom može se računati na postizenje one velike cjeli i onog interesa koji je svima ovim Srbima jednak. - Jer ovde Srbiju samo zato

ЛИНГВИСТИКА И ФИЛОЛОГИЈА

Vuk Stefanović Karadžić

Srbi svi i svuda

**Kovčežić za istoriju, jezik i običaje
Srba sva tri zakona,
(Beč, 1849)**

Vuk Stefanović Karadžić, All Serbs - everywhere, Vienna, 1849, p. 7

"Dobrovski and Šafarik proved the fact that all Slavic people went once under the Serbian name and that the name "Serb" is older than the Slavic and Slavonic name."

GREATER SERBIA ACCORDING TO THE CHETNIK IDEOLOGIST STEVAN MOLJEVIĆ 'S PROJECT
(30th JUNE 1941)1)

MEMORANDUM SRPSKE AKADEMIJE
ZNANOSTI I UMETNOSTI (nacrt)
Jesen 1986.

Nauka i Umetnosti

Jesen 1986.

Memorandum of the Serbian Academy of Arts and Sciences, Autumn 1986.

"The formally established equality of all Republics, as established by the SFRY Constitution is actually devaluated by the fact that it was imposed upon the Republic of Serbia making it give up a good deal of its rights and authorities for the benefit of the Autonomous Districts, whose status is, in most part, ruled by the Federation Constitution. Serbia must state publicly that this state of affairs has been imposed upon it.... (p. 72).

The 1974 Constitution made Yugoslavia a very unstable community where other alternatives, besides the Yugoslavian one, have been taken into consideration as presented by the recent statements of the representatives from Slovenia as well as the previous standpoints of Macedonian politicians. Such considerations and a basically executed decentralization bring us to the conclusion that Yugoslavia is threatened with its further decomposition.“ (p. 72).

албански национализам на Косову не може се сунбити ако Србија не престане бити јединица република чије унутрашње односе уређују други.

Уставом СФРЈ формално утврђена равноправност свих република у стварности је обезвређена наметаном Републици Србији да се одрекне доброг дела својих права и овлашћења у корист аутономних покрајина чији је статус у највећој мери регулисан Уставом Федерације. Србија мора отворено рећи да јој је то уређивање наметнуто. То се нарочито односи на положај покрајина, реално промовисаних у Републици које се уређују неупоредиво више као конститутивни елемент Федерације него као део Републике Србије. Поред тога што није вољно рачуна о држави српског народа, Устав СФРЈ је стварао и несавладиве тешкоће њеном конституисању. Ради задовољавања легитимних интереса Србије, неизбежно се намеће ревизија тог Устава. Аутономне покрајине би морале постати прави саставни делови Републике Србије, тако што би им се дао онај степен аутономије који не нарушава интегритет Републике и обезбеђује остваривање општих интереса шире заједнице.

Нерешено питање државности Србије није једини недостатак који би требало отклонити уставним променама. Југославија је са Уставом из 1974. године постала веома лабави државни заједница у којој се размисља и о другим алтернативама, а не само југословенској, као што показују скорашње изјаве словеначких јавних посленика и ранији ставови македонских политичара. Оваква размисљања и темељно извршена дезинтеграција наводе на помисао да Југославији прети опасност од даљег растапања. Српски народ не може спокојно очекивати будућност у таквој не-

Ustavom SFRJ formalno utvrđena ravnopravnost svih republika u stvarnosti je obezvređena nametanjem republici Srbiji da se odrekne dobrog dela prava i ovlašćenja u korist autonomnih pokrajina, čiji je status u najvećoj meri regulisan ustavom federacije. Srbija mora otvoreno reći da joj je to uređenje nametnuto.

Jugoslavija je sa Ustavom iz 1974. godine postala veoma labava državna zajednica u kojoj se razmišlja i o drugim alternativama, a ne samo jugoslovenskoj, kao što pokazuju skorašnje izjave slovenačkih javnih poslenika i raniji stavovi makedonskih političara. Ovakva razmišljanja i temeljno izvršena dezintegracija navode na pomisao da Jugoslaviji pretila opasnost od daljnjeg rastočavanja.

албански национализам на Косову не може се сунбити ако Србија не престане бити јединица република чије унутрашње односе уређују други.

— Уставом СФРЈ формално утврђена рavnopravnost свих република у стварности је обезвређена nametanjem Републици Србији да се одрекне dobrog dela prava i ovlašćenja у корист аутономних покрајина чији је статус у највећој мери регулисан Уставом федерације. Србија мора отворено рећи да joj je to uređenje nametnuto. То се нарочито односи на положај покрајина, реално промовисаних у републике које се уређују неупоредиво више као конститутивни елемент федерације него као део Републике Србије. Поред тога што није вољно рачуна о држави српског народа, Устав СФРЈ је стварао и несавладиве тешкоће њеном конституисању. Ради задовољавања легитимних интереса Србије, неизбежно се намеће ревизија тог Устава. Аутономне покрајине би морале постати прави саставни делови Републике Србије, тако што би им се дао онај степен аутономије који не нарушава интегритет Републике и обезбеђује остваривање општих интереса шире заједнице.

Нерешено питање државности Србије није једини недостатак који би требало отклонити уставним променама. Југославија је са Уставом из 1974. године постала веома лабави државни заједница у којој се размишља и о другим алтернативама, а не само југословенској, као што показују скорашне изјаве словеначких јавних посленика и ранији ставови мakedонских политичара. Оваква размишљања и темељно извршена dezintegracija navode na pomisao da Jugoslaviji pretila opasnost od daljeg rastočavanja. Српски народ не може спокојно очекивати будућност у таквој не-

Srušen

USTAV

JUGOSLAVIJE

Srpski udar na Kosovo 1988. godine

● LJUBLJANA

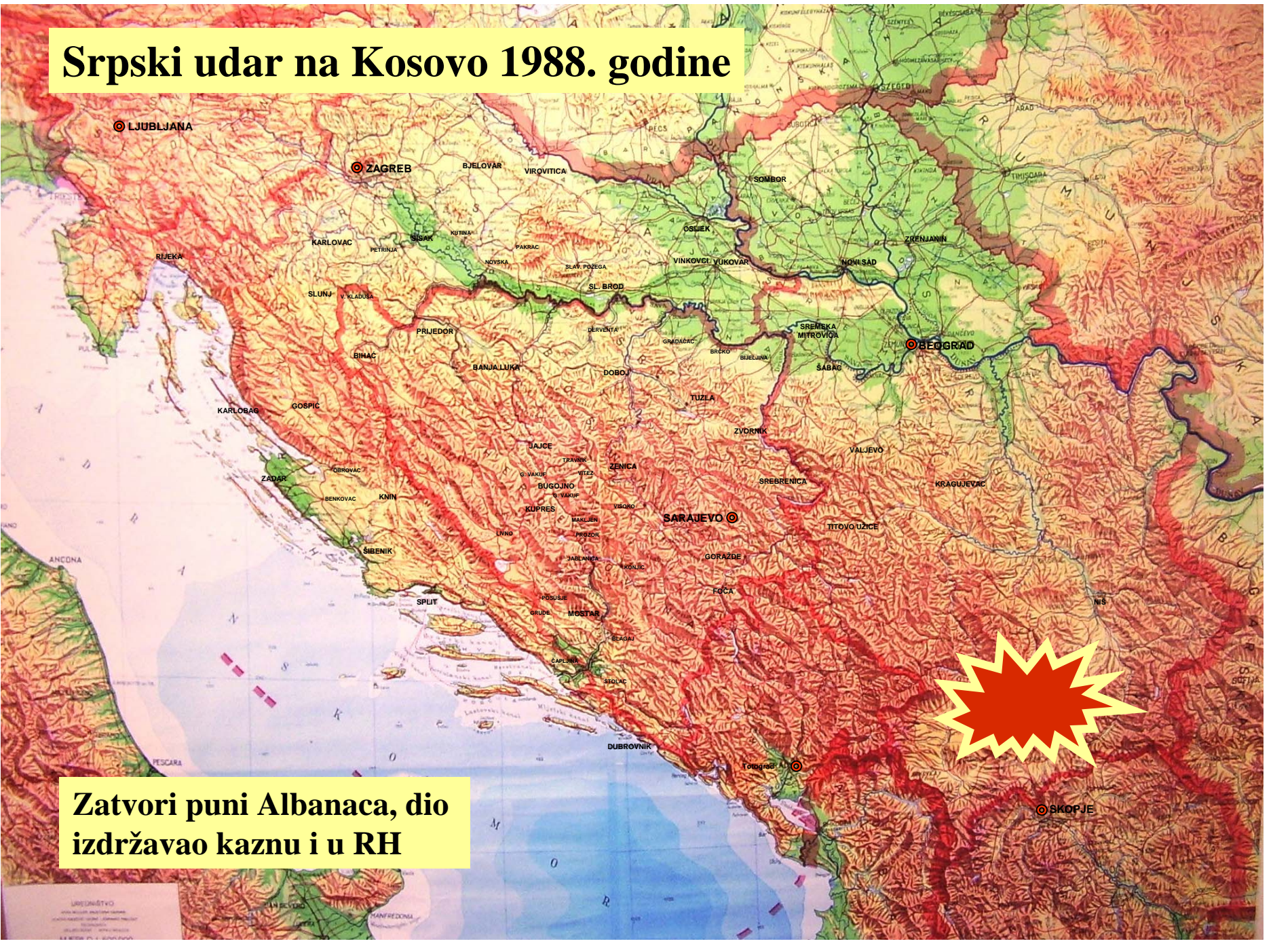
● ZAGREB

● BEOGRAD

● SARAJEVO

● SKOPJE

Zatvori puni Albanaca, dio izdržavao kaznu i u RH

SFRJ

Srušen Ustav Jugoslavije:

- Ukinute Autonomne pokrajine Vojvodina i Kosovo
- Smanjen suverenitet Crne Gore

6.

1989 – 1990

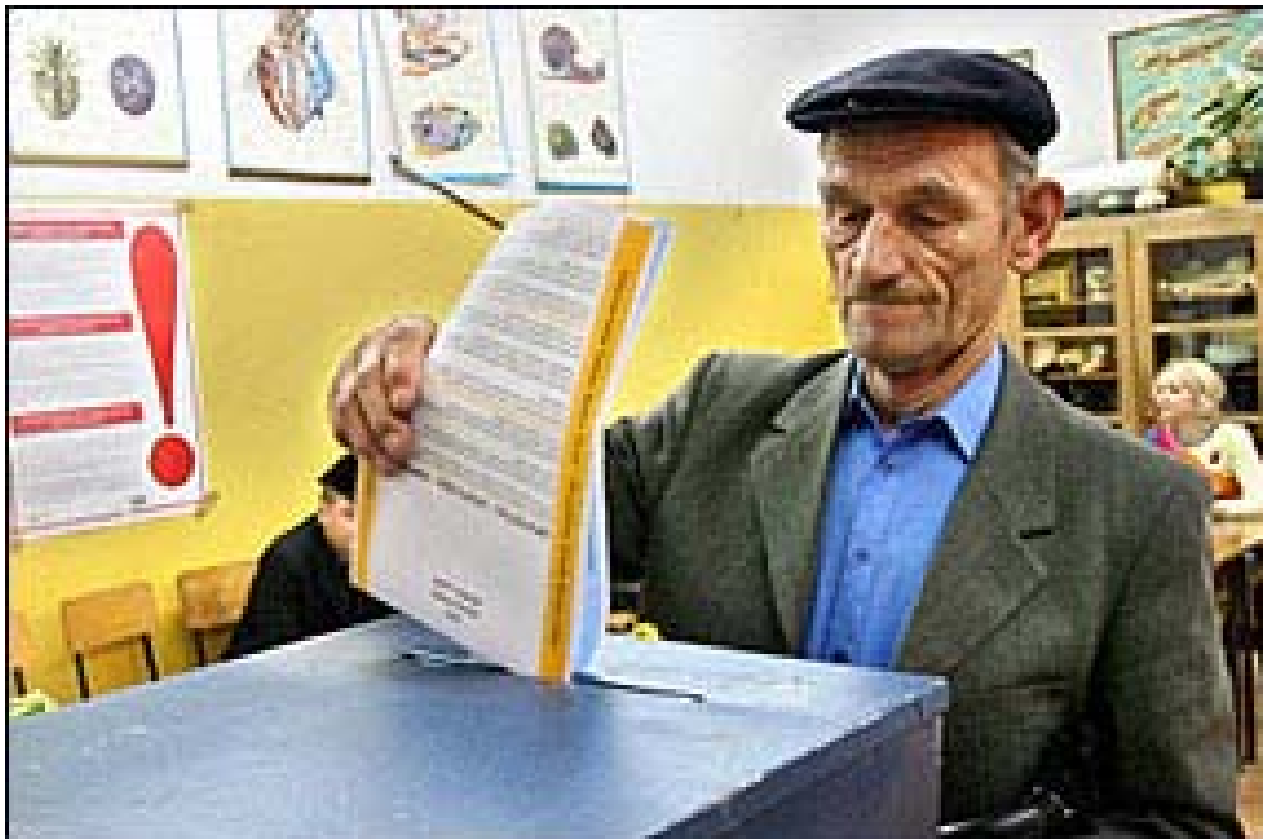
- Raspad SKJ 01.1990. god (14.kongres)
- Formiranje stranaka u RH
- Izbori u RH (travanj – svibanj 1990.)
- JNA razoružala TO – SRH u svibanju 1990.

Raspad SKJ 01.1990. god (14.kongres)

Izbori travanj-svibanj 1990

6a.

1991.

- Formiranje SAO Krajine
- Pokušaj razoružavanja policije RH
- Pakrac (početak 03.mjeseca 1991),
- Plitvice,(Krvavi uskrs 31. 03. 1991)
- Borovo Selo (02. 05. 1991)
- Formiranje ZNG-a (prva polovica travnja 1991.)
- Referendum o nezavisnosti (19. 05. 1991)
- Sabor - proglašenje neovisnosti (25. 06. 1991)
- Napad JNA na Sloveniju.
- Napad na RH svim raspoloživim sredstvima!
- Brijunska deklaracija (07. 07. 1991.)
- Formiranje Badinterove komisije
- Raketiranje Banskih Dvora (07. 10. 1991)
- RH raskida sve veze sa SFRJ (08. 10. 1991)
- Sarajevsko primirje (02 .01. 1992)

Ljubljana

Zagreb

Riječki Zaliv

Medulinski Zaliv

Prilučki Zaton

BIHAĆ

KNIN

Sarajevo

Dana 17. kolovoza 1990. godine, intervenciju MUP-a RH na uklanjanju barikada u pobunjenom Kninu, spriječili zrakoplovi JNA bazirani u Bihaću (BiH).

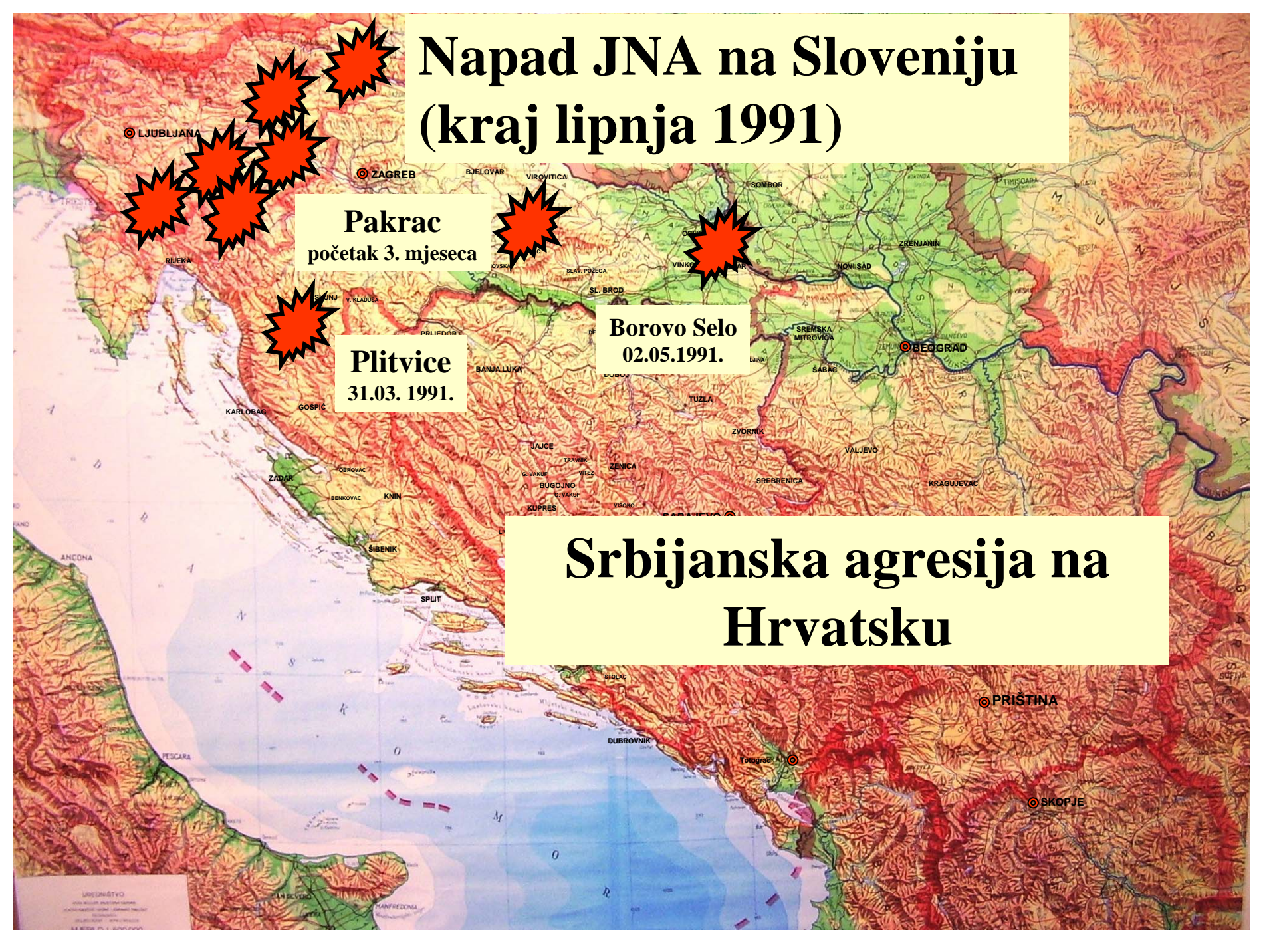
Napad JNA na Sloveniju (kraj lipnja 1991)

Pakrac
početak 3. mjeseca

Plitvice
31.03.1991.

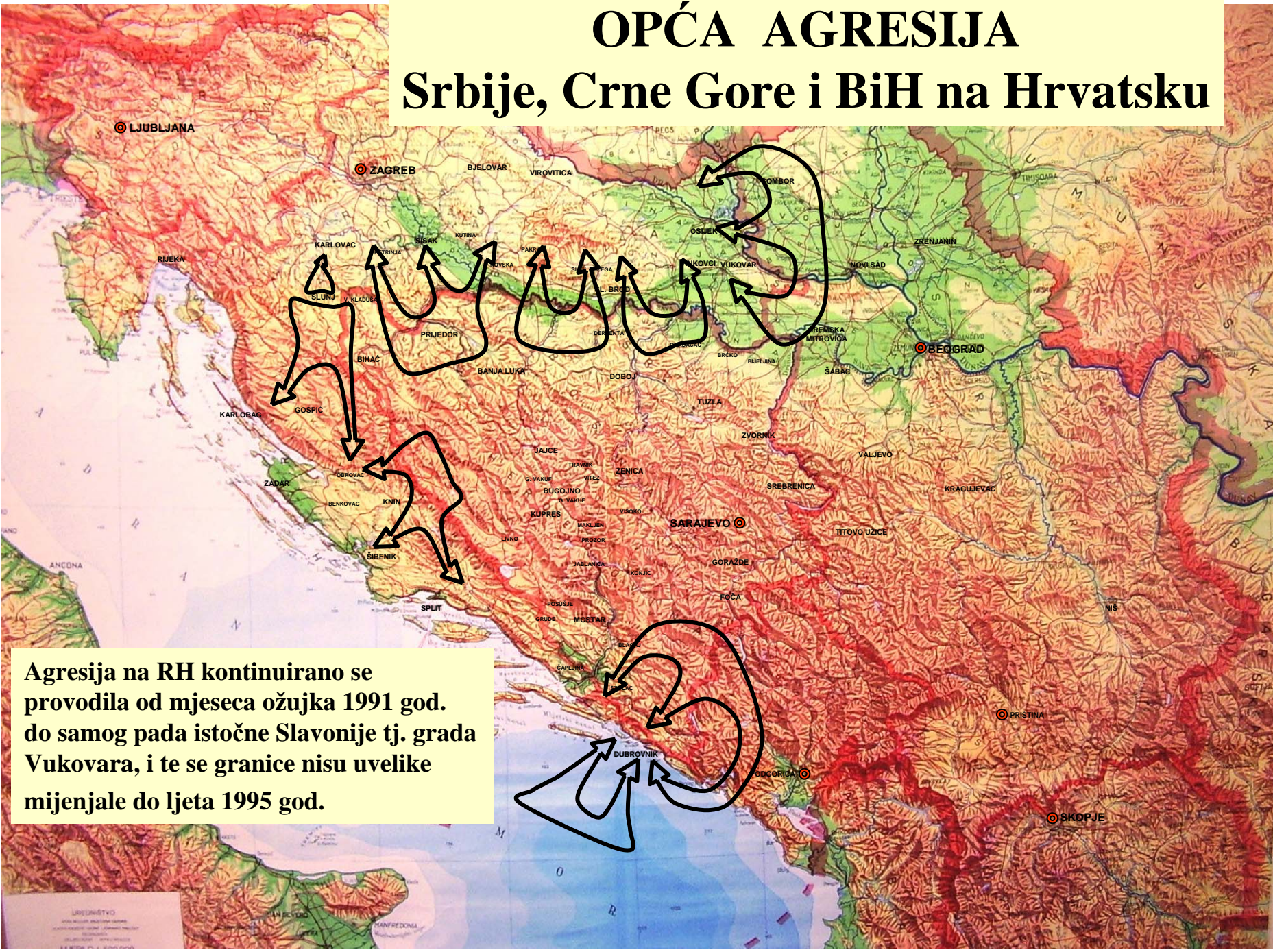
Borovo Selo
02.05.1991.

Srbijanska agresija na Hrvatsku

OPĆA AGRESIJA

Srbije, Crne Gore i BiH na Hrvatsku

Agresija na RH kontinuirano se provodila od mjeseca ožujka 1991 god. do samog pada istočne Slavonije tj. grada Vukovara, i te se granice nisu uvelike mijenjale do ljeta 1995 god.

07.07.1991. Donešena Brijunska deklaracija

3. Brijunska deklaracija i aneksi sa brijunskog sastanka (Brijuni, 7. 7. 1991.)^{*}

Sudionici treće runde pregovora između delegacije EZ i jugoslavenskih predstavnika usvojili su dokument o mirnom rješavanju krize.

Deklaracija

Na poziv jugoslavenske vlade, ministarska «trojka» Evropske zajednice razgovarala je 7. srpnja 1991. na Brijunima s predstavnicima svih strana koje su izravno uključene u jugoslavensku krizu. Cilj misije ministarske trojke bio je da stvori odgovarajuće uvjete za mirne pregovore između svih strana. Sve strane primile su k znanju Deklaraciju Evropske zajednice i njenih država članica od 5. srpnja 1991. i potvrdile svoju obavezu da će se prijedlozi Evropske zajednice od 30. lipnja 1991. u potpunosti ispuniti, kako bi se osigurao prekid vatre i omogućili pregovori o budućnosti Jugoslavije. U vezi s tim prijedlozima daljnji su modaliteti dogovoreni u Aneksu 1.

Sve strane složile su se da dostovno moraju biti poštovana sljedeća načela, da bi se osiguralo mirno rješenje:

- Narodi Jugoslavije jedini mogu odlučiti o vlastitoj budućnosti,
- U Jugoslaviji je došlo do razvoja nove situacije, koja zahtjeva pažljivo nadgledanje i pregovore između različitih strana,
- Pregovori moraju početi hitno, ne kasnije od 1. kolovoza 1991. o svim aspektima budućnosti Jugoslavije, bez ikakvih predujeta i na osnovi principa sadržanih u Završnom dokumentu iz Helsinkija i u Pariškoj povelji o novoj Evropi (ovo se odnosi osobito na ljudska prava, uključujući pravo naroda na samoopredjeljenje, u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i odgovarajućim normama međunarodnog prava, što znači i onima koje se odnose na teritorijalni integritet država),
- Kolektivno Predsjedništvo mora imati potpuna ovlaštenja i igrati svoju političku i ustavnu ulogu, u pogledu saveznih oružanih snaga,
- Sve strane uzdržat će se od bilo kakvih jednostranih koraka, a osobito od svih nasilnih postupaka.

Što se tiče Zajednice i njenih država članica, one će pružiti pomoć u iznalaženju mirnih i trajnih rješenja za sadašnju krizu, pod uvjetom da se strogo poštuju gore navedene obaveze. U tom kontekstu, Evropska zajednica i njene države članice prihvaćaju zahtjev drugih strana za pružanje pomoći i lakše odvijanje procesa pregovaranja. Njihova pomoć može se ogledati u nadzoru napretka pregovora, ekspertizama za radne grupe koje će osnovati zainteresirane strane, a to, između ostaloga, uključuje pravna pitanja, pitanja što se odnose na ljudska prava, uključujući i prava nacionalnih manjina, ekonomska i trgovinska pitanja i pitanja sigurnosti. S obzirom na odluke donijete u Pragu u okviru KESS, zemlje članice dogovorile su se da se što je prije moguće uputi misija za nadzor da

^{*} IZVOR: *Vjesnik*, 9. 7. 1991.

3. Brijunska deklaracija i aneksi sa brijunskog sastanka (Brijuni, 7. 7. 1991.)*

Sudionici treće runde pregovora između delegacije EZ i jugoslavenskih predstavnika usvojili su dokument o mimom rješavanju krize.

Deklaracija

Na poziv jugoslavenske vlade, ministarska »trojka« Evropske zajednice razgovarala je 7. srpnja 1991. na Brijunima s predstavnicima svih strana koje su izravno uključene u jugoslavensku krizu. Cilj misije ministarske trojke bio je da stvori odgovarajuće uvjete za mirne pregovore između svih strana. Sve strane primile su k znanju Deklaraciju Evropske zajednice i njenih država članica od 5. srpnja 1991. i potvrdile svoju obavezu da će se prijedlozi Evropske zajednice od 30. lipnja 1991. u potpunosti ispuniti, kako bi se osigurao prekid vatre i omogućili pregovori o budućnosti Jugoslavije. U vezi s tim prijedlozima daljnji su modaliteti dogovoreni u Aneksu I.

Sve strane složile su se da doslovno moraju biti poštovana sljedeća načela, da bi se osiguralo mirno rješenje:

- Narodi Jugoslavije jedini mogu odlučiti o vlastitoj budućnosti,
- U Jugoslaviji je došlo do razvoja nove situacije, koja zahtijeva pažljivo nadgledanje i pregovore između različitih strana,
- Pregovori moraju početi hitno, ne kasnije od 1. kolovoza 1991, o svim aspektima budućnosti Jugoslavije, bez ikakvih preduvjeta i na osnovi principa sadržanih u Završnom dokumentu iz Helsinkija i u Pariškoj povelji o novoj Evropi (ovo se odnosi osobito na ljudska prava, uključujući pravo naroda na samoopredjeljenje, u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda i odgovarajućim normama međunarodnog prava, što znači i onima koje se odnose na teritorijalni integritet država),
- Kolektivno Predsjedništvo mora imati potpuna ovlaštenja i igrati svoju političku i ustavnu ulogu, u pogledu saveznih oružanih snaga,
- Sve strane uzdržat će se od bilo kakvih jednostranih koraka, a osobito od svih nasilnih postupaka.

Što se tiče Zajednice i njenih država članica, one će pružiti pomoć u iznalaženju mirnih i trajnih rješenja za sadašnju krizu, pod uvjetom da se strogo poštuju gore navedene obaveze. U tom kontekstu, Evropska zajednica i njene države članice prihvataju zahtjev drugih strana za pružanje pomoći i lakše odvijanje procesa pregovaranja. Njihova pomoć može se ogledati u nadzoru napretka pregovora, ekspertizama za radne grupe koje će osnovati zainteresirane strane, a to, između ostaloga, uključuje pravna pitanja, pitanja što se odnose na ljudska prava, uključujući i prava nacionalnih manjina, ekonomska i trgovinska pitanja i pitanja sigurnosti. S obzirom na odluke donijete u Pragu u okviru KESS, zemlje članice dogovorile su se da se što je prije moguće uputi misija za nadzor da

---

* IZVOR: *Vjesnik*, 9. 7. 1991.

**Raketiranje Banskih Dvora
u Zagrebu, 07.10.1991.**

**U razdoblju studeni 1991 – rujan 1992.
u Slavonskom Brodu i okolici
od bombardiranja i granata poginulo je 182 osobe,
a od toga 27 djece u dobi od dvije do 17 godine !**

DEJAN MIJATOVIĆ
13. 11. 1979 – 27. 5. 1992.

ANKICA DUJMOVIĆ
25. 9. 1985 – 27. 8. 1992.

MARINKO MARINKOVIĆ
15. 9. 1990 – 3. 5. 1992.

MARKO PETROVIĆ
1. 1. 1985 – 3. 5. 1992.

BOJAN TIMARAC
16. 3. 1979 – 27. 5. 1992.

DALIBOR GOJKOVIĆ
16. 4. 1976 – 29. 8. 1992.

ĐURO ALTGAJER
1. 1. 1978 – 22. 5. 1992.

DAVORKA PAVELIĆ
1. 1. 1984 – 24. 11. 1991.

KRISTINA TROGRLIĆ
30. 8. 1989 – 18. 8. 1992.

SABINA HODŽIĆ
15. 3. 1986 – 27. 5. 1992.

JURICA MARIJIĆ
30. 5. 1981 – 24. 6. 1992.

KREŠIMIR KATIINIĆ
2. 1. 1976 – 29. 4. 1992.

MARTINA ALTGAJER
1. 1. 1983 – 22. 5. 1992.

IVANA PETROVIĆ
20. 6. 1988 – 3. 5. 1992.

DALIBOR MARINKOVIĆ
1. 1. 1987 – 3. 5. 1992.

TOMISLAV CRNKOVIĆ
7. 1. 1986 – 4. 5. 1992.

TIHOMIR MATKOVIĆ
5. 10. 1982 – 8. 8. 1992.

ANKICA ANDRAKOVIĆ
20. 8. 1977 – 30. 4. 1992.

VEDRANA JURKOVIĆ
2. 8. 1978 – 30. 5. 1992.

ANDRIANA MARINKOVIĆ
21. 7. 1983 – 3. 5. 1992.

BARBARA LISEK
20. 5. 1977 – 16. 8. 1992.

GORAN MARIĆ
22. 1. 1982 – 24. 6. 1992.

MARIO BAJAN
28. 9. 1975 – 27. 9. 1992.

DALIBOR HOMETA
27. 9. 1975 – 25. 3. 1992.

U razdoblju studeni 1991 – rujan 1992. u gradu i okolici od bombardiranja i granata poginulo je 24 djece s područja općine Slavonki Brod u dobi od dvije do 17 godine !

Poginula djeca		Ranjena djeca		Poginuli iz općine SL. Brod		Ranjeni iz općine SL. Brod	
Dob	Broj djece	Dob	Broj djece				
0 – 6	5	0 – 6	9				
7 – 10	7	7 – 10	11	Vojska i policija	242	Vojska i policija	993
11 -14	9	11 -14	22				
15 – 17	6	15 – 17	23	Civili	150	Civili	633
UKUPNO	27	UKUPNO	65	UKUPNO	392	UKUPNO	1626

Događaji politički

Mirovna konferencija o Jugoslaviji: Mišljenje broj 1. Arbitražne komisije: «SFRJ je u procesu dezintegracije» (7. 12. 1991.) – izvor: Vladimir Đuro Degan, Hrvatska država u međunarodnoj zajednici, Zagreb, 2002., str. 334-336.

- **“Arbitražna komisija je mišljenja: da se Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija nalazi u procesu raspada”**

- Peace Conference on Yugoslavia: Opinion Nr. 1 of the Arbitration Commission: "SFRY is now in the process of desintegration" (7-12.1991) - source: Vladimir Đuro Degan, Hrvatska država u međunarodnoj zajednici (The Croatian State in the International Community), Zagreb, 2002, p. 334-336
- **“Arbitration Commission came to the following conclusion:**
  - **that the Socialist Federal Republic of Yugoslavia is now in the process of its desintegration.”**

Događaji politički

- Mirovna konferencija o Jugoslaviji: Mišljenje broj 3 Arbitražne komisije (Pariz, 11. 1. 1992.) – izvor Ministarstvo informiranja RH: Pregled zbivanja; siječanj 1992.
- **Drugo – Razgraničenje između Hrvatske i Srbije ili između Srbije i Bosne i Hercegovine, ili eventualno između drugih neovisnih država koje međusobno graniče, mogu se mijenjati samo slobodnim i međusobnim sporazumom.**
- **Treće – U pomanjkanju suprotnog sporazuma, prijašnje granice dobit će karakter granica zaštićenih međunarodnim pravom.**

- Peace Conference on Yugoslavia: conclusion Nr. 3 of the Arbitration Commission (Paris, 11.1.1992) - source: Ministry for Information with the Republic of Croatia: Survey of Events, January, 1992.

"Second - The demarcation between Croatia and Serbia or between Serbia and Bosnia and Herzegovina, or, possibly, between other independent states with a mutual border, may be changed only subject to a free and mutual agreements.

Third - Lacking any agreement to the contrary, the previous borders will now be considered as the borders with the characteristics protected by the international law."

- Sabor Republike Hrvatske: Zaključci o agresiji na RH (Zagreb, 8. 10. 1991.) – izvor: Narodne novine, broj 53, 8. 10. 1991.

1. Na Republiku Hrvatsku izvršena je oružana agresija od strane Republike Srbije i takozvane JNA. Republika Hrvatska prisiljena je braniti se od agresije svim raspoloživim sredstvima.

...

4. Pozivaju se republike Bosna i Hercegovina i Crna Gora da ne dopuste korištenje svoga državnog teritorija, za vođenje rata protiv Republike Hrvatske.»

The Republic of Croatia Parliament: Conclusion on Aggression committed Against Republic of Croatia (Zagreb, 8.10.1991) - source: Narodne novine, Nr. 53, 8, 10/1991:

- "1. An armed aggression has been committed against the Republic of Croatia by the Republic of Serbia and the so-called JNA. Republic of Croatia is forced to defend itself against this aggression with all means at its disposal ...**

- 4. The Republic of Bosnia and Herzegovina and the Republic of Montenegro are called herewith not to allow its state territory to be used for the war against the Republic of Croatia."**

6. Sabor Republike Hrvatske: Odluka o raskidu državno-pravnih sveza sa SFRJ (Zagreb, 8. 10. 1991.)*

U skladu sa neotuđivim pravom Republike Hrvatske na samoodređenje,

- polazeći od volje građana Republike Hrvatske iskazane na referendumu od 19. svibnja 1991. godine.
- polazeći od Ustavne odluke o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske i Deklaracije o uspostavi samostalne i suverene Republike Hrvatske, koju je Sabor Republike Hrvatske donio na sjednici od 25. lipnja 1991. godine,
- utvrđujući da je tromjesečni rok o odgodi primjene Ustavne odluke koji je određen Brijunskom deklaracijom istekao 7. listopada 1991. godine,
- utvrđujući da su u roku utvrđenom Brijunskom deklaracijom pojačane agresivne akcije, tzv. JNA i srpskih terorista, na gradove i sela, da su bezobzorno uništavane bolnice, škole, crkve, kulturni spomenici i drugi civilni objekti, što je kulminiralo čak napadanjem i bombardiranjem povijesne jezgre Zagreba pri čemu su oštećene i zgrade Rezidencije Predsjednika Republike, Vlade i Hrvatskog sabora u vrijeme zasjedanja, sa pokušajem atentata na Predsjednika Republike,
- utvrđujući da Jugoslavija kao državna zajednica više ne postoji, Sabor Republike Hrvatske na zajedničkoj sjednici svih vijeća održanoj 8. listopada 1991. godine, donosi

ODLUKU

1. Republika Hrvatska od dana 8. listopada 1991. godine raskida državno-pravne sveze na temelju kojih je zajedno sa ostalim republikama i pokrajinama tvorila dosadašnju SFRJ,
2. Republika Hrvatska odriče legitimitet i legalitet svim tijelima dosadašnje federacije - SFRJ,
3. Republika Hrvatska ne priznaje valjanim niti jedan pravni akt bilo kojeg tijela koje nastupa u ime bivše federacije - SFRJ,
4. Republika Hrvatska priznaje samostalnost i suverenost ostalih republika bivše SFRJ, na temelju načela uzajamnosti i spremna je s onim republikama s kojima nije u oružanom sukobu uspostaviti, održavati i razvijati prijateljske, političke, gospodarske, kulturne i druge odnose,
5. Republika Hrvatska kao suverena i samostalna država, jamčeći i osiguravajući temeljna prava čovjeka i nacionalnih manjina, zajamčenih izričito Općom deklaracijom Ujedinjenih naroda, Završnim aktom Helsinške konferencije, dokumentima KESS-a i Pariškom poveljom u sklopu europskih integracijskih tijekova, pripravna je ulaziti u međudržavne i međuregionalne asocijacije s drugim demokratskim državama,
6. Republika Hrvatska nastavit će postupak utvrđivanja međusobnih prava i obveza u odnosu na ostale republike bivše SFRJ i u odnosu na bivšu federaciju,
7. Ova odluka stupa na snagu u trenutku njezina donošenja.

---

* IZVOR: *Narodne novine*, broj 53, 8. 10. 1991.

19. Mirovna konferencija o Jugoslaviji: Mišljenje broj 1. Arbitražne

komisije: "SFRJ je u procesu dezintegracije" (7. 12. 1991.)*

Predsjednik Arbitražne komisije primio je 20. studenoga 1991. od lorda CARRINGTONA, predsjednika Konferencije o miru u Jugoslaviji, sljedeće pismo:

"Suočeni smo s važnim pravnim pitanjem.

Srbija smatra da su se one republike koje su se proglasile ili bi se željele proglasiti neovisnima i suverenima, odcijepile ili bi se odcijepile od SFRJ koja bi inače produžila sa svojim postojanjem.

Ostale republike, naprotiv, smatraju da se tu ne postavlja pitanje odcjepljenja nego je pitanje dezintegracije ili raspada SFRJ rezultat usklađene volje jednoga broja republika. One smatraju da se šest republika mora smatrati jednakim sljednicama SFRJ, s time da nijedna od njih ili skupina njih ne bi mogla pretendirati da predstavlja njezin produžetak.

Želio bih da Arbitražna komisija razmotri to pitanje kako bi formulirala svako mišljenje ili preporuku koje smatra korisnima."

Arbitražna komisija razmotrila je podneske i dokumente koje su joj dostavile Republike Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija, Crna Gora, Slovenija, Srbija i predsjednik kolegijalnoga Predsjedništva SFRJ.

1) Komisija smatra:

- a) da bi odgovor na (to) pitanje trebao biti zasnovan na načelima međunarodnoga prava koja služe za određivanje uvjeta na temelju kojih neka cjelina čini državu; glede toga, postojanje ili nestanak države pitanje je činjenica, a učinci priznanja od drugih država čisto su deklaratorni;
- b) da se država općenito definira kao zajednica koja se sastoji od teritorija i stanovništva podvrgnutih organiziranoj političkoj vlasti koja takvu državu čini suverenom;
- c) da su u svrhu primjene tih kriterija oblik unutarnje političke organizacije i ustavne odredbe jednostavne činjenice, premda ih je nužno uzeti u obzir da bi se ocijenio utjecaj vlasti na stanovništvo i teritorij;
- d) da kad se radi o federalnom tipu države koja obuhvaća zajednice sa stanovitim stupnjem autonomije i koje su se uz to udružile radi sudjelovanja u vršenju političke vlasti u okviru zajedničkih institucija u Federaciji, postojanje države podrazumijeva to da su u savezним organima predstavljeni dijelovi Federacije i da vrše djelotvornu vlast;
- e) da se prema prihvaćenoj definiciji u međunarodnom pravu, izraz "sukcesija država" proteže na zamjenu jedne države drugom u odgovor nosti za međunarodne odnose nekoga područja. Ta je pojava regulirana načelima međunarodnoga prava kojima su se inspirirale Bečke konvencije od 23. kolovoza 1978. i od 8. travnja 1983. godine. Prema tim načelima sukcesija mora dovesti do pravičnoga rezultata, a zainteresirane države

ostaju slobodne da sporazumno odrede njezine uvjete. Osim toga, imperativne norme općega međunarodnog prava, a osobito poštovanje temeljnih ljudskih prava i prava naroda i manjina, nameću se svim stranama u sukcesiji.

Arbitražna komisija ustanovljuje da:

- a) - iako je SFRJ do sada održala svoju međunarodnu osobnost, napose u krilu međunarodnih organizacija, volja republika za neovisnošću očitovala se:
  - u Sloveniji, na referendumu održanom u prosincu 1990, potom deklaracijom o neovisnosti od 25. lipnja 1991, suspendiranom na tri mjeseca i potvrđenom 8. listopada 1991;
  - u Hrvatskoj, referendumom održanim u svibnju 1991, potom deklaracijom o neovisnosti od 25. lipnja 1991, suspendiranom na tri mjeseca i potvrđenom 8. listopada 1991.
  - u Makedoniji, na referendumu održanom u rujnu 1991. u prilog suverene i neovisne Makedonije u savezu jugoslavenskih država;
  - u Bosni i Hercegovini, rezolucijom o suverenosti što ju je Skupština usvojila 14. listopada 1991, a kojoj je srpska zajednica Republike Bosne i Hercegovine osporila valjanost.
- b) - Sastav i djelovanje bitnih organa Federacije, kao što su savezno Predsjedništvo, Savezno vijeće, Vijeće republika i pokrajina, Savezno izvršno vijeće, Ustavni sud ili Savezna armija, više ne ispunjavaju kriterije sudjelovanja i predstavljanja, inherentne za federalnu državu;
- c) - Pribjegavanje sili dovelo je do oružanoga sukoba između različitih elemenata Federacije koji je u nekoliko mjeseci prouzročio smrt tisuća ljudi i doveo je do znatnih razaranja. Vlasti Federacije i republika pokazale su nemoć da osiguraju poštovanje uzastopnih sporazuma o prekidu vatre sklopljenih pod okriljem Europske zajednice i Organizacije ujedinjenih naroda.

obzirom na to Arbitražna komisija je mišljenja:

- da se Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija nalazi u procesu raspada;
- da je na republikama da riješe probleme sukcesije država koji proizlaze iz toga procesa (raspada SFRJ, naša primjedba) prema načelima i pravilima međunarodnoga prava, posebno uz poštovanje ljudskih prava i prava naroda i manjina;
- da one republike koje izraze takvu želju mogu zajednički ustanoviti novi savez s demokratskim institucijama po njihovu izboru.

R. Badinter v. r.

7. prosinca 1991

* IZVOR: Vladimir Đuro Degan. *Hrvatska država u međunarodnoj zajednici: razvitak njezine međunarodnopravne osobnosti tijekom povijesti*. Zagreb: Nakladni zavod Globus, 2002., str. 334-336.

6c.

Događaji – Politički - Vojni

Rb.	Vrijeme	Događaj	Politički	Vojni
1.	19.01.1991.	Prvi apel majki ročnih vojnika		
2.		Bedem ljubavi		
3.		Croatian art forces		
4.	07. 07. 1991	Brijunska deklaracija		
5.		Sarajevsko primirje		
6.				
7				

7. Sabor Republike Hrvatske: Zaključci o agresiji na Republiku Hrvatsku (Zagreb, 8. 10. 1991.)*

Sabor Republike Hrvatske, na zajedničkoj sjednici svih vijeća dana 8. listopada 1991. godine donosi

ZAKLJUČKE

1. Na Republiku Hrvatsku izvršena je oružana agresija od strane Republike Srbije i takozvane JNA. Republika Hrvatska prisiljena je braniti se od agresije svim raspoloživim sredstvima.
2. Takozvana JNA se proglašava agresorskom i okupatorskom vojskom i mora bez odlaganja napustiti teritorij Republike Hrvatske koji je privremeno zaposjela.
3. Sabor Republike Hrvatske zahtijeva od bivše JNA da hrvatskim državljanima, koji se nalaze na odsluženju vojnog roka, bez odgađanja omogući napuštanje armije i slobodni odlazak svojim kućama.
4. Pozivaju se republike Bosna i Hercegovina i Crna Gora da ne dopuste korištenje svoga državnog teritorija, za vođenje rata protiv Republike Hrvatske.
5. Pozivaju se sve države, posebno članice Europske zajednice i Organizacija ujedinjenih naroda, na uspostavu diplomatskih odnosa s Republikom Hrvatskom.
6. U skladu sa pravilima međunarodnoga prava, Republika se Hrvatska obvezuje prema drugim državama i organizacijama u cijelosti poštivati prava i obveze dosadašnje SFRJ u dijelu koji se odnosi na Republiku Hrvatsku.
7. Republika Hrvatska nastavit će sudjelovati u radu Konferencije o Jugoslaviji u Haagu, koja se održava u organizaciji država članica Europske zajednice.
8. Ovi zaključci stupaju na snagu u trenutku njihova donošenja.

Klasa: 021-03/91-05/07

Zagreb, 8. listopada 1991.

SABOR REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Sabora

dr. Žarko Domljan, v. r

1990 - 1991

- Preustroj JNA (1987.)
- **Kakav je smisao podjele Bosne, kada Hrvatska prema projektu Velike Srbije ne graniči sa BiH.**
- Oduzimanje oružja TO (travanj/svibanj 1990.)
- Procjena CIA-e o ratu u Jugoslaviji (studeni 1990)
- James Baker, državni tajnik u Beogradu (21. 06. 1991)
- Embargo na uvoz oružja u Jugoslaviju (Rezolucija 713, 25. 09. 1991.)
- Preseljenje oružja u BiH
- M. Tacher, Hoolbruck, Clinton

1985

OS SFRJ
JNA+TO=OS

JNA - Yugoslav Army
TO - Territorial defence
OS- Armed forces

Armies have the signs of their respective republics

1985

revealed intentions

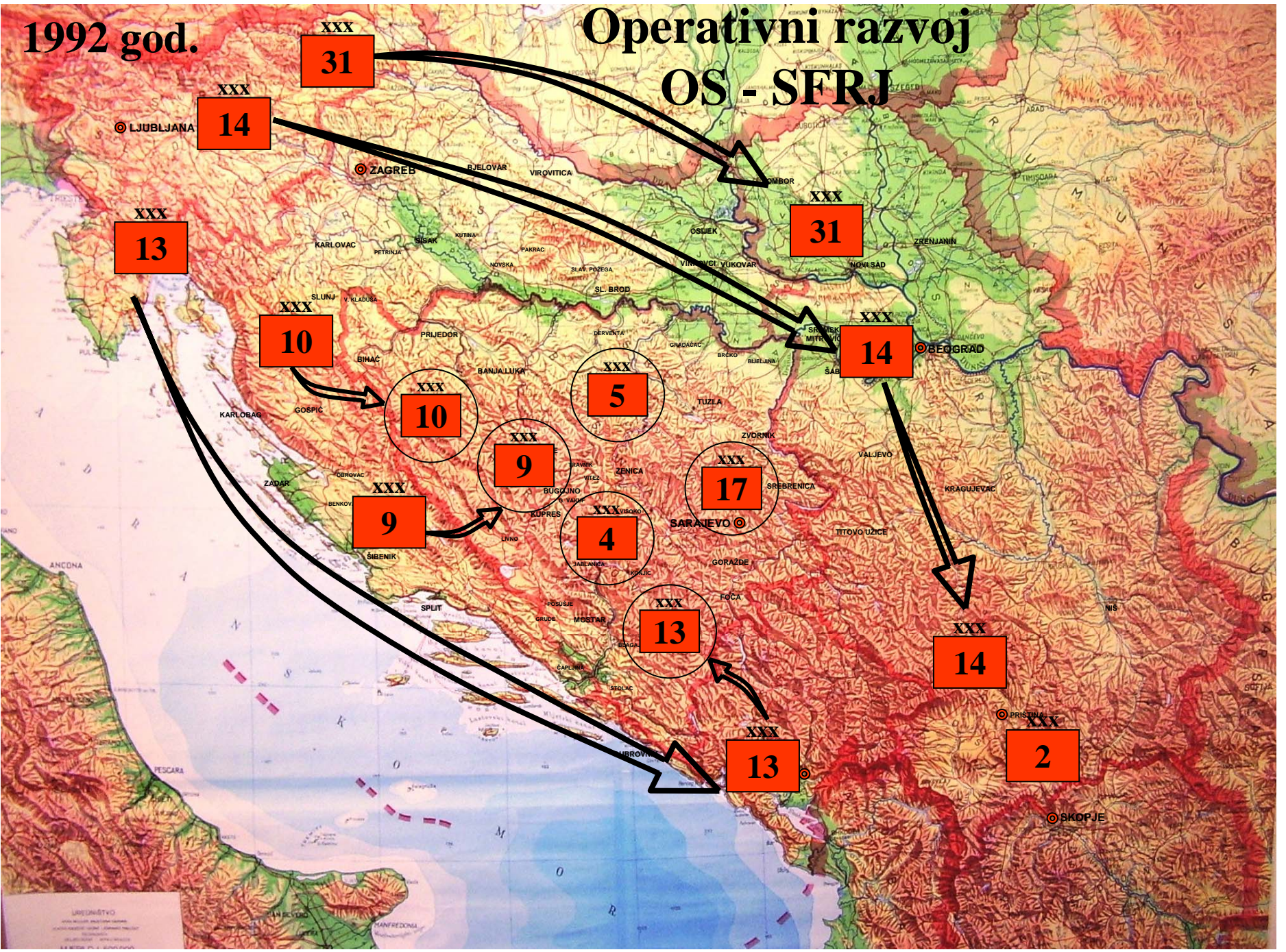
operationalization

1987

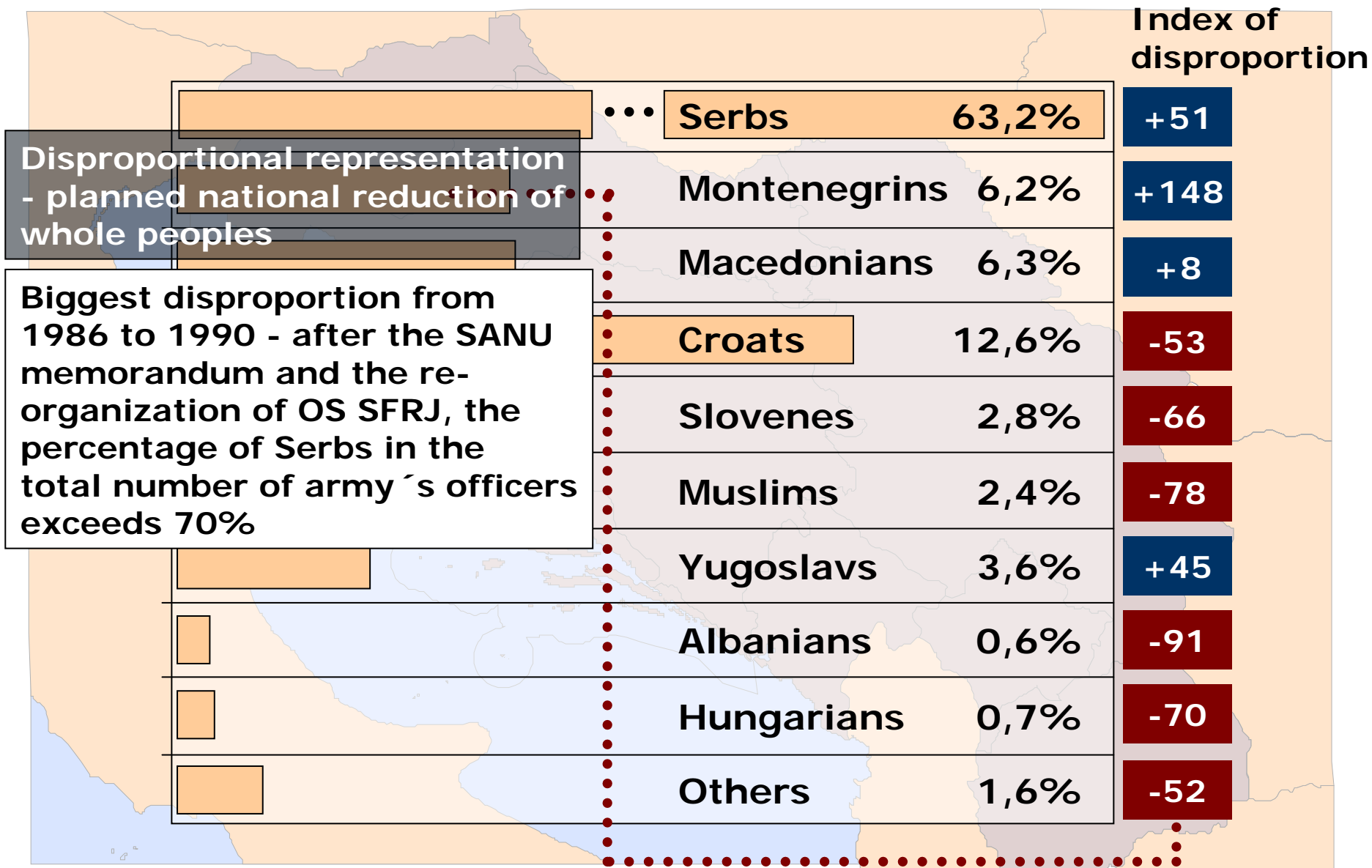

1992 god.

Operativni razvoj OS - SFRJ

National structure of army's officers

Baker dolazi u Beograd

*Podrška očuvanju Jugoslavije:
James Baker*

Beograd lipanj 18

Pozivajući se na neimenovane američke funkcionare, agencija UPI javlja da se "američka administracija sprema podržati ograničenu autonomiju šest jugoslavenskih republika, u pokušaju da potakne federalne jedinice da očuvaju jedinstvo zemlje" i da će taj suptilni zaokret državni tajnik James Baker prenijeti svojim jugoslavenskim sugovornicima za posjeta Beogradu.

Radio-France International u povodu toga konstatira da je pritisak Zapada, donedavno usmjeren isključivo na Srbiju, sada, u najmanju ruku, ravnomjerno raspoređen, ako nije, čak, i veći prema sjevernim republikama. Prenoseći upozorenje šefa talijanske diplomacije de Michelisa - kako svijet neće dopustiti nasilno stvaranje novih država u Europi i da će svaki secesionizam biti kažnjen - francuski radio ističe da će isto stajalište jugoslavenski prvaci čuti i od Bakera, koji će vrlo "tvrdo" razgovarati sa svojim domaćinima i obeshrabriti separatizam, koji je, na ovaj ili onaj način, osnovna platforma i Slovenije i Hrvatske i Srbije.

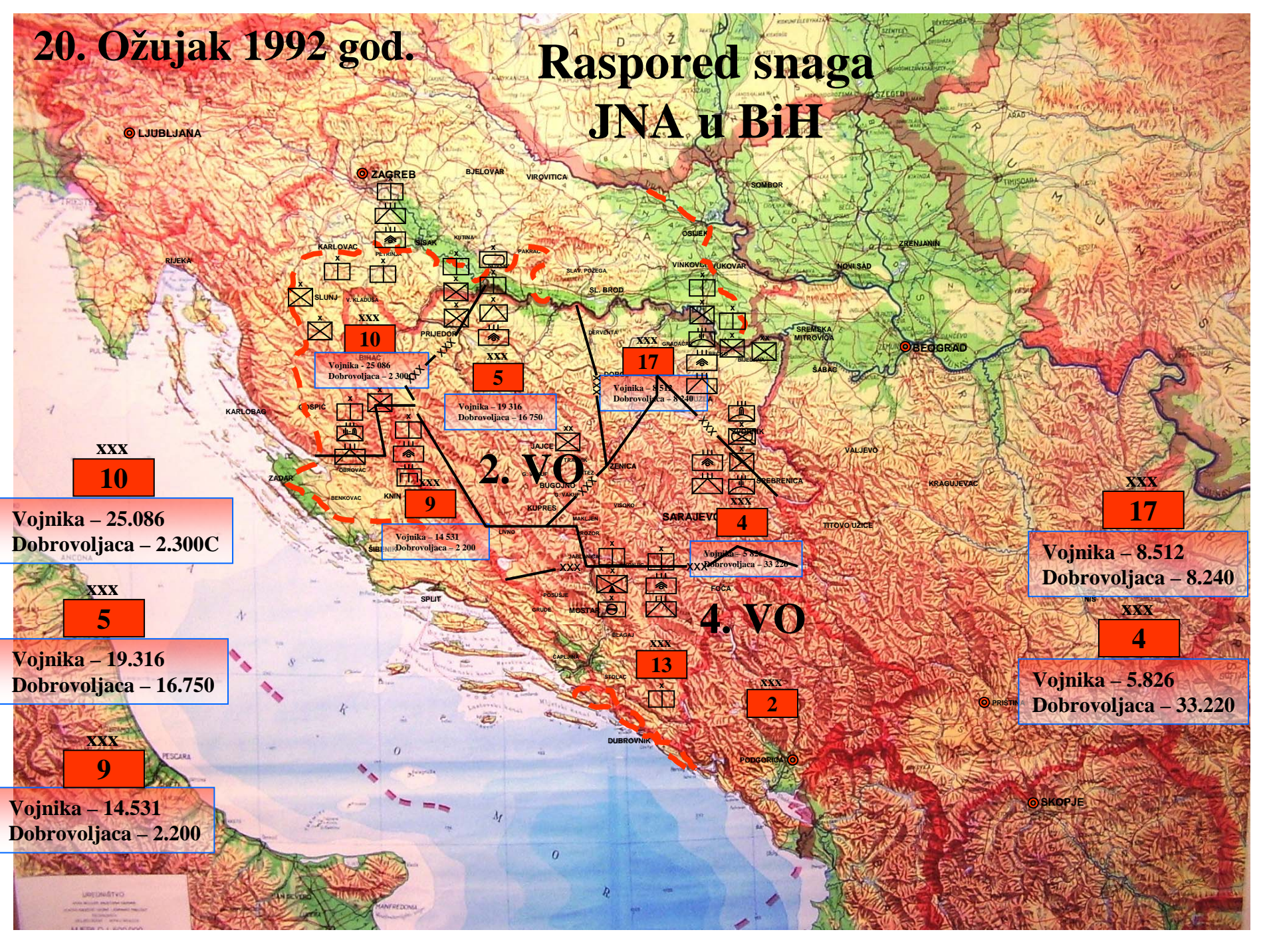
**Resolution 713 (1991)
of 23 September 1991**

The Security Council,

6. *Decides*, under Chapter VII of the Charter of the United Nations, that all States shall, for the purposes of establishing peace and stability in Yugoslavia, immediately implement a general and complete embargo on all deliveries of weapons and military equipment to Yugoslavia until the Council decides otherwise following consultation between the Secretary-General and the Government of Yugoslavia;

20. Ožujak 1992 god.

Raspored snaga JNA u BiH

Vojnika – 25.086
Dobrovoljaca – 2.300C

Vojnika – 19.316
Dobrovoljaca – 16.750

Vojnika – 14.531
Dobrovoljaca – 2.200

Vojnika – 8.512
Dobrovoljaca – 8.240

Vojnika – 5.826
Dobrovoljaca – 33.220

In a letter dated 14 November 1991,¹⁷² the President of the Security Council informed the Secretary-General as follows:

"I have the honour to inform you that your letter dated 12 November 1991¹⁶¹ concerning an addition to the

Member States contributing military personnel to the United Nations Advance Mission in Cambodia has been brought to the attention of the Council members. They agree with the proposal contained in your letter."

LETTER DATED 19 SEPTEMBER 1991 FROM THE PERMANENT REPRESENTATIVE OF AUSTRIA TO THE UNITED NATIONS ADDRESSED TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL

LETTER DATED 19 SEPTEMBER 1991 FROM THE PERMANENT REPRESENTATIVE OF CANADA TO THE UNITED NATIONS ADDRESSED TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL

LETTER DATED 20 SEPTEMBER 1991 FROM THE PERMANENT REPRESENTATIVE OF HUNGARY TO THE UNITED NATIONS ADDRESSED TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL

LETTER DATED 24 SEPTEMBER 1991 FROM THE PERMANENT REPRESENTATIVE OF YUGOSLAVIA TO THE UNITED NATIONS ADDRESSED TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL

Decision

the Security Council,¹⁶³ the decision to convene a meeting of the Security Council,

At its 3009th meeting, on 25 September 1991, the Council decided to invite the representative of Yugoslavia to participate, without vote, in the discussion of the item entitled:

Having heard the statement by the Minister for Foreign Affairs of Yugoslavia,¹⁶⁴

"Letter dated 19 September 1991 from the Permanent Representative of Austria to the United Nations addressed to the President of the Security Council (S/23052);¹⁷²

Deeply concerned by the fighting in Yugoslavia, which is causing a heavy loss of human life and material damage, and by the consequences for the countries of the region, in particular in the border areas of neighbouring countries,

"Letter dated 19 September 1991 from the Permanent Representative of Canada to the United Nations addressed to the President of the Security Council (S/23053);¹⁷²

Concerned that the continuation of this situation constitutes a threat to international peace and security,

"Letter dated 20 September 1991 from the Permanent Representative of Hungary to the United Nations addressed to the President of the Security Council (S/23057);¹⁷²

Recalling its primary responsibility under the Charter of the United Nations for the maintenance of international peace and security,

"Letter dated 24 September 1991 from the Permanent Representative of Yugoslavia to the United Nations addressed to the President of the Security Council (S/23069).¹⁷²

Recalling also the provisions of Chapter VIII of the Charter,

Commending the efforts undertaken by the European Community and its member States, with the support of the States participating in the Conference on Security and Cooperation in Europe, to restore peace and dialogue in Yugoslavia, through, *inter alia*, the implementation of a cease-fire including the sending of observers, the convening of a conference on Yugoslavia, including the mechanisms set forth within it, and the suspension of the delivery of all weapons and military equipment to Yugoslavia,

**Resolution 713 (1991)
of 25 September 1991**

The Security Council,

Recalling the relevant principles enshrined in the Charter, and in this context taking note of the declaration of 3 September 1991 of the States participating in the Conference on Security and Cooperation in Europe that no territorial gains or

changes within Yugoslavia brought about by violence are acceptable,

Taking note of the agreement for a cease-fire concluded on 17 September 1991 in Igalo, and also that signed on 22 September 1991,

Alarmed by the violations of the cease-fire and the continuation of the fighting,

Taking note of the letter dated 19 September 1991 from the Permanent Representative of Austria to the United Nations addressed to the President of the Security Council,¹⁶⁵

Taking note also of the letters dated 19 and 20 September 1991 from, respectively, the Permanent Representative of Canada¹⁶⁶ and the Permanent Representative of Hungary¹⁶⁷ to the United Nations addressed to the President of the Security Council,

Taking note further of the letters addressed to the Secretary-General dated 5 and 22 July, 6 and 21 August and 20 September 1991 from the Permanent Representative of the Netherlands,¹⁶⁸ the letter dated 12 July 1991 from the Permanent Representative of Czechoslovakia,¹⁶⁹ the letter dated 7 August 1991 from the Permanent Representatives of Belgium, France and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,¹⁷⁰ and the letter dated 19 September 1991 from the Permanent Representative of Australia,¹⁷¹ as well as the letter addressed to the President of the Security Council dated 7 August 1991 from the Chargé d'affaires a.i. of the Permanent Mission of Austria,¹⁷² and the letters dated 29 August and 4 and 20 September 1991 from the Permanent Representatives of Belgium, France and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland¹⁷³ to the United Nations,

1. *Expresses its full support* for the collective efforts for peace and dialogue in Yugoslavia undertaken under the auspices of the member States of the European Community with the support of the States participating in the Conference on Security and Cooperation in Europe consistent with the principles of that Conference;

2. *Supports fully* all arrangements and measures resulting from such collective efforts as those described above, in particular with regard to assistance and support to the cease-fire observers, and to consolidate an effective end to hostilities in Yugoslavia and to assure the smooth functioning of the process instituted within the framework of the Conference on Yugoslavia;

3. *Invites* to this end the Secretary-General to offer his assistance without delay, in consultation with the Government of Yugoslavia and all those promoting the efforts referred to above, and to report as soon as possible to the Security Council;

4. *Strongly urges* all parties to abide strictly by the cease-fire agreements of 17 and 22 September 1991;

5. *Appeals urgently to and encourages* all parties to settle their disputes peacefully and through negotiation at the Conference on Yugoslavia, including through the mechanisms set forth within it;

6. *Decides*, under Chapter VII of the Charter of the United Nations, that all States shall, for the purposes of establishing peace and stability in Yugoslavia, immediately implement a general and complete embargo on all deliveries of weapons and military equipment to Yugoslavia until the Council decides otherwise following consultation between the Secretary-General and the Government of Yugoslavia;

7. *Calls upon* all States to refrain from any action which might contribute to increasing tension and to impeding or delaying a peaceful and negotiated outcome to the conflict in Yugoslavia, which would permit all Yugoslavs to decide upon and to construct their future in peace;

8. *Decides* to remain seized of the matter until a peaceful solution is achieved.

Adopted unanimously at the 3009th meeting.

LETTER DATED 30 SEPTEMBER 1991 FROM THE PERMANENT REPRESENTATIVE OF HAITI TO THE UNITED NATIONS ADDRESSED TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL

Decision

At its 3011th meeting, on 3 October 1991, the Council decided to invite the representatives of Canada, Haiti and

Honduras to participate, without vote, in the discussion of the item entitled: "Letter dated 30 September 1991 from the Permanent Representative of Haiti to the United Nations addressed to the President of the Security Council (S/23098).¹⁷²

Poštovani gospodine Predsjedniče,

Mojeren sam (a u tom pogledu imam i izvrsne informacije) da će Vam On u bilateralnim razgovorima ponuditi neka predja za rješavanja, koja bi stiglih bile ostrastva na račun Muslimana i BiH.

Molim Vas da takve ponude odbijete, Vi znate da bi to odilo naosm koji neke, tuage prizetja ju. Prijateljstvo između Hrvatske i muslimanskog naroda neće i pada i u budućnosti svime stati više od bilo kakvih neprijateljskih sporova.

Zelim Vas obavijesti u prijateljska obavijanja muslimanskog naroda.

Sar. 24. IV. 1991.

Sa oštirim pozdravom
Vas
Alija

**Kakav je smisao podjele Bosne,
Kada Hrvatska prema projektu
Velike Srbije ne graniči sa BiH.**

16. “Ženevski sporazum” o povlačenju JNA iz Hrvatske (Ženeva, 23. 11. 1991.)*

- a) Hrvatska će smjesta prekinuti blokadu svih vojarni i objekata JNA u Hrvatskoj;
- b) JNA će smjesta započeti s povlačenjem iz Hrvatske ljudstva, oružja i vojne opreme iz rečenih vojarni i objekata, te dovršiti proces povlačenja u skladu s postojećim obostrano dogovorenim rasporedom;
- c) obje strane će smjesta narediti svim jedinicama pod svojom komandom, kontrolom ili političkim utjecajem da poštuju bezuvjetni prekid vatre počevši od sutra, 24. studenog, a pobrinut će se i da paravojne jedinice koje nisu pod njihovom komandom, kontrolom odnosno političkim utjecajem također poštuju prekid vatre od tog datuma;
- d) obje strane olakšat će dostavu humanitarne pomoći osobama stradalim u posljednjim okršajima.

Lord Carrington gledat će da osigura da međunarodna Promatračka Misija učini sve što je u njezinoj moći i ovlaštenjima da se prekid vatre održi.

Geneva, Švicarska, 23. studenog 1991. godine

u potpisu:

dr. Franjo Tuđman, predsjednik Republike Hrvatske

Slobodan Milošević, predsjednik Republike Srbije

general Veljko Kadijević, Savezni sekretar za narodnu obranu

Cyrus Vance, posebni izaslanik gl. tajnika UN

Početak političke pozicije u BiH

- Etnička struktura
- Islamska deklaracija
- Izbori u BiH
- Prekid skupštine – klanjanje
- Referendum (29. 02. 1992)
- Uništa
- Polog
- Ravno – Alija “To nije naš rat”
- Patriotska liga – 120.000 članova
- TO – Dokument Alije Izetbegovića – Tablica zapovjednika
- Formiranje HZ-HB i HVO
- Blokada Sarajeva
- Borbe u Mostaru (napad Srba, Perišić) - Karta
- Karta – što su Srbi sve okupirali

BOSNA I HERCEGOVINA

ZAGREB

BEOGRAD

SARAJEVO

STANOVNIŠTVO U BOSNI I HERCEGOVINI 1991. g.

- 4.377.033 STANOVNIKA

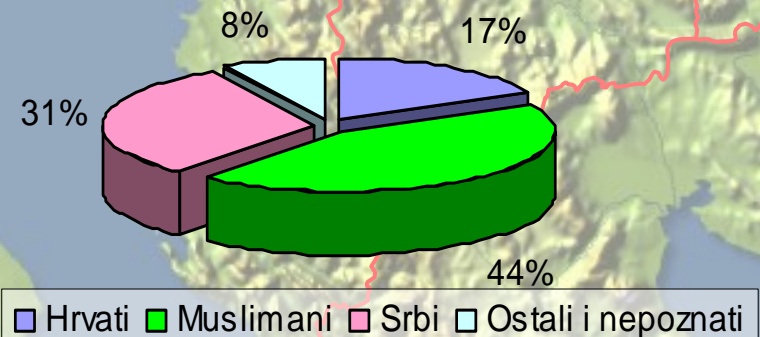
- 1.902.956 MUSLIMANI

- 1.366.104 SRBI

- 760.853 HRVATI

- 347.121 OSTALI I NEPOZNATO

Stanovništvo Bosne i Hercegovine 1991. g.

ISLAMIC DECLARATION

A Programme of the Islamization of Moslems and Moslem Nations

OUR GOAL: Moslem Islamization
OUR DEVICE: To Fight and To Believe

BISMILLAHIRAHMANIRRAHIM

...

We dedicate our message to the memory of our friends and comrades who fell for Islam.

Sarajevo, 1970

Džumadel-ula, 1390

(p. 2)

...

ISLAM IS NOT JUST RELIGION....

The first most important such conclusion is surely the conclusion stating the impossibility to interconnect the Islamic and non-Islamic systems. There is no peace nor coexistence between the "Islamic religion" and non-Islamic social and political institutions. ...

By claiming the right to arrange its own world, Islam clearly excludes the right and the possibility of any other ideology acting on its territory. There is, thus, no layman principle and the state should be the expression and the support of the moral religious concepts.

Every time period and every generation has the duty to realize, by new forms and by new means, the Islam message." (p. 22)

ISLAM IS NOT JUST RELIGION....

The first most important such conclusion is surely the conclusion stating the impossibility to interconnect the Islamic and non-Islamic systems. There is no peace nor coexistence between the "Islamic religion" and non-Islamic social and political institutions. ...

By claiming the right to arrange its own world, Islam clearly excludes the right and the possibility of any other ideology acting on its territory. There is, thus, no layman principle and the state should be the expression and the support of the moral religious concepts. Every time period and every generation has the duty to realize, by new forms and by new means, the Islam message." (p. 22)

...

"ISLAMIC POWER ...

Thus we must be the preachers first and the soldiers next. Our means represent, in the first place, our personal example, our book, our words. When should fighting be added thereto?"

The choice of this moment is always a concrete question depending on a row of factors.

However, one could still put up a general rule: the Islamic movement can and should approach the takeover of the power as soon as it reaches its moral and numeric superiority to such extent that it can not only bring to fall the existing non-Islamic authority, but also build the new Islamic one. This difference is important as the demolition and the reconstruction do not ask for the same level of mental and material preparedness.

(p.43)

...

**YOU WON'T BE ABLE TO SAY THAT
YOU DID NOT KNOW"**

(p.61)

ISLAMSKA DEKLARACIJA

Jedan program islamizacije Muslimana
i muslimanskih naroda

NAŠ CILJ: Islamizacija Muslimana
NAŠA DEVIZA: Vjerovali i borili se

BISMILLAHIRRAHMANIRRAHIM!

*Našu poruku posvećujemo uspomeni naših drugova koji
su pali za Islam.*

Sarajevo, 1970
Džumadul-ula, 1390.

Tiskana u 200.000
primjeraka

Islamski pokret trebao
i može prići preuzimanju vlasti čim je manjino i brojno toliko snažno
da može ne samo srušiti postojeću neislamsku, nego i izgraditi novu
islamsku vlast.

~~"Nećete moći reći da niste znali"~~

~~"Islamske vjere" i "neislamskih" državnih i društvenih institucija.~~

VI NEĆETE MOĆI REĆI DA
NISTE ZNALI!

~~Polajući pravo da svoj "predu" svoj "svjet" i "am" jasno
isključuje pravo i mogućnost ulaska bilo koje strane "teologije" u
svoj području. Njena, dakle, "isti"og principa, a država treba da bude
"zraz" i da podržava moralne koncepte religije.~~

ISLAMSKA DEKLARACIJA

Jedan program islamizacije Muslimana i muslimanskih naroda

NAŠ CILJ: Islamizacija Muslimana

NAŠA DEVIZA: Vjerovati i boriti se

BISMILLAHIRRAHMANIRRAHIM!

Deklaracija koju danas predajemo javnosti nije nikakva lektira, koja strancima ili onima koji sumnjaju treba dokazivati superiornost Islama nad ovim ili onim sistemom, ovom ili onom grupom ideja.

Ona je upućena Muslimanima koji znaju gdje pripadaju i koji u svom srcu jasno osjećaju na kojoj strani stoje. Za takve ova deklaracija predstavlja poziv da izvuku neophodne konzekvence o tome na što ih ta ljubav i pripadnost obvezuje.

Čitav muslimanski svijet nalazi se u stanju vijenja i promjena. Ma kakav bude izgledao ovaj svijet pošto ove promjene naprave prvi uzlazni krug, jedno je sigurno: on neće više biti svijet iz prve polovice ovoga vijeka. Epoha pasivnosti i mirovanja prošla je zauvijek.

Ovaj trenutak mijene i kretanja nastoje iskoristiti svi a posebno moćni stranci s Istoka i Zapada. Umjesto svojih armija oni sada ubacuju svoje ideje i svoj kapital, i ovom novom forinom utjecaja nastoje ponovo postići isti cilj: da osiguraju svoju prisutnost i da muslimanske narode

**Tiskana u 200.000
primjeraka**

održavaju i dalje u stanju duhovne nemoći i materijalne i političke zavisnosti.

Kina, Rusija i zapadne zemlje prepiru se o tome kojoj od njih i nad kojim dijelom muslimanskog svijeta pripada patronat. Njihova svada je bespredmetna. Islamski svijet ne pripada njima, nego muslimanskim narodima.

Jer, jedan svijet sa 700 milijuna ljudi i ogromnim prirodnim izvorima i na geografskoj poziciji prvog reda, koji je nasljednik kolosalnih kulturnih i političkih tradicija i koji je nosilac žive islamske misli, taj svijet ne može dugo ostati u položaju najamnika. Ne postoji sila koja bi mogla spriječiti novu muslimansku generaciju da ne učini kraj tom nenormalnom stanju.

* S ovim uvjerenjem mi objavljujemo prijateljima i neprijateljima da su Muslimani odlučili sudbinu islamskog svijeta uzeti u svoje ruke i taj svijet urediti po svojoj zamisli.

U ovom pogledu deklaracija ne sadrži ideje koje bi se mogle smatrati potpuno novim. Ona je sinteza ideja koje se sve češće čuju na raznim stranama i koje imaju približno veću važnost u svim dijelovima muslimanskog svijeta. Ipak, njena novost je u tome što traži da se s ideja i planova pređe na organiziranu akciju za njihovo ostvarenje.

Borba za nove ciljeve ne počinje danas. Naprotiv, povijest ove borbe već pozna svoje šehide i ispisane stranice o stradanjima i žrtvama. Ipak, to je osobno žrtvovanje izraziti pojedincu ili hrabrih malih grupa u sudaru s moćnim silama džahilijeta. Veličina problema i teškoća, međutim, zahtijeva organiziranu akciju milijuna.

održavaju i dalje u stanju duhovne nemoći i materijalne i političke zavisnosti.

Kina, Rusija i zapadne zemlje prepiru se o tome kojoj od njih i nad kojim dijelom muslimanskog svijeta pripada patronat. Njihova svada je bespredmetna. Islamski svijet ne pripada njima, nego muslimanskim narodima.

Jer, jedan svijet sa 700 milijuna ljudi i ogromnim prirodnim izvorima i na geografskoj poziciji prvog reda, koji je nasljednik kolosalnih kulturnih i političkih tradicija i koji je nosilac žive islamske misli, taj svijet ne može dugo ostati u položaju najumnika. Ne postoji sila koja bi mogla spriječiti novu muslimansku generaciju da ne učini kraj tom nenormalnom stanju.

• S ovim uvjerenjem mi objavljujemo prijateljima i neprijateljima da su Muslimani odlučili sudbinu islamskog svijeta uzeti u svoje ruke i taj svijet urediti po svojoj zamisli.

U ovom pogledu deklaracija ne sadrži ideje koje bi se mogle smatrati potpuno novim. Ona je sinteza ideja koje se sve češće čuju na raznim stranama i koje imaju približno veću važnost u svim dijelovima muslimanskog svijeta. Ipak, njena novost je u tome što traži da se s ideja i planova pređe na organiziranu akciju za njihovo ostvarenje.

Borba za nove ciljeve ne počinje danas. Naprotiv, povijest ove borbe već pozna svoje šehide i ispisane stranice o stradanjima i žrtvama. Ipak, to je osobno žrtvovanje izrazitih pojedinaca ili hrabrih malih grupa u sudaru s moćnim silama džahilijeta. Veličina problema i teškoća, međutim, zahtijeva organiziranu akciju milijuna.

Našu poruku posvećujemo uspomeni naših drugova koji su pali za Islam.

Sarajevo, 1970
Džumadil-ula, 1390.

Islamski poredak je stanje društva bez ovog konflikta i sistem odnosa u kojima se Musliman nalazi u potpunom skladu sa svojom sredinom.

Na pitanje: što je muslimansko društvo, mi odgovaramo: to je zajednica sastavljena od Muslimana, i smatramo da je time rečeno sve ili gotovo sve.

Smisao ove definicije je da ne postoji sistem ustanova, odnosa i zakona, koji bi se mogli odvojiti od ljudi koji su njihov subjekt i za koje bi se moglo reći: to je islamski sistem. Nijedan sistem nije islamski ili neislamski po sebi. On je to samo po ljudima koji ga čine.

Europljanin vjeruje da se društvo uređuje pomoću zakona. Još od Platonove "Države", pa preko poznatih utopija o idealnom uređenju društva, sve do najnovije od ovih utopija, marksizma, europski duh traga za jednim nacrtom, jednom šemom u kojoj bi se pukom izmjenom odnosa između ljudi ili skupina ljudi, konstruiralo idealno društvo.

Zato se u Kur'anu nalazi relativno malo pravih "zakona", a mnogo više "vjere" i zahtjeva za praktičnim djelovanjem u skladu s ovom vjerom.

Mnoštvo zakona i složenost zakonodavstva obično je pouzdan znak da je u društvu "nešto trulo" i da treba prestati donositi zakone a početi odgajati ljude. Kada iskvarenost sredine pređe izvjesnu granicu, zakoni postaju nemoćni. Oni ili dolaze u ruke pokvarenih izvršilaca pravde, ili postaju predmet otvorenog ili prikrivenog izigravanja od strane iskvarene sredine.

Vino, kocka i vraćanje - tri vrlo rasprostranjena i ukorijenjena poroka na čitavom području Srednjeg i Bliskog Istoka, uklonjena su za

dugo razdoblje i na ogromnom području samo jednim jedinim ajetom Kur'ana i s jednim jedinim objašnjenjem: da je to Bog zabranio. Čim je ova vjera oslabila, pijanje i praznovjerje vratili su se jednakom snagom, a neusporedivo viši kulturni stupanj sredine nije im činio nikakvu zapreku. Američki Prohibition Law (Zakon o zabrani alkohola), proglašen u ime nauke vijeka i sproveden silom jedne od najorganiziranijih zajednica na svijetu, morao je u četvrtom deceniju ovog vijeka biti konačno povučen, nakon 13 godina uzaludnih napora, ispunjenih nasiljem i zločinima. Pokušaj uvođenja prohibicije u skandinavskim zemljama, završio se jednakim neuspjehom.

Ovaj i mnogi slični primjeri jasno govore da se društvo može popravljati samo u ime Boga i odgojem čovjeka i mi trebamo ići tim jedinim putem koji sigurno vodi do cilja.

Potvrđujući načelo duhovnog, unutrašnjeg pristupa u svakoj svojoj manifestaciji, Islam ipak nije ostao na tome. On je učinio pokušaj da iz ruku đavola otme njegova sredstva. Kada Islam na relaciji čovjek - svijet ne bi polazio od čovjeka, on ne bi bio religija; kada bi ostao na tome, on bi bio samo religija i predstavljao bi jednostavno ponavljanje Isusovog učenja o idealu i vječnom dijelu čovjekovog bića. Preko Muhameda a.s. i Kur'ana Islam se okrenuo stvarnom čovjeku, vanjskom svijetu, prirodi, da bi postao učenje u potpunom čovjeku i totalnom životu. Vjeri se pridružio zakon, odgoju sila. Islam je postao poredak.

se svjesno i voljno prihvate ova dva vida života kao ljudsko određenje i smisao čovjekovog života na zemlji (Kur'an 28/77). Prevodeći ovaj zahtjev na jezik svakodnevnog života, mogli bismo reći: onaj tko vjeruje da život treba uređivati ne samo vjerom i molitvom, nego i radom i naukom, čija slika svijeta ne samo dopušta nego i traži da jedna pored druge stoje i bogomolja i tvornica, tko smatra da treba ne samo odgajati ljude nego i olakšavati i unapređivati njihov život na zemlji, i da ne postoje nikakvi razlozi da se ova dva cilja žrtvuju jedan drugome - taj pripada Islamu.

Uz vjeru u Boga u ovome je sadržana glavna poruka Kur'ana i u njoj je čitav Islam. Sve drugo je samo njena razrada i objašnjenje. Ovaj aspekt Islama, pored toga što sadrži sam princip islamskog poretka, kao jedinstva vjere i politike, vodi i drugim važnim zaključcima, čiji je načelni i praktični značaj ogroman.

Prvi i najvažniji takav zaključak svakako je zaključak o nespojivosti Islama i neislamskih sistema. Nema mira ni koegzistencije između islamske vjere i neislamskih društvenih i političkih institucija. Neufunkcioniranje ovih institucija i nestabilnost režima u muslimanskim zemljama, koja se manifestira u čestim promjenama i državnim udarima, najčešće je posljedica njihove apriorne opozicije prema Islamu, kao fundamentalnom i vodećem osjećanju naroda u ovim zemljama. Polazeći pravo da sam uređuje svoj svijet, Islam jasno isključuje pravo i mogućnost djelovanja bilo koje strane ideologije na svom području. Nema dakle laičkog principa, a država treba da bude zraz i da podržava moralne koncepte religije.

Pred svakim vremenom i svakom generacijom stoji zadatak da novim oblicima i sredstvima ostvaruje poruke Islama.

Postoje nepromjenjivi islamski principi koji određuju odnose među ljudima, ali ne postoji nikakav nepromjenjiv islamski privredni, društveni ili politički sustav.

Ovo je samo prvi i najvažniji zaključak iz prilaza Islamu kao integralnom poretku. Ostala tri isto tako važna - ali manje isključiva - zaključka su:

Prvo, samim tim što se izjasnio za ovaj svijet, Islam se izjasnio za najbolje uređen svijet. Ništa što čini da svijet bude bolji, ne može biti a priori odbačeno kao neislamsko;

Drugo, otvorenost prema prirodi znači otvorenost prema nauci. Svako rješenje da bi bilo islamsko mora ispunjavati dva uvjeta: mora biti maksimalno efikasno i maksimalno humano. Ono mora, dakle, biti najviši izraz usaglašenih stavova vjere i nauke; i

Treće, ukazujući na jedan oblik povezanosti između vjere i nauke, morala i politike, individualnog i kolektivnog, duhovnog i materijalnog, na kojim pitanjima se duhovno podijelio današnji svijet, Islam ponovo dobiva ulogu posredničke misli a islamski svijet ulogu posredničke nacije u podijeljenom svijetu. Predstavljajući obećanje "religije bez mistike i nauke bez ateizma" Islam može podjednako interesirati sve ljude bez razlike.

ISLAMSKA VLAST

Naglašavanje prioriteta vjersko-moralne obnove ne znači - niti se može tumačiti da znači - da se islamski poredak može ostvariti bez islamske vlasti. Ovaj stav znači samo da naš put ne polazi od osvajanja vlasti, nego od osvajanja ljudi, i da je islamski preporod prvo prevrat u oblasti odgoja, tek zatim u oblasti politike.

Moramo, dakle, biti prvo propovjednici, a zatim vojnici. Naša sredstva su osobni primjer, knjiga, riječ. Kada će se ovim sredstvima pridružiti i sila?

Izbor ovog trenutka uvijek je konkretno pitanje i zavisi o nizu faktora. Ipak se može postaviti jedno opće pravilo: islamski pokret treba i može prići preuzimanju vlasti čim je moralno i brojno toliko snažniji da može ne samo srušiti postojeću neislamsku, nego i izgraditi novu islamsku vlast. Ovo razlikovanje je važno, jer rušenje i građenje ne zahtijeva podjednak stupanj psihološke i materijalne pripremljenosti.

Preuraniti ovdje je jednako opasno kao i zakasniti.

Osvojiti vlast na osnovu sretnog sticaja okolnosti, bez dovoljne moralne i psihološke pripreme i bez neophodnog minimuma čvrstih i izgrađenih kadrova, znači ostvariti još jedan državni udar, a ne islamsku revoluciju (a državni udar je nastavak neislamske politike od strane druge grupe ljudi ili u ime drugih načela). Zakasniti s preuzimanjem vlasti, znači lišiti se jednog moćnog sredstva za ostvarenje ciljeva islamskog poretka i neislamskoj vlasti pružiti mogućnost da nanese udarac pokretu i razređuje njegove kadrove. Za ovo posljednje, nedavna povijest pruža dovoljno tragičnih i poučnih primjera.

pretvorimo u aktivne sile. Odanost prema Kur'anu treba prerasti u odlučnost da se on primijeni; emocionalna islamska zajednica treba da se pretvori u organiziranu, svjesnu zajednicu, a narodni humanizam u jasne ideje, koje će postati moralni i socijalni sadržaj budućih zakona i institucija.

Tko i kako će izvršiti ovu transformaciju?

Svako djelovanje na događaje jest društveno djelovanje. Svaka uspješna borba jest samo zajednička, organizirana borba. Mlada generacija će moći izvršiti svoj zadatak preobražaja samo ako njene težnje i idealizam budu pretočene u organizirani pokret, u kojem će oduševljenje i osobna vrijednost pojedinaca biti udruženi s metodama koordiniranog i zajedničkog djelovanja. Stvaranje ovog pokreta s jedinstvenim osnovnim ciljem i programom, pokazuje se kao neopoziv uvjet i polazna točka preporoda u svakoj muslimanskoj zemlji.

Ovaj pokret će okupljati izgrađene, odgajati neizgrađene, podizati i pozivati, definirati ciljeve i nalaziti puteve do njih. On će svugdje unositi život, misao i akciju. On će postati savjest i volja jednog svijeta nakon dugog i dubokog sna.

Upućujući ovu poruku svim Muslimanima svijeta, mi jasno ističemo da nema obećane zemlje, čudotvoraca ni mehdija. Postoji samo put rada, borbe i žrtve.

U trenucima iskušenja imajmo uvijek na umu dvije stvari: iza nas stoji blagoslov Božji i pristanak našeg naroda.

VI NEĆETE MOĆI REĆI DA
NISTE ZNALI!

37. Konačni rezultati referenduma u BiH (Sarajevo, 9. 3. 1992.)*

SARAJEVO, 9. ožujka (Hina) - Republička izborna komisija Bosne i Hercegovine priopćila je danas konačne i službene rezultate republičkog referenduma održanog 29. veljače i 1. ožujka ove godine, a glede utvrđivanje statusa Bosne i Hercegovine.

Prema podacima općinskih izbornih komisija od ukupnog broja od 3,253.847 glasača na referendum je izašlo i glasovalo 64,31 posto ili 2,073.568 građana sa pravom glasa.

Od ukupnog broja važećih glasačkih listića, "ZA" je bilo 2,061.932 glasača ili 99,44 posto, dok je "PROTIV" glasovalo 6.037 glasača ili 0,29 posto. Nevažećih je listića bilo 5.227 odnosno 0,25 posto, navodi se u današnjem priopćenju Republičke izborne komisije iz Sarajeva. (Hina) .

---

* IZVOR: HINA, *Baza EVA*, Vijest HNA3090111:1, 09.03.1992

Referendum u BiH o samostalnosti

(09.03.1992.)

- Ukupan broj glasača - **3.253.847**
- Glasovalo - **2.073.568** (64,31%)
- Glasovalo ZA - **2.061.932** (99,4%)
- Glasovalo PROTIV - **6.037** (0,29%)
- NEVAŽEĆIH glasova - **5.227** (0,25%)

BOSNA I HERCEGOVINA

Povreda suvereniteta SR BiH
sa teritorija RH

Bosansko Grahovo

Strmica

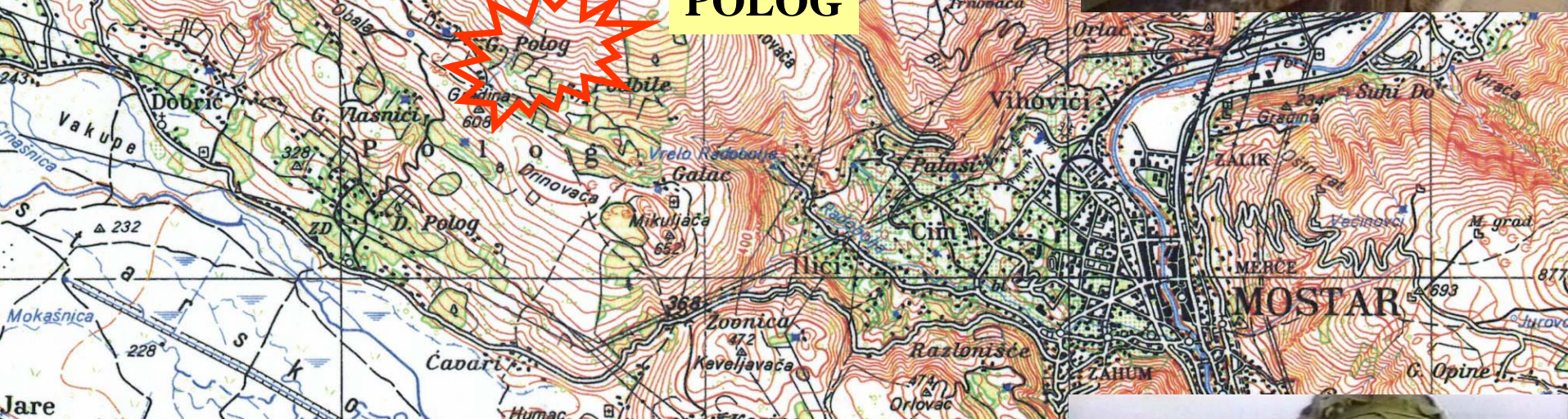
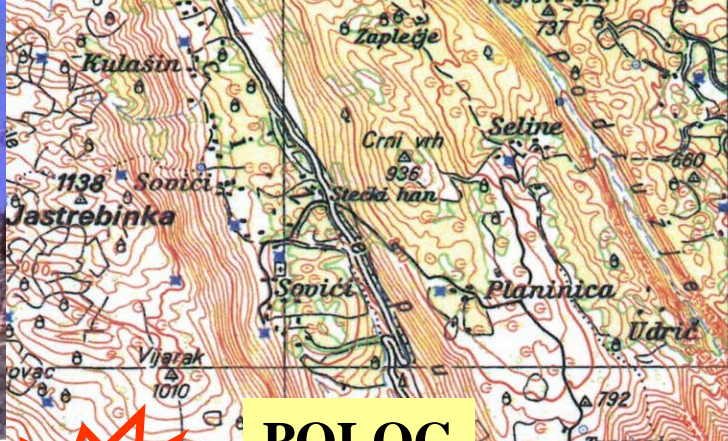
UNIŠTA

Kijevac

KNIN

HRVATSKA

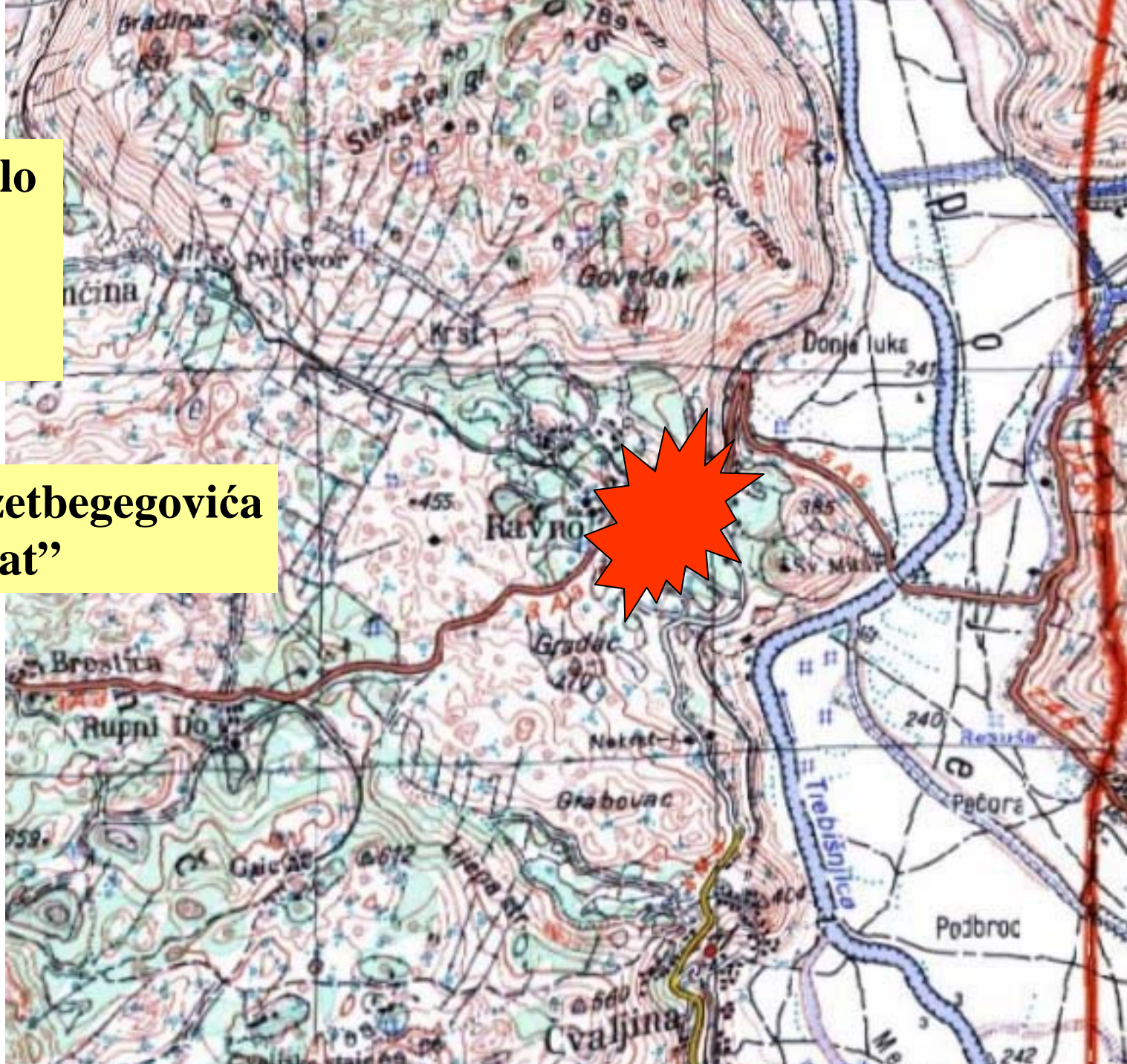
Smjerovi napada postrojbi Milicije SAO
Krajina na Uništa 10. svibnja 1991. godine
pod zapovjedništvom Milana – Mile Martića !

**Srbi napali selo
RAVNO
15.09.1991.
06.10.1991.**

**Izjava Alije Izetbegovića
“To nije naš rat”**

The Patriotic League

(Sarajevo, 17.4.1991)

"OATH OF ALLEGIANCE

- **I swear by he Allah Jelleshanuhu that I shall, at all times and in all places defend the interests of the Moslem people and all ... (two unreadable words), even at the cost of my own life. I also swear that I shall defend the freedom and the integrity of the State of Bosnia and Herzegovina, my only homeland, whose borders are permanent, historical and inviolable!"**

source: Nahid Halilbegović book: Činjenice o Patriotskoj ligi Bosne i Hercegovine (Facts on the Bosnia and Herzegovina Patriotic League), Sarajevo, 1994, p.17.

- - Directive of the Patriotic League Headquarters for the Defence of the Republic of Bosnia and Herzegovina Sovereignty (Sarajevo, 25.2.1992) :
- **"Our forces are organized with the Bosnia and Herzegovina (BiH) Patriotic League in formations from the platoon to the detachment and brigade with a total of 120.000 people."**
- source: Šefer Halilović, Lukava strategija (Cunning Strategy), Sarajevo, 1992, (p.7.)

34. Direktiva Glavnog štaba Patriotske lige BiH za odbranu suvereniteta Republike Bosne i Hercegovine (Sarajevo, 25. 2. 1992.)*

2. Naše snage su organizovane u Patriotsku ligu BiH u formacije od voda do odreda i brigade, ukupne jačine 120.000 ljudi. Sa otpočinjanjem borbenih dejstava očekivati je veći priliv

PATRIOTSKA LIGA

Patriotska liga imala je historijsku ulogu u organiziranju naroda na općenarodni otpor protiv srpsko-četnogorskog agresora, bivše JNA i četničkih hord. Liga je piva, vizionarski, u praskozorje agresije na Sloveniju, Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu i nevidenog genocida nad bošnjačkim narodom, stala na čelo patriotski orijentiranih rodoljuba, organizirala i pvela sudbonosnu borbu. Duh

PL-e i danas se osjeća kod većine građana i BiH. Taj duh ne smije nestati, on se mora pohraniti u generacije. Naši borci koji su dali živote protiv okrutnog neprijatelja, naši šehidi nam neće oprostiti, ako ne nastavimo borbu za slobodnu, nezavisnu i cjelovitu Republiku Bosnu i Hercegovinu. Mi im to obećavamo. Garantiramo im da ćemo duh PL-e njegovati i vječno čuvati.

OTAC PATRIOTSKE LIGE

Gospodina Izetbegović je, i prvih godina, neprijatelj, uspio okupiti Bošnjake, puje svega formiranjem Stranke demokratske akcije, a kroz ostale oblike mobilizirati na otpor agresoru. Nukleus prvih vojnih formacija bila je Patriotska Liga

Alija Izetbegović

ČOVJEK OGROMNIH ZASLUGA

Sve ono što je Hasan Čengić urađio za Patriotsku ligu i državu Bosnu i Hercegovinu tek će se saznati

Patriotsku ligu je formirala, organizirala i naoružavala Stranka demokratske akcije. Liga je vojno krilo SDA, a nastala je iz vojno-političke organizacije formirane 31.03.1991. godine, dok njeni korijeni sežu još iz kluba SDA "Herceg-Bosna", formiranog krajem 1990. godine.

Hasan Čengić

nik Predsjedništva R BiH gospodin Alija Izetbegović. Čovjek koji ima najbivše četničke i hercegovačke vojnike, a je pripadnik Hasana Čengić. Nezakobilazno ime u osnivanju i radu PL-e je i rahmetli Safet Hadžić. Naziv "Patriotska liga" nastao je u okviru SDA, u dogovoru gospode Hasana Čengića, dr Rasmira Mahmutćehajića, kao i drugih. Prvi oficir koji je napustio bivšu JNA i došao u centralu SDA je Sulejman Vranj - Sule.

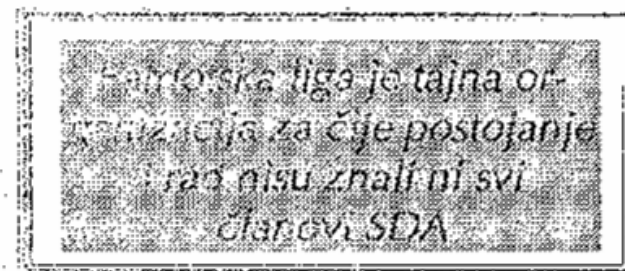

U SLUŽBI NARODA

Prvi oficir koji je napustio bivšu JNA i stavio se na raspolaganje svome narodu preko SDA bio je Sulejman Vranj - Sule.

Sulejman Vranj

postavke "Memora" na kosovski boj, manifestacije na Gazimestanu, prizivanje srpskih svetaca i junaka, otkopavanje zajedničkih grobnica, javne sahrane, javne liturgije, pjevanje nacionalističkih i šovinističkih pjesama, guslarske večeri i slično, upozoravale su na opasnost koja se nadvija nad BiH, a posebno nad Bošnjacima.

Bivša JNA vršila je ozbiljne pripreme za ostvarivanje plana etničkog čišćenja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini i stvaranju uslova za "Veliku Srbiju". Između ostalog, znatno je smanjen broj obveznika Teritorijalne obrane, s tendencijom da se ona ukine (broj obveznika TO smanjen je sa 7 na 7,8 procenata), dok je oružje stavljeno pod kontrolu i u skladišta bivše JNA. Ukida se i komanda 7. Armijske oblasti, koja je bila nadležna za jedinice na teritoriji BiH I, dok se sva komanda koncentriše u vojnim centrima smještenim u Beogradu, pod plaštom formi-

Pobjedom SDA na izborima 1990 godine, bošnjačkom narodu prvi put je omogućeno da se, proučavajući historiju upozna sa svojom prošalošću, pretpostavi šta ga očekuje, i da se što brže organizira. Prije agresije na Sloveniju bilo je jasno da Srbija i Crna Gora imaju teritorijalnih pretenzija i prema Bosni i Hercegovini. Nacionalšovinističke

cara Lazara, podsjećanje

Na osnovu člana 9, a u vezi sa članom 41. Uredbe sa zakonskom snagom o Oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na sjednici od 27.05.1992.godine, donosi

O D L O Ž B A

o formiranju jedinica Teritorijalne odbrane

Formiraju se sljedeće jedinice Teritorijalne odbrane:

1. 1.Bosanskohercegovačka brigada "Kralj Tomislav". Za komandanta brigade postavlja se general MATE ŠARLIJA.
2. 1.Brigada TO Zenica. Za komandanta brigade postavlja se DUVAK (Rasima) ENES.
3. 11.p.brigada "Zmaj od Bosne". Za komandanta brigade postavlja se ZEJNILAGIĆ ENVER.
4. 12.p.brigada "Hadži Lojo". Za komandanta brigade postavlja se DŽAFERAGIĆ SAFET.
5. 13.Novosarajevska brigada TO. Za komandanta brigade postavlja se ŠEHOVIĆ ENVER.
6. 14.p.brigada Novi Grad - Sarajevo. Za komandanta brigade postavlja se ZYRAPI BISLIM.
7. 15.p.brigada Novi Grad - Sarajevo. Za komandanta brigade postavlja se BEJIĆ RAMIZ.
8. Bataljon vojne policije Sarajevske regije. Za komandanta bataljona postavlja se TOPIĆ DŽEVAD.
9. Prateća četa za obezbjeđenje Predsjedništva R BiH. Za komandanta čete postavlja se LUKOVAC HARIŠ.
10. Odred TO "Husić Eniz" - Ilidža. Za komandanta Odreda postavlja se BUKVA SEJDALIJA.
11. Odred TO "Sretno" - Breza. Za komandanta Odreda postavlja se HODŽIĆ DŽEMAL.
12. Odred TO "Misoča" - Ilijaš. Za komandanta Odreda postavlja se ROŽAJAC AVDIJA.
12. 1.Brigada Bihačke Krajine. Za komandanta 1.Brigade Bihačke Krajine postavlja se BUTKOVIĆ SAKIB.
13. OdTO Velika Kladuša. Za komandanta OdTO postavlja se BEHRIĆ SULEJMAN.
14. OdTO Kladuša - grad. Za komandanta OdTO postavlja se BAJRO PAJAZETOVIĆ.
15. OdTO Vrnograč. Za komandanta OdTO postavlja se ĐUKIĆ HASAN.
16. OdTO Mala Kladuša. Za komandanta OdTO postavlja se MEMIĆ HASAN.
17. OdTO Bužim. Za komandanta OdTO postavlja se KULAUZOVIĆ FUAD.
18. OdTO B.Oboka-Jezerski. Za komandanta OdTO postavlja se KAHRIĆ MUSTAFA.
19. OdTO Bos.Krupa. Za komandanta OdTO postavlja se PALIĆ DERVIŠ.
20. OdTO Pećigrad. Za komandanta OdTO postavlja se OSMANČEVIĆ MURAT.
21. OdTO Tržac. Za komandanta OdTO postavlja se BEĆIREVIĆ HAZIM.
22. OdTO Ostrožac. Za komandanta OdTO postavlja se PANDŽIĆ KASIM.
23. OdTO Cazin - grad. Za komandanta OdTO postavlja se DIZDAREVIĆ MUNIR.
24. OdTO Čoralići. Za komandanta OdTO postavlja se MIZIĆ MUHAMED.
25. OdTO Bihać - centar. Za komandanta OdTO postavlja se SALKIĆ AHMET.
26. OdTO Bakšić. Za komandanta OdTO postavlja se VUKOVIĆ FUAD.
27. OdTO Prekounje. Za komandanta OdTO postavlja se TOROMANOVIĆ SEAD.
28. OdTO Brekavica. Za komandanta OdTO postavlja se SKALIĆ MESUD.
29. OdTO Vrata. Za komandanta OdTO postavlja se ADIL BEŠIĆ.
30. 3.Tuzlanska brigada TO. Za komandanta brigade postavlja se
31. 10B.Brčanska brTO. Za komandanta brigade postavlja se MUJKANOVIĆ FERID.
32. 2.Tuzlanska brTO. Za komandanta brigade postavlja se LJALI DŽEMAL.
33. 1.OdTO - Tuzla. Za komandanta Odreda postavlja se DŽAMBIĆ MUHAREM.
2.OdTO - Tuzla. Za komandanta Odreda postavlja se AZIRI ALI.
3.OdTO - Tuzla. Za komandanta Odreda postavlja se KURSPAHIĆ ŠEVAL.
4.OdTO - Tuzla. Za komandanta Odreda postavlja se MUJOVIĆ MIRSAD.
5.OdTO - Tuzla. Za komandanta Odreda postavlja se DJORDJE MARKO.
Inž.bataljon TO Tuzla. Za komandanta bataljona postavlja se PRČIĆ FARUK.
34. 1.Lukavička brTO. Za komandanta brigade postavlja se SALIHBAŠIĆ DŽEVAD.
35. OdTO Kalesija. Za komandanta Odreda postavlja se postojeći komandant.

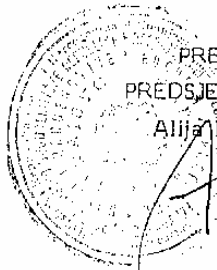
5. OdTO - Tuzla. Za komandanta postavlja se DJORDJE MARKO.
Inž. bataljon TO Tuzla. Za komandanta bataljona postavlja se major
PRCIĆ FARUK.

34. 1. Lukavačka brTO. Za komandanta brigade postavlja se kik SALIHBAŠIĆ
DŽEVAD.
35. OdTO Kalesija. Za komandanta Odreda postavlja se postojeći komandant.
36. 1. Sprečanski odred Živinice. Za komandanta Odreda postavlja se kapetan I k
MALKIĆ SALIH.
37. OdTO - Olovo. Za komandanta OdTO postavlja se VRABAC NIJAZ.
38. OdTO - Solun. Za komandanta OdTO postavlja se HASANPAHIĆ AKIF.
39. OdTO - Careva Ćuprija. Za komandanta OdTO postavlja se ROTIĆ ENVER.

II

Ministar odbrane izvršio je raspored starješina u komande, odnosno štabove nave-
danih jedinica i izdati bliža naredjenja o brojnom sastavu i naoružanju formiranih
jedinica.

PR. Broj: 1170
27.05.1992.godine
Sarajevo, 27.05.1992.godine

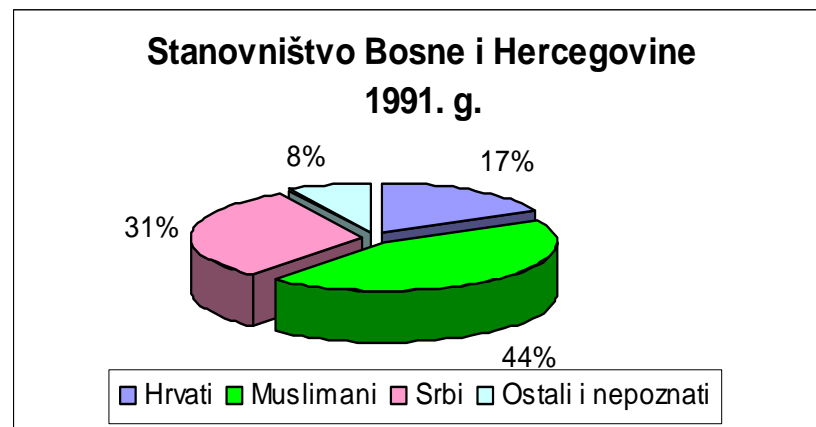
PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA RBiH
Alija Izetbegović

Dajdži i Zejnibu (odgovor na telex
od 9.06.1992)

Treba da idete zajedno. Zejnib
staje komandant svoje jedinice,
ili dok ova operacija traje treba
da sluša Dajdzina naredjenja.
Dakle, Dajdža objedinjuje akciju.
Ostalo ćemo regulisati kad
se vidimo u Sarajevu. Alija
Sar 17.06.1992

**Zapovjednici jedinica TO prema odluci koju je 27.05.1992. god. potpisao
Predsjednik predsjedništva R BiH Alija Izetbegović**

Nacionalnost	Broj	%
Muslimani	43	97.73 %
Srbi	1	2,27 %
Hrvati	0	0,00 %
UKUPNO	44	100 %

Odluku o uspostavi Hrvatske zajednice Herceg-Bosna donijeli su izabrani predstavnici hrvatskog naroda na sjednici održanoj dana 18. studenoga 1991. godine. Ista odluka izmjenjena je i dopunjena na sjednici Predsjedništva Hrvatske zajednice Herceg Bosna dana 03. srpnja 1992. godine pa se objavljuje njen prečišćeni tekst.

ODLUKA

O USPOSTAVI HRVATSKE ZAJEDNICE HERCEG-BOSNA

I RAZLOZI USPOSTAVE:

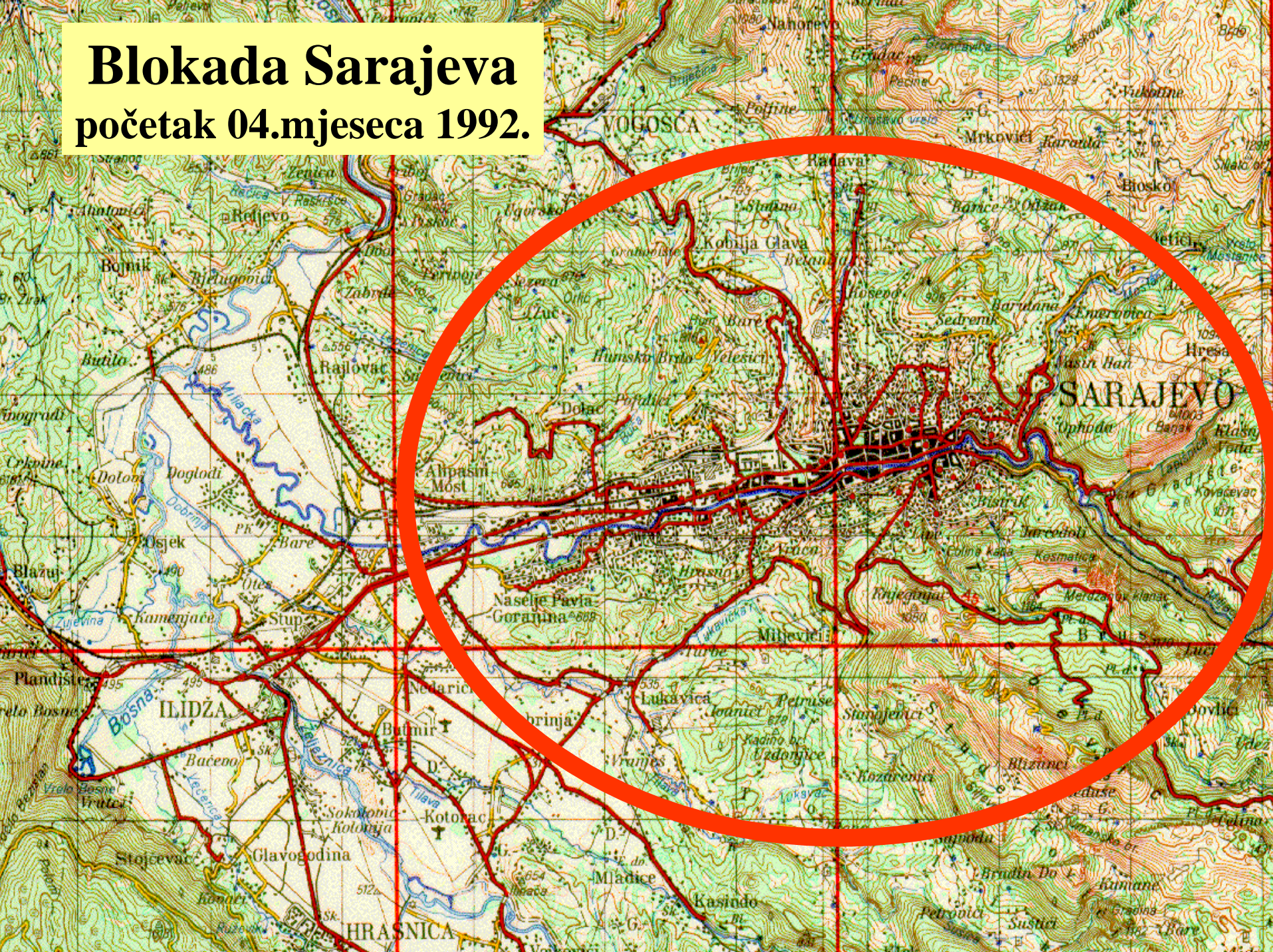
Suočeni s bezobzirnom agresijom Jugoslovenske armije i četnika na Republiku Bosnu i Hercegovinu i Republiku Hrvatsku, ogromnim brojem ljudskih žrtava, patnji i stradanja, te posezanjem za stoljetnim Hrvatskim teritorijima i dobrima, kao i rušenjem Republike Bosne i Hercegovine i njenih legalno izabranih tijela, hrvatski narod Bosne i Hercegovine u ovim teškim trenucima svoje povijesti, kada posljednja komunistička vojska Europe udružena s četnicima prijeti opstojnosti hrvatskog naroda i Republike Bosne i Hercegovine duboko je svjestan da je njegova budućnost povezana s budućnošću cjelokupnog hrvatskog naroda.

Hrvati u Bosni i Hercegovini kroz svoju stranku Hrvatsku demokratsku zajednicu, preko legalno izabranih tijela vlasti u ovoj Republici zalagali su se za suverenu Bosnu i Hercegovinu, ali su uvijek naglašavali da će to činiti štiteći vlastite povijesne prostore i interese cjelokupnog hrvatskog naroda.

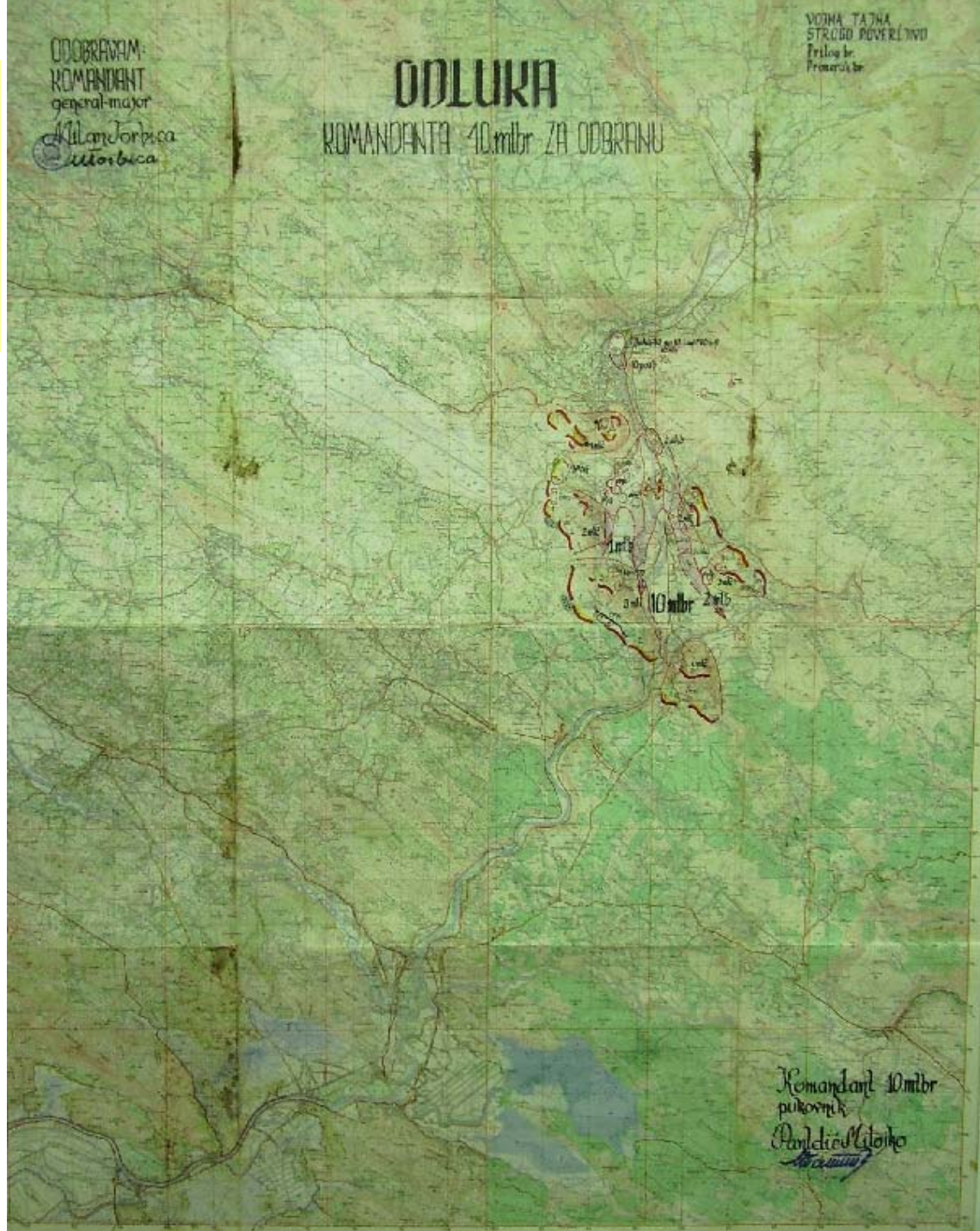
Polazeći od Ustava Republike Bosne i Hercegovine kojim je Bosna i Hercegovina ustanovljena kao zajednica tri konstitutivna naroda Hrvata, Muslimana i Srba, te od opće prihvaćenih načela u suvremenom svijetu o neotudjivosti i nedjeljivosti, neprenosivosti i nepotrošivosti prava na samoodredjenje i suverenost naroda, uključujući i pravo na udruživanje, kao i činjenice o neprihvatljivosti unitarnog modela državnog urdjenja u višenacionalnim zajednicama, hrvatski narod u Bosni i Hercegovini suočen s opasnošću koja prijeti, te svjestan svoje povijesne odgovornosti u obrani hrvatskih etničkih i povijesnih prostora i interesa, preko legalno izabranih predstavnika vlasti u Republici Bosni i Hercegovini utemeljuje HRVATSKU ZAJEDNICU HERCEG-BOSNA.

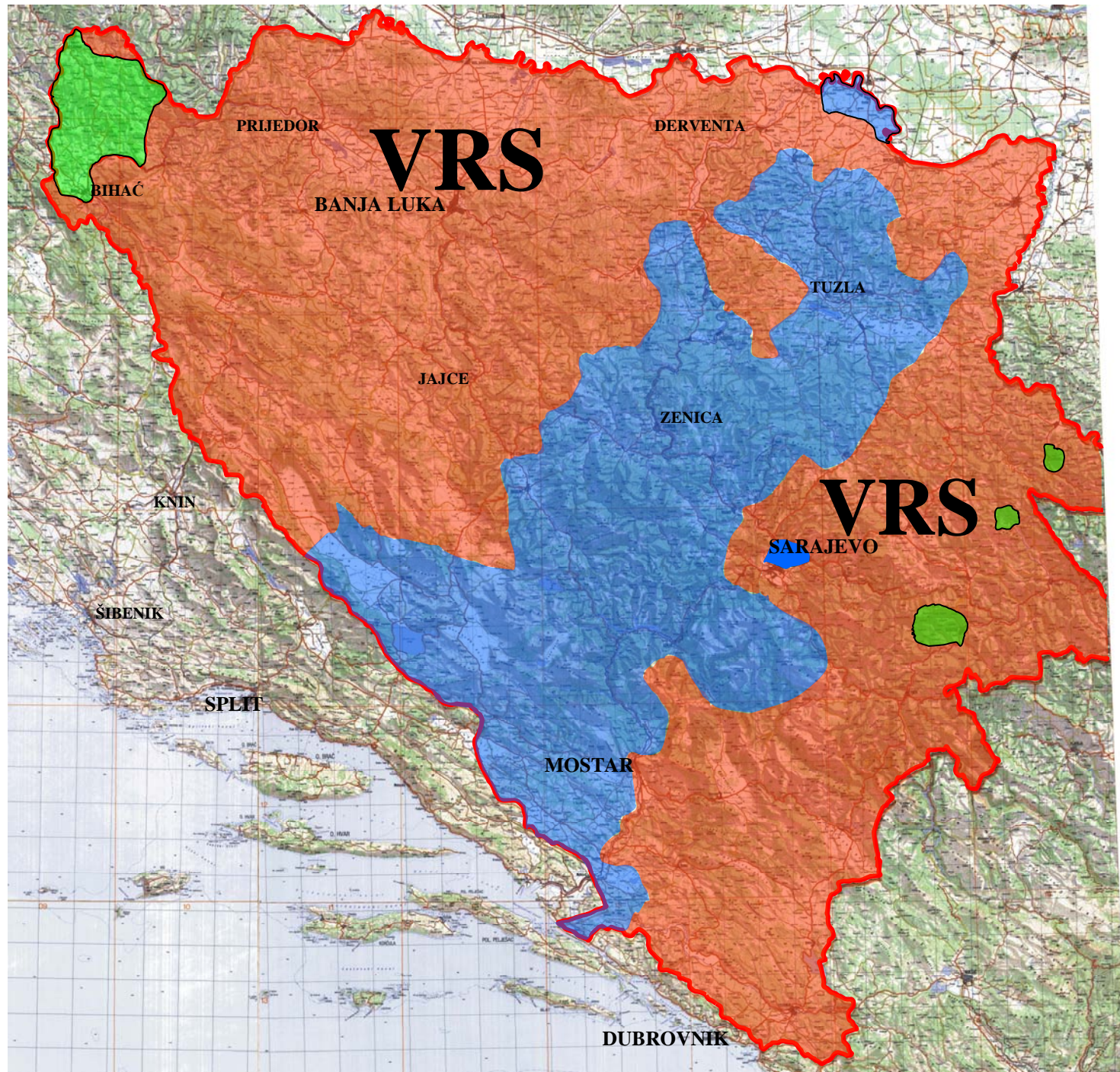
Blokada Sarajeva početak 04.mjeseca 1992.

**Odluka komandanta 10.mtbr
pukovnika Milojka Pantelića za
OBRANU grada Mostara, gdje
brigada stvara preduvjete za
okupiranje i zauzimanje grada.**

Osvojeno od strane JNA i VRS
travanj – studeni
1992. god

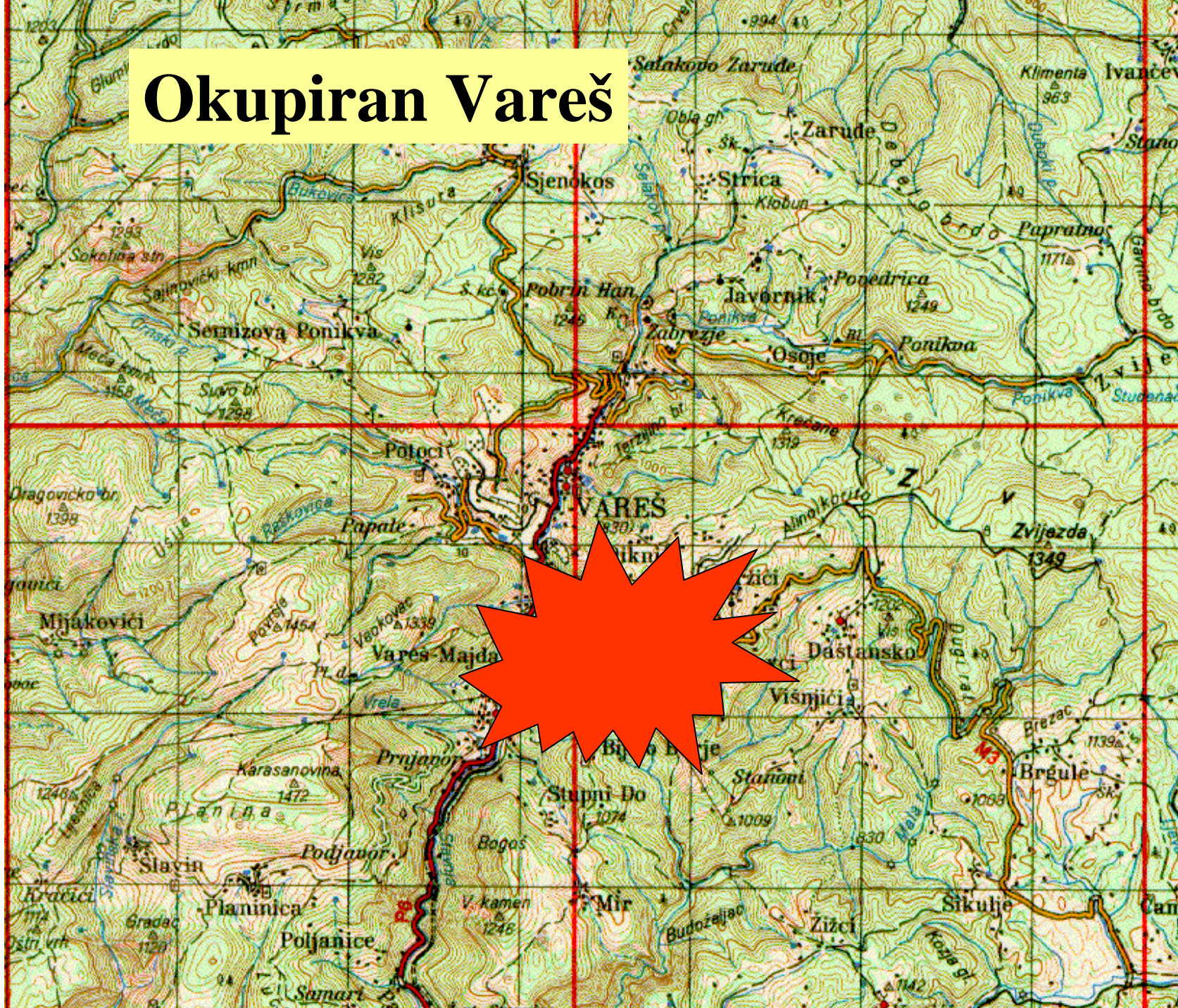
Okupirana Zenica

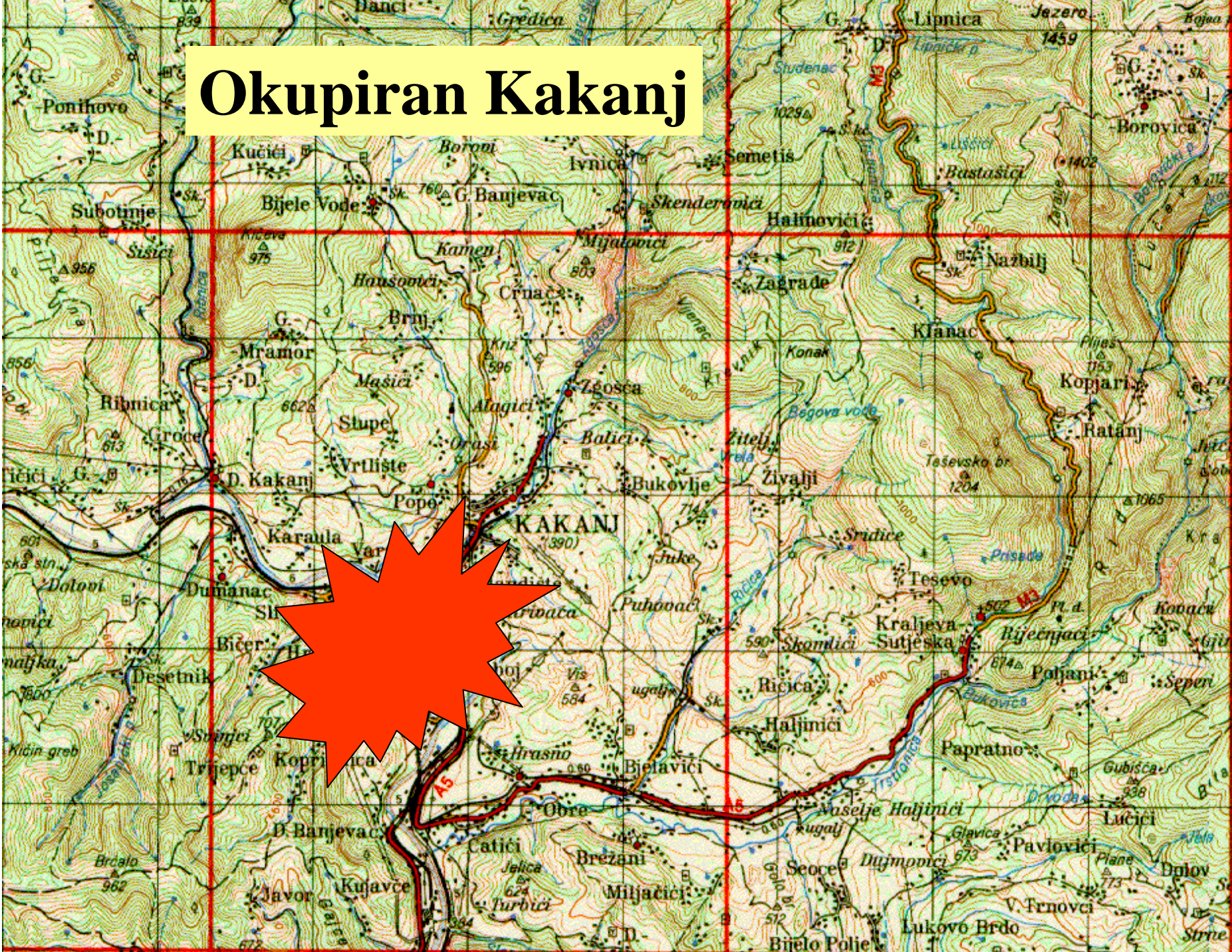
Okupiran Travnik

Okupiran Vareš

Okupiran Kakanj

Okupirana Fojnica

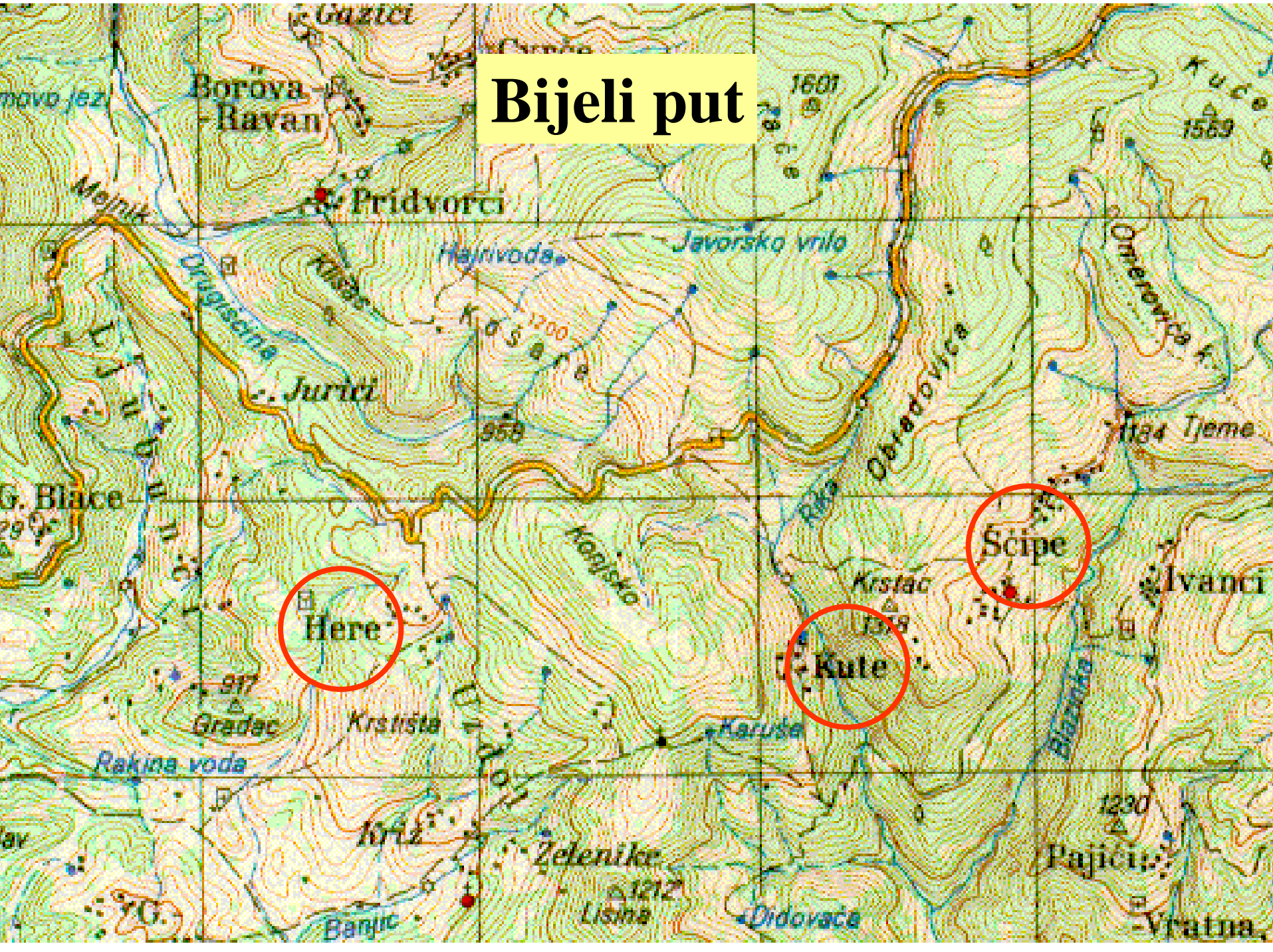
Okupirana Jablanica

Okupirano Bugojno

Bijeli put

Grude, 19. veljače 1992.

PREDsjedništvo HDZ BiH

S A R A J E V O

PREDMET: Zauzimanje stava o referendumu

Svjesni važnosti vremena u koje se nalazimo, ojačano potrebu hitnog, definitivnog i djelotvornog izjašnjenja i zauzimanja jasnog stava povodom zakazanog referenduma o statusu BiH.

Hrvatska demokratska zajednica, politička stranka kroz koju go hrvatski narod Hercegov-Bosne eksplicitno izražava svoju volju i iskonske težnje, mora i ovoga puta, odlučno - preko svog najvišeg organa, jasno i pravodobno iskazati konačni stav o referendumu.

Sveukupna aktivnost stranke u svezi ovog problema, dobila je svoj jasn i izraz u predloženom referendumskom pitanju u Izjavi 9. veljače ove godine. Očito je, da sadržaj ovog predloženo-rog pitanje jest rezultat živelnog povijesnog iskustva hrvatskoga naroda ovih prostora bivših Jugoslavija, kao i realne i pravedne želje za onakvim suživotom u BiH, u kojem će biti zaštićeni nacionalni interesi svih suverenih naroda. Stoga predloženo pitanje zahtjeva i predviđa konkretno i jasno definiranu suverenost, kroz kantone.

S obzirom da je ovo predloženo pitanje rezultat kontinuiteta političke borbe našega naroda, odnosno njegovih legitimnih predstavnika, odstupanje od njega ujedno bi bilo i odustajanje od minimalnih zahtjeva zaštite nacionalnih interesa, ispod kojih se ne smije ići, ovdje i sada. Isto tako, u svrhu prinosa dostojnosti i dostojstva stranke, ne može se dovoditi u sumnju činom definirani, gotovo jednoglasno usvojeni stav.

Uz jama neumoljivo teče, pa je potrebna odmah - radi očuvanja življenja nacionalnog korpusa i hrvatskog prava u cjelini, jasno se opredijeliti prema zakazanom referendumu.

Samo tako možemo očekivati, da će i ovaj prigodan jedinstvena i jasno izražena volja našega naroda je jednom dobiti i službenom potvrdu, od čega će svakako biti u korist i perspektiva razvijanja našeg življenja u različitim područjima.

U dužno štovanje,

Predsjednik HDZ Grude

Zoran Zorić

Predsjednik SO Grude

Božo Marić

NAPOMENA: ovaj dopis poslan je u Skupštine općine, općinske odbore HDZ u BiH, Središnjicu HDZ u Zagreb, Izborit Predsjednika Republike Hrvatske, Izornoj Komisiji za BiH, Europskim promatračima, vijećništvu stranke SDP i drugim poželavnostvina.

30. Skupština Bosne i Hercegovine: Odluka o raspisivanju referenduma o nezavisnosti Bosne i Hercegovine (Sarajevo, 25. 1. 1992.)*

SARAJEVO, 25. siječnja (Hina) - Skupština Bosne i Hercegovine donijela je rano jutros, nakon maratonskog zasjedanja, odluku o raspisivanju referenduma o nezavisnosti Bosne i Hercegovine, za koju su glasovali zaastupnici svih stranaka osim Srpske demokratske stranke BiH, koji su prije toga napustili dvoranu. Referendum bi se, prema toj odluci, trebao održati 29. veljače i 1. ožujka ove godine.

Referendumsko pitanje glasi: "Jeste li za suverenu i nezavisnu državu Bosnu i Hercegovinu, državu ravnopravnih građana i naroda Bosne i Hercegovine, Muslimana, Srba i Hrvata i pripadnika drugih naroda koji u njoj žive?"

Skupština BiH odlučila je i to da se dosadašnji guverner Narodne banke BiH Hajra Balorda razriješi dužnosti.

Obje odluke donesene su u bosanskohercegovačkom parlamentu bez nazočnosti zastupnika Srpske demokratske stranke BiH, koji su jutros oko 3 sata napustili sjednicu. Svemu je prethodila nezapamćeno iscrpljujuća rasprava oko utvrđivanja dnevnoga reda, a u skupštinskoj dvorani bilo je oštih prepirki. Zastupnici Stranke demokratske akcije u jednom su trenutku zatražili oduzimanje prava predsjedniku Skupštine BiH Momčilu Krajišniku (SDS) da nastavi vođenje zasjedanja, tvrdeći da on "opstruira rad Skupštine".

Nakon što je Krajišnik izjavio da nema uvjeta za nastavak sjednice ni za sazivanje njezina nastavka za nedjelju u 10 sati, zastupnici SDS-a napustili su skupštinu BiH.

Nastavku sjednice, na kojem je donesena odluka o referendumu, predsjedao je potpredsjednik Skupštine BiH Mariofil Ljubić.

37. Konačni rezultati referenduma u BiH (Sarajevo, 9. 3. 1992.)*

SARAJEVO, 9. ožujka (Hina) - Republička izborna komisija Bosne i Hercegovine priopćila je danas konačne i službene rezultate republičkog referenduma održanog 29. veljače i 1. ožujka ove godine, a glede utvrđivanja statusa Bosne i Hercegovine.

Prema podacima općinskih izbornih komisija od ukupnog broja od 3,253.847 glasača na referendum je izašlo i glasovalo 64,31 posto ili 2,073.568 građana sa pravom glasa.

Od ukupnog broja važećih glasačkih listića, "ZA" je bilo 2,061.932 glasača ili 99,44 posto, dok je "PROTIV" glasovalo 6.037 glasača ili 0,29 posto. Nevežećih je listića bilo 5.227 odnosno 0,25 posto, navodi se u današnjem priopćenju Republičke izborne komisije iz Sarajeva. (Hina).

31. Referendumsko pitanje Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine (9. 2. 1992.)*

Pitanje za referendum

Jeste li za suverenu i nezavisnu Bosnu i Hercegovinu, državnu zajednicu konstitutivnih i suverenih naroda hrvatskog, muslimanskog i srpskog u njihovim nacionalnim područjima (kantonima)

DA

NE

Ovako formulirano referendumsko pitanje za razliku od onog koje je usvojeno na sjednici Skupštine SR BiH 25. siječnja 1992. g. nedvojbeno određuje buduću nezavisnu BiH kao složenu državnu zajednicu koja se pravno temelji na nacionalnom suverenitetu konstitutivnih naroda hrvatskog, muslimanskog i srpskog. Iz predloženog pitanja slijedi da buduća nezavisna BiH nije unitarna država već državna zajednica koju će činiti nacionalni kantoni, hrvatski, muslimanski i srpski čija će se područja utvrditi nakon provedenog referenduma posebnim ustavnim aktom. Predloženo referendumsko pitanje u skladu sa suverenitetom konstitutivnih naroda, predpostavlja da će hrvatski, muslimanski i srpski narod izvorno i neposredno ostvarivati svoja suverena prava u nacionalnim kantonima, a na razini državne zajednice BiH slučajevima koji će biti izričito utvrđeni u posebnom ustavnom aktu o podjeli prava i dužnosti između nacionalnih kantona i državne zajednice BiH.

U referendumskom pitanju nije potrebno posebno navoditi ravnopravnost građana i pripadnika drugih naroda koji žive u današnjoj BiH jer se ona zajamčuje i zaštićuje u ustavnom aktu koji će se donijeti nakon referenduma, kao što se to čini u svim suvremenim demokratskim državama i državnim zajednicama. To proizilazi iz cilja referenduma, koji se odnosi na suverenitet i nezavisnost BiH, njezine pravne temelje i ustrojstvo.

34. Direktiva Glavnog štaba Patriotske lige BiH za odbranu suvereniteta Republike Bosne i Hercegovine (Sarajevo, 25. 2. 1992.)*

“Neprijatelji (snage dezintegracije BiH) svojim dosadašnjim vojno-političkim djelovanjem u velikoj mjeri su uspjeli narušiti sistem vlasti i stvoriti uporišta na određenim prostorima, čime su stvorili uslove za potpunu dezintegraciju bosanskohercegovačke vlasti i cijepanje teritorija BiH.

Glavna uporišta snaga dezintegracije su u banjalučkoj regiji, istočnoj i zapadnoj Hercegovini i dobojskoj regiji, a glavni nosioci su SDS sa jugoslovenskom armijom i ekstremno krilo HDZ.

U svojim dosadašnjim aktivnostima uspjeli su: ostvariti puno političko jedinstvo SDS-a i JA, stvoriti paralelne organe vlasti na cijelom prostoru BiH, formirati komande, štabove i jedinice, uspostaviti djelimično sop-stveni informativni sistem i izvršiti dislokaciju materijalnih rezervi za svoje potrebe. Reorganizacijom JA na cijeloj teritoriji BiH došlo je do velike koncentracije JA, a dolaskom Plavih šljemova ta koncentracija će biti još veća.

Ukupne snage neprijatelja su:

- JA: šest korpusa KOV (sarajevski, banjalučki, tuzlanski, bihački idijelovi kninskog i titogradskog korpusa), vjerovatne jačine 2-3 korpusa KOV i jedan ojačani VAK.
- snage SDS-a (jačine 80.000-120.000 ljudi)
- ekstremne snage HDZ-a (jačine jedna do dvije brigade)

Osnovni cilj dejstva ovih snaga je podjela teritorije BiH i priključivanje matičnim (nacionalnim državama). Ostvarivanje ovog cilja težit će da ostvare u dvije etape: u prvoj etapi stvaranje nacionalnih konfederalnih jedinica u BiH, a u drugoj priključenje istih Velikoj Srbiji i Velikoj Hrvatskoj.

Do početka opštih dejstava očekivat je: dalje intenziviranje psihološko-propagandnih dejstava na zaoštavanju međunacionalnih odnosa, izvođenje diverzantsko-terorističkih dejstava, izazivanje socijalnih nemira, sabotaža, kidnapovanja i atentata na najistaknutije ličnosti

---

* Sefer Halilović: *Lukava strategija*, Sarajevo: Maršal, 1977., str. 164-169: «Sedmog i osmog februara 1992. godine, u selu Mehurići kod Travnika, održano je vojno savjetovanje koje će kasnije ponijeti epitet istorijsko, a na kome su se sastali komandanti regionalnih štabova i dio Glavnog štaba Patriotske lige BiH. Cilj savjetovanja bilo je usaglašavanje planova po regijama i podjela zadataka za naredni period. Priprema ovog skupa počela je krajem 1991. godine, kada sam svim štabovima na terenu poslao uputstvo: Zadaci RVŠ. Bio je to dokument kojim su, pored ostalog, udareni i temelji domaćoj namjenskoj industriji. Kada smo se sastali, podnio sam uvodno izlaganje o tadašnjoj vojnoj i političkoj situaciji i procjenu i ocjenu buduće strategije. Osnova ovog izlaganja na savjetovanju je prihvaćena i sažeta u prve dvije tačke najvažnijeg dokumenta PL-a: **Direktive za odbranu suvereniteta Republike Bosne i Hercegovine**. Izlaganje i izvještaji komandanata, neposredna razmjena mišljenja i saznanja, kompletirali su ovaj dokument koji je završen 25. februara, u Sarajevu. U pripremi i realizaciji dokumenta, kao i u vođenju skupa u Mehurićima, kao savjetnici su mi pomagali Rifat Bilajac i Zičro Suljević. No, Direktiva je moj ručni rad: u rukopisu je i umnožena, tek kasnije prekućana i dostavljena komandantima regionalnih štabova.»

muslimanskog naroda. Sa otpočinjanjem opštih dejstava očekivat je snažnu avio i artiljerijsko-raketnu podršku po svim rejonima.

2. Naše snage su organizovane u Patriotsku ligu BiH u formacije od voda do odreda i brigade, ukupne jačine 120.000 ljudi. Sa otpočinjanjem borbenih dejstava očekivati je veći priliv dobrovoljaca, pripadnika MUP-a BiH, pripadnika JA, kao i snaga muslimanskog naroda van teritorije BiH, što bi povećalo jačinu naših snaga na oko 150.000 ljudi. Osnovni zadatak snaga PL BiH je zaštita muslimanskog naroda, očuvanje integriteta i cjelovitosti BiH, kako bi se obezbijedio i ubuduće dalji zajednički život svih naroda i narodnosti na državnoj teritoriji BiH. Sa otpočinjanjem borbenih dejstava izvršiti zaštitu stanovništva i istovremeno zatvaranje glavnih pravaca koji vode na teritoriju BiH, uz masovnu primjenu rušenja, zaprečavanja, a unutar Republike određenim snagama, brzim i energičnim dejstvima blokirati i zauzeti vojne objekte (skladišta naoružanja, municije i MES i kasarni), a potom što prije naoružati formirane jedinice, dalje nastaviti planirana dejstva, u cilju stvaranja što većih slobodnih teritorija i obezbjeđenje funkcionisanja legalnih organa vlasti. Posebnu pažnju pokloniti izvlačenju i obezbjeđenju stanovništva iz ugroženih područja.

3. Sa otpočinjanjem dejstava pozvati narod Sandžaka, Kosova i Makedonije da se solidarišu sa našom pravedom borbom i odmahotpočnu borbena dejstva u cilju vezivanja snaga neprijatelja i slabljenjanjegove udarne moći na prostoru BiH. Istovremeno uspostaviti kontakt, saradnju i koordinaciju na zajedničkim dejstvima sa hrvatskim narodom u BiH protiv zajedničkog neprijatelja. Na međunarodnom planu pozvati progresivnu svjetsku javnost da zaštiti bosanskohercegovački suverenitet.

4. Odlučio sam, uz angažovanje svih snaga Patriotske lige BiH, u sadejstvu sa susjedima, brzim i energičnim dejstvima zatvoriti glavne pravce koji izlaze na teritoriju BiH, a posebno iz doline Drine i Sutjeske. Istovremeno po unutrašnjim pravcima, izvršiti zaprečavanje i posjedanje pogodnih položaja za odbranu naroda BiH, sa težištem na pravcima kojivode iz šireg regiona Banje Luke i istočne Hercegovine. Određenim snagama, brzim i energičnim prepadnim dejstvima zauzeti skladišta i magacinemunicije, MES-a i naoružanja JA, blokirati kasarne, sprečavati prodore i širenje neprijateljskih dejstava na cjelokupnom prostoru BiH. Po stvaranju povoljnih uslova preći na šira ofanzivna dejstva sa ciljem razbijanja, uništenja i protjerivanja neprijatelja sa teritorije BiH. Glavne snage imati u Centralnoj Bosni, a pomoćne u cazinsko-prijedorskom i regionu Tuzle...”

MEDJUNARODNA KONFERENCIJA O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA U
BOSNI I HERCEGOVINI

INTERNATIONAL CONFERENCE ON THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN
BOSNIA-HERZEGOVINA

المؤتمر العالمي لحماية حقوق الإنسان في البوسنة والهرسك

GOSPODIN ALIJA IZETBEGOVIC
PREDSJEDNIK PREDSJEDNICTVA
REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

*Bericht über Aktivitäten der
Arabischen Länder - Hilfe*

Bosnien

MAN, Mi 6.12.95

I Z V J E S T A J

o aktivnostima međunarodne konferencije
o zaštiti ljudskih prava u Bosni i Hercegovini

I - KONFERENCIJA

Na poziv glavnog imama Zagrebacke džamije dr. Mustafe Cerica u Zagrebu je održana međunarodna konferencija o zaštiti ljudskih prava u Bosni i Hercegovini od 18. do 19. oktobra 1992. god.

Konferenciji je prisustvovalo oko stotinu predstavnika iz više od trideset islamskih i arapskih zemalja na celu s uglednim licnostima iz Islamskog svijeta.

Cilj Konferencije je bio upoznati islamski svijet o ratnim stradanjima posebno muslimanskog stanovništva, te uložiti hitni napor da se sto prije pomogne pravedna borba u Bosni i Hercegovini. Konferencija je nevladina organizacija.

Konferencija je donijela trinaest odluka u vezi s tim.

II - IZVRJNI ODBOR I SEKRETARIJAT KONFERENCIJE

Na Konferenciji je odluceno formiranje Izvrsnog odbora konferencije ciji je zadatak da inicira i prati sprovođenje odluka Konferencije, da koordinira politicku i humanitarnu pomoc Muslimanima Bosne i Hercegovine, te da radi na sirenju istine o zlocinima nad muslimanskim narodom.

Isto tako odluceno je da se otvori Sekretarijat konferencije sa sjedistem u Becu.

III - PRVI SASTANAK IZVRNOG ODBORA

Prvi sastanak Izvrsnog odbora konferencije održan je u Zagrebu 20. 10. 1992. god. na kojem su prisustvovali gospda:

- 1 - Muhamed al-Ghaazali, Egipat
- 2 - Jusuf al-Qardawi, Qatar
- 3 - Kamil al-Sharif, Jordan
- 4 - Umer al-Zubair, S. Arabija
- 5 - Ali al-Dzurais, S. Arabija
- 6 - al-Sajid Wasiti, Pakistan
- 7 - Ahmed Khursid, Pakistan
- 8 - Ahmed al-Assal, Egipat
- 9 - Salih al-Suhajbani, S. Arabija
- 10 - Muhamed al-Manuti, Malezija
- 11 - Salim Sabic, Bosna i Hercegovina
- 12 - Mustafa Plicanic, Bosna i Hercegovina
- 13 - Mustafa Ceric Bosna i Hercegovina
- 14 - al-Fatih Ali Hasanain, Sudan

Dr. Mustafa Ceric je izabran za predsjednika Izvrsnog odbora; dr. al-Fatih Hasanain za sekretara. Odluceno je da se sljedeca sjednica odrzi u Džeddi.

IV - DRUGI SASTANAK IZVRNOG ODBORA KONFERENCIJA

Na temelju odluke donesene na prvom sastanku, Izvrsni odbor se sastao u Džeddi, S. Arabija, 11. 10. 1992. god. u sastavu:

- 1 - Sejkh Muhamed Ghazali
- 2 - Fehmi Hcweidi
- 3 - Kamil Serif
- 4 - Seikh Salih Suhajbani
- 5 - Ali al-Dzurais
- 6 - Umar al-Zubair
- 7 - Salim Sabic
- 8 - Mustafa Ceric
- 9 - al-Fatih Hasanain
- 10 - Husejn Omerspahic

Sastanku je predsjedavao Mustafa Ceric sa sljedecim dnevnim redom:

- 1 - Izvjestaj sa prvog sastanka
- 2 - Sadasnje stanje u Bosni i Hercegovini
- 3 - Organizacija posjete zemljama Zaljeva
- 4 - Koordinacija posjete odgovornim u S. Arabiji
- 5 - Razno

Na sjednici je odluceno:

- da Shejkh al-Suhajbani stupi u kontakt sa protokolom S. Arabije radi prijema delegacije ispred Konferencije kod kralja Fehd ibn Abdulaziza;
- da se pripremi posjeta ujedinjenim Arapskim Emiratima, Qataru i Kuajtju;
- da prilikom prijema u ime delegacije govore Shejkh Muhammed al-Chazali o znacaju Bosne za islamski svijet; Mustafa Ceric o genocidu nad Muslimanima Bosne, te Salim Sabic o potrebi politicke i ekonomske pomoci Bosni u njezinoj pravednoj borbi;
- da se pokrene osnivanje fonda za pomoc Bosni i Hercegovini u iznosu od milijardu americkih dolara;
- da se napisu pisma s potpisima clanova delegacije (kojoj se pridruzuje i dr. Omer nasif, generalni sekretar Rabite) svim vladarima zemalja Zaljeva;
- da se ostvari sto vise kontakata sa organizacijama i licnostima u S. Arabiji radi humanitarne pomoci Bosanskim Muslimanima;

V - PRIJEMI U SADIJSKOJ ARABIJI

Nedjelja, 11. 10. 1992.

PRIJEM KOD PRINCA SELMANA IBN ABDULAZIZA, GRADONACELNIKA RIJADA I PREDSJEDNIKA VRHOVNOG ODBORA ZA POMOC BOSNI I HERCEGOVINI

Razgovor protekao u srdacnoj atmosferi i svesrdnoj spremnosti da se pomogne Bosanskim Muslimanima u svakom pogledu. Delegaciji je priredjen i rucak u prisustvu velikog broja uglednih gradjana S. Arabije.

Ponedjeljak, 12.10. 1992.

PRIJEM KOD PRINCA SULTANA IBN ABDULAZIZA, MINISTRA ODBRANE SAUDIJSKE ARABIJE
Razgovor otvoren s puno obećanja za konkretnu i brzu pomoc u svakom pogledu.

Utorak, 13. 10. 1992.

PRIJEM KOD PRINCA MADZIDA, GUVERNERA POKRAJIMA MEKKE, DŽEDDE I TAIFA
Razgovor srdacan s puno optimizma za pomoc.

- peti sastanak odbora održat će se 16.11. 1992. god. i Istanbulu odakle će delegacija krenuti na drugu turu svojih posjeta islamskim zemljama i to: Iran, Pakistan, Malezija, Indonezija i Brunaj;
- za koordinaciju ovih posjeta zadužuju se dr. Fatih i gosp. Siradzuddin;

Izvršni odbor je uspješno završio svoju prvu turu posjeta zemljama Zaljava, izuzev Kuvajta koji je zamolio da se posjeta odgodi zbog izbora u toj zemlji, nadajući se da će njihova druga tura iz Istanbula biti još uspješnija.

VIII - OPCA ZAPAZANJA

Posjeta delegacije Međunarodne konferencije za zaštitu ljudskih prava u Bosni i Hercegovini bila je praćena javnim medijima i počašćena od mnogih uglednih ličnosti i organizacija koje prate zbivanja u Bosni.

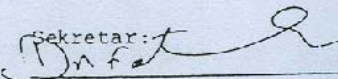
Posebno treba naglasiti veliku pomoć koju svojim velikim autoritetom u islamskom svijetu promice poznati islamski učenjak Sejkh Muhamed al-Ghazali. Iako u podmaklim godinama, Sejkh al-Ghazali se zalozio svim srcem da objasni vladarima i narodima islamskih zemalja o nužnosti da se pomogne Bosanskim Muslimanima.

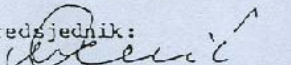
Kao osobni izaslanik predsjednika Alije Izetbegovića, Salim Sabić je privukao veliku pažnju u svim sredinama gdje je delegacija boravila. Sa svoje strane Salim Sabić se zahvalio pojedincima i organizacijama u ime predsjednika Izetbegovića za dosadašnju pomoć Bosanskim Muslimanima u njihovoj borbi za slobodu.

Svi članovi delegacije su se svesrdno trudili da pridonesu objasnjavanju nepravde koja se čini Bosanskim Muslimanima i potrebe da im se pomogne. Treba posebno istaknuti veliki angažman Sejkha Saliha al-Suhejbanija koji je, zajedno sa Alijem al-Dzurejsijem, vrlo uspješno organizirao sve prijeme u S. Arabiji. Pri tome mu je pomaćao i dr. Umer al-Zubejr, veliki prijatelj i ljubitelj Bosne i Hercegovine.

Suđeci prema onom što je delegacija čula od najodgovornijih danas u islamskom i arapskom svijetu nadati se je da će Bosna i Hercegovina dobiti borbu za slobodu i čast svojih građana.

Džedža, 19.10.1992

Sekretar:

 dr. Al-Fatih Husanain

Predsjednik:

 dr. Mustafa Cerić

**25. Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini: Deklaracija
o proglašenju Republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine
(Sarajevo. 9. 1. 1992.)***

Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, kao legitimni, slobodno i demokratski izabrani predstavnik i zaštitnik njegovih prava i interesa, ostvarujući njegovu plebiscitom izraženu volju i na njoj zasnovanu svoju odluku da se pristupi formiranju Republike srpske Bosne i Hercegovine, na zasjedanju održanom 9. januara 1992. godine donosi

Deklaraciju o proglašenju republike srpskog naroda Bosne i Hercegovine

I

Na područjima srpskih autonomnih regija i oblasti i drugih srpskih etničkih cjelina u Bosni i Hercegovini, uključujući i područja na kojima je srpski narod ostao u manjini zbog genocida koji je nad njim izvršen u drugom svjetskom ratu, a na osnovu plebiscita održanog 9. i 10. novembra 1991. godine na kome se srpski narod izjasnio za ostanak u zajedničkoj državi Jugoslaviji, osniva se i proglašava.

Republika srpskog naroda Bosne i Hercegovine

II

Republika se nalazi u sastavu savezne države Jugoslavije kao njena federalna jedinica.

III

Teritorijalno razgraničenje sa političkim zajednicama drugih naroda, Bosne i Hercegovine, kao i razrješavanje ostalih međusobnih prava i obaveza, izvršiće se mirnim putem i dogovorno, uz uvažavanje etničkih, istorijskih, pravnih, kulturnih, ekonomskih, geografskih, komunikacijskih i drugih bitnih kriterija i uz poštovanje principa i pravila međunarodnog prava.

IV

Osnove društvenog, političkog i državnog sistema Republike urediće se njenim ustavom.

Ustavom Republike garantovaće se puna ravnopravnost i jednakost pred zakonom naroda i građana i zaštita od bilo kog oblika diskriminacije.

VI

Do Izbora i konstituiranja njihovih organa i institucija koji će biti ustanovljeni ustavom Republike, funkcije državnih organa u Republici obavljaće sadašnja Skupština srpskog naroda u Bosni i Hercegovini i Ministarski savjet.

VII

Sedište organa Republike je u Sarajevu.

VIII

Do donošenja ustava, zakona i drugih propisa Republike na njenom području će važiti savezni propisi, kao i propisi dosadašnje SR Bosne i Hercegovine, osim onih za koje Skupština srpskog naroda utvrdi da su u suprotnosti sa saveznim ustavom.

IX

Organi vlasti dosadašnje SR Bosne i Hercegovine predstavljaju zajedničke organe nacionalnih zajednica u prelaznom periodu, do konačnog teritorijalnog razgraničenja i razrješavanja ostalih prava i obaveza.

U prelaznom periodu zajednički organi konsenzusom donose neophodne odluke i akte.

X

Ova Deklaracija stupa na snagu danom donošenja, a uvešće se u život danom eventualnog priznavanja nezavisnosti Bosne i Hercegovine. Uvođenje Deklaracije u život odložiće se na neodređeno vrijeme pod uslovom da zahtjev za priznanje nezavisnosti Bosne i Hercegovine njegovi podnosioci povuku do 15. januara 1992. godine.

XI

Deklaracija će se objaviti u "Službenom glasniku srpskog naroda u Bosni i Hercegovini".

PREDSJEDNIK

SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA

u Bosni i Hercegovini

Mr Momčilo Krajišnik

* IZVOR: *Borba*, 10. 1. 1992.

48. Pisma generalpukovnika Milutina Kukanjca i predsjednika Predsjedništva BiH Alije Izetbegovića (Sarajevo, 19. 4. 1992.)*

Pismo zapovjednika Druge vojne oblasti generalpukovnika Milutina Kukanjca predsjedniku Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine

"Gospodine predsjedniče!

Noću 17. na 18. travnja 1992. vaše su 'zelene beretke' napale dio tvornice u Vogošći ('Pretis' - namjenska industrija). O rezultatima tog napada ste izviješteni.

Noću 18. na 19. travnja 1992. u Konjicu - u 20 sati 18. travnja - sve je blokirano, isključeni su telefoni PTT u vojnim objektima: - 'zelene beretke' su zauzele vojnu industriju 'Igman' Konjic ili točnije rečeno direktor tvornice Hadži Hasanović je predao tvornicu Stranci demokratske akcije (brat navedenog direktora Rusmo je predsjednik Skupštine općine Konjic i predsjednik SDA Konjic). Komentar vjerojatno nije potreban.

Zaustavljaju se vojna m/v i pretresaju, a ljudstvo maltretira: nije dostavljena hrana vojnicima, koja se inače priprema u tvornici 'Igman': ne zna se sudbina majora Ranka Kuljanina, koji je radio u tvornici 'Igman'.

Gospodine predsjedniče, prestanite s napadima na vojne objekte. Za posljedice ćete vi snositi odgovornost, sa svim akcijama vi osobno rukovodite - tu više nema nikakve dileme. Vratite u normalan rad tvornicu 'Igman' u Konjicu, osigurajte deblokadu grada Konjica i okolice. Naredite deblokadu vojnih objekata 'Ljuta' i 'Čelebić'. Ako to ne uradite, mogu nastati teške posljedice i vi ćete snositi odgovornost.

Gospodine predsjedniče, ne zaboravite da smo sklopili dogovor o primirju 12. travnja 1992., a da je istoga dana izdana ona vaša direktiva kojom objavljujete rat JNA, naravno Srbima i drugim nedužnim građanima. Stavljanje te direktive izvan snage samo je farsa. Sve akcije SDA i nekakve vaše vojske pokazuju da ste se opredijelili na ratnu opciju. Jeste li svjesni kamo sve to vodi?

Analizirajte sve ovo i javno recite da želite rat. Ako to ne želite, praktičnim potezima i postupcima to demantirajte. Na tom planu do sada niste ništa učinili (u pozitivnu smjeru). Vrijeme je da nešto uradite.

Analizirajte, gospodine, 'slučaj Pretisa', Konjica i drugih slučajeva. Vjerojatno biste mogli doći do jasnijih spoznaja, kaže se na kraju pisma generala Kukanjca Aliji Izetbegoviću.

Odgovor predsjednika Alija Izetbegović generalu Kukanjcu.

"Gospodine generale!

Čudno je što se Vaš opis teške stvarnosti u Sarajevu i drugdje u BiH uglavnom razlikuje od viđenja svih drugih promatrača ovdašnjih zbivanja, počevši od običnih građana, novinara pa do predstavnika međunarodnih organizacija, koje je naša nevolja dovela u ovu nesretnu zemlju.

Gospodine generale, siguran sam da je Vama, kao i cijelom svijetu, jasno šta se ovdje događa. Ono što za sada jednim dijelom ostaje prekriveno jesu Vaše prave namjere. Kažete da ja, misleći pritom na civilne i legitimne organe vlasti, Vama i Vašoj armiji objavljujem rat. Čime, gospodine generale? Na taj način što nas držite u okružju dopuštajući da se iz teških topničkih oružja bombardiraju i razaraju gradovi i sela? Sarajevo i njegovih 600 tisuća stanovnika žive u strahu od ubilačkih granata i snajperskih hitaca plaćenika, kojima je za ovih nekoliko dana širom BiH usmrćeno previše nedužnih ljudi. Čitava sela su srušena sa zemljom, gradovi razoreni i opljačkani. Ubojice se kriju za vašim leđima.

Gospodine generale, na žalost, sad već ima i previše dokaza koji upućuju na izravno angažiranje dijelova armije, čiji ste Vi istaknuti starješina, u postupcima koje osuđuje čitav svijet. Dok mi izmjenjujemo ova pisma, ostvaruje se prijetnja generala Perišića koji bombardira Mostar.

Koga, gospodine generale, još možete uvjeriti da se ne može učiniti ništa da prestane bombardiranje BiH, neprekidno govoreći o "sukobljenim stranama"? Tako doduše ponekad govori i naša Radio-televizija, opravdano uplašena topničkim granatama koje su jučer padale i po njezinu zdanju usmrćivši 'usput' nekolicinu nedužnih prolaznika i uništivši dobar dio postrojenja i vozila našeg gradskog prometa.

Ono što kažete da Vi ne znate, zna čitav svijet i svi građani ove zemlje, i nikakvo pismo poput Vašeg današnjeg ne mogu tu ništa promijeniti. O zbivanjima u Vogošći, Konjicu i drugim mjestima koja spominjete postoje službena izvješća i Vi za njih znate. Nitko nema pravo napadati, svatko se ima pravo braniti i to pravo nitko nikome ne može oduzeti. Ja apeliram na Vas da poštedite građane BiH patnji kojima su izloženi.

Građani BiH imat će prema armiji onakav stav kakav ona bude imala prema njima u ovim teškim danima, a sud o tome tko danas radi za rat, a tko za mir u BiH, morat ćemo prepustiti drugima", piše na kraju pisma Alije Izetbegovića generalu Kukanjcu.

Temeljna odluka o uspostavi i proglašenju Hrvatske Republike Herceg-Bosne

"Hrvatski narod u Bosni i Hercegovini, stjecajem povijesnih okolnosti, suočio se s bezobzirnom agresijom kojom su ugrožena njegova povijesna i prirodna prava na život i opstojnost, samobitnost i konstitutivnost, njegov kršćanski i kulturni identitet, politički, gospodarski i ini interesi u Bosni i Hercegovini.

Svoja prava koja su u temeljenim aktima dosadašnje Republike BiH sadržana u odrednici o konstitutivnom narodu, hrvatski je narod ostvarivao skupa s ostalim konstitutivnim narodima, u unitarnoj državnoj zajednici, i iz takve zajednice pokrenuta je na njega, njegova prava i interese - agresija.

Nalazeći da postojeći unitarni oblik političkog i državnog ustroja ne osigurava hrvatskom narodu njegova prava u BiH i na Bosnu i Hercegovinu, odlučan je da ta prava obrani, između ostalog, mijenjajući svoj položaj tako što na dijelu teritorija BiH uspostavlja svoju državnu zajednicu, te prenosi dio konstitutivnih prava na budući savez republika i pristaje na sudjelovanje u pojedinim zajedničkim institucijama i službama od zajedničkog interesa u BiH, kako se to uredi trojnim ustavnim sporazumom konstitutivnih naroda.

Sukladno istaknutom, a:

- polazeć od neotuđivog, nepotrošnog, nedjeljivog i neprenosivog prava hrvatskog naroda u BiH, kao konstitutivnog naroda,
- izjavljujući da hrvatski narod uvažava jednaka prava drugih konstitutivnih naroda dosadašnje BiH,
- u težnji da s ostalim konstitutivnim narodima jednakopravno, demokratski i mirnim putem uredi sva pitanja iz dosadašnjeg i budućeg zajedničkog života,
- prihvaćajući temeljne međunarodne akte o ljudskim i građanskim pravima i slobodama, i,
- sukladno političkim odlukama Hrvatske demokratske zajednice za BiH, kao legitimnog prezenta političke volje hrvatskog naroda, Zastupnički dom Hrvatske Republike Herceg-Bosne, donosi:

TEMELJNU ODLUKU

o uspostavi i proglašenju Hrvatske Republike Herceg-Bosne

Članak 1.

Uspostavlja se i proglašava Hrvatska Republika Herceg-Bosna.

Hrvatska zajednica Herceg-Bosna, utemeljena Odlukom o uspostavi Hrvatske zajednice Herceg-Bosne, uspostavlja se i proglašava Hrvatskom Republikom Herceg-Bosna (u daljnjem tekstu: Republika).

Članak 2.

Teritorij Republike je područje Hrvatske zajednice Herceg-Bosna, a konačne granice Republike utvrdit će se Ustavom Republike.

Članak 3.

Republika je jedinstvena i nedjeljiva demokratska država hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini zasnovana na ljudskim pravima i slobodama, vladavini prava i socijalnoj pravdi.

Članak 4.

Suverenitet Republike je nedjeljiv, neotuđiv i neprenosiv, a određena prava i dužnosti Republike može ostvarivati u zajedničkim tijelima Saveza Republika.

Republika se slobodno udružuje u Savez Republika.

Članak 5.

Narod ostvaruje svoja suverena prava u Republici. U Republici vlast proizilazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljana. Narod ostvaruje vlast izborom svojih predstavnika i neposrednim odlučivanjem.

Članak 6.

Državna vlast ustrojena je na načelima parlamentarne demokracije, organizacijske i funkcionalne podjele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku.

Zakonodavnu vlast obavlja Zastupnički dom Republike. Izvršnu vlast obavlja Vlada Republike. Sudsku vlast obavljaju neovisni sudovi.

Članak 7.

Predsjednika Vlade i članove Vlade Republike bira i razrješava Zastupnički dom Republike na prijedlog Predsjednika Republike.

Članak 8.

Predsjednik Republike zastupa i predstavlja Republiku u zemlji i inozemstvu, izražava njeno konstitutivno jedinstvo i brine se za jedinstveno djelovanje svih tijela državne vlasti. Predsjednik Republike vrhovni je Zapovjednik Oružanih snaga Republike, postavlja i razrješava više vojne dužnosnike uz pribavljeno mišljenje Vlade Republike.

Članak 9.

Republika ima grb, zastavu i himnu. Grb, zastava i himna Republike uredit će se Ustavom Republike.

* IZVOR: *Večernji list*, 29. 8. 1993.

N102

KOMANDA 37.KORPUSA
str.pov.br. 1055-1
13.12.1991.god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

NAREĐJENJE ZA INŽINJERIJSKO OBEZBEDJENJE

Inž.br. 8

U cilju dogradnje inženjerijskog obezbedjenja snaga odbrane aerodroma Mostar, pored naredjenog u prethodnim naredjenjima,

PRIPREMITI zaruštavanje pruge Mostar - Čapljina u rejonu objekta aerodroma Mostar po sledećem:

- 208.map: deonicu na ulasku u rejon aerodroma iz pravca Mostara;
- 57.bbr: deonicu na ulasku u rejon aerodroma iz pravca Čapljine.

Do 16.12.1991.godine izvršiti potrebno izvidjanje, odabrati najpogodniju deonicu i napraviti elaborat za rušenje, koji ću odobriti lično.

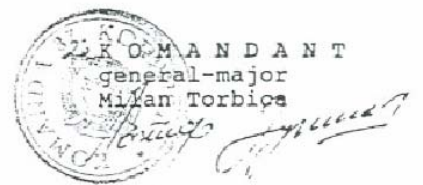
Pri izvidjanju i izradi elaborata, rušenjem obezbediti prekid saobraćaja prugom, istovremeno imajući u vidu da se za 10 č može ponovo osposobiti sopstvenim snagama. (Pripremiti zarušavanje u useku ili zaseku).

Po odobrenom elaboratu izvršiti pripreme za rušenje stavljanjem u II (niži) stepen gotovosti.

Odobrenje za stavljanje u I (viši) stepen i rušenje daće komandant 37.K a na osnovu zahteva komandanta 57.bbr i 208.map-a.

Po izvršenoj pripremi za rušenje na deonicama i stanicama za paljenje imati stražarsko obezbedjenje i određene snage za stavljanje u I stepen i rušenje.

DS/MN

 KOMANDANT
 general-major
 Mikan Torbića

KOMANDA HK
20.05.92.
IKM MOSTAR

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO 2226
Prilog br. -
Primerak br. 2

Komandi Mostarske br.

Zapovest k-ta Hercegovačkog korpusa
za dalja dejstva

Skolija 1:50.000 Nevesinje 1,2,3, i 4 i Mostar 2 i 4

1.Neprijatelj nastavlja sa dovodjenjem snaga iz Zapadne Hercegovine u dolinu Neretve, radi ojačanja snaga u širem rejonu Mostara.

Produžava sa napadnim dejstvima na naše položaje i objekte. Napadna dejstva su različitog inteziteta i obuhvataju veći deo zone odbrane korpusa sa svim elementima borbenog rasporeda.

Težište napada usmerio je na zapadne i severo-zapadne prilaze Mostaru, a posebno na pravcima Lištica-Mostar-; Čitluk-Krivodol-Jasenica, Čitluk-Dobro Selo - s.Baševići.

U napadima angažuje artiljeriju, minobacače i pešadijske snage. Artiljerijom i MB dejstvuje po VP naše artiljerije i minobacača radi njihovog neutralisanja. Najintenzivnija dejstva su iz rejona Dobro Selo, Kruševo, Ljuti Dolac, Žrnica, Borovčevina i s.Sovići.

Pešadijske snage usmerio je za napade za zauzimanje ključnih objekata na Jaseničkoj kosi i objekata Orlovac, Hun, Košaruša.

Neprijatelj je u dosadašnjim dejstvima pretrpeo znatne gubitke u živoj sili, što je bitno uticalo na opadanje morala njegovih jedinica.

Verovatne dalje namere neprijatelja su da pruži napadna dejstva, zauzme ključne objekte na Jaseničkoj kosi, naruši naš sistem odbrane i stvori povoljne uslove za dalja dejstva.

Radi ostvarenja postavljenog cilja, pored angažovanja postojećih snaga u dodiru očekivati je dovodjenje snaga iz dubine, ekvivalenta 1-2 brigade.

U izvodenju napadnih dejstava, izbegavati frontalni napad, nego će prvenstveno koristiti međuprostore i slabije branjene objekte.

Pre napada na pojedine ključne objekte očekivati je jaču koncentraciju artiljerijske i minobacačke vatre radi njihovog neutralisanja.

U zoni je očekivati ubacivanje DTG u naš raspored u cilju nanošenja nemira, dezorganizovanja komandovanja i nanošenju gubitaka u B/s. U narednim dejstvima intenziviraće psihološko-propagandnu aktivnost.

2. Odlučio sam u toku 19/ i po izvršenoj demobilizaciji odbrambenih snaga Istočne Hercegovine i po dovodjenju u širi rejon aerodroma Mostar u scilju sredjivanja b/p izvršiti pregrupisanje dela snaga H korpusa, uz preduzimanje mera potpunog zaprečavanja ispred p/k i pripremu mostova za rušenje na r.Neretva stabilizovati

odbranu na dostignutoj liniji i sprečiti prodor neprijatelju na pravcima: Lištica-Mostar, Čitluk-Mostar i Čapljina-Stolac. Gotovost za saenu i pregrupisanje snaga po meri domobilizacije i pristizanja ljudstva.

3. Zadaci jedinicama:

3.1. Mostarska brigada sa OdTO Bjelušine i Potoci i snagama za odbranu aerodroma ladovi 171.VB i borbene grupe 63.pad.brigade i ostalih snaga u zoni organizacije odbrane i zoni: Salakovac - Ušće r.Bune - Čobanovo polje - s.Zijemlje sa zadatkom:

po izvršenoj domobilizaciji i smeni 1/1.bTO iz šireg rejona Pijesaka formirati brigadu po formaciji i preuzeti deo položaja Nevesinjske brigade na objektima Orlovac, Kobilovača i Lice. Delom snaga sprečiti prodor snaga neprijatelja sa pravca Podveležje, Mali grad i za eventualni prihvat snaga sa novog položaja.

Mešovitu oklopnu-mehanizovanu grupu iz rejona Tasovčića pretpočinuti Nevesinjskoj brigadi.

Granice desno: Salakovac - Zijemlje

Granice levo: ušće r.Bune, izvor r.Bunica

Isključno - Orlijev kuk

Podržava KAG Čobanovo Polje - Podveležje

KM Severni logor, IKM Jasenica

3.2. Nevesinjska brigada sa OdTO Tasovčići i OdTO Berkovići, 8TO. Hodbina i oklopno-mehanizovana 10.brigada iz Tasovčića, organizuje odbranu u zoni: Isključno s.Buna - s.Klepci, Stolac, Orlov kuk sa zadatkom u sadejstvu sa Mostarskim i Trebinjskim brigadama po izvršenoj domobilizaciji i smeni jedinica sa objekata Orlovac, Kobilovača, Lice preuzeti deo položaja Mostarske brigade iz rejona Gubavica - s.Tasovčići, stabilizovati odbranu na dostignutoj liniji, sprečiti prodor i ubacivanje neprijatelja u pozadinu i naoružavanje paravojnih formacija u zoni odgovornosti.

Granice desno: Ušće reke Bune - Izvorište Bunice. Uzduž Orlov kuk, Levo gradina - r.Bregava uključ. Stolac.

Podržava KAG.

KM Rasadnik IKM Gubavac

3.3. KAG i dalje će vršiti podršku izvođenja odbrane iz šireg rejona Podveležje.

VP:

had 122 mm D-30: V.Stražnica, tt.665 s/i 700 m, jama Golubinka
ZnI: V.Stražnica - tt.675. - Kratina (tt.632 i tt. 655 - Hum (tt.457)
- tt.263 (Blizanci),

RNP - širi rejon Mostar, Hum, Orlovac i s.Krivodol, Čula.

U sastav had-a ugraditi vod 2/155 mm M-1 - 3 orudja aVBR 128 mm "Plamen"

VP: s.Krišanaj (j.400 m), Velika K. (tt. 652), tt.675 s/z 1000 m.
ZnI: G.Opine - s.Platidol i Velika kosa (tt.652) tt.520 - Slipčevići (tt.302),

RNP: širi rejon Mostar, s.G.Jasenica - s.Miličevići.

bat. VBR 128 mm "Oganj": OČR u rejonu Čobanovo polje.

orudje 130 mm i VP u rejonu Čobanovo polje.

Za sva orudja pripremiti min. 3. AZOP i te za rejon VP, Mostar,

s.Goranci, VP, Dobro selo, s.Blatnica i VP, s.Saleševina, s.Pijesci.

4. Inž. obezbeđenje:

1. Težište inž. obezbeđenja imati na utvrđivanju, zaprečavanju i obezbeđenju kretanja i manevra po dubini.

Utvrdjivanje vršiti u II step. zaštite dogradnjom postojećeg sistema zaštite. Zaklone za zaštitu vršiti polukopanog i nasutog tipa, obezbedjujući efikasnu zaštitu ljudstva i borbenih sredstava, te efikasno dejstvo. Objekte dobro maskirati.

Za svo ljudstvo izraditi zaklone sa podgrudobraskim skloništem. Zaklone raditi sopstvenim snagama. Predvidjeti rezone rezervnih položaja i pristupiti sukcesivnom uredjenju istih.

Težište zaprečavanja imati na izradi min.polja i grupa mina ispred p/k odbrane na sigurnom odstojanju. Posebno raditi m/p od poteznih mina. U slučaju nemanja dovoljno vremena m/p i grupe mina postavljati izuzetno i sijanjem. Ove zadatke izvršava ljudstvo koje je zaposjelo položaje.

Istočnu obalu r.Neretve dobro zaprečiti izradom mešovitih m/p a sve mostove na r.Neretva pripremiti za rušenje, a iste rušiti po posebnom naredjenju formiranjem GZ. Pripremiti rušenje mosta u s.Buna na r.Buna. Rejon odbrane i po dubini koje organizuje Nevesinjska brigada dobro zapriječiti izradom m/p i grupa mina. Posebnu pažnju posvetiti zapreč. pravaca: s.Buna - s.Kapica avlija, Žitomisljić - s.Pijesci, s.Strmac - Stolac, s.Tasovčići - s.Klepci.

Puteve po dubini dobro zapriječiti i predvidjeti moguće dionice puta za rušenje.

U izradjenim minkim poljima ostaviti prolaze, organizovati KZS i predvidjeti sredstva za zatvaranje istih. Odrediti tačnu lokaciju m/p, uraditi zapisnike minkih polja.

Minska polja ojačati TČM postavljanjem mina na sprat. Za ove zadatke prvenstveno angažovati inž.jedinice brigade. Mjesto minkih polja preciziraće komande brigada.

KZS-u organizuje svaka jedinica za sebe.

U brigadama formirati GOP, te obezbediti nesmetano komuniciranje po frontu i dubini.

MES izuzeti iz sopstvene rezerve i dovodjenjem potrebne količine iz skladišta a utrošena MES iz rezerve odmah popuniti. Popunu vršiti po zahtevu.

6.

5. Obezbeđenje borbenih dejstava:

a) Moralno-psihološko: preduzeti hitne mere da se ljudstva iz SAO Hercegovina koje ostaje na frontu nakon odlaska v/o i vojnika i starešina redovnog sastava iz SR Jugoslavije pravovremeno, a posebno do 25.05.1992.godine pripremi za odlučni otpor fašističkim snagama i na taj način spreči prodor hrvatsko-muslimanskih snaga na prostoru istočne Hercegovine.

b) Obaveštajno: težište imati na preduzimanju mera i aktivnosti u cilju nenarušavanja uspostavljenog sistema osmatranja i izvidjanja čime ne dozvoliti bilo kakvo iznenadjenje.

c) Bezbednost: U jedinicama i komandama preduzeti mere na otkrivanju organizatora napuštanja položaja i jedinice, prema istima odmah preduzimati energične mere sankcionisanja.

d) Pozadinsko: težište imati na zbrinjavanju p/o, opravci TMS, izvlačenju goriva, evakuaciji neispravne i suvišne tehnike sa ratišta,

Republika Bosna i Hercegovina
ARMILJA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

- 7. brigada "Suad Alić"
- brigada "Neretvica"
- brigada "Neretva"
- BVP 4. Korpusa Armije RBiH
- Opštinski štab Armije Jablanica

ODBRANA REPUBLIKE
VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Primjerak br. 5
Ev. broj

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

- Stanica javne bezbjednosti Hadžići
- Stanica javne bezbjednosti Jablanica
- Stanica javne bezbjednosti Konjic

Brpj: str. pov. 16-8/08-62/93
Datum: 20.03.1993.g.

Z A P I S N I K

sa zajedničkog sastanka predstavnika komandi Armije R BiH brigada "Suad Alić", brigada "Neretvica", brigada "Neretva", BVP 4. Korpusa, Opštinskog štaba Jablanica, te predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova R BiH - Stanica javne bezbjednosti Hadžići, Jablanica i Konjic održanog dana 20. marta 1993. godine

PREDMET: Procjena novonastale vojno-bezbjednosne situacije na području opština Hadžići, Jablanica i Konjic, a u odnosu spram Hrvatskog vijeda odbrane.-

Nakon analiziranja vojno-bezbjednosnog stanja na slobodnim teritorijama pomenutih opština, utvrđeno je da se u posljednje vrijeme, a naročito od početka nastavka pregovora u Njujorku, znatno pogoršava odnos između HVO i legalne državne vlasti Republike Bosne i Hercegovine i Armije Republike Bosne i Hercegovine na navedenom prostoru. Razlozi za to su što HVO silom uspostavlja paralelnu vlast što se očituje kroz:

- provodjenje poreskog sistema,
- kontrola protoka roba i ljudi gdje su ispoljene nezakonite radnje privodjenja vlasnika privatnih radnji radi prisilnog oporezivanja (porez je viši od 50% kupljene robe),
- prisvajanje repromaterijala DP "Igman" i drugih, kao i zaplijena novca od direktora DP "Igman"(259500 DM), a koje su namjenjene za plate radnicima,
- isticanje na vozila registarskih tablica takozvane Hrvatske zajednice

- Herceg Bosna, kao i isticanje zastava na objektima koji se po propisima ne obilježavaju nacionalnim obilježjima,
- izdavanje zapovjesti od HVO o zabrani prolaska svih vozila Armije sa područja opštine Konjic prema Mostaru, a koja je predočena na punktu u Salakovcu,
- uzurpiranje stambenih i poslovnih prostora bez saglasnosti nadležnih organa i vlasnika oduzetih objekata,
- sve češće pojave najgnusnijeg oblika drumskog razbojništva i pljačke prema pripadnicima Armije i licima muslimanske nacionalnosti na području Risovca, Gruda, Čapljine, Širokog Brijega, Posušja, Kiseljaka i drugih mjesta,
- izmjene naziva pojedinih naseljenih mjesta prema njihovom slobodnom nahodjenju,
- isključivanje mobitel satelitskih telefona vlasnicima muslimanske nacionalnosti samo zbog toga što u komunikaciji sa drugim licima upotrijebe pozdrav MERHABA,

Polazeći od istaknutog i Odluke Ustavnog suda Republike Bosne i Hercegovine o poništavanju svih propisa o uspostavljanju tzv. Hrvatska zajednica Herceg-bosna (Sl.list Republike BiH, broj:16/92) od 18.09. 1992.g. i ukazane potrebe, jednoglasno su donijeti sljedeći zaključci:

1. Na slobodnim teritorijama opština Jablanica, Konjic i Hadžići izvršiti primjenu svih propisa koje donose legalne vlasti Republike Bosne i Hercegovine i ovih opština,
2. Za sprovođenje propisa iz tačke 1. obezbjediti postavljanje mješovitih punktova sa snagama policije MUP-a i Armije RBiH, koji će vršiti kontrolu prolaza preko ovih teritorija lica, vozila, roba i sve drugo što čini materijalno dobro i to na mjestima:
  - punkt Aleksin Han
  - " Bokulja
  - " Ostržac
  - " Bradina
  - " Ivan Sedlo
  - " raskršće puteva Tarčin-Kreševo
  - " Zovik
3. Način rada i ostvarivanja funkcije punktova regulisat će se posebnim aktom - naredbom.
4. U zoni svoje odgovornosti obezbjediti zaštitu objekata od opšteg društvenog značaja kao i punu kontrolu slobodne teritorij sa snagama Armije i MUP-a,
5. U mjestima Jablanica, Donje Selo i Bradina u svako doba mora biti u pripravnosti jedinica Armije RBiH jačine potrebne za provodjenje ovih zaključaka,

6. Staviti u potpunu funkciju Stanicu policije Buturović Polje radi provođenja zakonitosti i državne vlasti RBiH, a u slučaju potrebe angažovati i snage Armije RBiH,

7. Ojačati odbrambene linije prema agresoru, te obezbjediti punu kontrolu prostora na pravcu Jablanica - Kute - Here - Ščipe, te ove snage povezati sa snagama Armije susjednih opština,

8. Poduzeti adekvatne mjere i radnje da se hitno izmjesti jedinica HVO "Nahid Kulenović" s obzirom da su to snage koje su na ovom prostoru locirane sa prostora drugih opština,

9. Pripremiti snage Armije da se u najkraćem roku zauzme objekat "Zlata",

10. Snagama MUP-a, a po potrebi i snagama Vojne policije obezbjediti potpuno sprovođenje policijskog sata, kao i najostrije suprotstavljanje kriminalnim radnjama.

11. Putem inspeksijske službe i drugih organa spriječiti nelegalnu kupovinu stanova i druge nepokretne imovine od stanovnika sa ovih područja koji se samovoljno iseljavaju,

12. Za izvršenje revizije akata navodnog prihvatanja HZ HB i davanja saglasnosti za registrovanje vozila sa oznakama KO, formira se komisija u sastavu: - Faik Špago
- Jusuf Hadžajlija
- Enes Fakadžić,

13. Odmah, preko pomoćnika komandanta za operativne poslove, odnosno načelnika Štabova i SJB, pristupiti izradi plana jedinstvenog djelovanja svih snaga na ovom prostoru u slučaju ukazane potrebe,

14. Naredbom načelnika SJB i komandanta BVP 4.korpusa regulisati izgled i način rada i ophodjenja pripadnika policije, svako u svojoj nadležnosti,

15. Do 25.03.1993.g. demontirati punkt na Drecelju i ukloniti sve druge punktove na ovim prostorima koji nisu određeni ovim zaključcima

16. O ovim zaključcima obavjestiti:

- Ratno predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine
- Predsjednika Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, gospodina Aliju Izetbegovića u Njujorku
- Glavni štab OS Republike Bosne i Hercegovine
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Bosne i Hercegovine
- Komandu 4.Korpusa Armije RBiH
- Ratno predsjedništvo u opštinama Jablanica, Hadžići i Konjic.

17. Za izvršenje ovih ZAKLJUČAKA odgovorni su:

- komandanti brigada,
- komandanti opštinskih štabova,
- načelnici Stanice javne bezbjednosti,
- komandant BVP 4.Korpusa,
- predsjednici Ratnih predsjedništava opština Jablanica, Hadžići Konjic.

18. Ovlašćuju se komandanti brigada "Suad Alić", "Neretvica" i načelnik Stanice javne bezbjednosti Konjic da ove zaključke saopšte javnosti i razloge zbog kojih su doneseni, pri tome vodeći računa o čuvanju državne i vojne tajne.

PREDSTAVNICI ARMIJE RBiH

1. komandant brigade "Suad Alić"
Gerovac Mithad

2. komandant brigade "Neretvica"
Hakalović Hasan

3. komandant brigade "Neretva"
Kovačević Enes

5. komandant Opštinskog štaba Jablanica
Idrizović Safet

6. komandant BVP 4.Korpusa

Šahić Nusret

PREDSTAVNICI MINISTARSTVA
UNUTRAŠNJIH POSLOVA RBiH

1. načelnik SJB Jablanica
Zebić Emin

2. načelnik SJB Hadžići
Čović Radil

3. načelnik SJB Konjic
Jasmin Gaska

/ Ovaј zapisnik je urađjen u devet primjeraka na četiri pisane str./

Djelov.broj: 01-3063/93
Mostar, 15.04.1993.

Djelov.broj: 01-
Mostar, 15.04.1993.god.

Na osnovu novonastale situacije u zoni odgovornosti 4. korpusa, eskalacijom snaga HVO, grupišući iste u zahvatu komunikacija i dominantnih objekata a što ukazuje na to da žele izvršiti potpunu blokadu naših jedinica, držeći u okruženju grad Mostar, Jablanicu i Konjic uz međusobnu razdvojenost pomenutih gradova i nemogućnost pomoć jednih drugim s glavnim ciljem koji Vam je poznat, te u vezi svega navedenog,

N A R E D U J E M :

1. Izvršiti-obezbijediti 100% prisustvo komandi svih nivoa kao i vaših jedinica, popunjavajući jedinice koje nisu popunjene.
2. Komandanti su dužni da odmah sagledaju stanje u svojoj zoni odgovornosti, provjere kakve su bezbjednosne pripreme, odbrambeni položaji, da prate situaciju a po ispoljenom dejstvu na položaje svojih jedinica žestoko uzvratiti vatrom.
3. Komandanti i starješine svih nivoa moraju stalno i potpuno vladati situacijom i ne dozvoliti provociranje.
4. Komandanti brigada i OpŠO su odgovorni za upotrebu jedinica.
5. NŠ 4. Korpusa je u Jablanici koji je odgovoran za angažovanje i adekvatnu upotrebu OpŠO Jablanica, OpŠO Prozor i njihovih jedinica i 44.bbr i bb Prozor, a gospodin Trešnjaj Džemal za OpŠO Konjic i njegovih jedinica kao i 43.bbr, 45.bbr i bVP.
6. Ne smijete dozvoliti pripadnicima Španskog bataljona da napuste Jablanicu.
7. Posebno se skreće pažnja na energentska postrojenja u Jablanici.
8. U svemu ostalom, a što nije ovdje regulisano, pridržavati se ranijih Naredjenja.

ZM/MZ

DOSTAVITI:

- OpŠO Jablanica
- OpŠO Konjic
- 43.bbr
- 44.bbr
- 45.bbr
- bVP
- bb Prozor
- NŠ 4.K "Tetak"
- gosp.Trešnjaj Džemal
- ONO 4.K
- a/a

KOMANDANT
gospodin
Arif Pašalić

[Handwritten signature]

Na osnovu novonastale situacije u zoni odgovornosti 4.korpusa, eskalacijom snaga HVO, grupišući iste u zahvatu komunikacija i dominantnih objekata a što ukazuje na to da žele izvršiti potpunu blokadu naših jedinica, držeći u okruženju grad Mostar, Jablanica i Konjic uz međusobnu razdvojenost pomenutih gradova i nemogućnost pomoć jednih drugim s glavnim ciljem koji Vam je poznat, te u vezi svega navedenog,

N A R E D U J E M :

1. Izvršiti - obezbijediti 100% prisustvo komandi svih nivoa kao i vaših jedinica, popunjavajući jedinice koje nisu popunjene.
2. Komandanti su dužni da odmah sagledaju stanje u svojoj zoni odgovornosti, provjere kakve su bezbjednosne pripreme, odbrambeni položaji, da prate situaciju a po ispoljenom dejstvu na položaje svojih jedinica žestoko uzvratiti vatrom.
3. Komandanti i starješine svih nivoa moraju stalno i potpuno vladati situacijom i ne dozvoliti provociranje.
4. Komandanti brigada i OpŠO su odgovorni za upotrebu jedinica.
5. NŠ 4. Korpusa je u Jablanici koji je odgovoran za angažovanje i adekvatnu upotrebu OpŠO Jablanica, OpŠO Prozor i njihovih jedinica i 44.bbr i bb Prozor, a gospodin Trešnjaj Džemal za OpŠO Konjic i njegovih jedinica kao i 43.bbr, 45.bbr i bVP.

200444
170444

OPŠTINI STOŽER HVO
Broj: 01-632/93
Dana: 15.04.1993. godine

OBRANA
VOJNA TAJNA
STROGO POV.

BITNO HITNO HITNO

- OZ Srednja Bosna
Vitez
n/r Tih Blaškiću

vezani sa novonastalom situacijom u rajonu općine Konjic i teškog
oštara brigade "Herceg Stjepan"

Z A P O V I J E D A M

Dijelom snaga iz sastava OZ SB vezivati snage A BiH po sljedećem:

- dijelom snaga iz Fojnice ojačati Požetvu koja se nalazi u zoni odgovornosti OZ J/I Hercegovina i time vezati sjeverni dio Klisa.
- dijelom snaga iz Kiseljaka i Kreševa spriječiti ubacivanje svje-
žih snaga iz Bosne i vezati za sebe Bradinu, Repovce, Stojkoviće
i Gobelovinu.

Rok izvršenja odmah.

Zbog značaja zapovjedjene aktivnosti o izvršenom me pisмено izvje-
stiti.

NAČELNIK GS HVO
brigadir
Milivoj Petković

ECV, Naziv organa	GS HVO MO
Predato-prijeto teleg. br.	2007
Dana	15. 04. 19 93. u 10 ³³
TLP, TGR, TLF	RRV, ZV, Rv
Obradio:	Milivoj
	(potpis)

Republika Bosna i Hercegovina
Armija Rep. BiH
Komanda 4. Korpusa
Djel. broj 02/1-966-132/93
Mostar, 16.04.1993. g.

VOJNA TAJNA
STROGO POVRLJIVO
URGENT

DEKABUR

Komanda 44. brdske brigade

U vezi vašeg akta Strogo pov br. 02/70-1-72/93 od 16.04.1993. godine postupite po sljedećem:

1. Dopustite da dio snaga UNPROFOR-a koji je iz Gornjeg Vakufa ide ka Mostaru.
2. Španski bataljon mora ostati u Jablanici. Takvo uvjerenje sam dobio sinoć od pukovnika ZORZO i MURALASA. Znači, ne dozvoliti španskom bataljonu da napusti Jablanicu bez mojeg odobrenja.

Komendant
Ante Pašalić

REPUBLIKA BiH
ARMILJA R BiH
KOMANDA 4. K
Djel. broj: 02-3445-1/93
Mostar, 16.04.1993. godine

ODBRANA REPUBLIKE
VOJNA TAJNA
Strogo povjerljivo
HITNO

DEKABUR
DEKABUR

Na osnovu obavještenja od strane SVK OS R BiH stariji
snaga HVO u regionu Hercegovice je sljedeći:

1. Nalaze se u istom položaju, jer nemaju dovoljno ljudstva. Zbog toga da njihova ostipenje sa Prozora traži više položaja sjeverno od Hercegovice.
2. HVO obavještava da su jedinica ARBiH razumljivo s. Vile i da se kreću u pravcu s. Hercegovice.
3. Jedinice HVO očigledno pomću u ljudstvu iz Prozora sa sjeverne strane, a postrojenja HVO u Hercegovici je naredeno da im krenu u pomoć preko s. Bradine.
4. HVO iz Hercegovice će pokušati da razvuku s. ^{Gornica,} ~~Gornica,~~ jer preko s. Gornica i Jucana mogu doći najbrže njima u pomoć.

Ne dozvoliti da dođe do razmještanja i
razdvajanja snaga HVO.

U vezi gore navedenog,

N A R E Đ U J E M:

1. Nesteriti sa b/d u svojim razmjerama odgovornosti i ne dozvoliti dolazak novih snaga iz pravca Prozora preko s. Jucani i s. Gornica kao i iz pravca Bradine.
2. U skladu i objedinite razjedništva b/d radi što uspjeh- snijeg vaterija brade i stvaranje snaga HVO.
3. Pristupite odmah razvijanju ovog naredjenja.
4. Izvršite šalite svako utvrdi sate ako bi bilo moguće prekriti tak b/d.

ZMJ:
DOSTAVITI:
- 43, 44. i 45. bbr
- bvp
- OP SO KONJIC
- OP SO JABLANICA
- b6 PROZOR
- dno
- a/a

KOMANDANT
Ante Pašalić

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA
ARMIJA REPUBLIKE BiH
KOMANDA 4. KORPUSA

Djelov.broj: 01- 3191/73
Mostar, 17.04.1993.

ODBRANA REPUBLIKE
VOJNA TAJNA
Strogo povjerljivo

H I T N O !

NAREĐENJE--

SVIM JEDINICAMA
4. KORPUSA

Na osnovu nastale situacije i razvoja događaja i borbenih dejstava u zoni odgovornosti 4. korpusa, a u cilju prevazilaženja situacije i uspostavljanju što povoljnijeg stanja za nas,

N A R E Đ U J E M :

1. Jedinice koje su u borbenom dodiru sa snagama HVO i HV nastaviti ~~ODBRANOM~~ b/d, te u tom cilju poduzimati sve potrebne mjere. Težište dejstva dati na objekte i pravce koji vas najviše ugrožavaju.
Početne uspjehe maksimalno eksploatisati:
Izvršite posjedanje dominantnih objekata (ako iste niste posjeli) sa kojih možete kontrolisati veće prostore i šire rejone.
Izvršite međusobnu uvezanost i koordinaciju. Vršite stalno izviđanje i osmatranje pravaca sa kojih se izvode b/d prema vašim jedinicama.
Jedinice maksimalno osamostalite u logističkom smislu. Težište imati na tehničkom obezbjeđenju (misli se na materijalna sredstva koja obezbjeđuju samostalno izvođenje borbenih dejstava).
2. Jedinice koje drže položaje prema četnicima ne smiju dozvoliti prodor istih u zonama svoje odgovornosti.
3. U svemu ostalom pridržavati se ranije dobijenih naredenja i uputstava.
4. Odmah dostavljati sve podatke o zarobljenim i poginulim pripadnicima HVO i HV.
5. Takode voditi urednu evidenciju o svojim ranjenim i poginulim borcima i iste nam dostavljati.
6. Izvještaje dostavljati redovne svakih 6 sati a vanredne po potrebi.

KOMANDANT
Gospodin
Arif Pašalić

42. brdska brigada

Broj: 01-1025/93
Datum, 18.04.1993. g.

Priprema za bobrena
dejtva brigade,
naređenje.-

Pom. K-fo za moral

U vezi Naređenja Komande 4. korpusa, Strogo pov. br. 01-3191/93 od 17.04.1993. godine, a na osnovu nastale situacije, razvoja događaja i borbenih dejstava u zoni odgovornosti 4. korpusa i 42. brdske brigade, te u cilju prevazilaženja situacije i uspostavljanja što povoljnije situacije za naše jedinice,

N A R E D U J E M :

1. Staviti u punu borbeno gotovost Komandu i sve jedinice brigade.
2. Pored već zaposjednutih položaja u neposrednom dodiru sa agresorom u rejonu Rotimlja, preduzeti sledeće:

- 1.pb sa jednom četom na položaju, jednom četom u pripravnosti u rejonu s. Rotimlja i jednom četom na odmaranju organizovati odbranu u rejonu s. Rotimlja i Podgradina (prema ustaljenim položajima). Bijelom ljudstva čete u pripravnosti organizovati potpuno borbeno obezbeđenje u rejonu razmještaja. Sa četom koja je na odmaranju, preko njenih starješina organizovati kontakt, kako bi što prije bila mobilna i u pripravnosti za izvršenje borbenih zadataka prema dogovorenom planu angažovanja. Ostale jedinice bataljona nagažovati prema postojećem planu i po potrebi;
- 2.pb sa jednom pč biti u rejonu razmještaja u punoj b/g za upotrebu po mom naređenju. Jednom pč, djelom ljudstva ostvariti kontrolu pravca Buna - Gubavica, a dijelom snaga ove čete kontrolisati prostor s. Stanojevići i biti u gotovosti za b/d na punktu Buna. Ostale jedinice bataljona angažovati prema potrebi;
- 3.pb, snagama jačine jednog voda kontrolisati i zaštititi pravac Žitomisljići - Pijesci, a djelom snaga kontrolisati pravac u zahvatu komunikacije Bivolje Brdo - Pijesci. Snagama razmještenim u selima na pravcu Čapljina - Bomanovići, kontrolisati pravac: Tasovčići - Bomanovići, Počitelj - Muminovača, Sevač Polje - Bivolje Brdo. Preko određenih lica u selima imati stalni kontakt u cilju razmjene informacija i pune gotovosti ljudstva u evidenciji bataljona.
- Jedinice brigade: K-ani vod, vod veze, izviđački vod, vod VP, MAB, POV, inž. vod i logističke čete, djeluju i dejstvuju po planovima načelnika vodova i službi, a po naređenju MS, pomoćnika za bezbjednost i logistiku.

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA
ARMIJU REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
PRVA MOSTARSKA BRIGADA
41. MOTORIZOVANA BRIGADA

KOMANDA 41. MOT. Br.

(naziv jedinice)

420

Dj. broj:

19.04.1993

Mostar.

Republika Bosna i Hercegovina HRVATSKA ZAJEDNICA HERCEG-BOSNA ODJEL ODbrane UPRAVA VOJNE POLICIE			
PROSTOR ZA 05.09.1993			
02-4/3 01-N 92/193			

ODBRANA REPUBLIKE
Republika Bosna i Hercegovina
HRVATSKA ZAJEDNICA HERCEG-BOSNA
ODJEL ODbrane
UPRAVA VOJNE POLICIE
VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO
(Stopan tajnosti)

13. 06. 1993

18. 21/93

ZAPOVJEST ZA ODBRANU Op.br. 1

Karta 1:25.000 Mostar 2-1, 2-2, 2-3 i 2-4.

Na osnovu Naređenja komandanta 4. Korpusa Armije R BiH i zbog pogoršanja opšte vojne i političke situacije na teritoriji opštine Mostar, kao i zbog pouzdanih saznanja da će postrojbe HVO potpuno opustošiti postrojbe HV izvršiti napad na grad Mostar, a i šire,

N A R E D J U J E M

1. Sve jedinice 41. motorizovane brigade kao i dijelovi jedinica iz sastava 4. Korpusa posjedaaju položaje za upornu odbranu i zadatkom odbrane dodjeljenih rejona po sljedećem:

1.1. Prvi bataljon ima zadatak posjedanja položaja za odbranu u rejonu Južni logor, zatvaranje pravca iz s. Rodoč ka Mostaru u protivoklopnom smislu. Po sticanju uslova za to krenuti u napad ka raskršnici puteva Mostar - Buna, Mostar - Blagaj, posjedanje položaja za odbranu i zatvaranje prolaza preko avijatičarskog mosta. U daljnim borbenim dejstvima težiti spajanju sa sam. četom Blagaj u rejonu s. Buna. Dio snaga prebaciti na desnu obalu r. Neretve i staviti pod komandu komandanta 2. bataljona.

1.2. Drugi bataljon ima zadatak posjedanja položaja za odbranu u svojoj zoni odgovornosti, zatvaranje pravca iz s. Rodoč ka Mostaru u rejonu Čekrk. Težiti za posjedanjem linije odbrane Čekrk - magistrala - Šenovac- Bulevar- ul. Dr. S. Mujića - banka (nova) - kafić "Vaha"- garnizona ambulanta-stara bolnica-mljevara-Centar II. U pozadini dostignute linije izvršiti blokiranje snaga HVO i njihovo neutralisanje. Dio snaga iz 4. čete uputiti ka komandi 41. motorizovane brigade radi pojačavanja odbrane. U daljnim dejstvima izvršiti napad sa krila pravcima: Šenovac-Podhum-Bal-inovac i Centar II - Rudnik. Dio snaga odvojiti za zauzimanje brda Hum.

Me-e
Sufet

1.3. Treći bataljon ima zadatak posjedanja položaja za odbranu u svojoj zoni odgovornosti, zatvaranje pravca iz Vrapčića ka Mostaru u rejonu Sutina i onemogućavanja prelaska preko brane HE "Mostar" kao i potpuno blokiranje i zauzimanje kasarne Sjeverni logor. Dio ljudstva (30 ljudi) sa naoružanjem prebaciti na desnu stranu i staviti pod komandu komandanta 2. bataljona. U komandu uputiti kompletnu posluhu sa RBR "OGA" i kontejnerima kao i posluga sa RFG. Posluhu treba da su obučene za izvršenje gadjanja iz orudja koja poslužuju. U daljim dejstvima bataljon ima pravač napredovanja ka s. Vrapčići i Potoci.

1.4. Bataljon "Nevesinje" se stavlja pod komandu komandanta 3. bataljona od koga će primiti zadatak, a dio ljudstva (30 boraca sa naoružanjem) prebaciti na desnu obalu i razmjestiti u Djački dom i Ekonomsku školu gdje će i posjesti položaje za odbranu. Komandir koji vodi ljudstvo na desnu obalu dužan se javiti u komandu 41. motorizovane brigade radi daljeg preciziranja zadataka.

1.5. Bataljon "Šargan" se stavlja pod komandu komandanta 1. bataljona od koga će primiti zadatak.

1.6. MID ima zadatak da sa sadašnjih VP otvara vatru na ciljeve koji su dati od strane NA 41. motorizovane brigade kao i po potrebi i zahtjevima iz brigade. Minobacači 82mm sa svojih VP otvaraju vatru po ciljevima koji su dati u Planu vatre od strane NA 41. mbr, kao i po zahtjevima komandanta bataljona.

1.7. Samostalna četa "Blagaj" ima zadatak posjedanja položaja za odbranu u svojoj zoni odgovornosti a po sticanju uslova za to izvršiti napad pravcem Blagaj- Kosor-Buna i ovladati mostovima preko r. Buna na putu Mostar - Čapljina i Mostar-Domanovići i upornom odbranom ne dozvoliti prodor postrojbi HVO iz pravca Čapljine i Domanovića ka Mostaru. Težiti za spajanjem sa snagama 1. bataljona.

1.8. MUP R BiH ima zadatak posjedanja položaja i odbrane Starog mosta i novoizgrađenog mosta na Musali, a dijelom snaga izvršiti napad na prostorije MUP-a HZ HB i policijske stanice Mostar koje posjesti i uporno braniti. Težiti da u našoj zoni odbrane ostané zgrada Hirurgije. Ljudstvo za izvršenje napada na zgradu MUP-a i PS Mostar imati u pripravnosti u hotelu "Mostar".

1.9. Izvidjački vod ima zadatak zauzimanja prostorija Elektro-Hercegovine. Po zauzimanju prostorija iste uporno braniti, a el. energiju isključivati po zahtjevima iz brigade.

1.10. Diverzantski vod ima zadatak napada na objekte Žitoprometa i zauzimanje istih koje uporno braniti. Izvršiti diverziju na prelazu iz Sjevernog logora preko r. Neretve.

1.11. Četa Vojne policije ima zadatak odbrane KM brigade sa pojačanim brojem ljudi. Dio ljudstva upotrijebiti u dogovoru sa komandantom 2. bataljona za odbranu u rejonu Šenovac kao i vršenje kontrole i pretresa terena u zoni odgovornosti 2. bataljona.

1.12. POČ se po orudjima pridodaje 1. i 2. bataljonu za zatvaranje pravca (po 1 Bst sa poslugom). I POLO "crvena strijela" pridodati 3. bataljonu a "Maljutku" postaviti u rejon pogodan za dejstvo ka naselju B. Brijeg.

1.13. Vod PAM se po orudjima pridodaje 1. i 3. bataljonu i zadatke prima od komandanata bataljona.

1.14. Ostale jedinice posjedaju položaje za odbranu u rejonu razmještaja i u pripravnosti za upotrebu po naredjenju k-ta 41. motorizovane brigade.

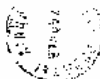
2. Gotovost za odbranu do 17,00 sati dana 19.04.1993. godine kada završiti i sa prebacivanjem ljudstva i tehnike sa jedne na drugu stranu r. Neretve.

3. Održati redovnu b/g na liniji odbrane ka četnicima.

4. Ljudstvo koje se pridodaje drugim jedinicama, po stizanju u iste i dobijanju zadataka ostaju u njima do daljnijeg. Snjene ljudstva će odredjivati komandanti kojima je ljudstvo stavljeno pod komandu.

5. U toku posjedanja položaja za odbranu kao i izvođenja b/d radio vezu koristiti samo uz upotrebu dokumenata veze i poruke slati šifrovano.

6. Prilikom posjedanja položaja pokrete jedinica vršiti prikriveno, a po posjedanju istih kretanje svesti na najmanju moguću mjeru.

7. U slučaju približavanja neprijatelja iste zaustaviti a vatru otvarati po potrebi i to iz svih raspoloživih oružja istovremeno. Strogo voditi računa o utrošku municije i istu ne rasipati.

8. Izvještaje iz bataljona i drugih jedinica slati svaka 2 sata sa težištem na profirjenama u rasporedu neprijatelja.

MD/PI

KOMANDANT

gosp. Miroslav Hujdur

Dostavljeno:

- 1.2.3. bataljon
- Bataljon "Nevesinje"
- Bataljon "Šargan"
- Samostalna četa "Blagaj"
- MID
- MUP R BiH
- Izvidjački vod
- Diverzantski vod
- Četa Vojne policije
- Protivoklopna četa
- Vod PAM
- Komanda 4. Korpusa
- ONO
- a r h i v a

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA
 ARMIIJA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
 PRVA MOSTARSKA BRIGADA
 41. MOTORIZOVANA BRIGADA

KOMANDA 41. MOT. BR.

(naziv jedinice)

Dj. broj: 420-1/93

Mostar, 20. 04. 1993.

VOJNA TAJNA
 STROGO POV.
 (Stepan tajnosti)

Na osnovu razvoja situacije u gradu Mostaru,

N A R E D J U J E M

- Jedinice 2. bataljona u toku dana pojačati utvrđivanje dostignute linije odbrane.
- Pripremiti ljudstvo za odsudnu odbranu posjednutog rejonu, a i za vršenje napada u pravcu hotela Mostara i komande 41. mot. br. radi spajanja snaga u jednu cjelinu.
- Formirati grupe koje u toku dana ubaciti iza neprijateljske linije sa zadatkom uništavanja vatrene sredstava neprijatelja.
- Signal za izvršenje borbene radnje spajanja snaga 4. čete sa bataljonom, a po sticanju uslova za to i spajanje sa komandom 41. mot.br. je "RAK-625".
- Za izvršenje ovog zadatka predpočinjavaju vam se MUP R BiH, diverzantski vod, dio bataljona Nevesinje (30 ljudi), Ljudstvo iz ovih jedinica po prijemu ovog Naredjenja u što kraćem roku je dužno preći na desnu obalu i staviti se na raspolaganje komandantu 2. bataljona. Pri prelasku koristiti čamčane prelaze i prelaz "Kamenica".

Dostavljeno:

- 2. bataljon
- diverzantski vod
- bataljon Nevesinje
- MUP R BiH
- ONO
- arhiva

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA
 ARMIIJA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
 PRVA MOSTARSKA BRIGADA
 41. MOTORIZOVANA BRIGADA

KOMANDA 41. Mot.br.

(naziv jedinice)

Dj. broj: 420-2/93

Mostar, 20.04. 1993.

VOJNA TAJNA
 STROGO POV.
 (Stepan tajnosti)

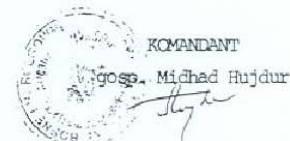
Na osnovu razvoja situacije u gradu Mostaru i sve većeg vojnog pritiska na jedinicu 41. mot. br.

N A R E D J U J E M

- Iz sastava POČ orudja imati u pripravnosti za dejstvo po ciljevima na desnoj obali r. Neretve po sljedećem:
  - 1. Bst koji je pridodat 1. bataljonu pripremiti za dejstvo po rejonu Čekrk radi zatvaranja pravca Ročoč - Mostar.
  - 1 Bst pripremiti za dejstvo i podršku jedinicama 2. bataljona u rejonu nova banka - gimnazija.
  - POLO "Crvena strjela" koje je pridodato 3. bataljonu pripremiti za dejstvo po rejonu Avenija - Ručnik.
  - POLO "Maljutka" pripremiti za dejstvo u rejonu RK "Razvitak" po rejonu parkiralište na B. Brijegu, Rondo, Fakulteti.
- Iz sastava PAM voda mitraljeze 14,5 mm pripremiti za dejstvo po ciljevima na desnoj obali r. Neretve u rejonima nova banka - Gimnazija, kula na Humu (Panjevina), parkiralište na B. Brijegu, vrh Avenije, garnizona ambulanta - Dom penzionera (raskršća), i druge uočene ciljeve koje gadjati po uočavanju i na zahtjev komande brigade i komande 2. bataljona.
- Preko komandi 1. i 3. bataljona obezbjediti da PO i PV sredstva budu u što neposrednijoj vezi radi bržeg otvaranja vatre po traženim i uočenim ciljevima.
- I dalje ostaju zadaci koji su dati u Zapovjesti za odbranu komandanta 41. mot.br. koji se odnose na POČ i vod PAM.

Dostavljeno:

- POČ
- Vod PAM
- 1., 2. i 3. bataljon
- ONO

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA
ARMIJA REPUBLIKE BiH
KOMANDA 4. KORPUSA

ODBRANA REPUBLIKE
VOJNA SLUŽBA
Strogo povjerljivo

Strogo pov.br. 01-3573/93
Mostar, 02.05.1993. godine

ŠVK OS REPUBLIKE
BOSNE I HERCEGOVINE
- Uprava za operativno - strategijsko planiranje i gbuku OS

Izvještaj
o stanju i događanjima
u 42. b.br. - dostavlja.-

Na osnovu Vašeg akata br. str.pov. br. 02/369-1 od 29.04.1993.god. dostavljamo Vam analizu stanja u 42.bbr. prije i nakon upada snaga HV i HVO na rejon Gubavica.

1. Jedinice 42.bbr. su bile razmještene u rejonu x 4782 - 4786; y 6496 - 6492, karta 1. loc.000 Mostar, izdanje 1986.god. Komanda 42. bbr. je bila dijelom u s. Gubavica, a dijelom u s. Rotimlja. Brigada je sačinjavala ljudstvo iz područja Gubavica, Pijesci, Stanojevići, Rotimlja, Hodovo, Bivolje brdo, Domanovići, Počitelj i neznatan broj iz gradskog područja Stolac. Ljudstvo koje se nije nalazilo na prvoj liniji odbrane prema agresoru, bilo je smješteno po svojim kućama.
2. Dana 12.04.1993. godine na osnovu uvida članova k-de 4. Korpusa prilikom redovnog obilaska 42. bbr. izdata je Naredba broj 01-2922/93. u cilju otklanjanja uočenih nedostataka i slabosti Naredba je između ostalog sadržala upute za razdvajanje k-de brigade i k-de bataljona, fizičko obezbjeđenje istih, poboljšanje rada i kontrole jedinica i komandi, uvezivanje, koordinaciju i razmjenu informacija, a sve u cilju jačanja subordinacije, rada i discipline.
3. Prema Izvještaju k-de 42. bbr. od 17.04.1993. godine upućenog k-di 4. Korpusa, nakon dobijenog ultimatumu od strane 1. Brigade HVO "Knez Domagoj" za napuštanje s. Gubavica K-de i jedinica, preduzete su potrebne mjere za energično suprostavljanje ukoliko dodje do napada od strane HVO.

U Naredbi koja je izdata k-dantima bataljona i užem dijelu k-de 42. bbr. na sastanku održanom dana 17.04.1993. u 22,00 usmeno je od strane k-danta 42. bbr. rečeno slijedeće:

- ne otpočinjati dejstva bez naredbe,
- izvršeno je uvezivanje sa našim ljudima u HVO-u
- manjim snagama posjednuti su:
  - most u Žitomislićima,
  - dvije dominantne kote koje dominiraju Bunom
  - položaji prema Domanovićima
  - položaji prema s. Stanojevići
  - kontroliše se Hodbina
- glavina snaga je u pripravnosti i odmara se sa zadatkom da:

- zatvori most na Žitomislićina
- zauzimanje punkta i mosta na Buni sa dijelom snaga iz Blegaja,
- zauzimanje Domanovića
- Ljudstvo iz HVO Čapljima ima zadatak da zauzme s. Tasovčiče i most u Čapljini s ciljem da ne dozvoli dovodjenje snaga iz pravca Metković.

- sela su maksimalno obezbijedjena i uvezana kurirskom vezom
- zauzimanje grada Stolac sa našim ljudima u HVO-u
- zauzimanje punktova i s. Prenj, Nakovanj i Aladinići
- kontrola mosta na r. Bregava u s. Prenj i sprečavanje uvodjenja snaga HVO iz pravca Kruševo - Prenj i Svitava - Prenj,
- zatvoriti put prema s. Drinovac i s. Kruševo,
- MB 60 i 82 postavljeni za dejstvo protiv HVO
- Lanseri dati ciljevi i na desnoj obali Neretve
- PO sredstva su u pripravnosti.

4. Dana 19.04.1993. godine izvršen je napad na dijelove 42.bbr. o čemu ste informisani putem Operativnog izvještaja od 19.04.1993. godine, Izvještaja obavještajnog organa od 24.04.1993.g. kao i Izvještaja Sektora bezbjednosti od 29.04.1993. godine.
5. Dana 26.04.1993. godine izdato je naredjenje od strane k-danta 4. Korpusa broj 01-3427/93. sa ciljem uvezivanja i konsolidovanja jedinica 42.bbr. i obezbjeđenja uslova za RiK. Tim aktom su određeni VD - komandant 42. obr. k-danti bataljona odnosno članovi komande.
6. Kako su odgovorni ljudi iz k-de 42. bbr. u zarobljeništvu trenutno nismo u mogućnosti dati odgovor na 1 i 2. pitanje Vašeg dopisa. S tim u vezi obavještavamo Vas da su u toku aktivnosti oko rješavanja pitanja zarobljenih lica.

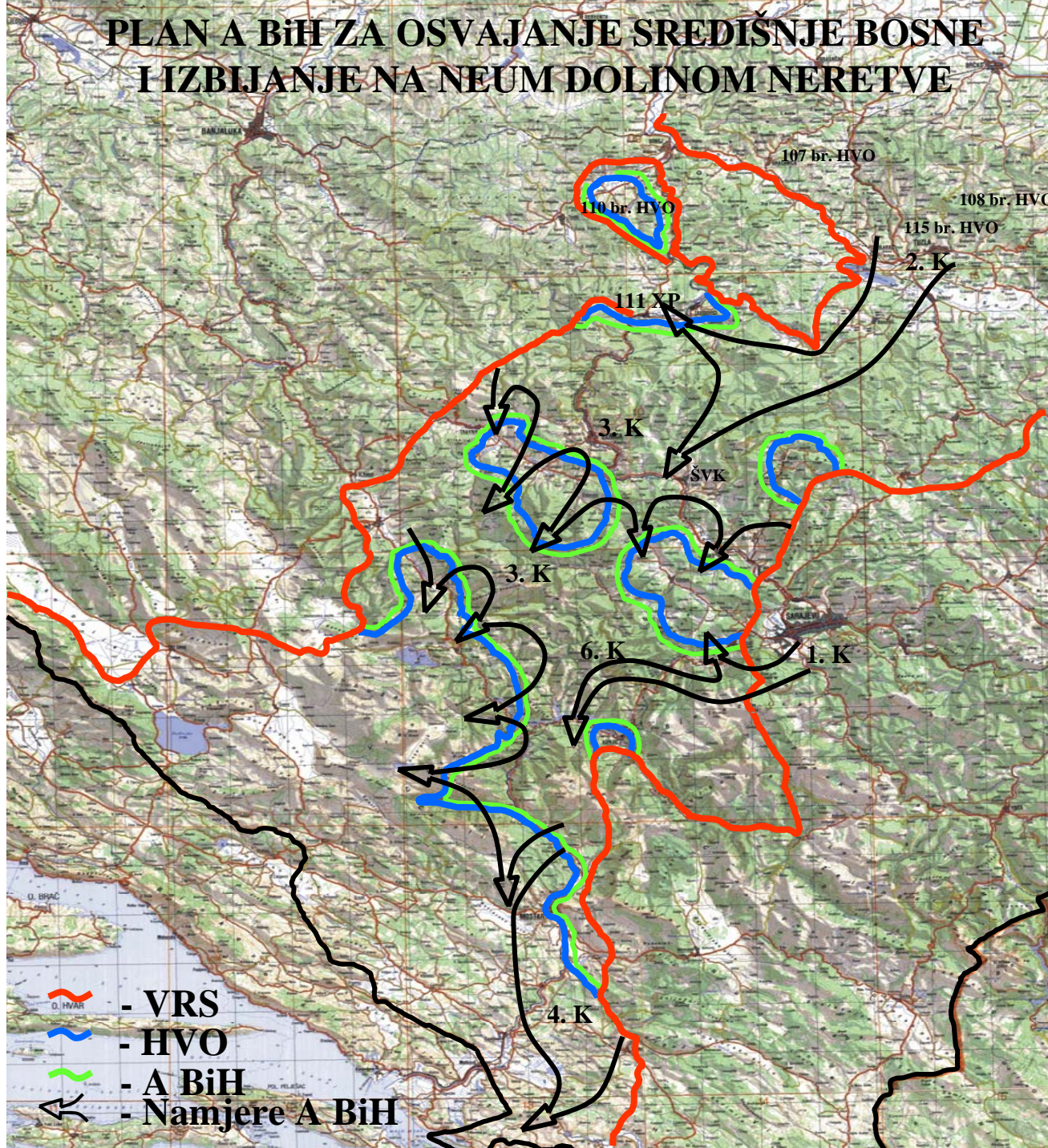
Nakon prikupljenja svih relevantnih činjenica, dostavit ćemo Vam kompletan izvještaj.

KOMANDANT 4. KORPUSA
gospodin
Pašalić

[Handwritten signature]

PLAN A BiH ZA OSVAJANJE SREDIŠNJE BOSNE I IZBIJANJE NA NEUM DOLINOM NERETVE

49. *Predstavnici hrvatske i srpske nacionalne zajednice u BiH:*

*Sporazum Boban - Karadžić (Graz, 6. 5. 1992.)**

Priopćenje za javnost

Odlučni da sva sporna pitanja, uključujući razgraničenje dviju konstitutivnih jedinica - hrvatske i srpske u Bosni i Hercegovini riješe miroljubivim sredstvima i dogovorom, predstavnici hrvatske i srpske nacionalne zajednice utvrdili su da u odnosu na radnu mapu o razgraničenju postoje nesuglasnosti u sljedećim slučajevima:

1. U gradu Mostaru srpska strana smatra da granicu predstavlja rijeka Neretva, a hrvatska strana smatra da je cijeli grad Mostar u hrvatskoj nacionalnoj jedinici.

2. Južno od Mostara hrvatska strana smatra da u hrvatsku nacionalnu jedinicu spada područje određeno 1939. godine, tj. granica Hrvatske Banovine.

Srpska strana smatra da je granica između hrvatske i srpske jedinice granica rijeke Neretve.

3. Obje strane su suglasne da se u razgraničenju dvije konstitutivne jedinice na području Kupresa, kao i u Bosanskoj Posavini (Derventa, Bosanski Brod, Bosanski Samac, Odžak, Orašje, Modrića i Brčko) vodi računa o kompaktnosti prostora i komunikacijama.

4. Obje strane su odlučne ustrajati na principima usvojenim na konferenciji Europske zajednice o Bosni i Hercegovini, te temeljem toga suglasne su da u određivanju spornih i drugih područja štiju dogovorene kriterije za definiranje nacionalnih teritorija uz arbitražu Europske zajednice.

5. Ovim dogovorom prestaju razlozi za prekid Konferencije Europske zajednice o Bosni i Hercegovini, te obje strane traže hitan nastavak konferencije.

Inzistira se da se arbitražno ragraničenje izvrši u dogovorenom roku do 15. svibnja 1992. godine.

6. Sljedom naprijed dogovorenog prestaju razlozi za oružane sukobe između Hrvata i Srba na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Objavljuje se sveopće i trajno primirje pod kontrolom Europske zajednice, koje stupa na snagu dana 06. svibnja 1992. u 24.00 sata.

Predstavnik
Srpske državne
zajednice

*Radovan
Karadžić*

Predstavnik Hrvatske
nacionalne zajednice

Mate Boban

Ratni razvoj u BiH

- **Izbjeglice i prognanici u BiH – Karta i Tablica**
- **Zločini – Karta**
- **Urbicid – slike i tablice**
- **Razoreni sakralni objekti – slike i tablice**
- **Stolac – Prozor – Novi Travnik – Vitez**
- **Konjic – Jablanica**
- **Mostar**
- **Pad gradova: Travnik-Zenica-Kakanj-Fojnica-Vareš- I. Mostar – Jablanica-Bugojno (Neretva 93)**
- **Bijeli Put – Križančevo Selo- Kute-Šćipe-Here**
- **Washingtonski sporazum**

**PREGLED STANJA U R BIH
POČETKOM SVIBNJU 1992.g.**

- - TERITORIJ POD NADZOROM VRS I JNA
- - TERITORIJ POD NADZOROM A BIH
- - TERITORIJ POD NADZOROM HVO
- - "PUT SPASA" od SPLITA do TUZLE i prema SARAJEVU
- - ALTERNATIVNI PUTEVI KRETANJA IZBJEGLICA
- - ZAŠTIĆENE ZONE UN-a (20 km)

- 400.000 RASELJENIH OSOBA :

201.000 U RH

125.000 U PROSTORE POD NADZORIMA A BIH I HVO

**Stanje
BiH i RH
14.04.1992.g.**

Legenda:

- - VRS
- - A BiH
- - HVO
- - Privremeno okupirana područja RH
- - SRJ

Stanje u BiH 14.04.1992.g.

Legenda:

- - VRS
- - A BiH
- - HVO
- - Pravci djelovanja VRS
- - Obrana HVO

**Stanje:
Lipanj - Srpanj
1992.g.**

Legenda:

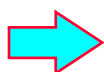
- VRS

- A BiH

- HVO

- Pravci
djelovanja
HVO

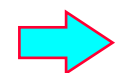

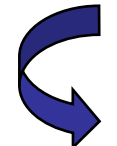
- Obrana
HVO

**Stanje:
Lipanj - Studeni
1992.g.**

Legenda:

- - VRS
- - A BiH
- - HVO
- - Pravci djelovanja HVO
- - Pravci djelovanja VRS
- - Obrana HVO

**Stanje:
02.11.1992.g.**

Legenda:

- VRS

- A BiH

- HVO

- Crte
obrane
HVO

**Stanje:
02.11.'92.**

Legenda:

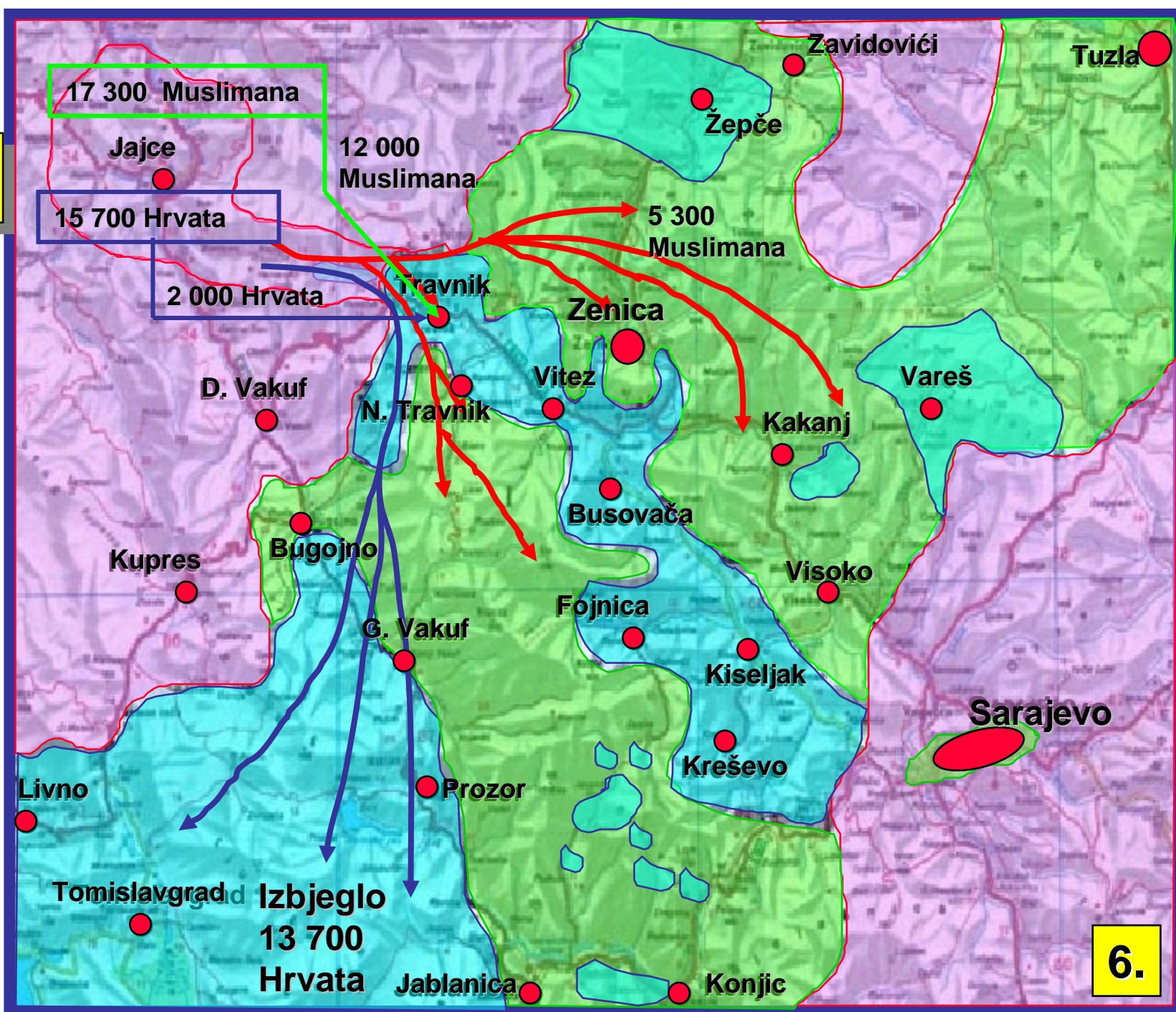
 - VRS

 - A BiH

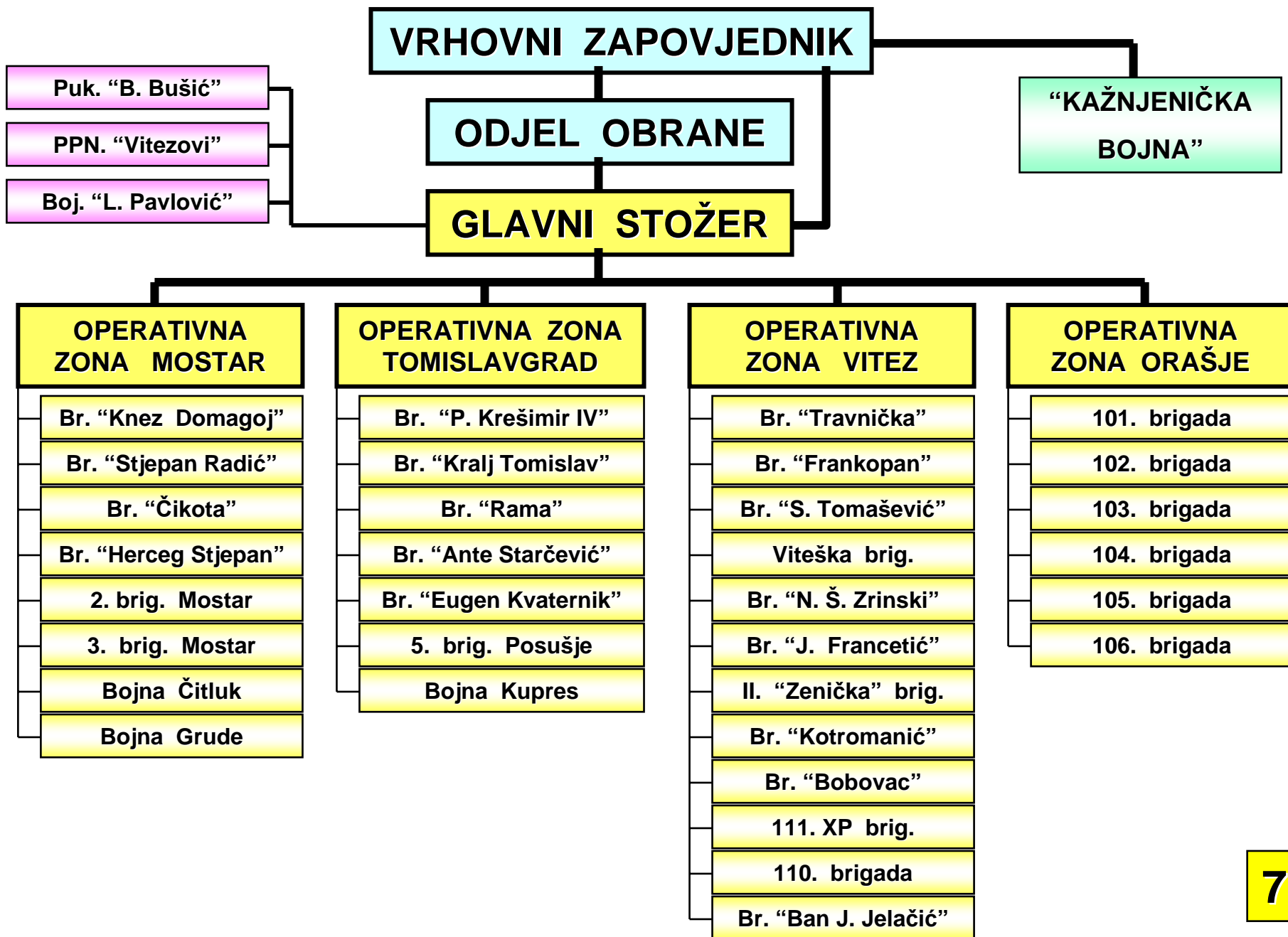
 - HVO

 Pravci
iseljavanja
Hrvata

 Pravci
iseljavanja
Muslimana

SHEMATSKI PRIKAZ STRUKTURE HVO iz razdoblja 1992.g. - 1993.g.

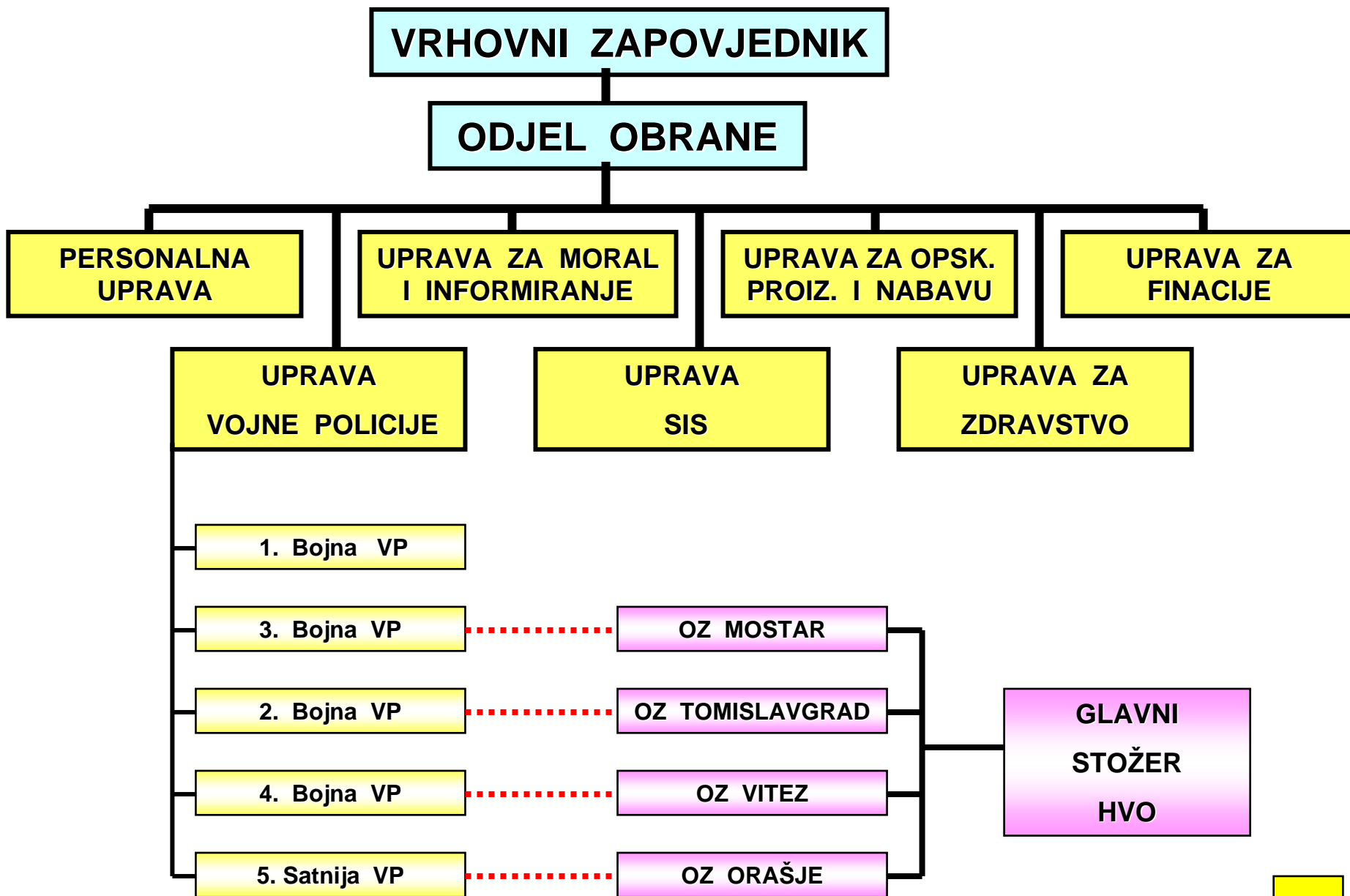

**Pregled
operativnih
zona HVO
Prosinaac
1992.g.**

Legenda:

- - VRS
- - A BiH
- - HVO
- - Granice operativnih zona HVO

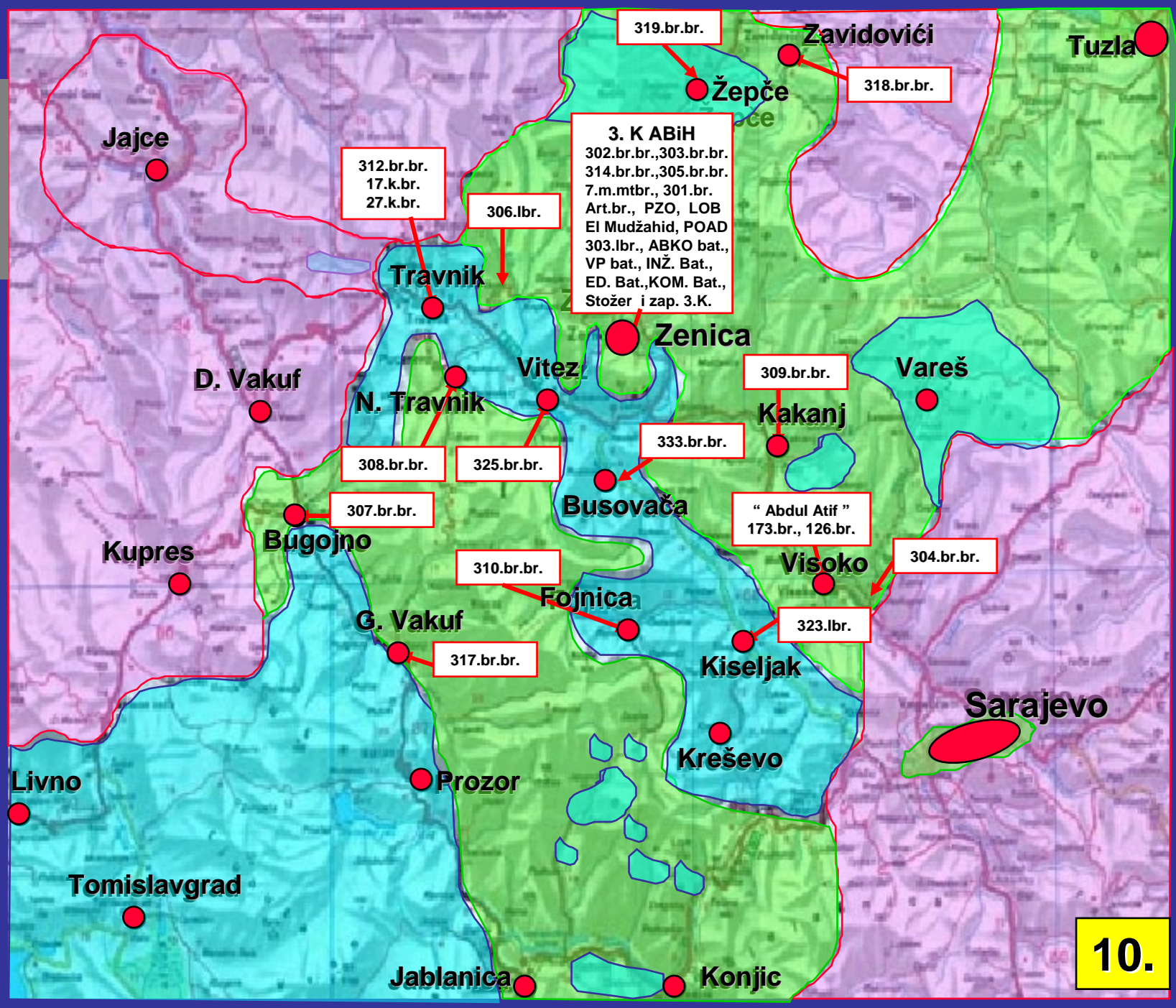

**Ustroj i
razmještaj
3.k. ABiH
Prosinac
1992.**

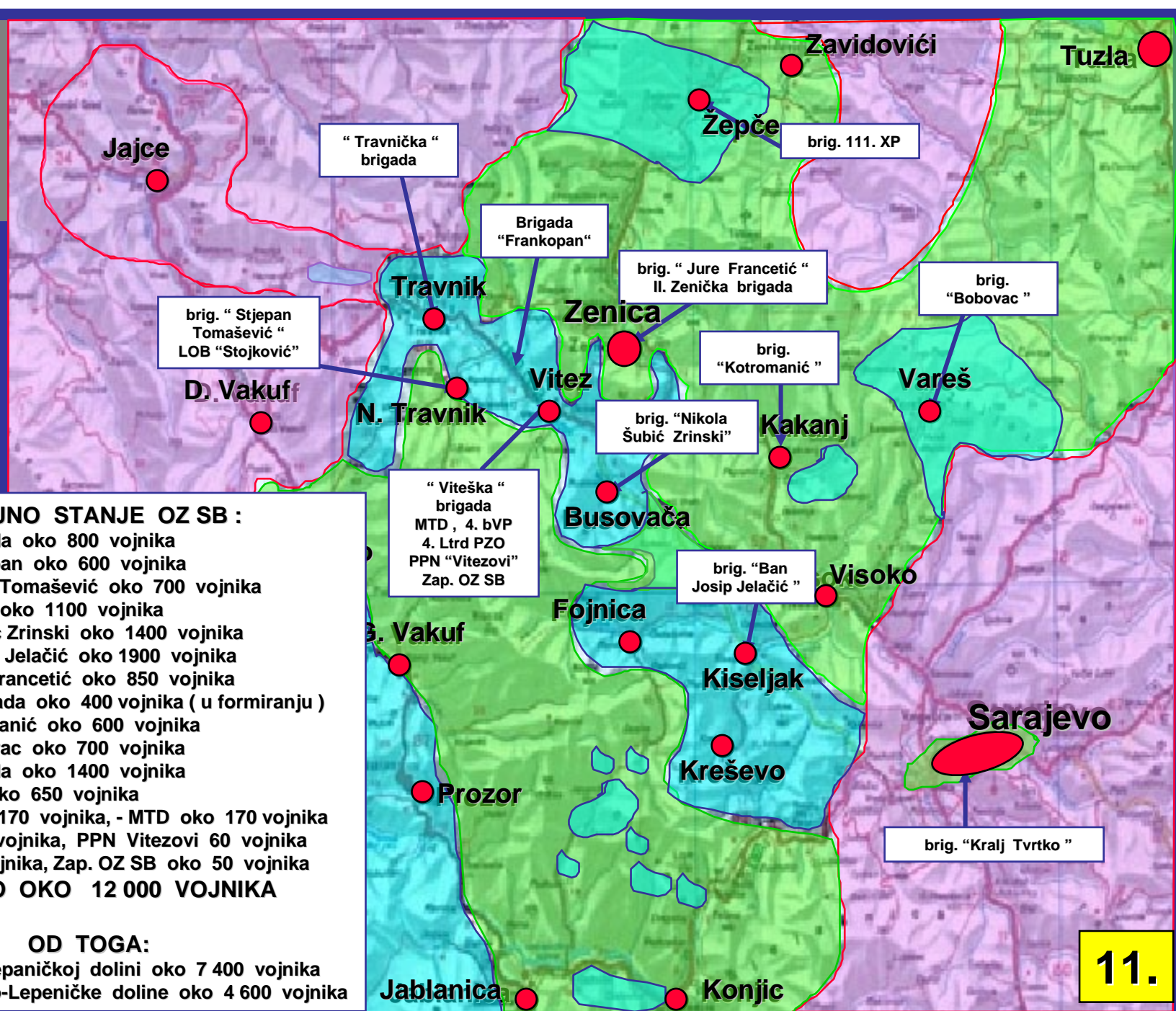
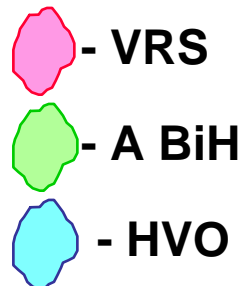
Legenda:

- - VRS
- - A BiH
- - HVO

**Ustroj i
razmještaj
OZ SB
Travanj
1993.**

Legenda:

BROJNO STANJE OZ SB :

1. Travnička brigada oko 800 vojnika
  2. Brigada Frankopan oko 600 vojnika
  3. Brigada Stjepan Tomašević oko 700 vojnika
  4. Viteška brigada oko 1100 vojnika
  5. Brigada N. Šubić Zrinski oko 1400 vojnika
  6. Brigada B. Josip Jelačić oko 1900 vojnika
  7. Brigada Jure Francetić oko 850 vojnika
  8. II. Zenička brigada oko 400 vojnika (u formiranju)
  9. Brigada Kotromanić oko 600 vojnika
  10. Brigada Bobovac oko 700 vojnika
  11. 111. XP brigada oko 1400 vojnika
  12. 110. brigada oko 650 vojnika
- 4. Ltrd PZO oko 170 vojnika, - MTD oko 170 vojnika
- 4. bVP oko 300 vojnika, PPN Vitezovi 60 vojnika
- LOB oko 150 vojnika, Zap. OZ SB oko 50 vojnika

UKUPNO OKO 12 000 VOJNIKA

OD TOGA:

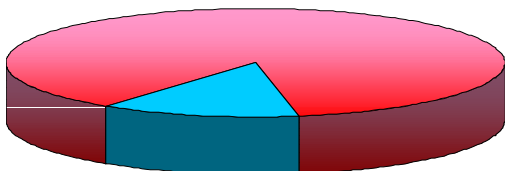
- => U Lašvansko-Leponičkoj dolini oko 7 400 vojnika
- => Izvan Lašvansko-Leponičke doline oko 4 600 vojnika

Odnos
snaga

ABiH
i
HVO
Ožujak
1993.

3. K 85% oko 70 000 vojnika

OZSB 15% oko 12 000 vojnika

6 : 1

Legenda:

- VRS

- A BiH

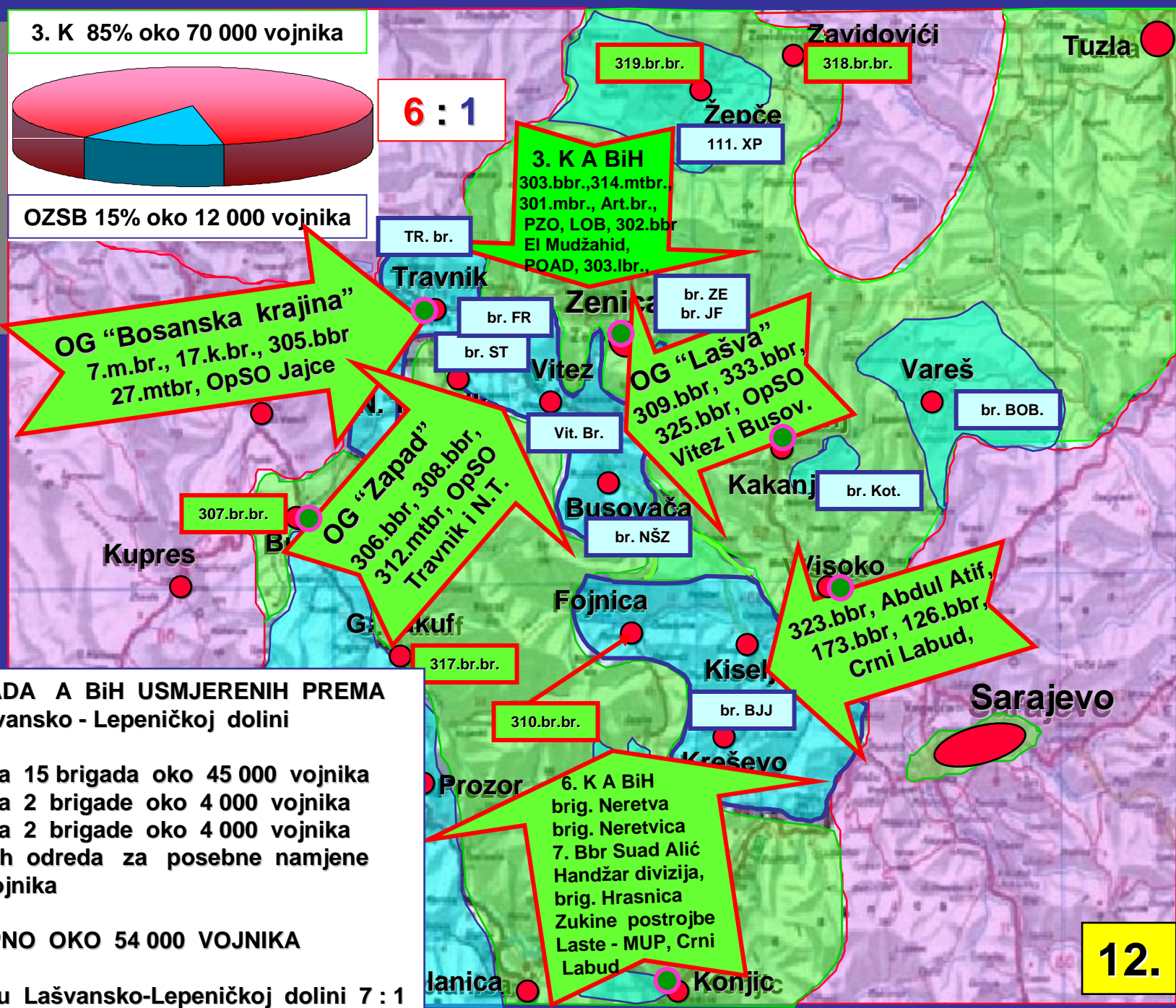
- HVO

**BROJ BRIGADA A BiH USMJERENIH PREMA
Lašvansko - Lepeničkoj dolini**

- => Iz 3. Korpusa 15 brigada oko 45 000 vojnika
- => Iz 6. Korpusa 2 brigade oko 4 000 vojnika
- => Iz 1. Korpusa 2 brigade oko 4 000 vojnika
- => Iz Specijalnih odreda za posebne namjene oko 1000 vojnika

UKUPNO OKO 54 000 VOJNIKA

Odnos snaga u Lašvansko-Lepeničkoj dolini 7 : 1

12.

Zamisli - namjere A BiH

Legenda:

 - VRS

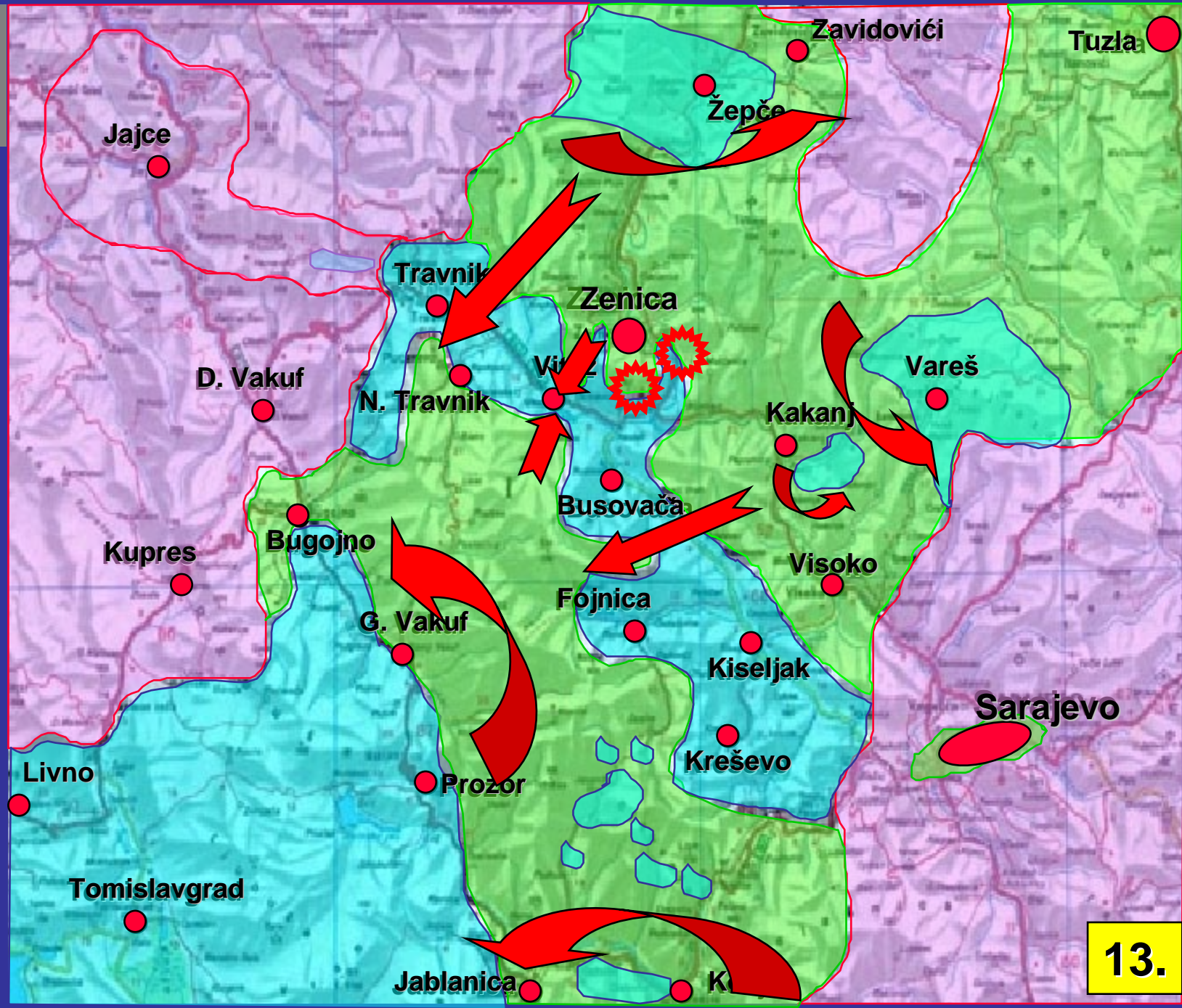
 - A BiH

 - HVO

 - Blokada od strane A BiH

 - Pravci djelovanja A BiH

 - Mjesto sukoba

**Stanje:
Siječanj
1993.g.**

Legenda:

 - VRS

 - A BiH

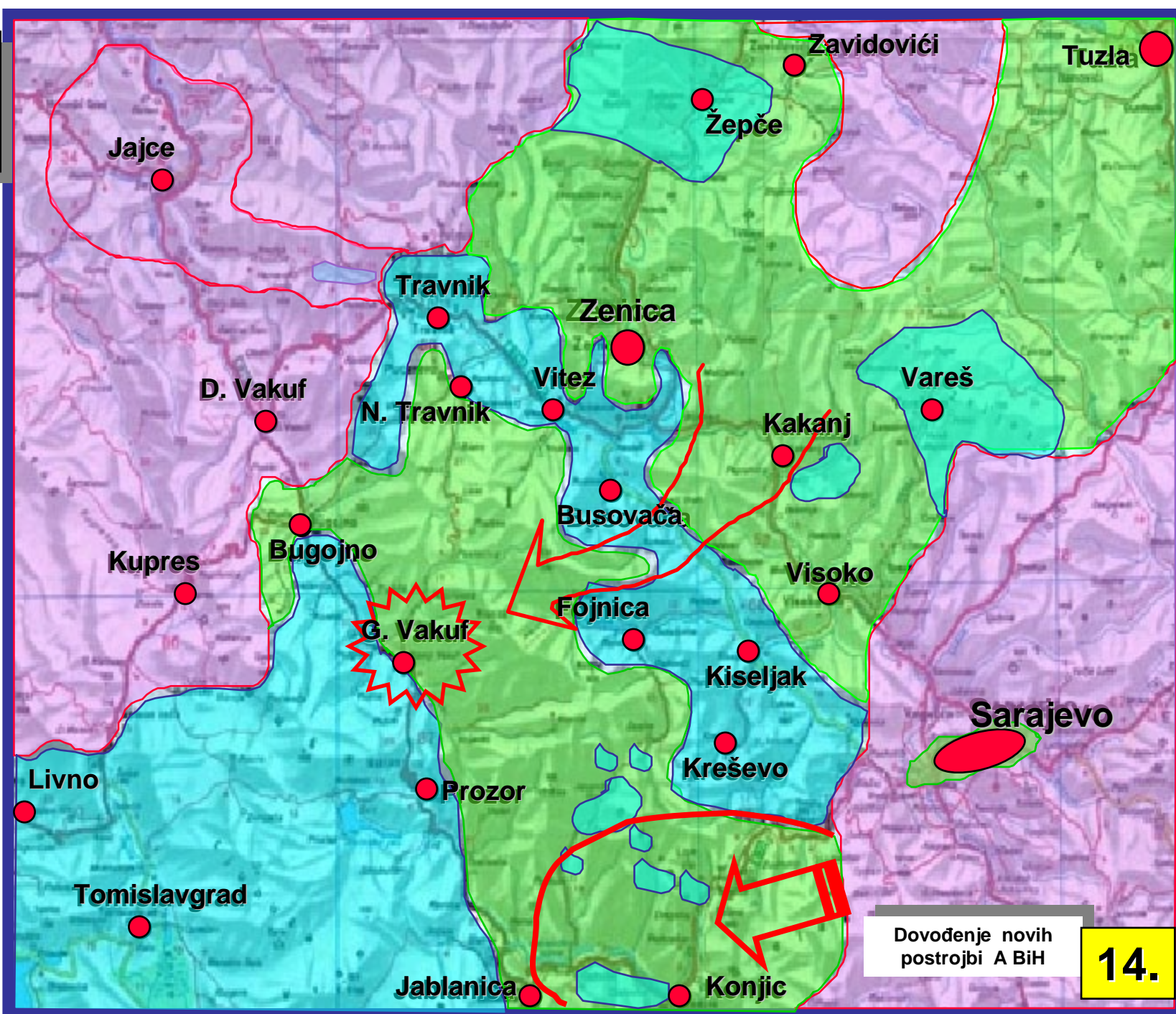
 - HVO

- Pravci
djelovanja
A BiH

- Mjesto
sukoba

Dovođenje novih
postrojbi A BiH

14.

**Stanje:
Ožujak
Travanj
1993.g.**

Legenda:

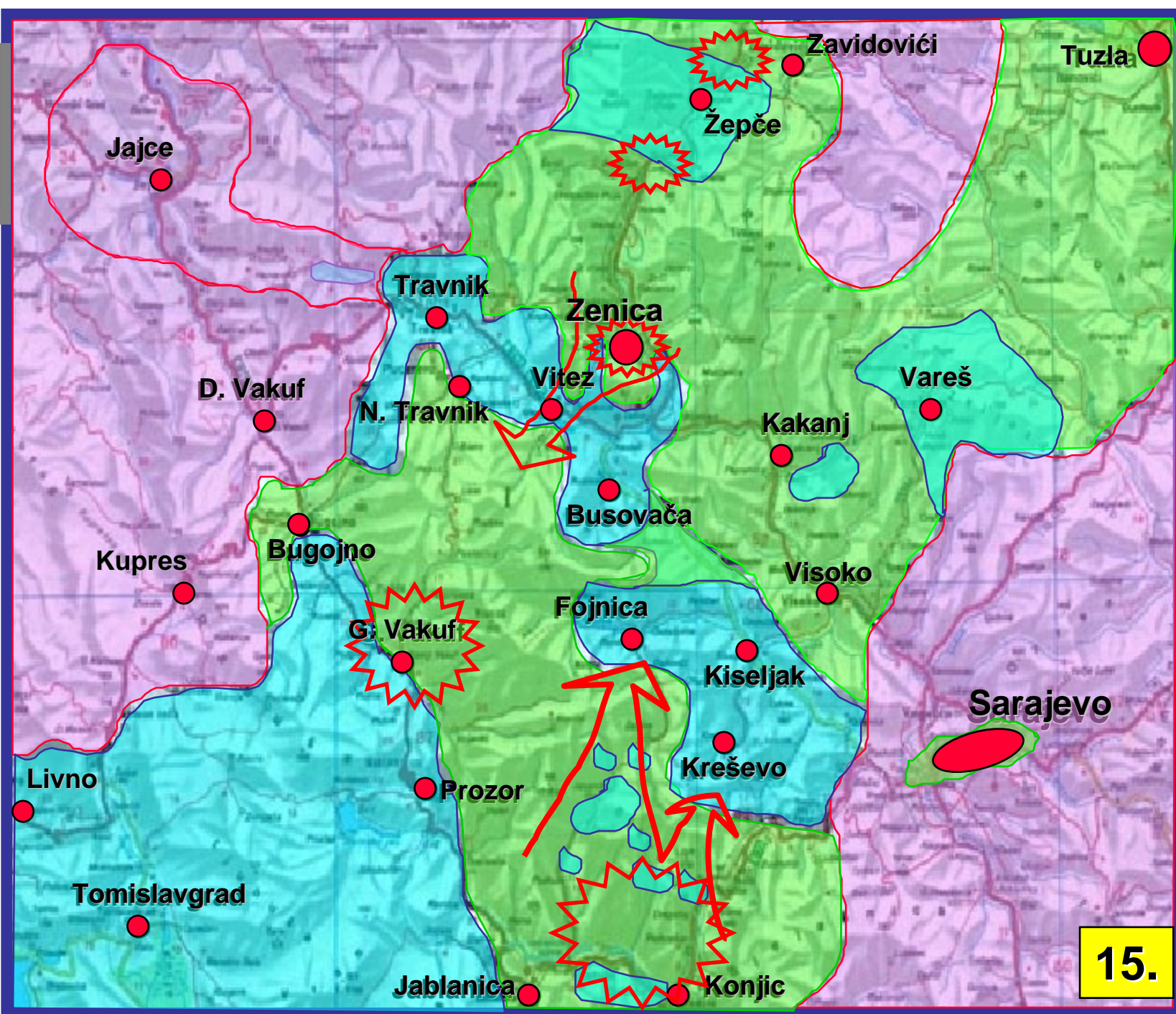
 - VRS

 - A BiH

 - HVO

 - Pravci djelovanja A BiH

 - Mjesto sukoba

**Stanje:
Lipanj
1993.g.**

Legenda:

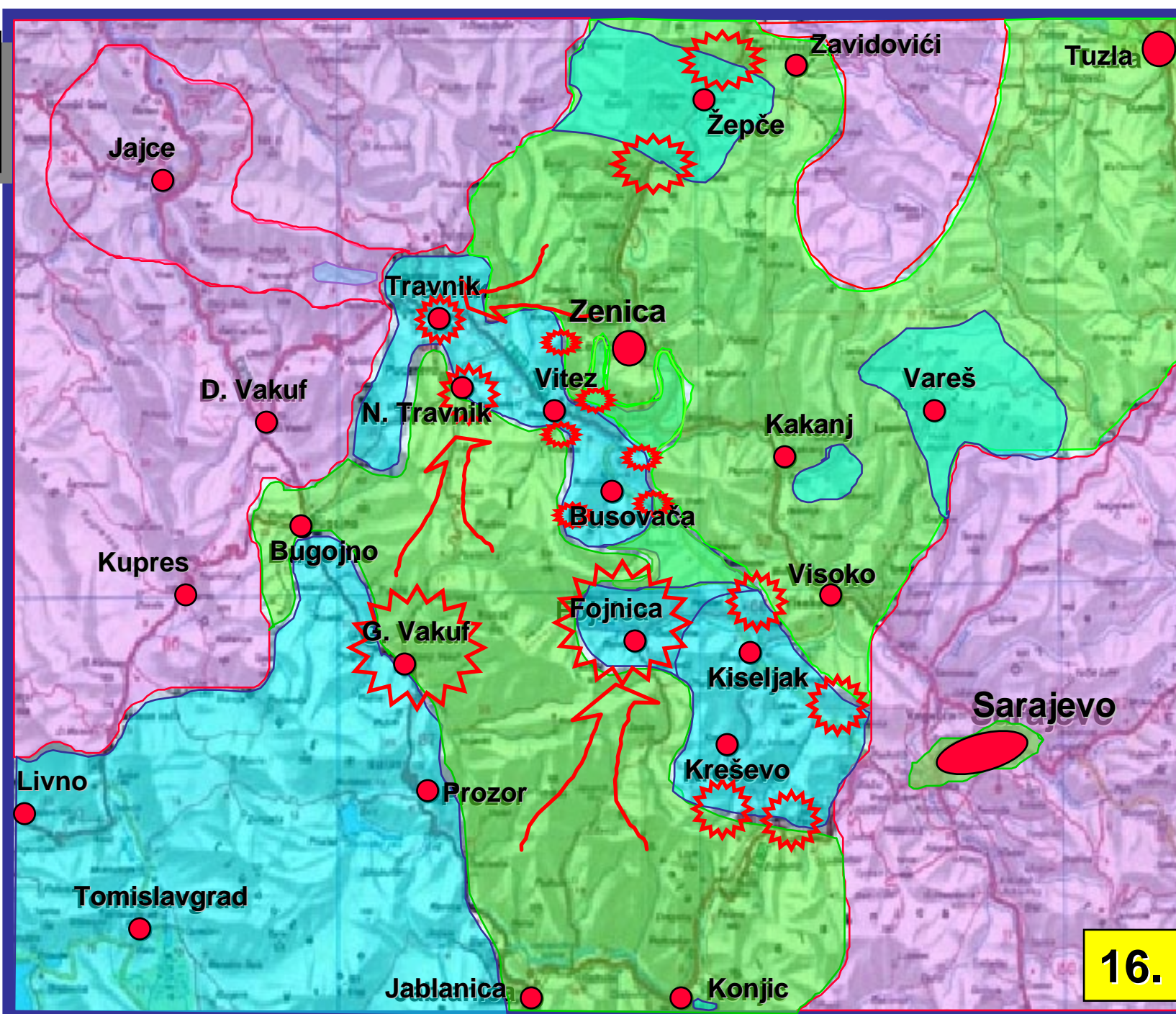
 - VRS

 - A BiH

 - HVO

- Pravci
djelovanja
A BiH

- Mjesto
sukoba

**Stanje:
Srpanj
1993.g.**

Legenda:

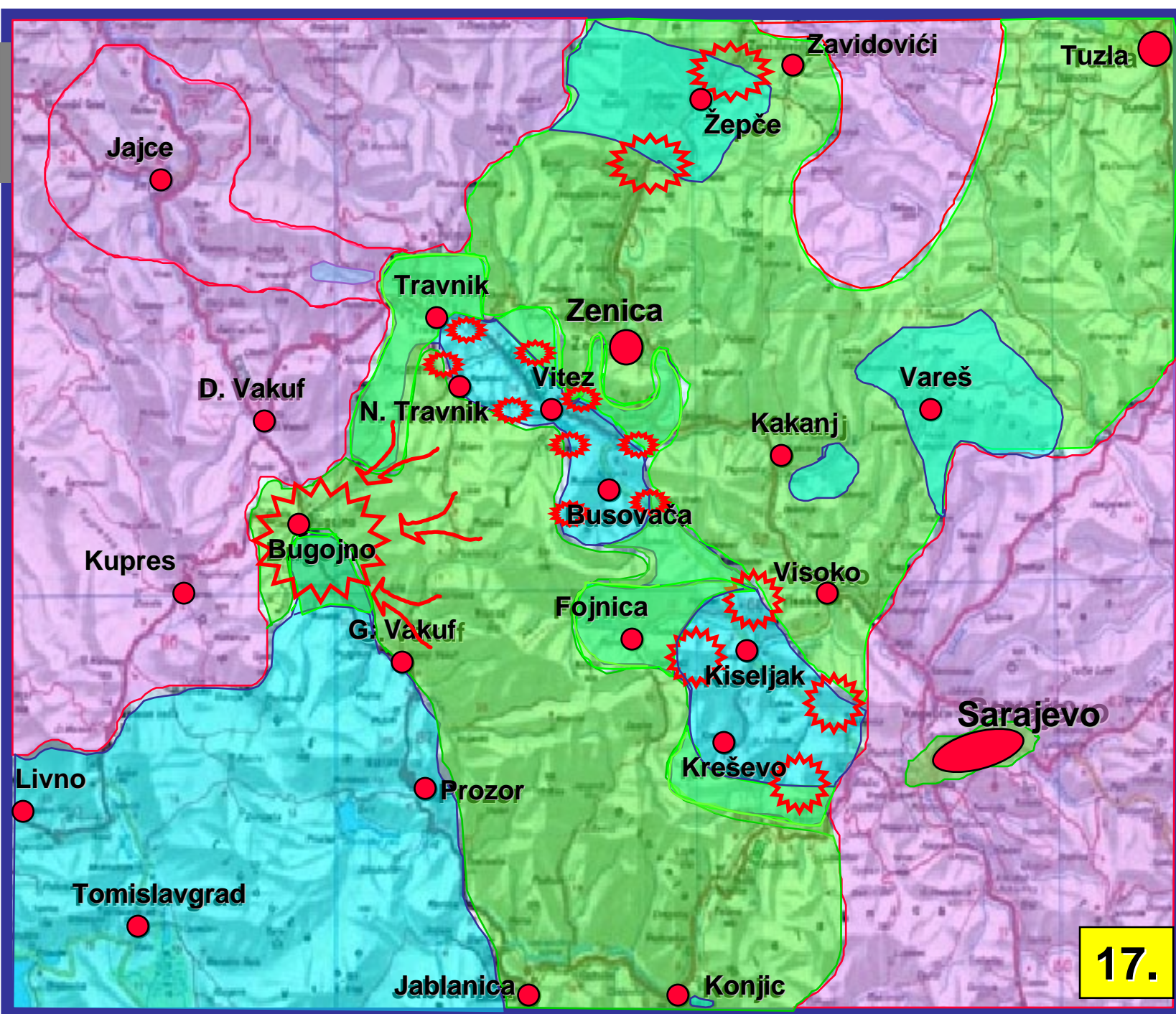
 - VRS

 - A BiH

 - HVO

 - Pravci djelovanja A BiH

 - Mjesto sukoba

**Stanje:
Rujan
1993.g.**

Legenda:

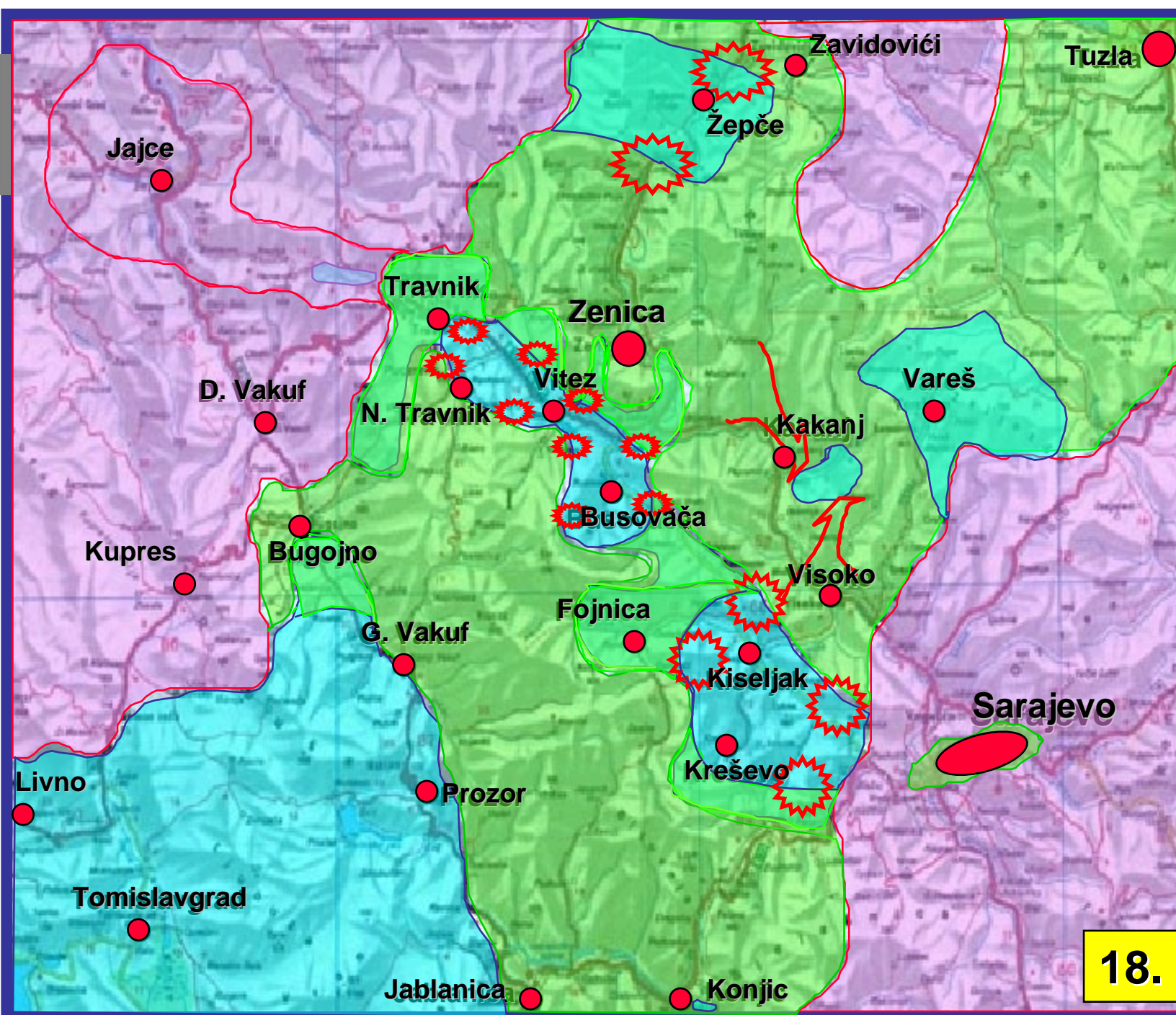
 - VRS

 - A BiH

 - HVO

 - Pravci djelovanja A BiH

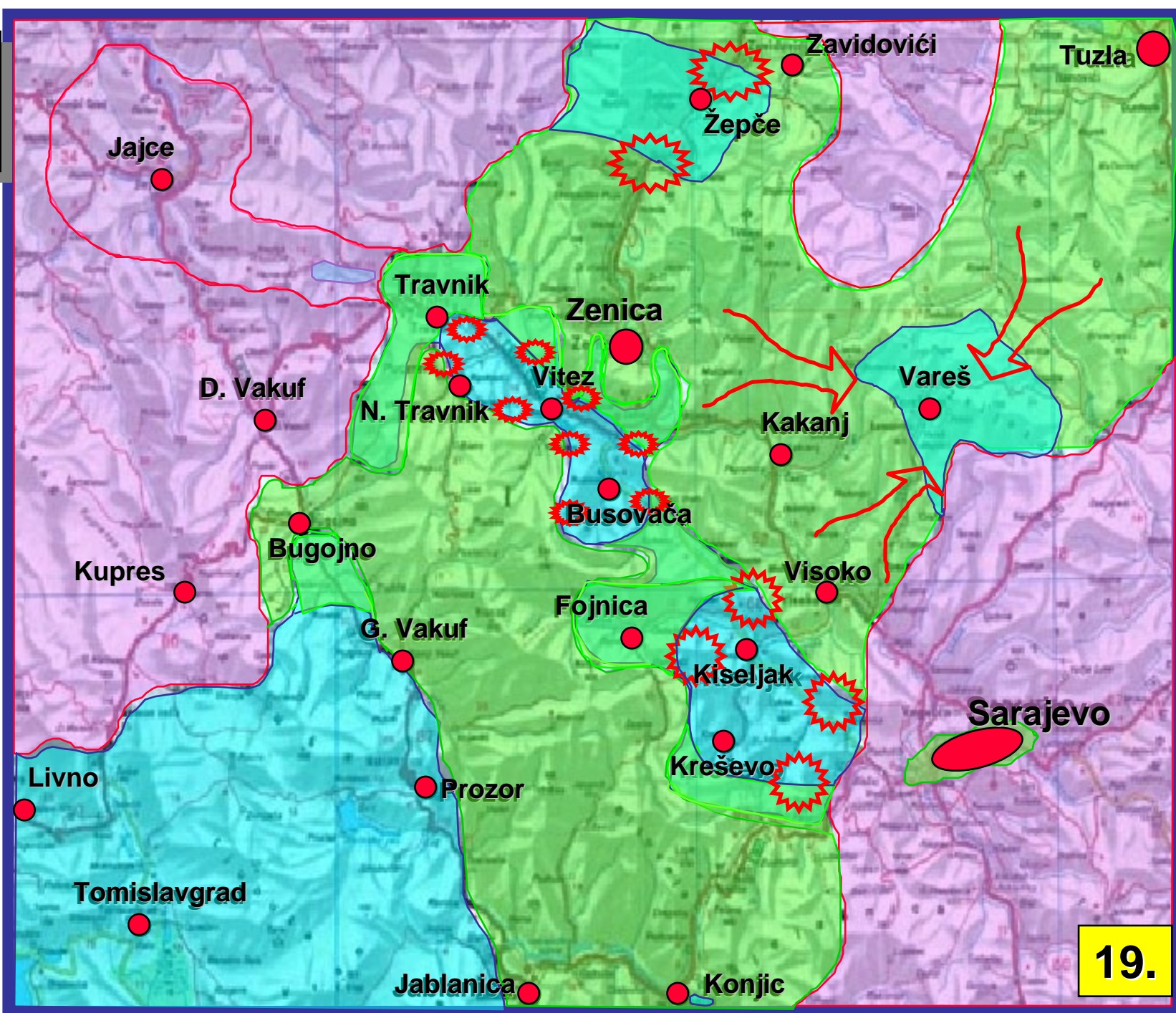
 - Mjesto sukoba

**Stanje:
Listopad
1993.g.**

Legenda:

- - VRS
- - A BiH
- - HVO
- - Pravci djelovanja A BiH
- - Mjesto sukoba

**Stanje:
Studen
1993.g.**

Legenda:

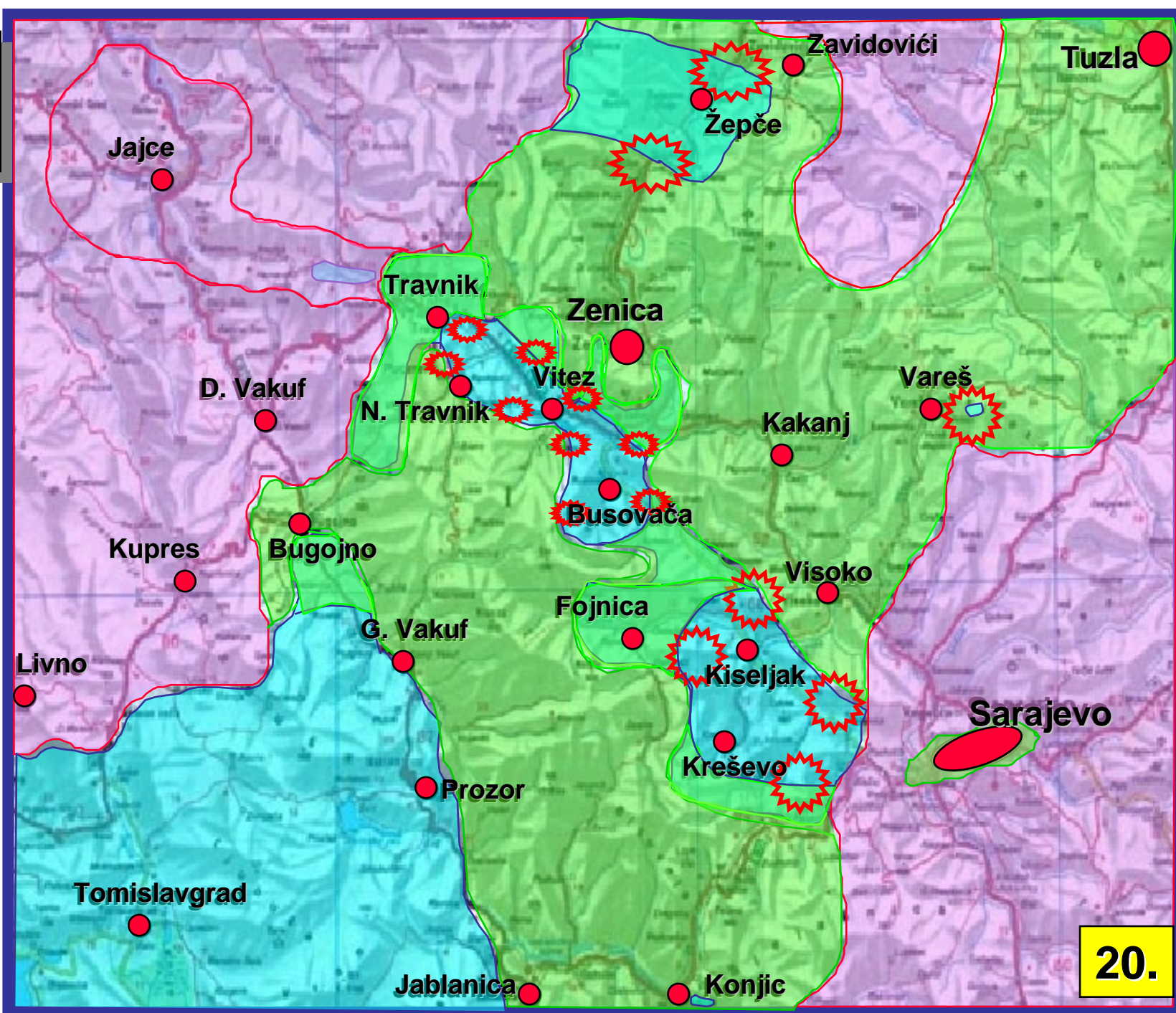
 - VRS

 - A BiH

 - HVO

 - Pravci djelovanja A BiH

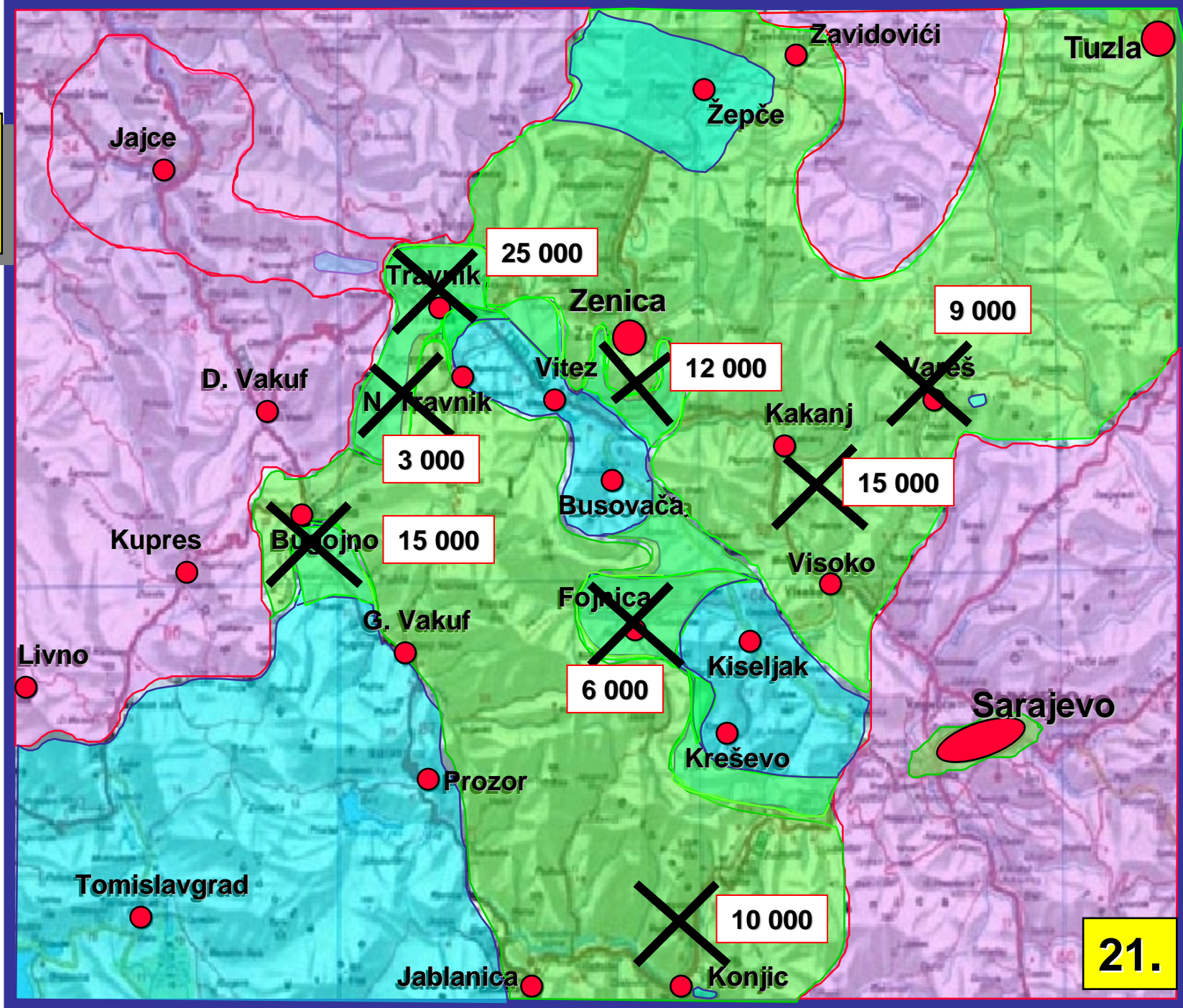
 - Mjesto sukoba

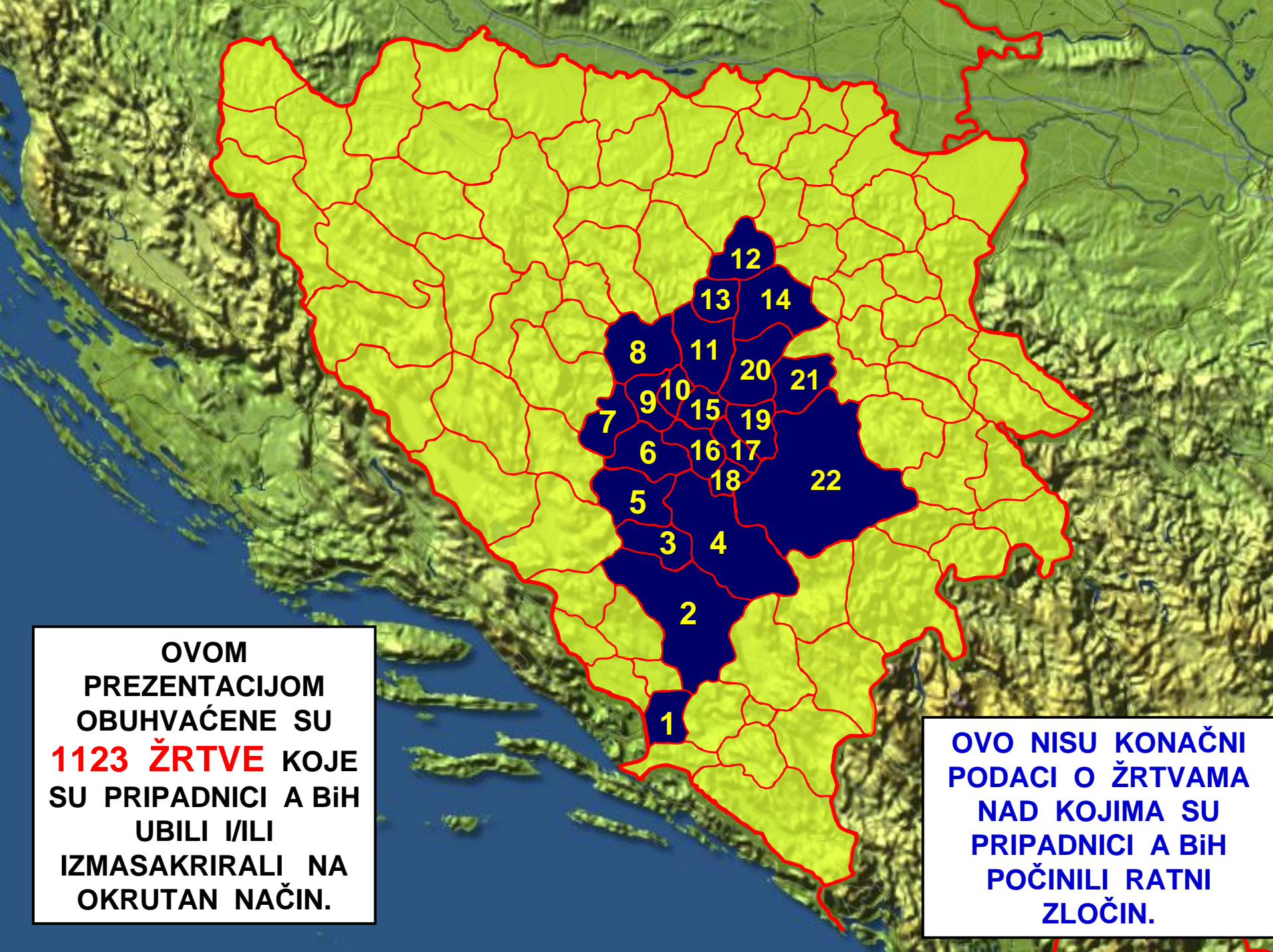

**Stanje:
Studen
1993.g.**

Legenda:

- VRS
- A BiH
- HVO

OVOM
PREZENTACIJOM
OBUHVAĆENE SU
1123 ŽRTVE KOJE
SU PRIPADNICI A BiH
UBILI I/ILI
IZMASAKRIRALI NA
OKRUTAN NAČIN.

OVO NISU KONAČNI
PODACI O ŽRTVAMA
NAD KOJIMA SU
PRIPADNICI A BiH
POČINILI RATNI
ZLOČIN.

SJEVEROZAPADNA BOSNA I BOSANSKA POSAVINA

OVOM
PREZENTACIJOM
OBUHVAĆENO JE
SVEUKUPNO
841 ŽRTVA
KOJU SU PRIPADNICI
JNA/VRS UBILI I/ILI
IZMASAKRIRALI NA
OKRUTAN NAČIN.

OVO NISU KONAČNI
PODACI O ŽRTVAMA
NAD KOJIMA SU
PRIPADNICI JNA/VRS
POČINILI RATNI
ZLOČIN.

**OPĆINE U BiH U KOJIMA SU PRIPADNICI
JNA/VRS POČINILI ZLOČINE NAD HRVATIMA**

SJEVEROZAPADNA BOSNA

OVOM
PREZENTACIJOM
OBUHVAĆENE SU
383 ŽRTVE
KOJE SU PRIPADNICI
JNA/VRS UBILI I/ILI
IZMASAKRIRALI NA
OKRUTAN NAČIN.

OVO NISU KONAČNI
PODACI O ŽRTVAMA
NAD KOJIMA SU
PRIPADNICI JNA/VRS
POČINILI RATNI
ZLOČIN.

**OPĆINE U BiH U KOJIMA SU PRIPADNICI
JNA/VRS POČINILI ZLOČINE NAD HRVATIMA**

OPĆINE U BIH U KOJIMA SU PRIPADNICI A BIH POČINILI ZLOČINE NAD HRVATIMA

1. ČAPLJINA

2. MOSTAR

3. JABLANICA

4. KONJIC

5. PROZOR

6. G. VAKUF

7. BUGOJNO

8. TRAVNIK

9. N. TRAVNIK

10. VITEZ

11. ZENICA

12. MAGLAJ

13. ŽEPČE

14. ZAVIDOVIĆI

15. BUSOVAČA

16. FOJNICA

17. KISELJAK

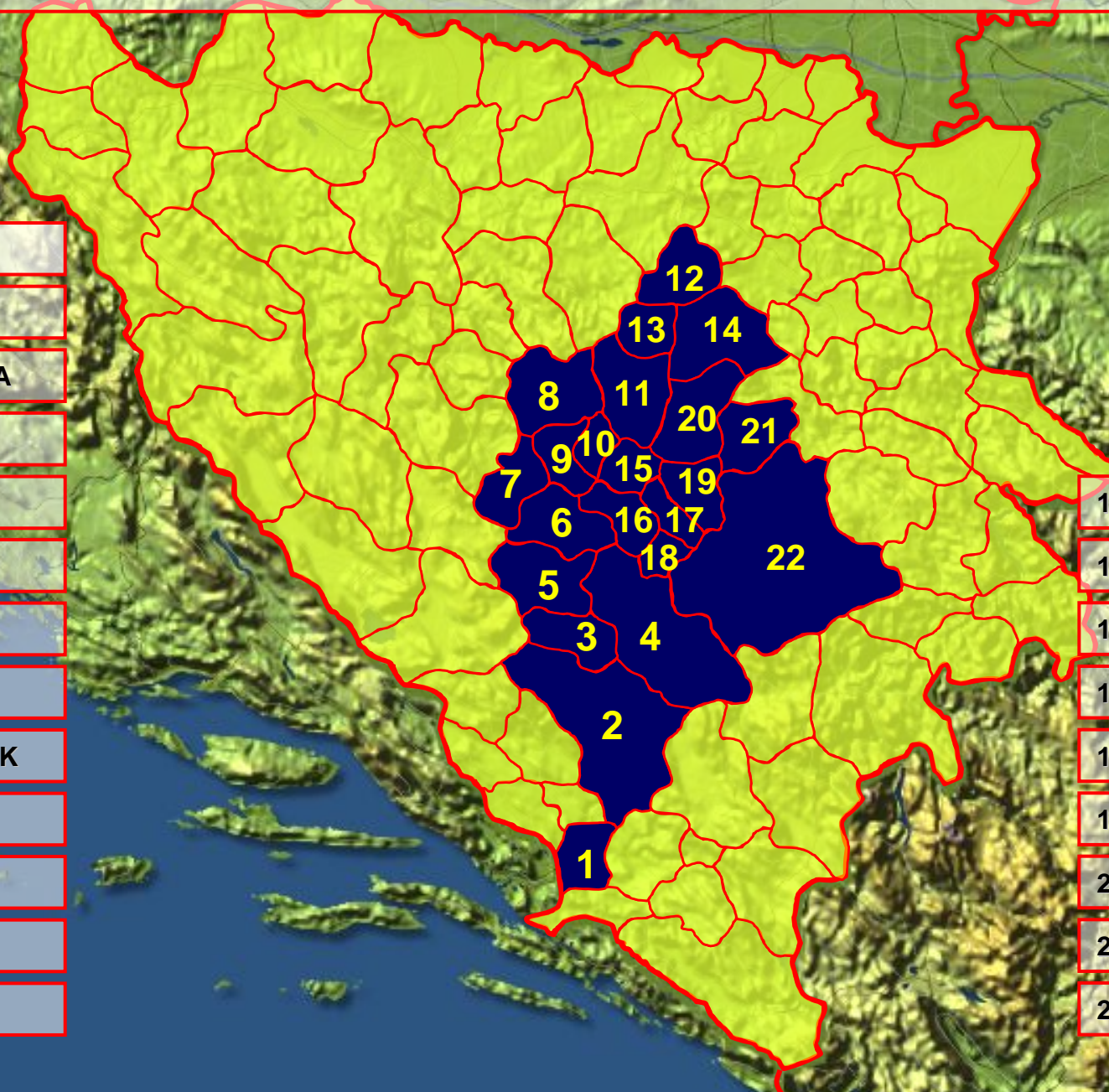
18. KREŠEVO

19. VISOKO

20. KAKANJ

21. VAREŠ

22. SARAJEVO

VITEZ

KRIŽANČEVO SELO

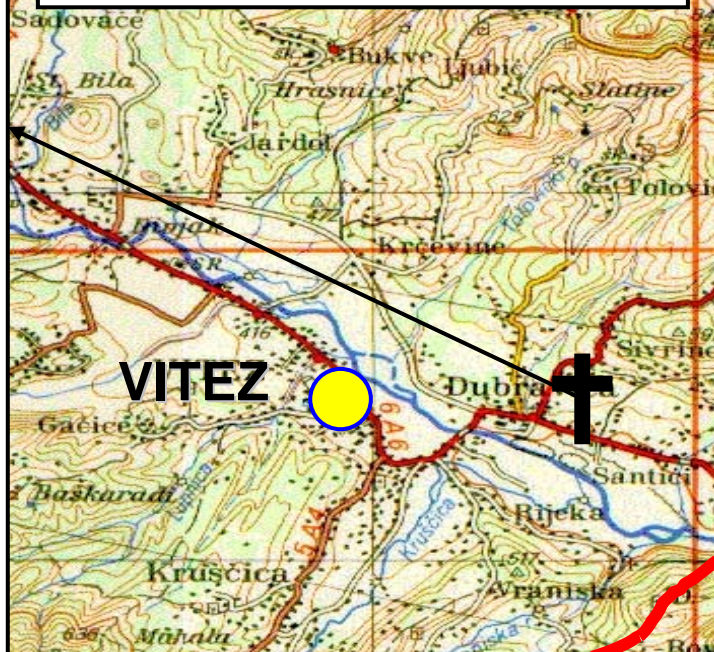
Tijela izmaskiranih Hrvata iz Križančeva Sela koje su 22. 12. '93. pripadnici A BiH zarobili u svojoj akciji. Nakon razmjene obavljene 01. 02. '94. tijela su u sportskoj dvorani U Vitezu radi identifikacije.

KRIŽANČEVO SELO

22.12.'93. – 72 žrtve i to:

- ALILOVIĆ (Ivo) MARINKO r. 1965.
- AUGUSTINOVIĆ (Ivo) IVICA r. 1952.
- BAKOVIĆ (Dragutin) JOSIP r. 1965.
- BRKIĆ (Matija) RUDO r. 1943.
- ČALIĆ (Marijan) JOSIP r. 1958.
- ČALIĆ (Vinko) MIRKO r. 1960.
- ČEČURA (Stjepan) ZDRAVKO r. 1962.
- ČEČURA (Ivica) MATO r. 1960.
- DELIJA (Anto) STIPO r. 1963.
- DELIJA-MATOŠEVIĆ (Pero) ŽIVKO r. 1969.
- GRBAVAC (Marko) NEDELJKO r. 1966.
- GRBAVAC (Tadija) ANTO r. 1959.
- GRBAVAC (Anto) MARKO r. 1952.
- GREBENAR (Anto) ANTO r. 1957.
- GUDELJ (Franjo) DRAGAN r. 1957.
- HRGIĆ (Anto) VLADO r. 1953.
- JAKŠEVIĆ (Filip) JOZO r. 1959.
- JUKIĆ (Stipo) IVICA r. 1968.
- JURČEVIĆ (Jozo) STIPIKA r. 1969.
- JURČEVIĆ (Jozo) LJUBAN r. 1966.
- JURIŠIĆ (Ivo) VINKO r. 1951.
- KNEŽEVIĆ (Niko) IVAN r. 1971.
- KNEŽEVIĆ (Ivo) NIKO r. 1951.
- KNEŽEVIĆ (Ivo) PERO r. 1949.
- KOVAČEVIĆ (Radmilo) SNJEŽAN r. 1961.
- KOZINA (Milko) ZDRAVKO r. 1962.
- KRIŽANAC (Niko) DRAGAN r. 1945.

- KRIŽANAC (Jozo) TOMO r. 1969.
- KRIŽANAC (Jako) ANTO r. 1942.
- KRIŽANAC (Nikola) DRAGAN r. 1960.
- KRIŽANAC (Anto) IVICA r. 1959.
- KRIŽANAC (Stipo) RANKO r. 1965.
- KRIŽANAC (Ilija) FRANJO r. 1928.
- KRIŽANOVIĆ (Vlado) BONO r. 1960.

- LEŠIĆ (Niko) VLADO r. 1958.
- LIVANČIĆ (Ivo) STIPO r. 1968.
- LIVANČIĆ (Franjo) MIROSLAV r. 1971.
- MAROS (Marko) IVICA r. 1950.
- MAROS (Jozo) MARIJAN r. 1959.
- MAROS (Mirko) GORAN r. 1963.
- MAROS (Jako) SLAVKO r. 1948.
- MAROS (Marko) JAKO r. 1943.
- MAROS (Miro) DRAGAN r. 1962.

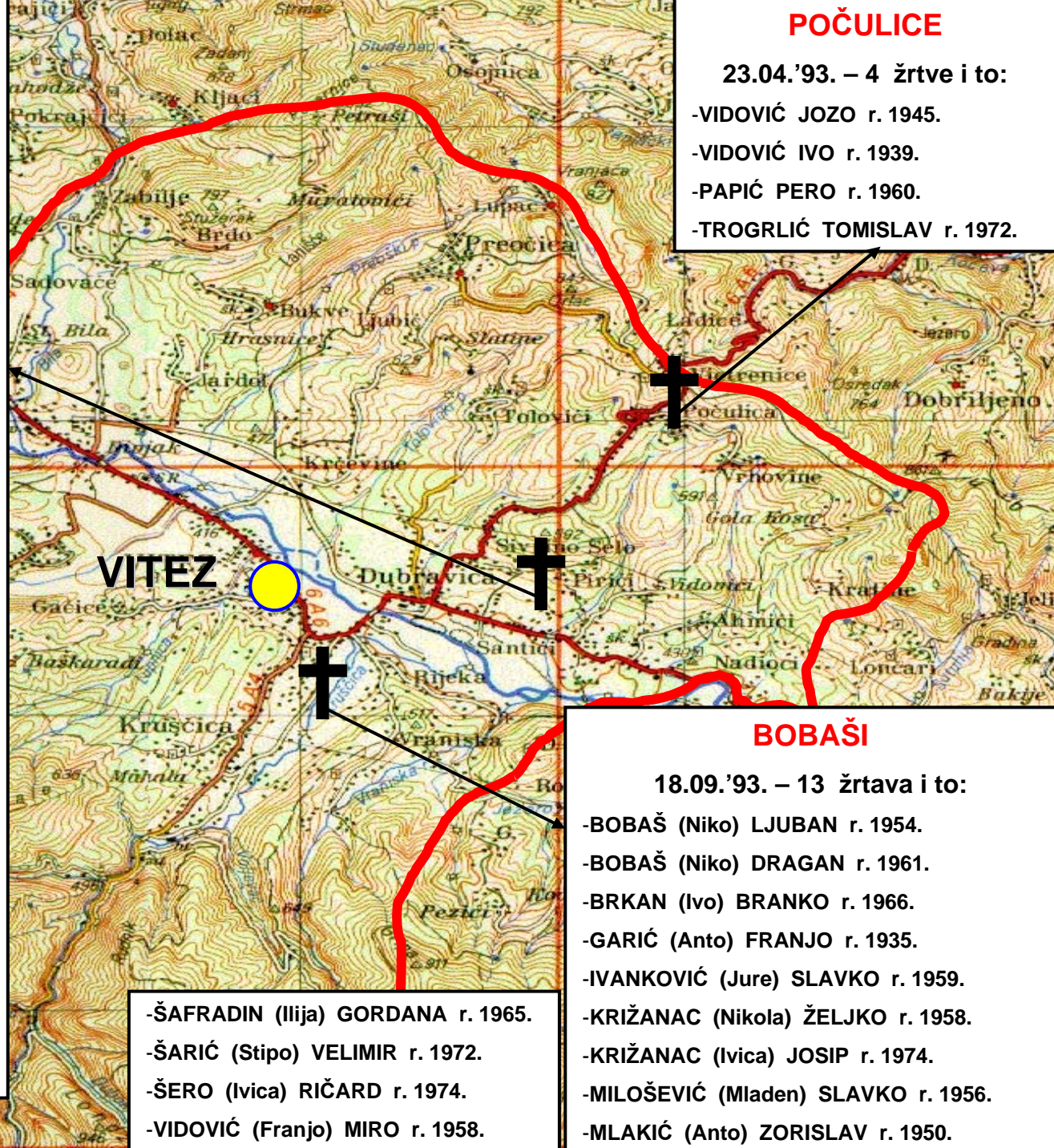
- MARTINOVIĆ (Franjo) MIROSLAV r. 1957.
- MATIĆ (Juraj) BRANKO r. 1973.
- MILIČEVIĆ (Stipo) JERKO r. 1937.
- NEDIĆ (Lazar) MILOVAN r. 1954.
- NIKOLIĆ (Ivan) BRANISLAV r. 1955.
- PRANJKOVIĆ (Ivo) JOSIP r. 1971.
- RAJIĆ (Marko) DRAGAN r. 1957.
- ŠAFRADIN (Frano) STIPO r. 1968.
- ŠAFRADIN (Rafail) ŽELJKO r. 1966.
- ŠAFRADIN (Marko) JOSIP r. 1972.
- ŠAFRADIN (Nikola) IVICA r. 1967.
- ŠAFRADIN (Mirko) ŽELJKO r. 1964.
- ŠAMIJA (Drago) MARINKO r. 1968.
- ŠAMIJA (Ivo) IVO r. 1936.
- ŠAMIJA (Drago) BLAŽEN r. 1974.
- ŠANTIĆ (Ivica) NIKICA r. 1954.
- ŠARIĆ (Ivica) NIKOLA r. 1969.
- ŠTRBAC (Ivica) STIPO r. 1937.
- ŠUTIĆ (Mato) PETAR r. 1963.
- TOMIĆ (Stipo) JOZO r. 1942.
- ZAMBONI (Zvonko) DRAGAN r. 1953.
- ZLOJIĆ (Alen) DAMIR r. 1968.
- PANJKOVIĆ (Franjo) MATILDA r. 1943.
- ALILOVIĆ (Jure) KATA r. 1940.
- ALILOVIĆ (Marko) FRANO r. 1962.
- ĐOLTO (Fabijan) JANKO r. 1959.
- BRISTOVSKI (Roki) TOME r. 1950.
- GRABOVAC (Drago) DRAGICA
- RAJKOVIĆ (Frano) MIRO

BUHINE KUĆE

09.01.'94. – 26 žrtava i to:

- DRAGICA (Đorđe) PETROVIĆ r. 1957.
- BARIŠIĆ (Marko) MARIO r. 1974.
- BOŽIĆ (Mato) ANTO r. 1972.
- BUHIĆ (Dragutin) MARKO r. 1957.
- BULIGOVIĆ (Josip) MARIO r. 1972.
- GRABOVAC (Anto) DRAGO r. 1950.
- GRGIĆ (Rafael) MLADEN r. 1973.
- JANKOVIĆ (Pero) NIKOLA r. 1932.
- JAZVIĆ (Ivan) TONI r. 1972.
- JURIĆ (Ilija) NIKO r. 1969.
- JUTANDA (Đuro) DRAŽENKO r. 1960.
- KAFADAR (Mijo) GORAN r. 1972.
- KREŠEVLJAK (Zrino) IVAN r. 1975.
- LOVRENOVIĆ (Anto) IVICA r. 1967.
- PAPIĆ (Vlatko) SMILJAN r. 1969.
- PERKOVIĆ (Stipo) PETAR r. 1940.
- RAMLJAK (Stipo) STJEPAN r. 1941.
- SAMARĐIĆ ZDRAVKO r. 1961.
- ŠAFRADIN (Ilija) MIRKO r. 1960.
- ŠANTIĆ (Niko) PERO r. 1951.
- VIDOVIĆ (Anto) MIRKO r. 1952.
- VIDOVIĆ (Mirko) DRAŽENKO r. 1975.
- VIDOVIĆ (Anto) ANA r. 1952.
- VIDOVIĆ (Anto) DRAGO r. 1950.
- TOTIĆ (Blaž) NIKICA r. 1969.
- GRABOVAC (Zdravko) ANKICA (r. Jurešić)

POČULICE

23.04.'93. – 4 žrtve i to:

- VIDOVIĆ JOZO r. 1945.
- VIDOVIĆ IVO r. 1939.
- PAPIĆ PERO r. 1960.
- TROGRLIĆ TOMISLAV r. 1972.

VITEZ

BOBAŠI

18.09.'93. – 13 žrtava i to:

- ŠAFRADIN (Ilija) GORDANA r. 1965.
- ŠARIĆ (Stipo) VELIMIR r. 1972.
- ŠERO (Ivica) RIČARD r. 1974.
- VIDOVIĆ (Franjo) MIRO r. 1958.

- BOBAŠ (Niko) LJUBAN r. 1954.
- BOBAŠ (Niko) DRAGAN r. 1961.
- BRKAN (Ivo) BRANKO r. 1966.
- GARIĆ (Anto) FRANJO r. 1935.
- IVANKOVIĆ (Jure) SLAVKO r. 1959.
- KRIŽANAC (Nikola) ŽELJKO r. 1958.
- KRIŽANAC (Ivica) JOSIP r. 1974.
- MILOŠEVIĆ (Mladen) SLAVKO r. 1956.
- MLAKIĆ (Anto) ZORISLAV r. 1950.

BUHINE KUĆE 09.01.'94.

BUHIĆ (Dragutin) MARKO r. 1957.

Pripadnici A BiH zarobili su ga već ranjenog i izmasakrirali te truplo presjekli na dva djela.

Gornji dio tijela pronađen je 09.01.'93. a donji dio nakon mjesec dana.

BJELOVČINA

19. i 20.04. '93. – 5 žrtava

- ZORAN KULJANIN r. 1969.
- MATO SOLDO r. 1930.
- IVKA SOLDO r. 1931.
- MIRKO IVANKOVIĆ r. 1935.
- MARIJO KOVAČ r. 1975.

OVČARI i GALJEVO

18.04.'93. - 3 žrtve

- PETAR (Mile) GRGIĆ r. 1947.
- MATO AZINOVIĆ
- APOLONIJA (Nikola) AZINOVIĆ

TRUSINA

16. 04. '93. – 23 žrtve

- NEDJELJKO (Marka) KREŠO r. 1953.
- PERO (Cmiljka) KREŠO r. 1960.
- STIPO (Pero) LJUBIĆ r. 1961.
- MILENKO (Stipe) MANDIĆ r. 1961.
- ŽELJKO (Slavka) BLAŽEVIĆ r. 1965.
- IVAN (Andrija) DRLJO r. 1971.

- ZDRAVKO (Ivan) DRLJO r. 1962.
- ANTE (Tado) ANĐELIĆ r. 1972.
- JURE (Ante) ANĐELIĆ r. 1926.
- ANDRIJA (Ilije) DRLJO r. 1947.
- FRANJO (Ilije) DRLJO r. 1942.
- ANTE-TUNJO (Jozo) DRLJO r. 1936.
- IVAN (Pero) DRLJO r. 1933.
- KATA DRLJO r. 1932.
- TOMO (Ante) DRLJO r. 1923.

- ILIJA (Antun) IVANKOVIĆ r. 1927.
- ANĐA (Jure) IVANKOVIĆ r. 1936.
- CMILJKO (Mirko) KREŠO r. 1940.
- IVICA (Jure) KREŠO r. 1935.
- VELIMIR-VELJKO (Andrija) KREŠO r. 1934.
- STIPE (Andrija) MANDIĆ r. 1930.
- BRANKO (Andrija) MLIKOTA r. 1925.
- ANTE (Tade) ANĐELIĆ r. 1972.

KONJIC

ORLIŠTE

25. 03. '93. – 4 žrtve

- IVAN KOSTIĆ r. 1923.
- ANĐA KOSTIĆ r. 1923.
- BRANKA KOSTIĆ r. 1937.
- JANJA KOSTIĆ r. 1913.

VRCI 23. 03. '93. – 9 žrtava

- IVAN (Ante) ANDRIĆ r. 1966.
- MIRKO (Stjepan) ĐOPO r. 1966.
- IVAN (Mato) ANDRIĆ r. 1970.
- IVAN (Pero) STANIĆ r. 1935.
- STOJA STANIĆ r. 1935.
- ANUŠA KOŽUL r. 1929.
- KATA KALEB – “Malezuša” r. 1910.
- ĐOKO RISTIĆ r. 1918.
- PETRA RISTIĆ r. 1918.

KONJIC

BUŠČAK

13. i 14. 04. '93. – 3 žrtve

- MIROSLAV (Josip) MAJIĆ
- BRANKO (Jakov) MAJIĆ r. 1963.
- SLAVKO (Ljuban) MAJIĆ r. 1959.

GOSTOVIĆI 23. 03. '93. – 4 žrtve

- MATO (Stjepan) STJEPANOVIĆ r. 1966.
- ZVONKO (Pero) ĐOPO r. 1966.
- MATO (Tadija) DRLJO r. 1942.
- DRAGAN (Bosiljko) VUJIČEVIĆ r. 1963.

POLJE BIJELA – Spiljani

10.07.'92. - 4 žrtve (obitelj)

- ĐURO GOLUBOVIĆ r. 1951.
- VLASTA GOLUBOVIĆ r. 1958.
- PAVLE GOLUBOVIĆ r. 1987.
- PETAR GOLUBOVIĆ (dijete)

GRUPA II

II/1

II/2

II/3

II/4

II/5

II/6

II/7

II/8

II/9

II/10

II/11

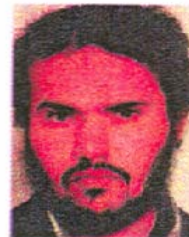
II/12

II/13

II/14

II/15

II/16

**PREDMET: BiH, mudžahedini i terorizam,
presjek saznanja.-**

Mudžahedini su u BiH počeli dolaziti 1992. godine i to pod plaštom humanitarnih djelatnosti, posjedujući iskaznice raznih humanitarnih organizacija, koristeći putne komunikacije preko RH i HR HB. Za tu potrebu pronalaze se odani i povjerljivi članovi SDA ili ljudi "po preporuci", određuju se tzv. "punktovi" i uhodane maršute i načini prebacivanja. Svakako najveću zaslugu u ovoj djelatnosti u razdoblju od 1992. – 1993. godine je imao **Hasan Čengić**, tadašnji imam u zagrebačkoj džamiji, te splitsko središte "Merhameta". U Zagrebu bi bili upoznavali sa trenutnim stanjem u BiH, i to uglavnom od strane imama u zagrebačkoj džamiji, a potom bi se upućivali prema Splitu, i dalje kao pratitelji konvoja ili kao djelatnici raznih humanitarnih organizacija prebacivani u tzv. "sabrna centre" u Travniku i Zenici. Na ovaj način u Bosnu i Hercegovinu je od 1992. godine do potpisivanja Daytonskog sporazuma došlo oko 7000 mudžahedina, "onih koji brane islam" iz arapskih i drugih islamskih zemalja. Sustavno i na razne načine provodili su islamsku fundamentalističku indoktrinaciju nad muslimanskim stanovništvom. Kako je rat odmicao, ustrojava se, organizira i jača A BiH, pa su pojedini Arapi počeli formirati svoje vlastite postrojbe, od osoba koje su živjele po islamskim vjerskim običajima, tako da je zabilježen veliki broj slučajeva mnogoženstva. U drugoj polovici 1992. god. i početkom 1993. god. ove postrojbe su prouzročile niz incidenata i zločina, demonstrirajući silu nad hrvatskim stanovništvom Središnje Bosne, obavljajući prljave poslove muslimanske politike. Pred javnošću su se pravdali kako nemaju nikakvih ingerencija nad ovim "paravojnim" postrojbama, te su navodili kako isti nisu pod zapovjedništvom A BiH. Tijekom egzodusa hrvatskog stanovništva, mudžahedini, ali i pripadnici A BiH, su počinili stravične zločine.

Da je sve rađeno uz direktive iz centrale SDA i umiješanost visokih muslimanskih zvaničnika očituje se u smjeni **Bakira Alispahića** direktora AID-a i bivšeg ministra MUP-a BiH, te **Hasana Čengića** zamjenika ministra obrane Federacije BiH zbog suradnje i veza sa islamistima.

Gotovo svi pristigli mudžahedini bili su raspoređeni u 7. Muslimansku brigadu i odred "El Mudžahid" koji su bili u sastavu 3. Korpusa Armije BiH, čije je sjedište bilo u Zenici, ali su sastavne postrojbe formirali u Travniku i Kaknju.

Kontroverzni, odred stranih dragovoljaca "El Mudžahid" registriran je kao samostalna postrojba u Zapovjedništvu Trećeg korpusa ARBiH u Zenici 13. kolovoza 1993. godine, i ista je tijekom svoga postojanja bila izravno podređena predsjedniku predsjedništva BiH, **Aliji Izetbegoviću**, mada je zvanično bila u sastavu 3. Korpusa Armije BiH, što svjedoče i fotografije Alije Izetbegovića i Mudžahedina na smotri ove postrojbe u Zenici.

Date: For: Subject: Mujahedins in Bosnia-Herzegovina						
GROUP 1 - Departure date: 16.01.1996. Destination: <i>Istanbul</i>						
No.	Name	DOB	POB	Citizenship	Passport number	
1	Moayed F.A. Deeb	1968.	Doha, Jordan	Jordan	DC50722	
2	Hamdi Ahmed Farag	15.03.1963.	Aleksandrija, Egypt	Egypt	578016	
3	Ali M.A. Al Amri	13.09.1969.	Madina	Saudi Arabia	A025851	
4	Abdul Kader A. Al Nusairi	24.09.1968.	Khari	Saudi Arabia	993027	
5	Munt F.M. Al Otaibi	01.04.1970.	Shagran	Saudi Arabia	918202	
6	Ibrahim Mohamed Al Dhafsimi	31.07.1973.	Al Qazumeh	Saudi Arabia	A203368	
7	Mohammed A. Tukarwani	09.05.1972.	Taif	Saudi Arabia	A586530	
8	Mashahn F.M. Al-Radny	20.03.1969.	Al Kani	Saudi Arabia	A689373	
	Mochonen Mohamed	01.01.1969.	Sekaka Joul, Saudi Ar.	BiH	BH540337	
9	Abdul Razak H.A. Al Harthi	13.09.1969.	Baharath	Saudi Arabia	A633352	
10	Abdulaziz Ismaail F. Al Deroon	06.10.1974.	Al-Jouf	Saudi Arabia	A589323	
11	Majed Aeyd Abdullah Al Nessar Al Qahtani	17.09.1972.	Mushtayt	Saudi Arabia	A457168	
12	Yahya S. Al Malh	21.07.1974.	Kal da	Saudi Arabia	A463267	
13	Sultan Sh. D. A. Al Harby	16.11.1974.	Makkah	Saudi Arabia	A493921	
GROUP 2 - Departure date: 18.01.1996. Destination: <i>Istanbul</i>						
No.	Name	DOB	POB	Citizenship	Passport number	
1	Ibrahim M.T. Ashor	06.05.1967.	Taif	Saudi Arabia	A493785	
2	Abdul Chafour A.M. Shafee	26.06.1974.	Madina	Saudi Arabia	A651350	
3	Khalid R. Al-Marr	09.09.1975.	Khafji	Saudi Arabia	A347467	
4	Yaser B.A. Al-Hawsawi	26.09.1973.	Madina	Saudi Arabia	A025512	
5	Ahmad Moh'd S. Abushabab	1967.	Ammari	Jordan	D905031	
	Injay Sako	31.12.1973.	Bamako-Mali	BiH	BH545461	
6	Ahmed E. Al Khamis	23.08.1972.	Khobar	Saudi Arabia	A186501	
7	Elvedina Al Khamis (spouse of Ahmed)	20.09.1977.	Babići, BiH	BiH	BH528097	
8	Badr M.B. Al Sobale	30.03.1974.	Onaizah	Saudi Arabia	A647226	
9	Taha M.B. Takruni	08.01.1973.	Makka	Saudi Arabia	A420461	
10	Bander H.A.M. Al Ghates	24.08.1977.	Madina	Saudi Arabia	A538940	
11	Fawaz S.S. Al Harthi	09.04.1971.	Taif	Saudi Arabia	A200782	
12	Majed A. J. Al Hashash	03.01.1965.	Al Zabuair	Saudi Arabia	A582861	
13	Mwaffag A.W.A. Al Hudrall	16.03.1975.	Makkah	Saudi Arabia	A421300	
14	Adnan A.M. Sa'eed	16.08.1972.	Madina	Saudi Arabia	A205838	
15	Salman T.A. Ismaiel	02.04.1969.	Taif	Saudi Arabia	B77944	
16	Marwan Hamad M. Alawfi	23.08.1975.	Madina	Saudi Arabia	A407836	
GROUP 3 - Departure date: 21.01.1996 Destination: <i>Istanbul</i>						
No.	Name	DOB	POB	Citizenship	Passport number	
1	Sami ben Abderrahman Filii	15.06.1966.	Jeda da	Tunis	K718709	
2	Chakib ben Hassan Hajom	09.12.1967.	Dizeite	Tunis	K634071	
3	Seyfulah Amrane	18.02.1965.	Eddouha, Qatar	BiH	BH540397	
4	Mohammad K. Al Thawab	11.09.1972.	Al Ahsea	Saudi Arabia	669597	
5	Abdelwahab ben Joloul Hamaied	14.12.1964.	Acusja	Tunis	K383733	
6	Khaled S.O. Afan	1977.	Duolal	U A E	A1117553	
7	Mohammad A.S. Al Dosari	31.07.1973.	Alwaci	Saudi Arabia	A252146	
8	Khalid Moh'd M.H. Al Hajri	12.02.1978.	Qatar		273752	
9	Atilla Saltan	01.01.1976.	Agri?	Turkey		
10	Magdi Abdul Helim Ishaq	09.07.1974.	Germany	Jordan	D427878	
11	Ibrahim M.S. Al-Hamawi	18.07.1972.	Riyadh	Saudi Arabia	A499945	
12	Ismael S.A. Kadhi	18.01.1975.	Riyadh	Saudi Arabia	A627845	
13	Amrullah F. Abdulaziz	12.02.1974.	Taif	Saudi Arabia	A431444	
14	Sabeur ben Brahim Rmiki	04.04.1968.	Tunis	Tunis	G783088	
15	Aras A.M. Bamoose	1974.	Makkah	Saudi Arabia	A116634	
16	Saeed A.S. Al Ghamdi	09.01.1976.	Baljurashi	Saudi Arabia	A726578	
17	Mehdi O.M. Farhan	13.12.1973.	Khobar	Saudi Arabia	A659565	
18	Lassead ben Salah Chiboub	02.02.1975.	Gaose	Tunis	K400092	
19	Salim Samangi	02.01.1968.	Nefil, Tunis	BiH	BH549975	
	Shuiban Habb Cheringui	02.01.1966.	Nefil, Tunis	Tunis	K211806	

MI SMO VOJSKA ALLAHOVA, PJEVALI SU MUDŽAHEDINI SVOM ZAPOVJEDNIKU IZETBEGOVIĆU

■ Ako nekom nije jasno tko je zapovijedao brigadom koja je pobila stotine nedužnih Hrvata i Srba i "oslobodila" mnoge prostore od svih koji ne pozdravljaju s "Allahu egber!", te odgojila nove naraštaje boraca za islam, neka samo pogleda kasetu pa će uz počasnog zapovjednika 7. muslimanske brigade Izetbegovića vidjeti i brojne druge razdragane vojne i političke dužnosnike

je najprije središnju Bosnu, a potom i cijelu BiH. Okosnicu programa činile su muslimanske molitve i obredi, kuranski ajete i sure, a daleko najgledanija emisija bio je ramazanski kviz "Svijet islama".

Ekperimentalni program počeo je već u kolovozu 1994. godine, a program je definiran u sedam ciljeva, koji se uglavnom sastoje od promicanja islamske vjere i bosanske države na razne načine. Planovi, da i to

Zenicu, oslobodili Vareš.

S Hrvata, prelazi se na Srbe: "Zahvaljujući tekbiru i oružju u pravim rukama, četnike su pomeli na Kikiću, Čvilju, Stoleškoj kosi, Jasenovcu, Trešivoj kosi, Trebiji, Velikom i Malom kapku (Tesličko ratište, op. a).

Razdragani govornici

Priča se zatim o tome kako je razbijen četnički samostalni motorizirani bata-

"Allahu egber!", odgovaraju ostali "Dragi saborci! Muslimani su braća. Neka vam je to uvijek na umu, i u muči, i u dobru, i u nevolji, i u radosti. Budite kao jedan i čuvajte se", nastavlja Mahmuljin, te poručuje:

"U tim borbama budite poslušni i izvršavajte naređenja svojih pretpostavljenih, jer je to preduslov za pobjedu. Kao potvrdu navodim riječi Muhameda alejhiselama koji kaže: Ko je poslušan starješini poslušan

URBICID
1992.

TITOV MOST

Hotel "NERETVA"

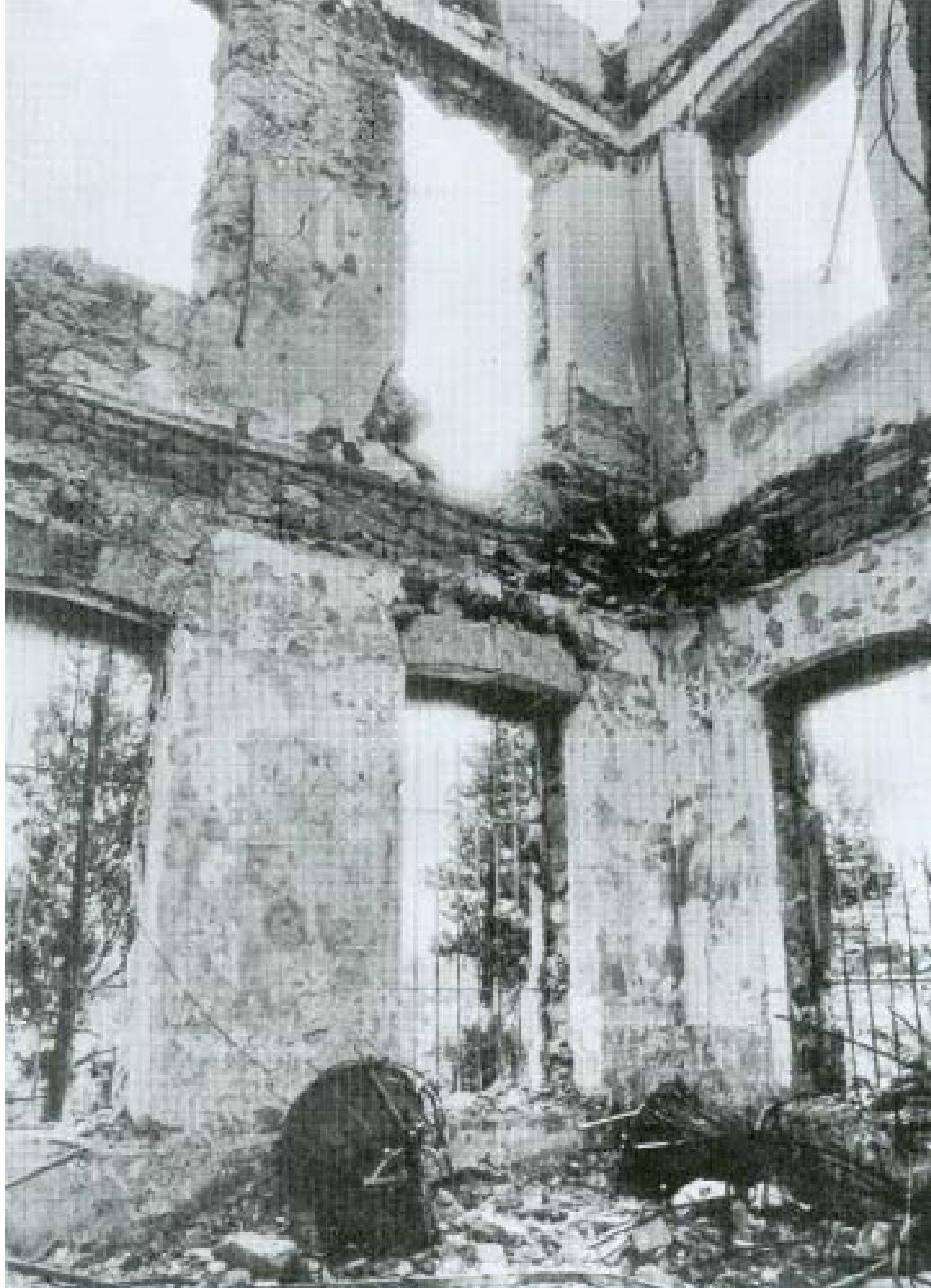

SAKRALNI OBJEKTI 1992.

Mekteb,

interijer

Baščina

Interijer

KATEDRALA

Sevri hadži-Hasanova džamija

**Džamija
Ibrahim-age
Šarića**

džamija hadži-Mehmed-bega Karađoza

džamija Nesuh-age Vučjakovića

Koski-Mehmed-pašina džamija

Sevri hadži-Hasanova džamija

džamija Ibrahim-age Šarića

džamija Derviš-paše Bajezidagića

Hadži-Kurtova džamija (Tabačica)

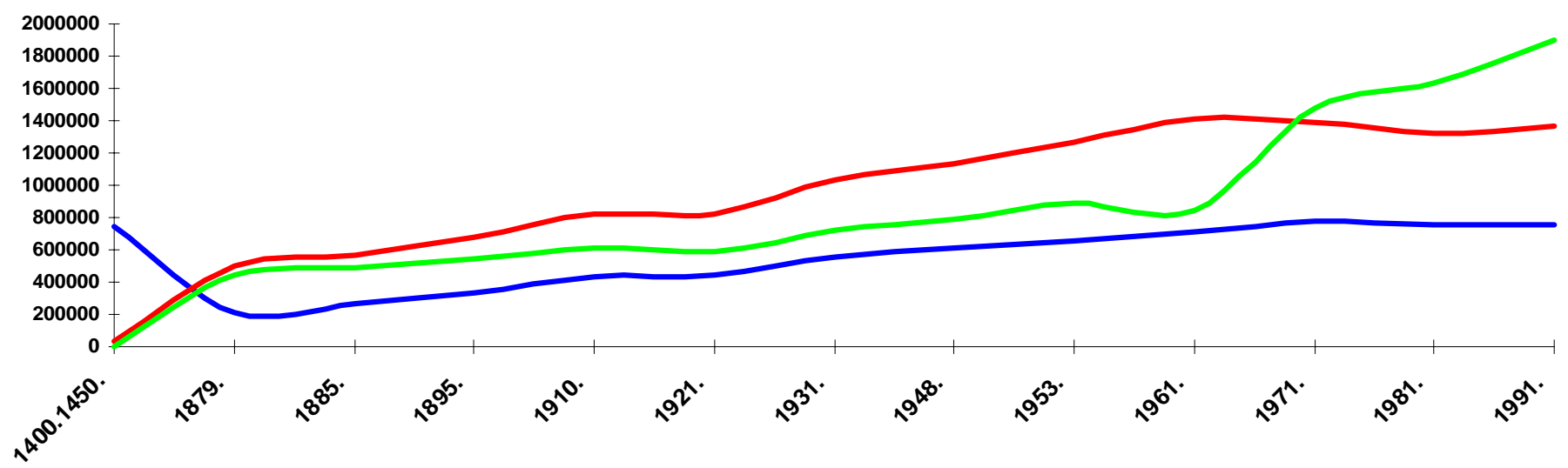
Ćose Jahja-hodžina džamija

UKUPAN BROJ STRADALIH SAKRALNIH OBJEKATA U BiH

OBJEKTI	POTPUNO UNIŠTENO			TEŠKO OŠTEĆENO			OŠTEĆENO			UKUPNO STRADALO		
	od muslimanskih snaga	od srpskih snaga	Ukupno	od muslimanskih snaga	od srpskih snaga	Ukupno	od muslimanskih snaga	od srpskih snaga	Ukupno	od muslimanskih snaga	od srpskih snaga	Ukupno
Župne crkve	1	64	65	14	40	54	23	43	66	38	147	185
Ostale crkve	7	53	60	13	40	53	17	38	55	37	131	168
Kapele	19	44	63	23	32	55	52	57	109	94	133	227
Župne kuće i ostali župni objekti	9	56	65	19	65	84	21	56	77	49	177	226
Samostani		8	8	5	9	14	2	6	8	7	23	30
Groblja	8		8	26	27	53	35	68	103	69	95	164
UKUPNO:	44	225	269	100	213	313	150	268	418	294	706	1000

Godina	Broj katolika	Postotak katolika	Godina	Broj pravoslavaca	Postotak pravoslavaca	Godina	Broj muslimana	Postotak muslimana
1400.1450.	750000	87,21%	1400.1450.	30000	3,49%	1400.1450.	0	0,00%
1879.	209391	18,08%	1879.	496485	42,88%	1879.	448613	38,75%
1885.	265788	19,88%	1885.	571250	42,76%	1885.	492710	36,88%
1895.	334142	21,31%	1895.	673246	42,94%	1895.	548632	34,92%
1910.	434061	22,87%	1910.	825918	43,49%	1910.	612137	32,25%
1921.	440431	23,48%	1921.	820731	43,75%	1921.	586151	31,24%
1931.	557836	24,01%	1931.	1028723	44,29%	1931.	717562	30,89%
1948.	614123	23,90%	1948.	1135147	44,30%	1948.	788403	30,70%
1953.	654227	23,00%	1953.	1264045	44,40%	1953.	891798	31,30%
1961.	711665	21,70%	1961.	1406057	42,90%	1961.	842248	25,70%
1971.	772491	20,60%	1971.	1393148	37,20%	1971.	1482430	39,60%
1981.	758140	18,40%	1981.	1320738	32,00%	1981.	1630033	39,50%
1991.	760852	17,40%	1991.	1366104	31,20%	1991.	1902956	43,50%

— Broj katolika — Broj pravoslavaca — Broj muslimana

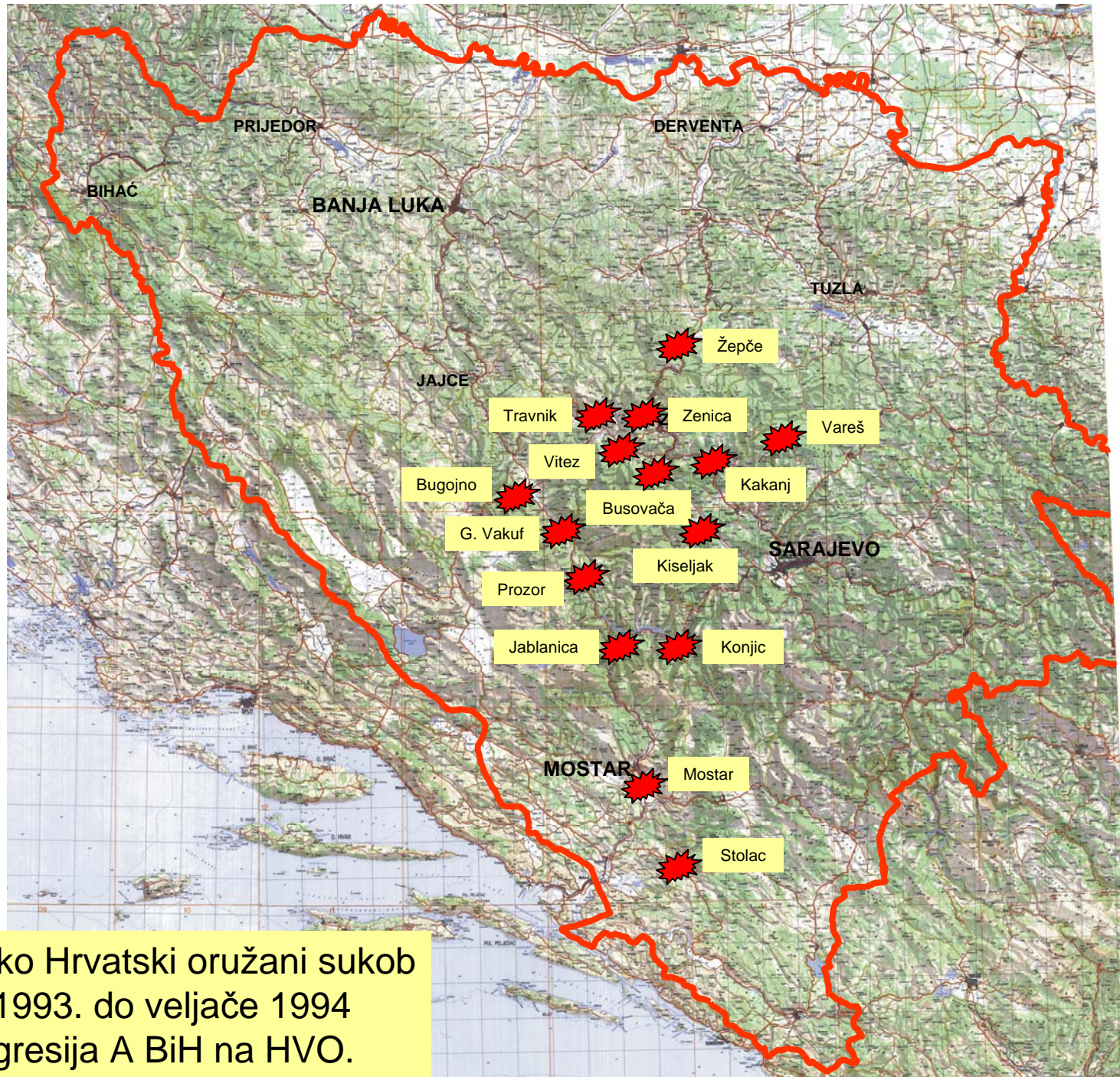

Muslimansko - Hrvatski oružani sukob
19. – 21. 10. 1992.

Muslimansko Hrvatski oružani sukob
druga polovica siječnja 1993.

Muslimansko Hrvatski oružani sukob
od travnja 1993. do veljače 1994
Oružana agresija A BiH na HVO.

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

HRVATSKA ZAJEDNICA HERCEG-BOSNA

HRVATSKO VIJEĆE OBRANE

OZ S/B

GLAVNI STOŽER HVO
V O S
Str.pov. br.03-412/93
Mostar, 09. i 10.05.1993.

OBRANA
VOJNA TAJNA
STROGO POV.

1935

DNEVNO OBAVJEŠTAJNO IZVJEŠĆE br.254/93

OZ S/Z HERCEGOVINE

Rajon Livna:

Srpska vojska je u više navrata iz rajona D.Malovana djelovala topništvom po rajonu Tušnice sa preciznim ciljem jame rudnika. Drugih b/d niti značajnijih pokreta srpske vojske nije bilo.

Rajon Tomislavgrada:

Bilo je provokativnog b/d iz PAM-ova sa položaja srpske vojske u predjelu Počivaljke (ispod Oštre Glave).

Rajon Prozora:

U rajonu Studenčice u toku su b/d.Ofanzivna djelovanja naših snaga zaustavljena su pogibljom zapovjednika brigade "Rama" Marinka Belje.Nakon toga su najizraženija djelovanja muslimana iz PZM-a, snajperima, te iz pješačkog naoružanja po položajima postrojbi HVO i naseljima sa hrvatskim pučanstvom.

Rajon Gornjeg Vakufa:

Primjećeno je kretanje muslimanskih postrojbi u rajonu Rajaca.Na komunikaciji od Viteza prema G.Vakufu su učestala presretanja civilnih osoba i vozila od strane A BiH.Tijekom dana u gradu i okolnim selima nije bilo izraženih b/d. a protok ljudi i roba teče uobičajeno.

Rajon Bugojna:

Tijekom jučerašnjeg dana pripadnici A BiH provocirali su naše vojnike koji se nalaze na osiguranju objekta Ljubljanske banke.U popodnevni satima primjećane su grupe od 5 do 10 vojnika A BiH u patrolama po gradu, kao i izraženo kontroliranje svih raskrižja i važnijih punktova.To uveliko otežava pokušaj zajedničkog zapovjedništva da stabiliziraju stanje.Cijenimo da će incidenti izbiti najprije zbog smještaja 30-tak mudžahedina ,pripadnika 7.muslimanske brigade u motelu na Ravnom Rostovu

Rajon Travnika

Na crtama spram srpske vojske pripadnici A BiH se odnose korektno.Međutim skloni su stvaranju incidentnih situacija pri odlasku i povratku sa smjene,često plasiraju dezinformacije kako HVO otvara vatru po njihovim položajima. Jako je izražena aktivnost muslimanskih IG i građana na izviđanju naših crta i postrojbi.Po privatnim kućama i džamijama imaju veća skladišta MTS i razmještene veće formacije naoružanih vojnika. U rajonu s.Sline iskopano je 30-40 rovova gdje je smješteno 45 pripadnika 17.krajiške brigade i neutvrđen broj mudžahedina. U samom gradu je stvoren zajednički operativni tim od po 4 predstavnika HVO brigade i postrojbi A BiH koji pokušavaju očuvati mir i spriječiti sukobe.

Rajon N.Travnika

Snage A BiH N.Travnik posjeduju položaj: Oštrike (tt 1379) - Taljine Bukve - Pavlovića - Mirkovići - Suha Kosa (tt 1551) - Palinska Kosa.

Snage Rostova imaju zadaću posjedanja crte : Seona - Gajski Potok - Petibar (tt 991) - Hareš duž komunikacije Medenik - Rostovo, Zgonovi (tt 1134) u pravcu tt 1227 (i ivicom sume iznad s.Has).

Snage Bojske povremeno izlaze na komunikaciju G.Vakuf - N.Travnik u rajonu Guber.

Postojeći raspored snaga i posjednute crte u cjelosti zatvaraju N.Travnik.

Cijenimo da će djelovati prepadima i zasjedama na naše pravce dotura i presjecanje postojećih komunikacija.

Dalje namjere muslimanskog agresora su uvezivanje sa snagama Fojnice i napraviti čvrstu crtu u pravcu Jablanice.

Rajon Zenica

Nastavljena je dodatna mobilizacija ljudstva na području općine Zenica uz istovremeno hapšenje svih koji su radili u HVO i odvođe se u zatvor. Glavninu snaga drže u pripravnosti,a vrše i upućivanje dijelova postrojbi na druga područja,najčešće prema Lašvi.

Rajon Busovače

Zarobljene Hrvate muslimani drže u silosu i uzimaju grupe od po 40-tak za fizičke radove na putu Kačuni - Polom koji popravljaju.

Zaključak je da agresor vrši pregrupiranje snaga uvodeći novomobilizirane u borbu i priprema se za nastavak agresije na hrvatske prostore.Neprijatelj mijenja ratnu taktiku u smislu izvođenja demonstrativnih i provokativnih napada na naše postrojbe da bi vezao što više naših snaga za dostignutu crtu,a više grupa angažira na osiguranju mogućih pravaca pristizanja pomoći

iz Hercegovine. Dalje namere neprijatelja su da prikupljena sredstva, streljivo i ljudstvo iz rajona koja su proglašena zaštitnim zonama UN, usmjere na ove prostore sa ciljem potpunog uništenja HVO na prostorima Srednje Bosne.

Tome u prilog ide i izjava Sefera Halilovića prilikom boravka u 3. zeničkom korpusu: Citiram "3. korpus mora pojačati napadna i informativna djelovanja na Travnik, Lašvansku dolinu, Busovaču, Vitez i Novi Travnik. 3. korpus će dobiti pojačanje kad UN odradi demilitarizirane zone u Istočnoj Bosni, tada će biti trenutak konačnog obračuna sa ustašama na ovom terenu i put u Hrvatsku ili pod crnu zemlju."

OZ J/I HERCEGOVINE

Otvoreni sukobi muslimanskih i hrvatskih postrojbi vode se svom žestinom u rajonima Konjica, Jablanice i Prozora. U selima i zaseocima koje su pod muslimanskom okupacijom ekstremne militantne muslimanske grupe čine neviđene brutalnosti, pljačke i masakre nad imovinom Hrvata i zarobljenim civilima i vojnicima. Najžešći napadi mnogobrojnih muslimanskih postrojbi izraženi su u rajonima Bokševica, s. Kostajnica, s. Obri i s. Vrci.

Sredstva priopćavanja muslimani veoma intenzivno koriste u antipropagandne svrhe, dezinformacije i razbuktavanje mržnje između muslimanskog i hrvatskog naroda, a sve pod plaštom odgovora za zbivanja u rajonu Mostara.

U Mostaru se vode žestoke borbe za svaku kuću, ulicu i kvart. Muslimanske postrojbe su dobro pripremljene, utvrđene, organizirane i mnogobrojne, tako da veoma teško ide posao ovladavanja rajonima utvrđenih uporišta. Plan politički i vojni im je osujećen jer nisu uspjeli u potpunosti staviti Mostar i prilazne putove pod svoju kontrolu pa je važnija konstatacija da im je presječen koridor snabdijevanja preko Mostara u pravcu Jablanice, Konjica i Zenice. Postrojbe HVO vladaju situacijom do dostignutih crta fronta i za očekivati je povoljne rezultate oslobađanja grada na desnoj obali i dijelovima lijeve obale Neretve.

00. NAČELNIK VOS GS HVO
2
00. MOSTAR
00. GLAVNIŠTOVA
00. ODJEL OBRANE
KO KEZA

DOSTAVITI.

1. Predstojniku Odjela obrane n/r gosp. B. Stojić
2. Načelniku GS HVO n/r generalu M. Petković
3. VOU Zagreb n/r brigadiru D. Domazet
4. OZ Split n/r pukovniku J. Bonacin
5. IPD n/r gosp. V. Vegar
6. a/a

179. Washingtonski sporazumi: Vojni predstavnici HVO i Armije BiH potpisali dokument o prihvaćanju načela za ustrojavanje savezne vojske Bosne i Hercegovine (Split, 12. 3. 1994.)*

Vojni predstavnici HVO i Armije BiH potpisali sporazum

Poslije splitskih razgovora između zapovjednika Armije BiH i HVO, generala Rasima Delića i general Ante Rose, te američkog posrednika generala Johna Galvina, objavljena je izjava, dijelove koje prenosimo:

«Vojni predstavnici potpisali su dokument o prihvaćanju određenih načela kojih se treba pridržavati u ustrojavanju Savezne vojske Bosne i Hercegovine. Ovaj dokument snažno potvrđuje i dodaje značajan detalj Okvirnom ugovoru potpisanog u Washingtonu. Preambula ovog dokumenta glasi:

"U kontekstu Okvirnog sporazuma kojim se uspostavlja Federacija na području Bosne i Hercegovine te nacrtu prethodnog sporazuma o načelima i osnovama za uspostavljanje konfederacije između Republike Hrvatske i Federacije, mi dolje potpisani određujemo načela i aktivnosti kojih se treba pridržavati u ustrojavanju buduće Savezne vojske Bosne i Hercegovine."

Ove točke, doslovice ponovljene iz Okvirnog ugovora, glase:

- sadašnje zapovjedne strukture ostaju;
- snage će se odmah odvojiti jedne od drugih u cilju povlačenja na siguran razmak koji će biti određeno vojnim sporazumom;
- sve postrojbe stranih država, osim onih koje imaju suglasnost Republike Bosne i Hercegovine ili dozvolu Vijeća sigurnosti UN napustit će teritorij Federacije.

Vojni lideri složili su se prihvatiti odgovarajuće postupke i zadaće koji će biti usmjereni prema transformaciji u Saveznu vojsku. Združeni stožeri, određeni od strane zapovjednika, razradit će planove koji će pokrivati sve vojne zadaće. Značajan dio ovog stožernog rada uključiti će združeno zapovjedanje, nadzor i obavještajnu djelatnost kao i operativne planove. Tijekom transformacije održavat će se tijesne veze s UNPROFOR-om.

Također su sporazumno prihvaćene značajne mjere za uspostavljanje povjerenja te početni sporazumi o ustroju buduće Savezne vojske, uključujući postavljanje zapovjednika vojnih područja i njihovih zamjenika od postojećih snaga Armije Bosne i Hercegovine i Hrvatskog vijeća obrane.

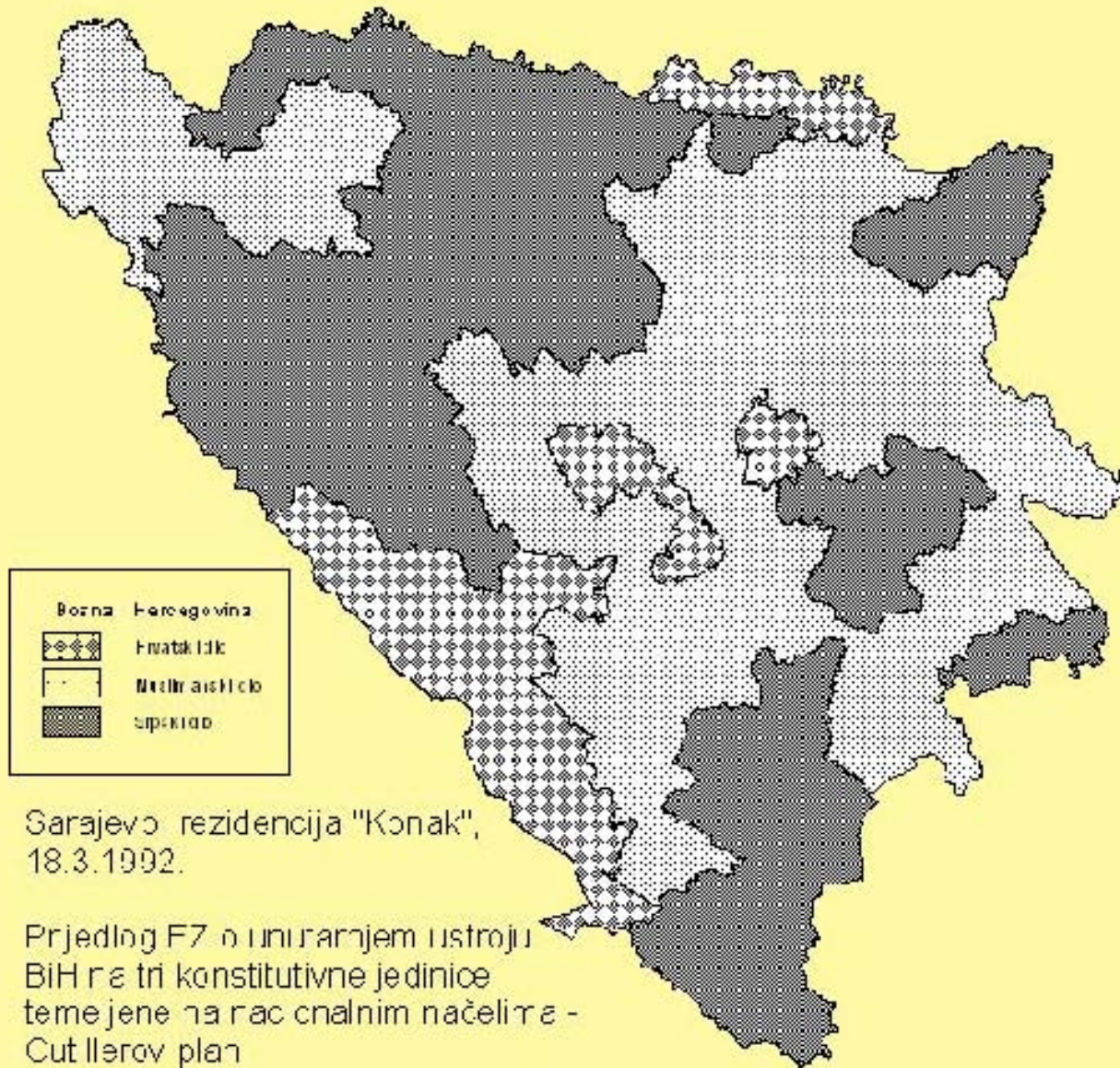
Vojni lideri su se nadalje složili u pogledu poduzimanja dodatnih koraka u razvoju Savezne vojske skladno odredbama Ustava razrađenog u Beču.

Postupanje RH

- Međunarodna zajednica
- Referendum
- Priznanje
- Veleposlanik
- Oružje
- Obuka
- 77. brigada
- Izbjeglice
- Ranjenici (liječenje, sanitetski materijal)
- Humanitarno djelovanje
- Školstvo
- Kultura
- Sport

Cutellerov plan

19.03.1992.

Sarajevo, rezidencija "Konak",
18.3.1992.

Prjedlog F7 o unutrašnjem ustroju
BiH na tri konstitutivne jedinice
temeljene na nacionalnim načelima -
Cutellerov plan

Izvor: Vesnik, 19.3.1992.

40. Cutellerov plan: Tekst izjave o načelima za novo ustrojstvo Bosne i Hercegovine (Sarajevo, 18. 3. 1992.)*

Izjava o načelima za novo ustavno ustrojstvo Bosne i Hercegovine

A. Nezavisnost

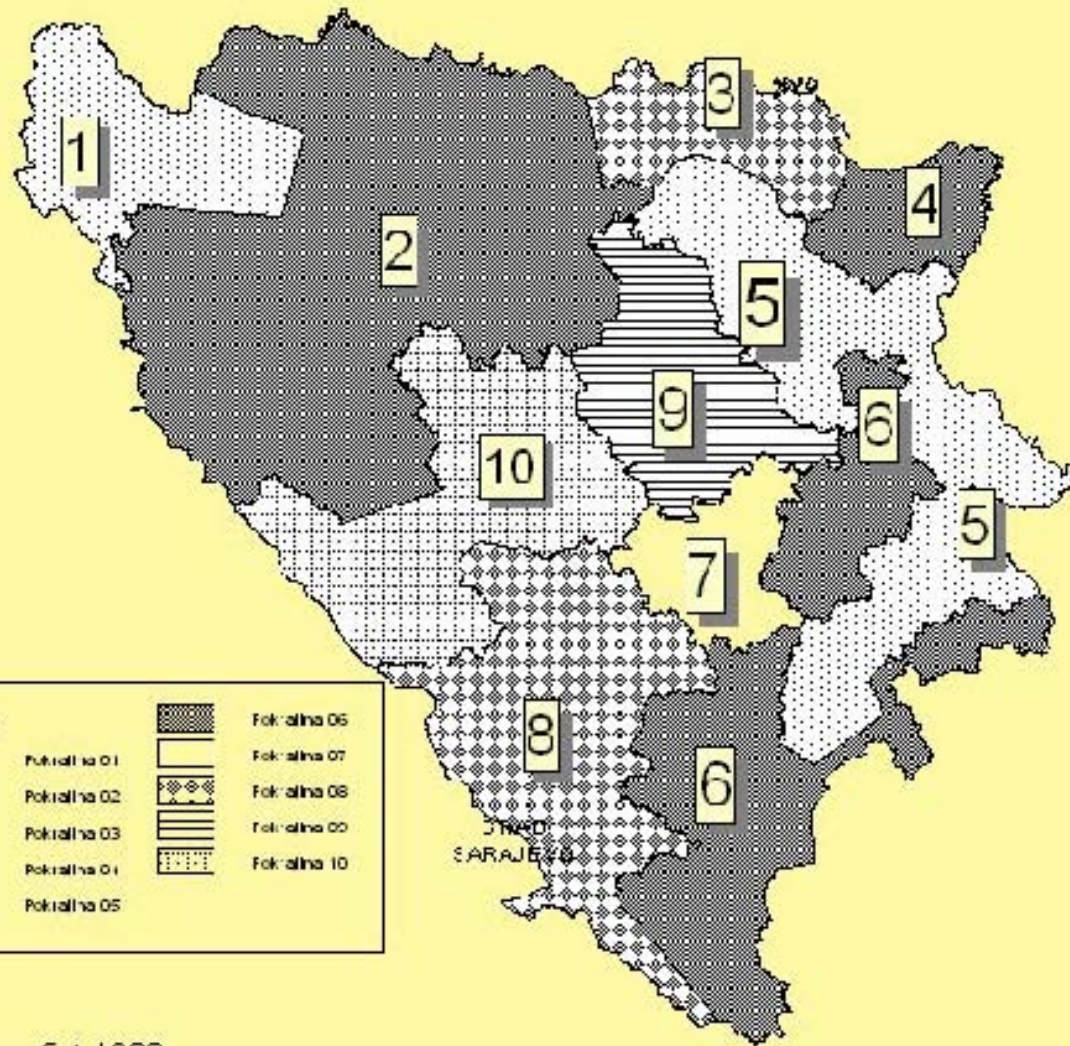
1. Bosna i Hercegovina će biti država sačinjena od tri sastavne jedinice, temeljene na nacionalnim načelima i vodeći računa o gospodarskim, zemljopisnim i drugim kriterijima.
2. Bosna i Hercegovina će zadržati svoje sadašnje granice i niti vlada Bosne i Hercegovine, niti vlade sastavnih jedinica neće poticati ni podupirati težnje prema bilo kojem dijelu njezina teritorija od strane susjednih država.
3. Suverenitet počiva u građanima muslimanskog, srpskog i hrvatskog naroda, te drugim narodima i nacionalnostima, koji ostvaruju svoju suverenost građanskim sudjelovanjem u sastavnim jedinicama i u središnjim organima republike.

B. Opća načela

1. Bosnom i Hercegovinom i njenim sastavnim jedinicama upravljat će se u skladu sa slijedećim ustavnim načelima, kako se ona razumiju i općenito provode u demokratskim državama zapadne Europe, te kako su izložena u nacrtu konvencije o kojem se raspravlja na konferenciji:
  - a. Poštivanje ljudskih prava kao najviših mjerila predviđeno u nacrtu konvencije, poštivanje privatnog vlasništva, tržišne privrede i slobodnog poduzetništva;
  - b. Opće i jednako pravo glasa, slobodni izbori i tajno glasanje;
  - c. Sloboda za političku i sindikalnu djelatnost;
  - d. Svjetovni državni sustav s punom slobodom vjeroispovijesti, razdvojenosti crkve od države, razdvojenosti izvršne, zakonodavne i sudske vlasti, s poštivanjem zakona i s demokratskim djelotvornim sustavom nadzora i zaštite ustavnosti i zakonitosti;
  - e. Međunarodni nadzor i jurisdikcija nad zaštitom ljudskih prava i sloboda.

Vance-Owen

03.03.1993.

Kaza b:		Fokralina	
	Fokralina 01		Fokralina 06
	Fokralina 02		Fokralina 07
	Fokralina 03		Fokralina 08
	Fokralina 04		Fokralina 09
	Fokralina 05		Fokralina 10

Žrnova, 2. 1993.

VANCE-OWENOV MIROVNI PLAN

Izv. jr. David Owen. "Balkanska udiseja",
Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1998.
str 129.

101. Vance – Owenov plan: Sporazum o budućim odnosima Hrvata i Muslimana u Bosni i Hercegovini - (New York, 3. 3. 1993.)*

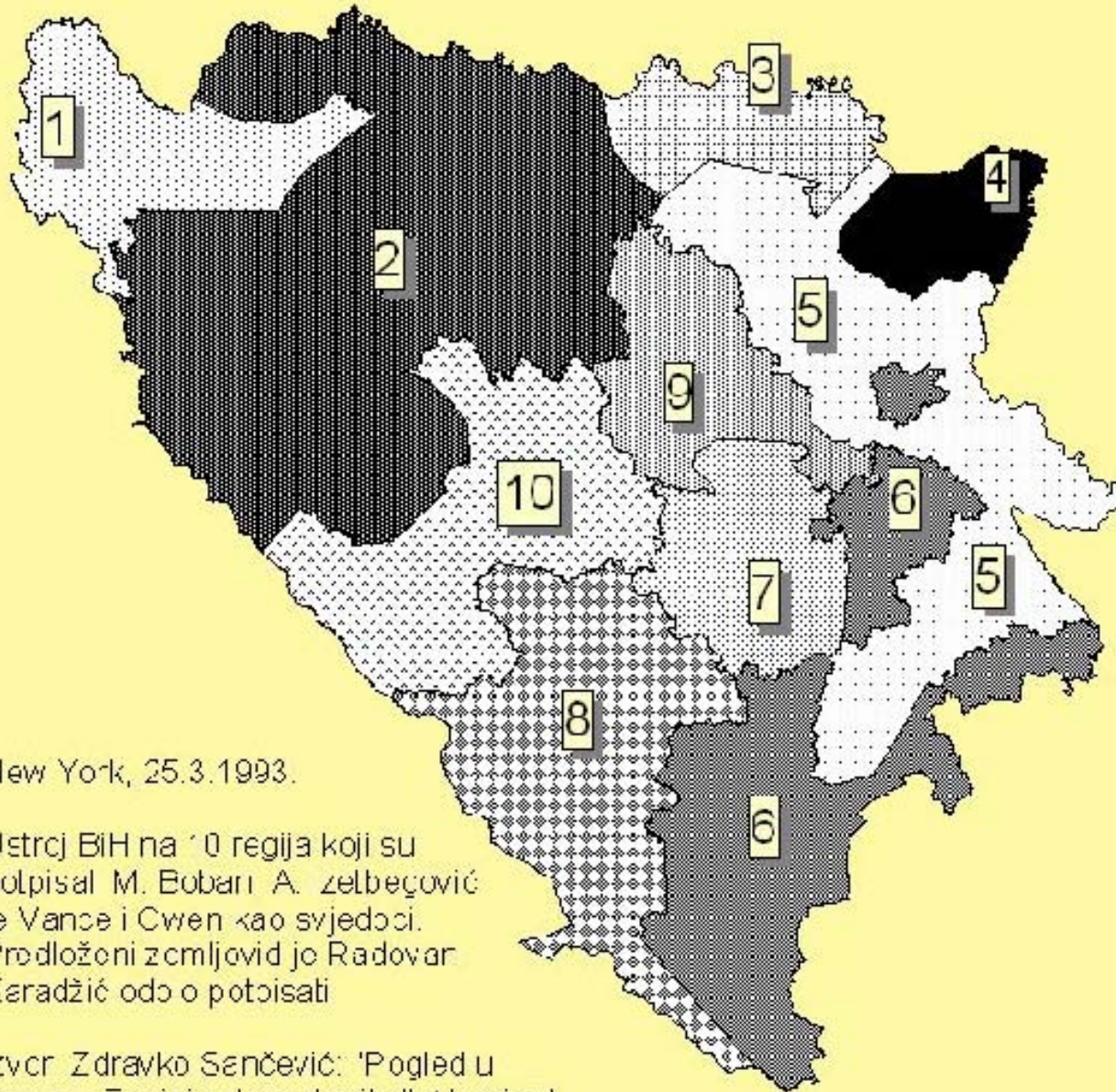
U New Yorku su 3. ožujka 1993. predsjednik Predsjedništva BiH Alija Izetbegović, ministar vanjskih poslova BiH Haris Silajdžić, predsjednik Hrvatske zajednice Herceg Bosna Mate Boban i premijer BiH Mile Akmadžić potpisali neformalni hrvatsko-muslimanski sporazum kojim se pojašnjavaju i utvrđuju međusobni odnosi u prijelaznom razdoblju primjene Vance-Owenova mirovnog plana i uloga prijelaznog Predsjedništva kao stožernog tijela za primjenu tog plana. Tekst sporazuma objavljujemo u cijelosti:

Sporazum

1. Nakon potpisivanja opsežnog mirovnog paketa od strane predsjednika Izetbegovića, obje se strane suglašavaju da se će sve provincije smatrati dijelom teritorija Republike Bosne i Hercegovine i da neće biti smatrane nacionalnim teritorijima.
2. Tijekom razdoblja prijelazne vlade, obje su strane suglasne u potpunosti poštivati ovlaštene odluke Predsjedništva i Vlade Republike Bosne i Hercegovine.
3. Kad budu potpisani mirovni sporazumi, strane su suglasne podići sadašnji stijeg Republike Bosne i Hercegovine duž međunarodnih granica Republike Bosne i Hercegovine te na svim javnim zgradama, dok sve strane u skladu s novim ustavom ne donesu odluku o novom stijegu.
4. Odgovornosti Predsjedništva, Vlade Republike Bosne i Hercegovine i Provincija biti će u skladu sa slovom i duhom Ustavnih načela koja su strane prihvatile i potpisale. 5. U svjetlu pisma o nadzoru teškog naoružanja što ga je 1. ožujka 1993. napisao general Nambiar, predsjednik Izetbegović se suglasio potpisati vojni sporazum.
6. Strane su suglasne da će institucija Predsjedništva biti zadržana tijekom razdoblja prijelazne vlade. Prijelazno Predsjedništvo će imati devet članova, odnosno tri predstavnika iz svakog od tri konstitutivna naroda. Budući da Republika Bosna i Hercegovina treba biti demilitarizirana kao što se predviđa Ustavnim načelom br. 7, glavni zapovjednik Oružanih snaga neće nastaviti obnašati dužnost u prijelaznom Predsjedništvu.
7. Devet članova privremenog Predsjedništva odredit će jednog člana koji će vršiti dužnost predsjednika Predsjedništva. Predsjednik će obnašati ulogu šefa države. Položaj predsjednika rotirat će se svakih šest mjeseci među predstavnicima konstitutivnih naroda u skladu sa postojećim redoslijedom rotacije (Musliman, Srbin, Hrvat).
8. Prijelazno Predsjedništvo donosit će odluke konsenzusom svojih devet članova, kvalificiranom većinom od sedam ili običnom većinom od pet glasova, ovisno o tome odnose li se odluke na ustavna načela, posebno važna pitanja ili uobičajene poslove Predsjedništva. Ako članovi prijelaznog Predsjedništva neće biti u stanju postići sporazum na temelju većine, savjetovat će se sa Supredsjedateljima, čija će odluka biti obvezujuća.

Vance-Owen

25.03.1993.

New York, 25.3.1993.

Ustruj BiH na 10 regija koji su
potpisali M. Bobari A. Zelbećović
te Vance i Owen kao svjedoci.
Prodloženi zemljevid je Radovan
Karadžić odobrio potpisati

Izvor: Zdravko Šenčević: "Pogled u
Ećsnu - Zapisnik veleposlanika", Naprijed,
Zagreb, 1990., str. 197.

156. Owen-Stoltenbergov plan: Mirovni paket o Bosni i Hercegovini – nova izmijenjena verzija (Ženeva, kraj rujna 1993)*

Mirovni sporazum o Bosni i Hercegovini

Dolje potpisani, vođeni principima Povelje Ujedinjenih naroda, Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i Deklaracije o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim, etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama

Pozivajući se na principe Međunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji, potvrđene na londonskom zasjedanju i na Programu djelovanja za humanitarna pitanja također dogovorena na tom zasjedanju

Uzimajući u obzir odluke Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda povezane s bivšom Jugoslavijom

Ponovno potvrđujući svoje obvezivanje na mir i sigurnost među državama nasljednicama bivše Jugoslavije

Ovdje su se složili sa sljedećim

I. Ustavni sporazum o Savezu republika Bosne i Hercegovine

- a) Ustavni sporazum Saveza republika Bosne i Hercegovine izložen je već u Dodatku I. Tri strane su se složile da će on stupiti na snagu tjedan dana nakon što Vijeće sigurnosti razmotri sadašnji Sporazum, potvrdi da će Savez republika Bosne i Hercegovine nastaviti biti članom Ujedinjenih naroda kako je specificirano u Rezoluciji 859. (1993. godine) Vijeća sigurnosti, te nakon što potvrdi podršku Ujedinjenih naroda provedbi sadašnjeg Sporazuma.
- b) Tri strane se slažu da će Vijeće sigurnosti razmotriti šire pitanje sankcija uzimajući u obzir sveobuhvatno rješenje gorućih pitanja povezanih s bivšom Jugoslavijom. Oni se također slažu da će Vijeće sigurnosti, uzimajući u obzir sadašnji sporazum, paralelno s provedbom mirovnog plana, odobriti postupno ukidanje sankcija koje su nametnute Saveznoj Republici Jugoslaviji (Srbija i Crna Gora), uzimajući u obzir situaciju u Bosni i Hercegovini, a pod uvjetom da postoje jasni dokazi dobre volje za provedbu svih aspekata sadašnjeg Sporazuma, a naročito što se tiče povlačenja snaga u dogovorene granice konstitutivnih republika kao što je to napisano u Priključku A, dio I.
- c) Postignuti sporazumi, koji se tiču Ustavnog sporazuma već su izloženi u dijelovima 1. i 2. Dodatka II.

II. Okončanje sukoba

Tri strane potvrđuju Sporazum o potpunoj obustavi svih borbenih aktivnosti koji su potpisali njihovi vojni zapovjednici 30. srpnja 1993., a koji je već izložen u dijelu I. Priključka III. i

Owen-Stoltenberg
kraj rujna 1993.

175. Washingtonski sporazumi: Okvirni sporazum o Federaciji u BiH (Washington, 1. 3. 1994.)*

Izjava o suglasnosti s Okvirni sporazum o Federaciji u BiH i Nacrtu prethodnog sporazuma o Konfederaciji između Republike Hrvatske i Federacije

Niže potpisani suglasili su se s priloženim Okvirnim sporazumom kojim se uspostavlja Federacija na područjima Republike Bosne i Hercegovine s većinskim bošnjačkim i hrvatskim pučanstvom i s priloženim Nacrtom prethodnog sporazuma o Konfederaciji između Republike Hrvatske i Federacije.

Oni su se nadalje suglasili da će osnovati Prijelazni odbor na visokoj razini, koji će poduzeti hitne i konkretne korake radi osnivanja Federacije i Konfederacije. Odbor će započeti radom 4. ožujka 1994. u Beču i nastojat će do 15. ožujka 1994. donijeti slijedeće:

- (1) Ustav Federacije;
- (2) Prethodni sporazum o Konfederaciji između Republike Hrvatske i predložene Federacije;
- (3) Sporazum o vojnom rasporedu na području predložene Federacije;
- (4) Prijelazne mjere za ubrzanje osnivanja Konfederacije i Federacije, uključujući, gdje je to moguće, stvaranje državnog ustroja kako je to naznačeno u Okvirnom sporazumu; kao i sve ostale mjere koje će se smatrati potrebnima.

Krešimir Zubak

Haris Silajdžić

Mate Granić

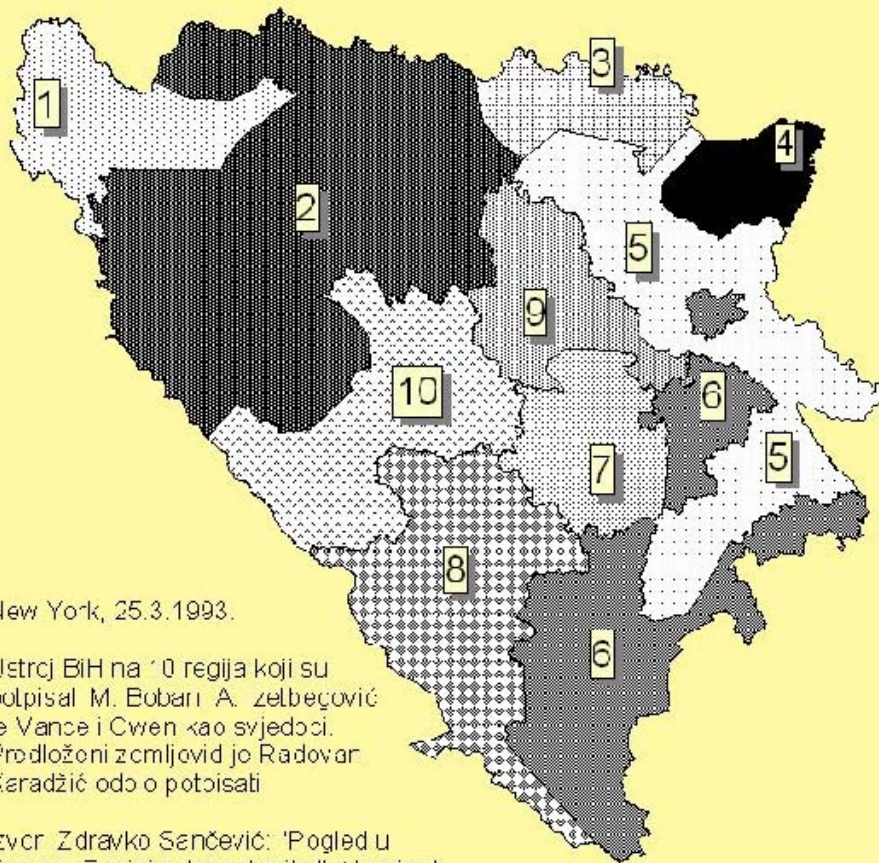
OKVIRNI SPORAZUM O FEDERACIJI BiH

I OSNIVANJE

Vodeni načelima Povelje Ujedinjenih naroda, Općom deklaracijom o pravima čovjeka i Deklaracijom o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim, etničkim, vjerskim ili jezičnim manjinama, Izjavom o načelima koju je na sastanku u Londonu donijela Međunarodna konferencija o bivšoj Jugoslaviji, kao i odlukama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda u svezi s bivšom Jugoslavijom;

**Washingtonski sporazum
01.03.1994.**

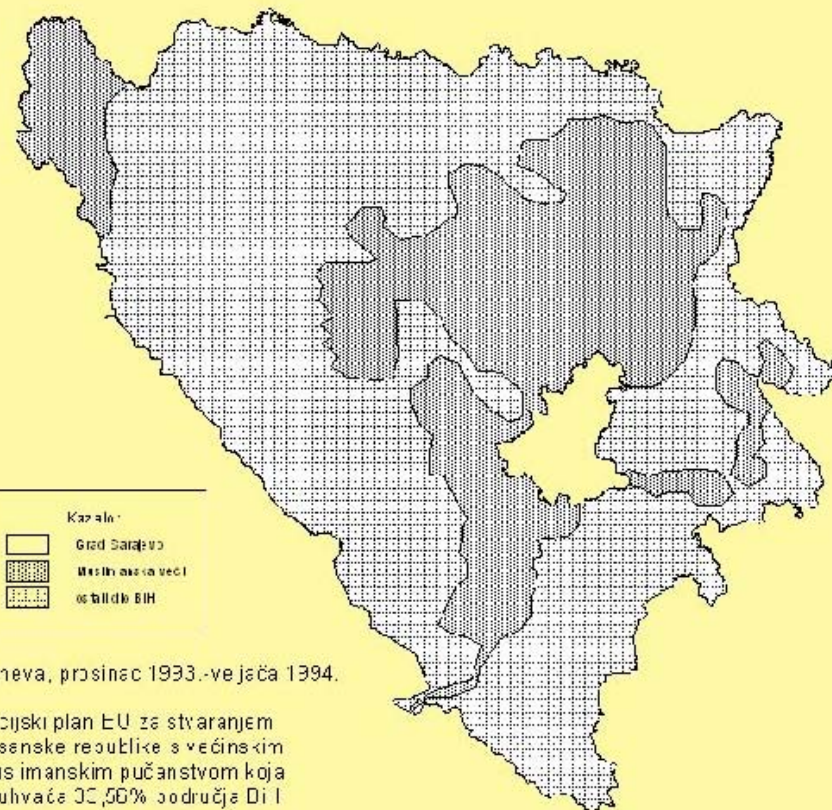

New York, 25.3.1993.

Ustroj BiH na 10 regija koji su potpisali M. Boban i A. Zeljebegović te Vance i Owen kao svjedoci. Predloženi zemljovid je Radovan Karadžić odbio potpisati

Izvor: Zdravko Šenčević: "Pogled u Bosnu - Zapisi veleposlanika", Naprijed, Zagreb, 1993., str. 197.

Ženeva, prosinac 1993.-vejača 1994.

Akcijski plan EU za stvaranjem bosanske republike s većinskim muslimanskim pučanstvom koja obuhvaća 33,56% područja BiH

Izvor: David Owen: "Balkanska odiseja", Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1998., str. 288

176. Washingtonski sporazumi: Tekst prethodnog sporazuma o konfederaciji Republike Hrvatske i Federacije Bosne i Hercegovine (Washington, 1. 3. 1994.)*

Nacrt prethodnog sporazuma o konfederacije između Republike Hrvatske i Federacije Bosne i Hercegovine

Očekuje se da će se uspostaviti Konfederacija između Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu "Hrvatska") i Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu "Federacija")

Koraci prema uspostavljanju Konfederacije bit će slijedeći:

(1) Prethodni sporazum, koji će se zaključiti što je prije moguće;

te

(2) Konačni sporazum, koji će se zaključiti između Hrvatske i Federacije čim potonja bude uspostavljena.

I.

Uspostavljanje Konfederacije neće promijeniti međunarodni identitet ili pravnu osobnost niti Hrvatske niti Federacije.

II.

Donošenje propisa i na druge načine, Konfederacija će:

(1) uspostaviti zajedničko tržište koje će omogućiti slobodan protok roba, usluga i kapitala;

i

(2) olakšati suradnju i razvitak zajedničkih politika na slijedećim područjima:

(i) prometa; (ii) energetike; (iii) okoliša; (iv) gospodarske politike, uključujući zakone i propise kojima se uređuje razvitak slobodnih tržišta, financija i carina; (v) obnove gospodarstva; (vi) zdravstvene zaštite; (vii) kulture, znanosti i obrazovanja; (viii) standardizacije proizvoda i zaštite potrošača; (ix) migracije, useljenja i azila; (x) prisilne provedbe zakona, osobito u svezi s terorizmom, krijumčarenjem, zloupotrebom droga i organiziranim kriminalom.

III.

Hrvatska i Federacija će što prije donijeti unutrašnje propise i zaključiti sporazume pod okriljem Konfederacije, koji su potrebni za uspostavljanje:

(1) carinske unije; (2) monetarne unije, te (3) obrambenih dogovora, uključujući usklađenje obrambenih politika i uspostavljanje zajedničkih zapovjedničkih stožera u slučaju rata ili neposredne opasnosti za bilo koju stranu.

213. Daytonski sporazumi: Opći okvirni Sporazum za mir u Bosni i Hercegovini (Dayton, 21. 11. 1995., Pariz, 14. 12. 1995.)*

Tekst Općeg okvirnog sporazuma za miru u BiH

Članovi

Republika Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska i Savezna Republika Jugoslavija ("Stranke"),

Priznajući potrebu za sveobuhvatnim sporazumom radi okončanja tragičnog sukoba u regiji,

Želeći pridonijeti tom cilju i promovirati trajni mir i stabilnost,

Potvrđujući svoje prihvaćanje Dogovorenih temeljnih načela od 8. septembra 1995., Daljnjih dogovorenih temeljnih načela od 26. septembra 1995. i Sporazuma o prekidu vatre od 14. septembra i 5. oktobra 1995,

Primajući na znanje Sporazum od 29. augusta 1995. kojim je delegacija Savezne Republike Jugoslavije ovlaštena potpisati u ime Republike Srpske dijelove mirovnog plana koji se odnose na nju, uz obavezu stroge i dosljedne provedbe postignutog sporazuma,

Sporazumjele su se kako slijedi:

Član I

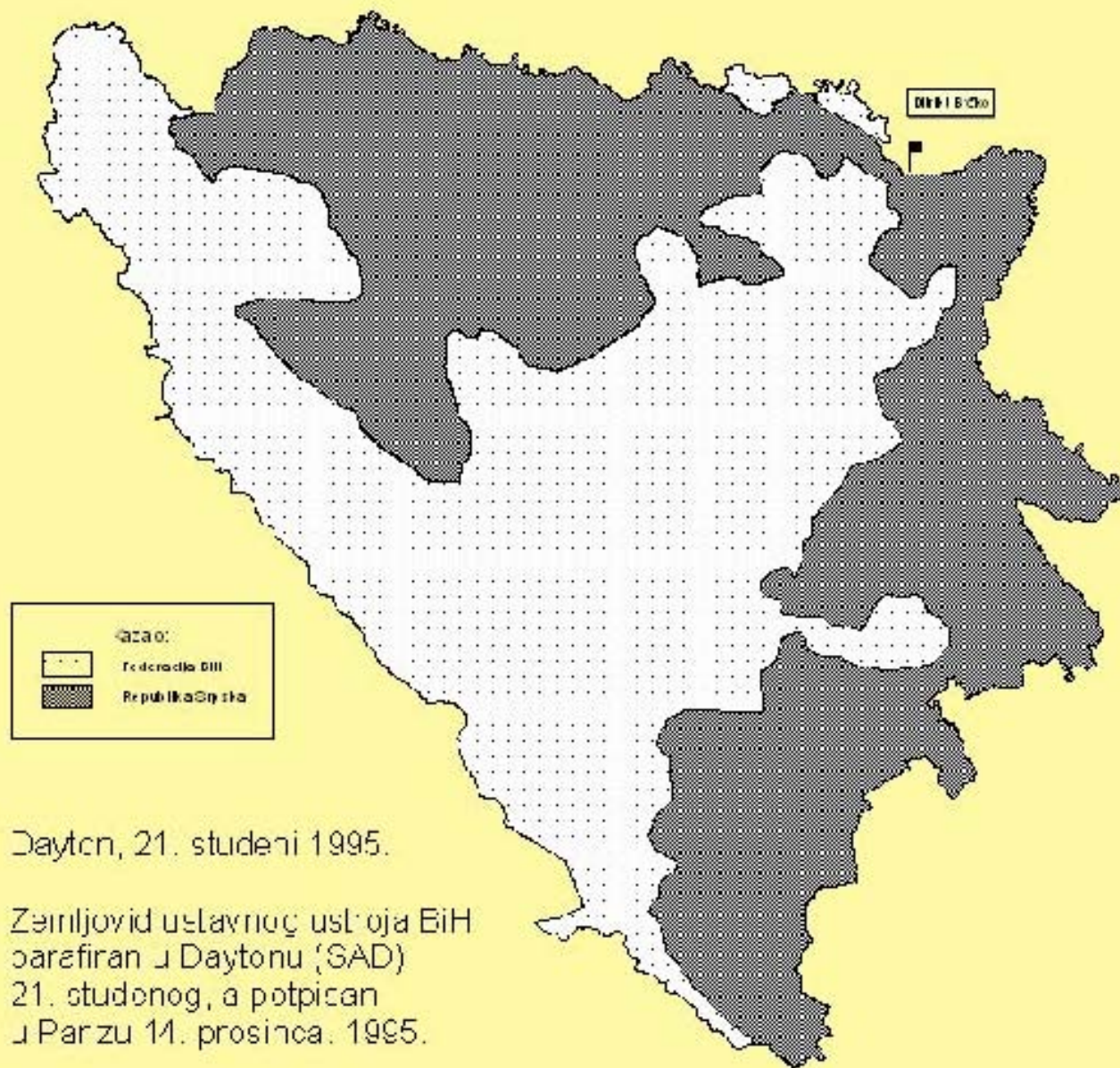
Stranke će regulirati svoje odnose u skladu s načelima izloženim u Povelji Ujedinjenih naroda, kao i s Helsinškim završnim dokumentom i drugim dokumentima Organizacije za sigurnost i saradnju u Evropi. Stranke će naročito potpuno poštovati međusobnu suverenu jednakost, rješavati sporove mirnim putem, te se suzdržati od svake akcije, prijetnjom ili upotrebom sile ili na drugi način, protiv teritorijalne cjelovitosti ili političke neovisnosti Bosne i Hercegovine ili bilo koje druge države.

Član II

Stranke pozdravljaju i podržavaju postignute dogovore o vojnim aspektima mirovnog rješenja i aspektima regionalne stabilizacije, kako je izloženo u Sporazumima u Aneksu I-A i Aneksu I-B. Stranke će u cijelosti poštivati i promovirati ispunjenje obaveza preuzetih u Aneksu I-A, te će se u cijelosti pridržavati svojih obaveza izloženih u Aneksu I-B.

Član III

Stranke pozdravljaju i podržavaju postignute dogovore o razgraničenju između dvaju entiteta, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, kako je izloženo u Sporazumu u Aneksu 2. Stranke će u cijelosti poštivati i promovirati ispunjenje obaveza preuzetih u njemu.

Dayton, 21. studeni 1995.

Zemljovid ustavnog ustroja BiH
određen u Daytonu (SAD)
21. studenog, a potpisan
u Parizu 14. prosinca 1995.

**45. Predsjednik RH dr. Franjo Tuđman: Odluka o priznanju
Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine kao suverene i
samostalne države (Zagreb, 7. 4. 1992.)***

Gospodin
ALJA IZETBEGOVIĆ
Predsjednik Predsjedništva
SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE
BOSNE i HERCEGOVINE

Posebna mi je čast izvijestiti Vas da sam u svojstvu Predsjednika Republike Hrvatske, na osnovi članka 94. i 99. Ustava Republike Hrvatske, a u skladu sa zaključkom Sabora Republike Hrvatske od 27. ožujka 1992. i prijedlogom Vlade Republike Hrvatske od 6. travnja 1992. donio

ODLUKU

**o priznanju Socijalističke Republike Bosne i
Hercegovine kao suverene i samostalne države**

1. Republika Hrvatska kao suverena i samostalna država priznaje samostalnost i suverenost Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine kao zajednicu triju konstitutivnih naroda.

Međunarodno priznanje podrazumijeva jamčenje suverenog prava hrvatskoga naroda kao jednoga od triju konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

2. Ovim aktom o priznanju ujedno nudimo dvojno državljanstvo pripadnicima hrvatskoga naroda koji to žele, te predlažemo da to pitanje uredimo bilateralnim ugovorom.

3. Predlažem da vlade naših zemalja u što skorije vrijeme povedu razgovore o uspostavi diplomatskih odnosa i svekolike suradnje između Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

U Zagrebu, 7. travnja 1992.

Predsjednik Republike Hrvatske
Dr. Franjo Tuđman

- Mutual statement of F. Tuđman and A. Izetbegović (Zagreb/Sarajevo, 15.6.1992) - source: Vjesnik, 16.6.1992

"Republic of Bosnia and Herzegovina expresses its gratitude to the Republic of Croatia for the rendered humanitarian assistance and the acceptance and providing for a large number of refugees, citizens of Bosnia and Herzegovina who were forced to leave their centuries old homes escaping from the inhuman and vandalic attacks of the Serbian, Montenegro and Tchetnick armed forces.

3. Republic of Croatia supports the Bosnia and Herzegovina efforts to preserve its independence and combat the aggression. Thus, the Republic of Croatia is rendering help to this effect and will continue to do so.

4. Both presidents express their full agreement to find a political solution for the relations in Bosnia and Herzegovina only after the war, on the principle of equality of the three Bosnia and Herzegovina constitutional nations."

- Letter of the President F. Tuđman to the President A. Izetbegović (Zagreb, 6.7.1992)
- source: Vjesnik, 7.7.1992.

"Some Unitarian and unitaristic tendencies in the parts of the Moslem leadership, causing the unpreparedness of Bosnia and Herzegovina for an efficient defence, contributed to the feeling of being endangered. Owing to this fact, some initiatives were voiced among the Croats in Bosnia and Herzegovina, to unite the areas inhabited by Croats in Bosnia and Herzegovina with the Republic of Croatia. It is a known fact the Republic of Croatia Supreme Leadership answered to these initiatives with the recommendation to search for political solutions after the end of the war, by discussions between the representatives of all three nations, in accordance with the suggestions of the European Community Conference on the Organization of the Bosnia and Herzegovina as a sovereign state of all three constitutional nations."

Prilog br 1 7

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
41000 ZAGREB

7.srpnja 1992.

**UPUTA MINISTRA OBRANE SVIM
ZAPOVJEDNIŠTVIMA HRVATSKE VOJSKE**

Nije dozvoljeno ni jednom zapovjedniku slanje ili upotreba Hrvatske vojske izvan granica Republike Hrvatske. Svi koji to učine bez izričite zapovijedi Vrhovnog zapovjednika snosit će posljedice za svoje postupke. Ukoliko dobrovoljci iz hrvatskih postrojbi koji su rodom iz Bosne i Hercegovine žele ići na ratište i braniti svoje domove, zapovjednici ih ne smiju u tome zaustavljati.

MINISTAR OBRANE

Gojko Šušak
Gojko Šušak

- Republic of Croatia (RH) and BiH on Friendship and Cooperation (Zagreb, 21.7.1992, signed by F. Tuđman and A. Izetbegović) - source: Novi Vjesnik, 2.7.1992.

-

"3. The State Delegation of Bosnia and Herzegovina expresses the gratitude to the Republic of Croatia for receiving and providing for the refugees from Bosnia and Herzegovina even beyond and above its possibilities...

6. The armed part of the Croatia Council for Defence is an integral part of the united armed forces of the Republic of Bosnia and Herzegovina ... The interim civil authority, arising from the war conditions within the Croatian Council for Defence, will be coordinated as soon as possible with the constitutional system of Bosnia and Herzegovina ...

8. Chairman of the Bosnia and Herzegovina Presidency and the President of the Republic of Croatia call, following the fact that the Serbian and Montenegrin armed forces continue its aggression against the Republic of Bosnia and Herzegovina and also, to a great extent, against the Republic of Croatia, upon the international community, specially the United Nations Organization and the United States of America, to undertake actual and efficient measures in order to stop the aggression against those two states, in order to prevent the further human victims, the persecution and the exodus of its citizens and the demolition of material property."

- Message of the RH President F. Tuđman to the BiH President A. Izetbegović (Zagreb, 10.5.1993) - source: Večernji list, 11.5.1993).

"Utterly disturbed and worried by the repeated and intensified conflict between the Croatians and the Moslems in some parts of the BiH ...

I sharply condemn the conflicts between the Croatians and the Moslems in BiH, regardless of the fact who caused it.

I call you to do your utmost in order to stop these conflicts immediately, in order to secure the cooperation between the Moslem and the Croatian armed forces, that is, the BiH Army and the HVO in their mutual fight against the Serbian aggressor ...

I also call on all Croatians in the BiH not to allow themselves to be tricked by provocations and to do everything in their power in order to avoid this damaging conflict."

- House of Representatives with the Croatian Parliament: Resolution on the Foreign Policy Implementation (Zagreb, 2.2.1994) - source: Vjesnik, 3.2.1994

"7. The Parliament House of Representatives condemns sharply, once again, all crimes and all procedures contrary to the international war and humanitarian laws, regardless of the fact whose side did these crimes ...

not one side nor one nation have the right to, in no sense whatsoever, usurp Bosnia and Herzegovina."

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA

HRVATSKA ZAJEDNICA HERCEG-BOSNA

HRVATSKO VIJEĆE OBRANE

GLAVNI STOŽER
SEKTOR LOGISTIKE -SLoB
Broj: 06-01-141/93
Datum, 07. travanj. 1993. god.

Dozvola za nesmetan
prolaz,

GS HVO odobrio je nesmetan prolaz MTS i to:

- Metak 7,62X39	963.800 kom.
- Metak 12,7 mm DŠK	6.500 kom.
- Raketa RPG -7	1.048 kom.
- Automatska puška-AK-47	305 kom.
- Lanser RPG-7	25 kom.
- Raketa MALJUTKA	7 kom.
- PRM -1	500 kom.

Sredstva se prevoze na relaciji Grude - Srebrenica, a prevoze se kamionima reg. oznaka i to :

- VI - 10-31/11-47	vozač	Mahura Salem
- VI - 63-91	vozač	Curt Fahrudin
- MD - 419-23	vozač	Sejdić Nusret

U pratnji konvoja je gosp. Bešlagić Emir i Bačević Elvedin.

Tražimo slobodan i nesmetan prolaz.

NAČELNIK NAČELNIKA GS HVO
Za LOGISTIKU

ukovnik

elavić, dipl. ing.

AR VEZE SVK - Odjeljenje za Kripto Zastitu
JEVO
a i vrijeme :
3.1993, Ponedjeljak 23:03

Izvorni fajl: FAFED
Akt primio i obradio

g. Seferi'

Henri

Datum, 22.03.1993. godine

STROGO POV.

ublika Bosna i Hercegovina
ab Vrhovne Komande OS RBiH
Odsjek V I S O K O

SSVK OS R BiH - SARAJEVO
n/r Naeelnika SSVK OS R BiH Sefera Halilovicca

1040
um, 22.03.1993. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POV.

SSVK OS R BiH - SARAJEVO
n/r Naeelnika SSVK OS R BiH Sefera Halilovicca

Sealjem prijedlog za istovar TMS koja bi sutra (mozdza) krenula iz Zagreba. Ukupan broj TMS umanjen je za 25 % koja bi trebalo da izuzme Hrvatska ili u Grudama. Sredstva za Tuzlu bi po dolasku tamo bila djelimicno vracena u Visoko radi raspodjele za 3. Korpus i druge jedinice. To bi bilo uradjeno u dogovoru s Hazimom, a sredstva u Pazariocu bi podijelili na 1. i 8. Korpus (po dogovoru).

VRSTA TMS	UKUPNO	PAZARICC	2. KORPUS TUZLA
RPB - 7	75	25	50
mina za RPB-7	7500	2000	5500
daljinomjer laserski	38	10	28
lanser za S-2M	9	3	6
raketa S-2M	50	15	35
lanser TF-B	8	3	5
uredjaj za ispit. lansera	3	1	2
raketa TF-B	190	50	140
metak 7,63x39	750.000	250.000	500.000
pusska AP	75	75	
metak 12,7 DSSK	30.000	10.000	20.000
mina PMA-1	1500	300	1200

Eventualna kupovina 4.000.000 metak 7,62x39 - 25% = podjela 1.000.000 Pazarioc + 2.000.000 Tuzla.

Sealjem prijedlog za istovar TMS koja bi sutra (mozdza) krenula iz Zagreba. Ukupan broj TMS umanjen je za 25 % koja bi trebalo da izuzme Hrvatska ili u Grudama. Sredstva za Tuzlu bi po dolasku tamo bila djelimicno vracena u Visoko radi raspodjele za 3. Korpus i druge jedinice. To bi bilo uradjeno u dogovoru s Hazimom, a sredstva u Pazariocu bi podijelili na 1. i 8. Korpus (po dogovoru).

VRSTA TMS	UKUPNO	PAZARICC	2. KORPUS TUZLA
RPB - 7	75	25	50
mina za RPB-7	7500	2000	5500
daljinomjer laserski	38	10	28
lanser za S-2M	9	3	6
raketa S-2M	50	15	35
lanser TF-B	8	3	5
uredjaj za ispit. lansera	3	1	2
raketa TF-B	190	50	140
metak 7,63x39	750.000	250.000	500.000
pusska AP	75	75	
metak 12,7 DSSK	30.000	10.000	20.000
mina PMA-1	1500	300	1200

Eventualna kupovina 4.000.000 metak 7,62x39 - 25% = podjela 1.000.000 Pazarioc + 2.000.000 Tuzla.

RD/HA/HH

KOMANDANT
Rasim Delicic

Baze i mjesta u RH iz kojih je otpremano naoružanje za A BiH

- Krk
- Karlovac
- Samobor
- Golubovec – Krapina
- Zagreb
- Varaždin
- Prečko – Zagreb
- Varaždin breg
- Murat – Zagreb
- Vallelunga – Pula
- Osijek
- Jelkovec
- Šapjane – Opatija
- Jastrebarsko
- Plješevica
- Lučko – Zagreb
- Rijeka
- Pula
- Ivanić Grad
- Split
- Slavonski Brod
- Duboki Jarek-Zagreb
- Sesevete
- Borongaj – Zagreb
- Šija vrh – Popovec
- Ploče

Neke baze i mjesta u BiH u koje je dopremano naoružanje za A BiH

- Bihać-Ćoralići
- Visoko
- Sarajevo
- Tuzla
- Zenica
- Gradačac
- Živinice
- Mostar
- Srebrenica
- Travnik

Baze i mjesta u RH iz kojih je otpremano naoružanje za A BiH

- Krk
- Karlovac
- Samobor
- Golubovec – Krapina
- Zagreb
- Varaždin
- Prečko – Zagreb
- Varaždin breg
- Murat – Zagreb
- Vallelunga – Pula
- Osijek
- Jelkovec
- Šapjane – Opatija
- Jastrebarsko
- Plješevica
- Lučko – Zagreb
- Rijeka
- Pula
- Ivanić Grad
- Split
- Slavonski Brod
- Sesvete
- Duboki Jarek – Zagreb
- Borongaj – Zagreb
- Šija vrh – Popovec
- Ploče

Vojno ekonomska predstavništva Vlade BiH u RH

- Zagreb
- Split
- Rijeka

Št.pov.broj: 02-80-103/92
Sarajevo, 12.07.1992. godine

Ministarstvo odbrane, rješavajući po zahtjevu Štaba Vrhovne komande oružanih snaga RBiH za obezbjeđenje izdavanja akreditiva za osoblje Vojnoekonomskog predstavništva, a na osnovu člana 18. Uredbe sa zakonskom snagom o odbrani ("Službeni list RBiH", br. 4/92, 9/92 i 19/92), d o n o s i

R J E Š E N J E

1. U cilju izvršavanja poslova i zadatka iz djelokuga Štaba Vrhovne komande oružanih snaga RBiH van teritorije Republike, imenuju se sljedeća lica, i to:

- U Vojno ekonomsko predstavništvo Zagreb

1. Nevudin Osmanagić
2. Dževal Topić
3. Muhadin Pajić
4. Haris Karamehodović
5. Senad Kubat
6. Zlatica Vučak

- U Logistički odjel Štaba Vrhovne komande oružanih snaga RBiH Zagreb

1. Hasan Čenjić
2. Azim Karamehodović
3. Šota Džadž
4. Senad Komić
5. Nežad Šabić
6. Emir Bešliagić
7. Ejub Husika
8. Šasir Iokvančić
9. Emir Šabić
10. Mustafa Šehmen
11. Edis Memić
12. Mustafa Rizvanović
13. Nevudin Šimanagić
14. Abdulkarim Šota
15. Fadil Zorkuk
16. Mustafa Memić
17. Alvedin Močević
18. Alen Mujezinović
19. Haris Sametlić
20. Mustafa Vojzić
21. Mustafa Pevlakić

- U Logistički odjel Štaba Vrhovne komande oružanih snaga RBiH Split

1. Meših Duran
2. Šahid Muharemović

2. Lica iz prethodne tačke imenuju se na određeno vrijeme do momenta izbora i postavljenja stalnog osoblja u Predstavništvu-Logističkim odjelima, odnosno dok postoji potreba na njihovim mjestima.

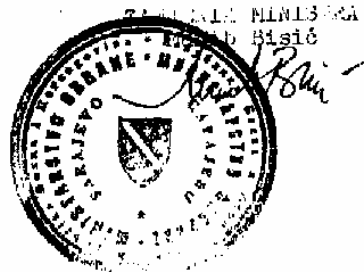
3. Licima iz tačke 1. ovog rješenja Ministarstvo inostranih poslova RBiH izdaće privremena akreditiva i ista će ograničiti na period iz prethodne tačke.

O b r a z l o ž e n j e

Štab Vrhovne komande oružanih snaga RBiH obaveštava sa zahtjevom za izdavanje odgovarajućih akreditiva za osoblje Vojno ekonomskog predstavništva u Zagrebu, odnosno Logističkih odjela u Zagrebu i Splitu. Zahtjevom je traženo izdavanje pomenutih akreditiva privremenog karaktera i njihovog ograničavanja na period do definitivnog postavljenja u Predstavništvu, odnosno Logističkom odjelu.

Imajući u vidu izloženo, a na osnovu člana 18. Uredbe sa zakonskom snagom o odbrani odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

- DOŠLAVAŠTVO:
1. MIP-u RBiH Sarajevo
  2. Št. 03 RBiH
  3. Za evidenciju
  4. Arhivi

MKS/1

341

041 420896

38 41 432415 PUI

Grupa ili MDP Radnička 221
 Fta je tamo!

11

g. ŠIHAC, gđa. Pavarić

6

1726

M. B. UH

Ambasada
 Republike Bosne i Hercegovine
 Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
 521 -- MINISTARSTVO VANJSKIH
 POSLOVA

Primljeno:	16. 7. 93
Klasifikacijska oznaka	0516
Uradbeni broj	521/0216-53-25 25

AMB/ZAG/2146

Ambasada Republike Bosne i Hercegovine izrazava postovanje Ministarstvu vanjskih poslova Republike Hrvatske i ima cast zamoliti za prosljedjivanje informacije Ministarstvu obrane Republike Hrvatske i drugim nadleznim institucijama Republike Hrvatske.

Ministarstvo odbrane Republike Bosne i Hercegovine imenovalo je odredjen broj lica za rad u a) Vojno ekonomskom predstavnistvu u Zagrebu i b) u Logistickom odjelu Staba vrhovne komande Oruzanih snaga Republike BiH u Zagrebu.

U Vojno ekonomskom predstavnistvu rade sljedeća lica:

1. Hajrudin Osmanagic
2. Dzevad Topic
3. Muradif Pajt
4. Haris Karamehmedovic
5. Senad Kubat
6. Blanka Vucak

u Logistickom odjelu Staba Vrhovne komande oruzanih snaga Republike BiH u Zagrebu:

1. Hasan Cengic
2. Azim Karamehmedovic
3. Suajb Seta
4. Senaid Memic
5. Nesad Sabic

6. Emir Beslagic
7. Ejub Husika
8. Samir Lokvanovic
9. Tarik Sabic
10. Mustafa Behmen
11. Enis Memic
12. Mustafa Rizvanovic
13. Mevludin Sinanagic
14. Abdulkarim Seta
15. Fadil Zorluk
16. Muzafer Memic
17. Elvedin Mocevic
18. Alem Mujezinovic
19. Haris Zametica
20. Faruk Fejzic
21. Mustafa Pavlakic

a u Logistickom odjelu Staba Vrhovne komande oruzanih snaga Republike BiH u Splitu sljedeća lica:

1. Refik Duran
2. Zahid Muharemovic

U narednom periodu ce biti preduzete neophodne aktivnosti u pravcu regulisanja boravka lica zaposlenih u navedenim odjeljenjima, u skladu sa propisima Republike Hrvatske.

Ambasada Republike Bosne i Hercegovine koristi i ovu priliku da Ministarstvu vanjskih poslova Republike Hrvatske ponovi izraze najdubljeg postovanja.

Zagreb, 15.07.1993.

MINISTARSTVO VANJSKIH
 POSLOVA
 Republike Hrvatske

U nemogućnosti da se vidimo i čujemo ovim putem želim da ti potvrdim prijem MTS-a koje si uputio u moju jedinicu i meni. Pored potvrde prijema istog, želim da ti se duboko zahvalim i da ti poželim dobro zdravlje tebi i tvojoj porodici. Moju zahvalnost pored tebe molim da preneseš i gospodi general bojniku Praljak Slobodanu, brigadiru Milivoju Petkoviću i ministru Boži Rajiću. Bruno pored ovih MTS koje si mi poslao neophodno mi je potrebno:

- 20. kom. Raketnog bacača granate (RPG)
- 200. kom granata za RPG
- 20. kom. Nitroglicerinskih pušaka
- 200. kom. projektila za istu pušku
- 3. PAM-a 12,7 mm
- 30.000 kom. metaka za PAM-a 12,7 mm
- 2 BST-a (Bestrzajna topa)
- 30. projektila za BST.

Bruno od ovih srestava što mi nemožeš uputiti od sebe, Drinu i Nečka uputi gdje to mogu kupiti i nabaviti da bi mi ovo odradili. Pored ovoga želim da te informišem da sam u par navrata obilazio stan od Mate i da ti kažem da je isti dosta uništen a da sam vrijedne stvari iz stana izvukao i ostavio kod Kule. Što se tiče šentade ona je očuvana kao i inventar u njoj, te isti kontrolišem preko Buleta. Na kraju moje pozdrave prenesi ocu, majki, Mati i Jozi kao i njihovim obiteljima.

Sarajevo, 23.02.1993. godine

KOMANDANT
Dragan Vikić

Sept 03.03 1992

Revers br. 115

Potvrđujem da sam primio iz ekonomata na upotrebu za

deće

Količina	MATERIJALA — ALATA	Cijena	Iznos
			Dinara
10 ~~2000~~	AP KALASUDIVON METAKA 9,62/39 2x1400		

Odobrio

HODZIC HAZIM

783593 ZAGREB

TRAVNIK SDA

SOUR "SVEJEST" RO GRAFICKA DJELATNOST/MARKETING OOUR IZDAVANJE/MARKETING SARAJEVO Oznaka za identifikaciju: 7/80 Izdanje: 48/85.

26.02 1992

Revers br. 117

Potvrđujem da sam primio iz ekonomata na upotrebu za

Slijedeće

Red broj	Količina	MATERIJALA — ALATA	Cijena	Iznos
				Dinara
1.	1000	FP (KALASUDIVON)		
2.		METAKA 7,62/39 30x1400		

Izdalo: TRAVNIK SDA

Odobrio

BAHIC HAZIM

SOUR "SVEJEST" RO GRAFICKA DJELATNOST/MARKETING OOUR IZDAVANJE/MARKETING SARAJEVO Oznaka za identifikaciju: 7/80 Izdanje: 48/85.

1582/89

401.626 SARAJEVO

30. 02 1992

Revers br. 113

Potvrđujem da sam primio iz ekonomata na upotrebu za

Količina	MATERIJALA — ALATA	Cijena	Iznos
			Dinara
90	AP (KALASILSKO)		
140000	(METNA 7,62/39)		
80	LIHIFORNE (HIAČE, BILTA KAPA)		

Izdio: [Signature]

Odobrio: [Signature]

Primio: [Signature]

SDUR - SVJETLOST - RO GRAFIČKA DJELATNOST/MARKETING
OOUR IZDAVANJE/MARKETING SARAJEVO
Oznaka za narudžbu: 7/90 Izdanje: 48/86

1482/90
SUP BLC&O

27. 02 1992

Revers br. 114

Potvrđujem da sam primio iz ekonomata na upotrebu za

Sljedeće

Red. broj	Količina	MATERIJALA — ALATA	Cijena	Iznos
				Dinara
1.	300	AP (KALASILSKO)		
2.	41800	METNA 7,62/39 32x1400		

Izdio: [Signature]

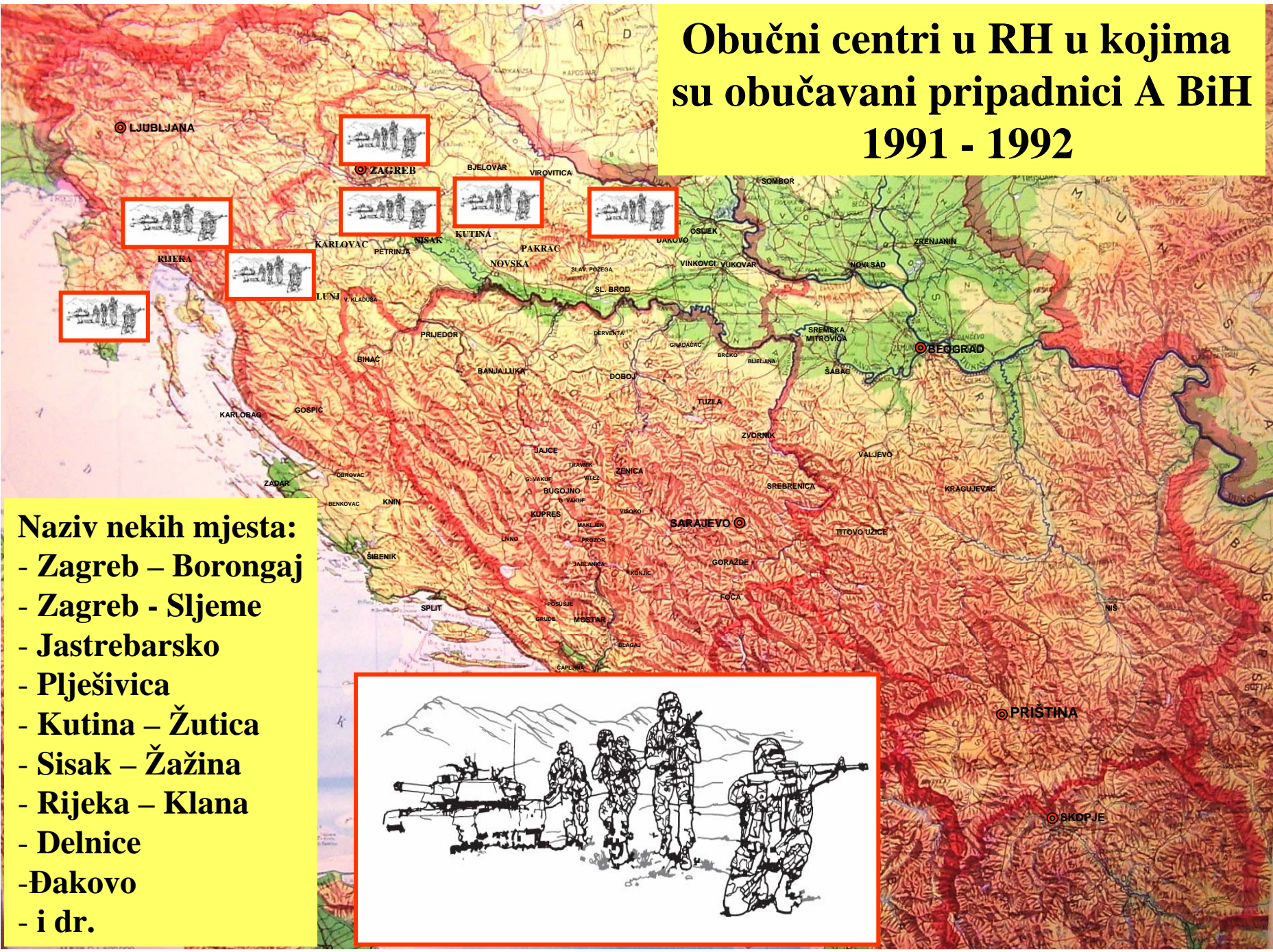
Odobrio: [Signature]

Primio: [Signature]

SDUR - SVJETLOST - RO GRAFIČKA DJELATNOST/MARKETING
OOUR IZDAVANJE/MARKETING SARAJEVO
Oznaka za narudžbu: 7/90 Izdanje: 48/86

9142/89
SUP BLC&O

Obučni centri u RH u kojima su obučavani pripadnici A BiH 1991 - 1992

- Naziv nekih mjesta:**
- Zagreb – Borongaj
  - Zagreb - Sljeme
  - Jastrebarsko
  - Plješivica
  - Kutina – Žutica
  - Sisak – Žažina
  - Rijeka – Klana
  - Delnice
  - Đakovo
  - i dr.

Formiranje postrojbi A BiH na području RH 1992

77. brigada

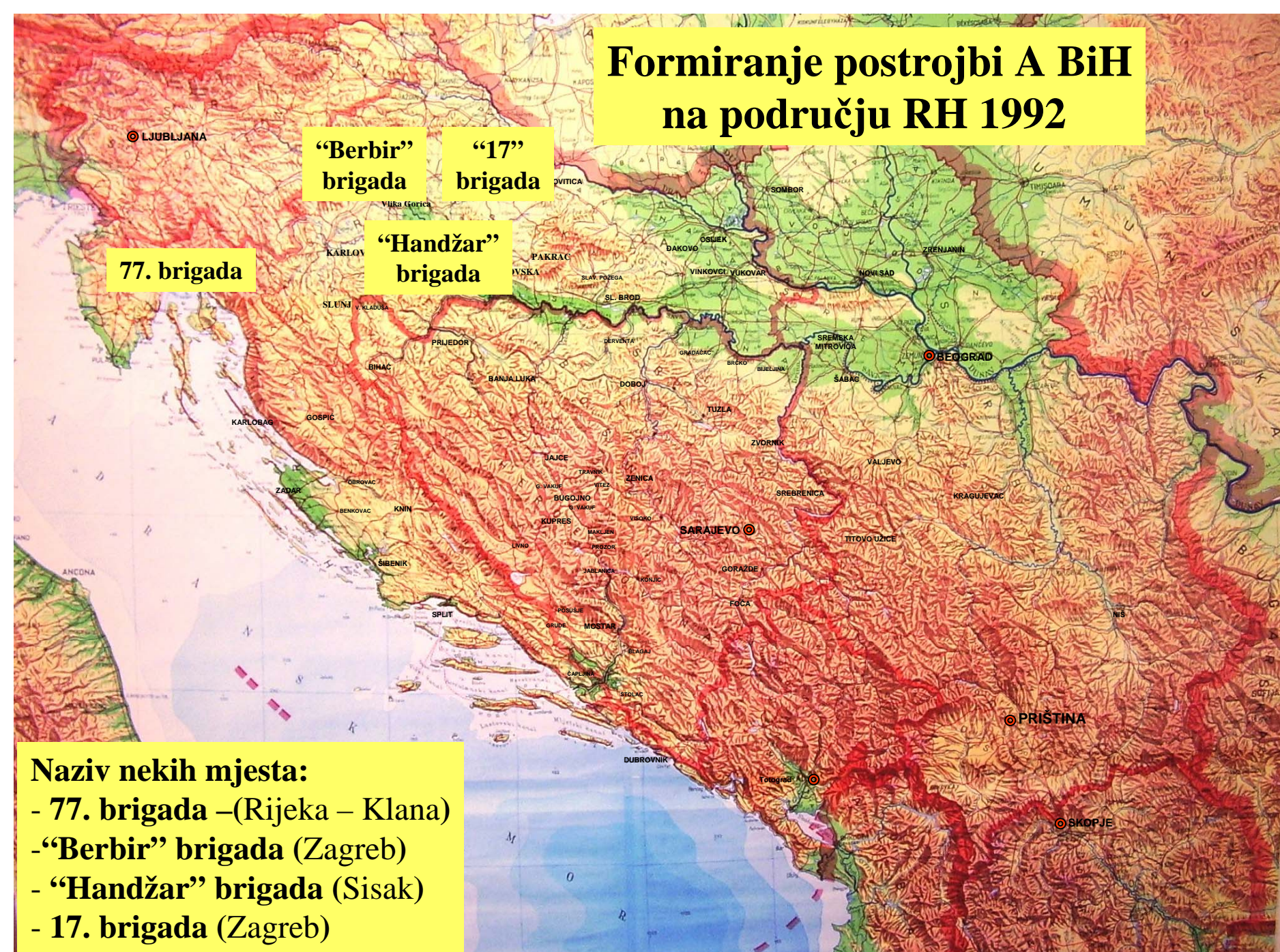
“Berbir”
brigada

“17”
brigada

“Handžar”
brigada

Naziv nekih mjesta:

- 77. brigada –(Rijeka – Klana)
- “Berbir” brigada (Zagreb)
- “Handžar” brigada (Sisak)
- 17. brigada (Zagreb)

OPĆINA RIJEKA

Sekretarijat narodne obrane

V. LISTA JEDINICE (77. BRIGADE)

77. BRIGADA

RED. BROJ	IME I PREZIME	ČIN	DUŽNOST	PODUZEĆE	U BRIG. OT
1	POROBIĆ MUSTAFA	PUKOVNIK	ZAPOVEDNIK BRIGADE	HV	01.04.
2	SIVIĆ ADEM	BOJNIK (MAJOR)	ZAP. 1. BAT. ZAM. ZAP. BRIG.	HV	01.04.
3	KRIŽANOVIĆ VLADO	SATNIK - KAP. I KL.	ZAPOVJ. 1. SATNIJE 1. BATALJ.	HV	10.04.
4	CVJANOVIĆ DRAGO	VOĐNIK	ZAPOVEDNIK 1. VODA	HV	10.04.
5	KLASAN IVICA	SATNIK	DOKTOR	HV	10.04.
6	DELIBEGOVIĆ ARIF	SATNIK	NAČELNIK VEZE	AUTOTROLEJ RI.	10.04.
7	KLASAN JOSIP	DESETNIK	ZAPOVEDNIK DESETINE	HV	10.04.
8	AHMETOVIĆ FERID	VOJNIK	VOJNIK - STRIJELAC	HV	10.04.
9	MAČINKOVIĆ MARJAN	VOJNIK	VEZISTA	HV	10.04.
10	KAJTAZOVIĆ IBRO	VOJNIK		HV	10.04.
11	IAJANOVIĆ ENVER	VOJNIK		HV	10.04.

-28-

767. Kabulović Mirsad - 12.06.92 - 31.08.92 -
 768. Katalinić Marino - 18.08.92 - 31.08.92 -
 769. Mujak Zaim - 21.04.92 - 31.08.92 -
 770. Farić Samir - 31.08.92 -
 771. Subašić Mirsad - 28.05 - 31.08.92 -
 772. Blumović Saffudin - 21.04.92 - 14.05.92 -
 773. Kačotović Muhudin - 21.04.92 - 14.05.92 -
 774. Mujčin Vahid - 21.04.92 - 14.05.92 -
 775. Marić Vito - 21.04.92 - 16.06.92 -
 776. Hujčić Sadik - 08.06.92 - 31.08.92 -
 777. Hadžić Enver - 06.07.92 - 14.08.92 -
 778. Isić Dževad - 08.06.92 - 14.08.92 -
 779. Karić Muhudin - 19.04.92 - 14.08.92 -
 780. Komptić Kristina - 21.07.92 - 14.08.92 -
 781. Kovačević Sandra - 21.07.92 - 31.08.92 -
 782. Bukorčan Mato - 21.04.92 - 08.07.92 -
 783. Kajtazović Refik - 01.06.92 - 08.07.92 -
 784. Garija Mehmed - 28.05.92 - 08.07.92 -
 785. Novaković Munib - 28.05.92 - 31.08.92 -
 786. Karahmet Enver - 28.05.92 - 08.07.92 -
 787. Serić Selko - 18.06.92 - 08.07.92 -
 788. Porobić Mustafa - 10.04.92 - 31.08.92 -
 789. Kudić Ibrahim - 10.04.92 - 08.07.92 -
 790. Šahić Sabahudin - 10.04.92 - 08.07.92 -
 791. Huremović Admir - 10.04.92 - 08.07.92 -
 792. Kapić Munir - 21.04.92 - 08.07.92 -
 793. Satara Selko - 12.06.92 - 08.07.92 -
 794. Muminović Sanid - 28.05.92 - 08.07.92 -

774. Hodžić Haržad - 21.04.92 - 08.07.92 -
 775. Lenić Halita - 01.06.92 - 08.07.92 -
 776. Japolek Nahrudin - 12.06.92 - 08.07.92 -
 777. Džulbić Emir - 28.05.92 - 08.07.92 -
 778. Paškvan Dino - 28.05.92 - 08.07.92 -
 779. Marić Šimo - 28.05.92 - 08.07.92 -
 780. Halilović Fikret - 21.04.92 - 08.07.92 -
 781. ~~Štremar Satko - 01.05.92 - 08.07.92 -~~
 782. Šahić Farid - 21.04.92 - 08.07.92 -
 783. Karabegović Eniz - 28.05.92 - 15.06.92 -
 784. Marovićan Luka - 13.05.92 - 08.07.92 -
 785. Lovran Dražen - 28.05.92 - 08.07.92 -
 786. Smojler Zoran - 06.07.92 - 08.07.92 -
 787. Ružić Mićanko - 21.04.92 - 08.07.92 -
 788. Kačo Esad - 21.04.92 - 08.07.92 -
 789. Falahy Džamo - 19.05.92 - 08.07.92 -
 790. Hodžić Esad - 21.04.92 - 08.07.92 -
 791. Jupić Sadik - 10.04.92 - 08.07.92 -
 792. Jasarević Hasan - 28.05.92 - 08.07.92 -
 793. Jasarević Azam - 28.05.92 - 08.07.92 -
 794. Kačo Jusuf - 28.05.92 - 08.07.92 -
 795. Kipo Mudir - 28.05.92 - 08.07.92 -
 796. Korac Elvir - 10.04.92 - 08.07.92 -
 797. Brkić Pero - 21.04.92 - 08.07.92 -
 798. ~~Hodžić Ibrahim -~~
 799. Kudić Zaim - 29.05.92 - 15.06.92 -
 800. Karahasanović Fadir - 28.04.92 - 19.06.92 -

STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE
SARAJEVO
Ul. Maršala Tita br.7-a/JV

SDA
STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE
SARAJEVO
B. 1252/91
D. 8.7.1991

S P I S A K
KANDIDATA ZA OBUKU SPECIJALACA U MUP-u
REPUBLIKE HRVATSKE

Dr. Brajko-Brnčić

SEKRETAR SDA

Sarajevo, 08.07.1991.

S P I S A K

KANDIDATA ZA OBUKU SPECIJALACA
U MUP-u REPUBLIKE HRVATSKE

1. Sofić (Safeta) Naim	rođen 19.12.1962.god.	Ul. Partizanska 139 Fojnica
2. Mukoča (Ibrahima) Samir	"	21.05.1969. Pločari Polje Fojnica
3. Mukoča (Alije) Halid	"	21.05.1962. " " "
4. Omerčević (Refika) Amir	"	18.09.1964. Ragole 25 Fojnica
5. Bukvić (Adema) Samir	"	7.02.1969. Pločari Polje b.b. Fojnica
6. Tulumović (Ibre) Maid	"	8.01.1969. Ščitovo Polje b.b. Fojnica
7. Mešić (Fadila) Mustafa	"	20.03.1963. Rike Vrička 35 Fojnica
8. Huzbašić (Mustafe) Ibrahim	"	23.05.1969. Pridola b.b. Fojnica
9. Fejzić (Avde) Munib	"	16.09.1968. Dusića b.b. Fojnica
10. Kurta (Alije) Muradif	"	1.01.1969. Ostružnica 34 Fojnica
11. Nuhanović (Alije) Haris	"	20.12.1969. Ščitovo Polje b.b. Fojnica
12. Bigdanić (Ibre) Kzmir	"	9.09.1963. Alanporka 38 Fojnica
13. Pašić (Behazije) Refik	"	16.06.1969. Pridola b.b. Fojnica
14. Ramić (Ibrahima) Zihnija	"	28.04.1969. Čemernica Fojnica
15. Durić (Avde) Latif	"	20.11.1971. Rijeka 24 Fojnica
16. Mujin Nijaz	"	3.08.1970. Kozica b.b. Fojnica
17. Čehajić (Esade) Suad		1970. Orodjac Visoko
18. Genjac (Sulejmana) Zihnija		1963. Selo Podrinje Visoko
19. Spahić (Ibrahima) Fuad		1964. Podvinci Visoko
20. Imanović (Čamila) Ibrahim		1967. H. Muzaf-erija 6 Visoko
21. Javorovac (Milme) Sele		1966. Selo Čitluk Visoko
22. Šehić (Avde) Selver		1963. Selo Kološići Visoko
23. Bešić (Nusreta) Dženan		1970. Selo Šahinje Visoko
24. Džarić (Muhameda) Sead		1968. Selo Ginje Visoko
25. Mahmutpahić (Huseina) Hasan		1967. Selo D. Seoža Visoko
26. Bučuk (Izeta) Izet		1965. Selo M. Trnovci Visoko
27. Huseljić (Halida) Adem		1971. Selo Tušnjići Visoko
28. Šaljić (Derviša) Dževad	"	1.01.1971. Ul. Sulje Jahića 59 Sar
29. Bašović (Islama) Behudin	"	29.09.1963. Ul. Izeta Čanore 100 Iliđa
30. Bašović (Islama) Fahrudin	"	28.10.1974. Izeta Čanore 100 Iliđa
31. Bašović (Islama) Džemko	"	14.01.1967. Izeta Čanore 100 Iliđa

~~456.~~ Hukić Safet	1971. Bjelešnička 124 Iliđa
~~457.~~ Hukić Sulejman	1968. Bjelešnička 124 Iliđa
~~458.~~ Kasapović Navedin	1969. Baraka 30 I. Iliđa
~~459.~~ Mrakovtović Šahin	1959. Sl. Suha, Živinice
~~460.~~ Musejnović Ibrahim	1965. Sl. Zelenika Živinice
~~461.~~ Zukić Fuad	1963. Sl. Bašigovci Živinice
~~462.~~ Dedić Fahrudin	1968. G. Dubrane Živinice
463. Bešić Seval	1969. Gračanica - Živinice

Zaključeno sa rednim brojem
463. nastavak na ovaj spisak
dobit će se na 7 dana

Ibrahim Muharemović

SD 4 - Sarajevo

Obučni centri u RH

gdje su obučavani pripadnici A BiH

- **Zagreb**
- **Zagreb – Borongaj**
- **Zagreb – Sljeme**
- **Zagreb – “Svetošimunska” - MUP**
- **Jastrebarsko**
- **Zdenčina**
- **Đakovo – Zelengaj**
- **Pula - Fizela**
- **Plješivica**
- **Kutina – Žutica**
- **Sisak – Žažina**
- **Rijeka**
- **Rijeka – Klana**
- **Delnice**
- **Đakovo**

Obučni centri u RH u kojima su obučavani piloti A BiH 1991 - 1992

Naziv mjesta:

- Zagreb
- Velika Gorica
- Pula

PREDSJEDNIŠTVO
REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

PREDSJENIK

Sarajevo, 9.08. 1992.

MINISTARSTVU NARODNE ODBRANE RH

Z A G R E B

Molimo da se odobri boravak i obuka u Republici Hrvatskoj za
sljedeća lica, a za potrebe zračnih snaga Bosne i Hercegovine:

1. major SULJIĆ NEDŽAD, MiG-21, bio k-dir eskadrile
2. major BULUT GORAN, "ORAO", bio k-dir eskadrile
3. major SOHBORAC ANTUN, MiG-21, bio k-dir eskadrile
4. KIKI, BARUNOVIĆ JOSIP, MiG-21, bio k-dir odjeljenja
5. KIKI, SEČIĆ MIRZAN, MiG-21, bio pom. k-dira eskadrile
6. kap. FAZLIĆ MIRSAD, MiG-21, bio pom.k-te puka
7. kap. GAZIBEGOVIĆ HIDAJIM, MiG-21, bio k-dir odjeljenja
8. por. STANOJEVIĆ GORAN, MiG-21, bio pom.k-dira eskadrile
9. por. NIJEMČEVIĆ SUAD, MiG-21, pilot u eskadrili
10. por. BEŠIĆ JASHINKO, MiG-21, pilot
11. por. GRGIĆ ANTO, MiG-21, pilot
12. kap. MERDANIĆ MEHO, hel. Mi-8, pilot
13. kap. AGIĆ HAJRUDIN, hel. "GAZELA", pilot
14. por. KORIĆ BESIM, hel. Mi-8, pilot
15. por. SULJEVIĆ SAMIR, hel. "GAZELA", pilot
16. por. BEŠLAGIĆ SEMSUDIN, hel. "GAZELA", pilot
17. por. BEGANOVIĆ SAMIR, G-4 (super galeb), pilot
18. por. IFTIĆ EDVIN, "GALEB", pilot
19. por. RASTODER ZEJTO, hel "GAZELA", pilot
20. rez. por. PEČENKOVIĆ SUAD, klipna avijacija i "GALEB", pilot
21. rez. por. BALER TEDI, klipna avijacija i "GALEB", pilot
22. GL. BIRJUKOV ZVONKO, klipna avijacija, pilot.

Kao što se vidi iz podataka većina navedenih bili su pripadnici bivše
JNA. Mi smo izvršili prethodna provjeravanja i selekciju.

Molimo Vas da nas o vašoj odluci što prije obavijestite.

MINISTAR NO BIH

Jerko Voko

PREDSJEDNIK
PREDSJEDNIŠTVA BIH

Mirza Izetbegović

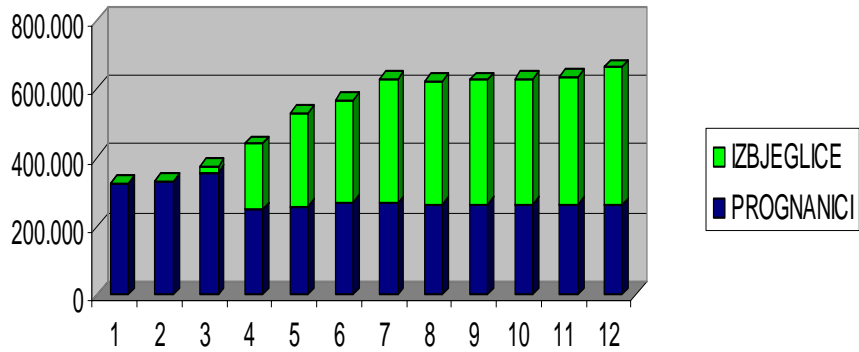
HRVATSKA

-U PROSINCU 1992. GODINE U HRVATSKOJ SE NALAZI **402.768** IZBJEGLICA IZ BIH
I **260.705** PROGNAZIKA IZ RH

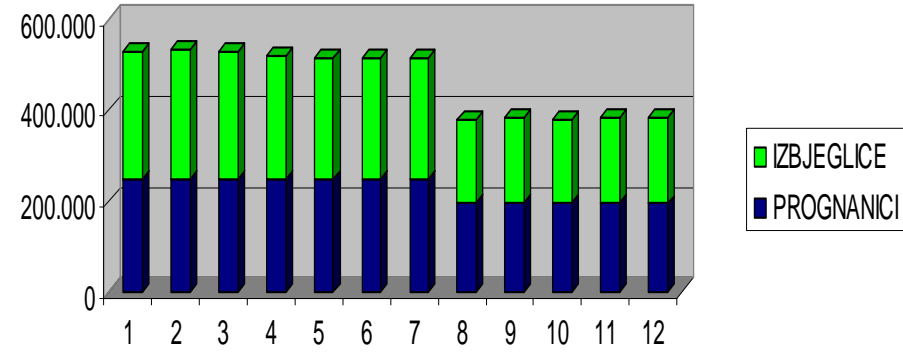
-TAJ SE BROJ TIJEKOM RATA NIKAD NIJE SPUSTIO ISPOD **195.255** IZBJEGLICA
I **183.038** PROGNAZIKA

HRVATSKA

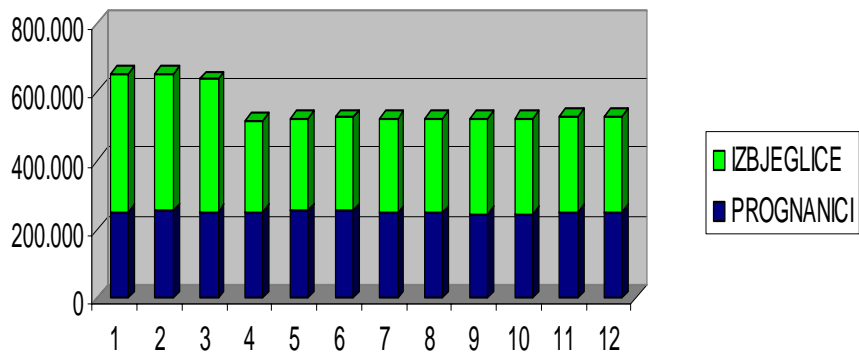
IZBJEGLICE I PROGNANICI U RH 1992. g.

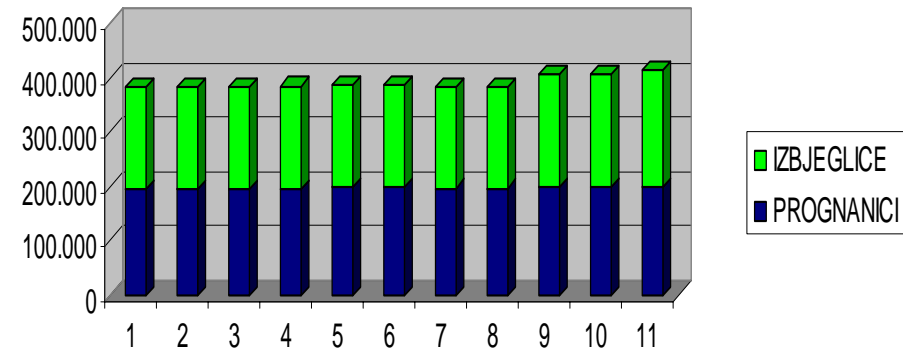
IZBJEGLICE I PROGNANICI U RH 1994. g.

IZBJEGLICE I PROGNANICI U RH 1993. g.

IZBJEGLICE I PROGNANICI U RH 1995. g.

BOSNA I HERCEGOVINA

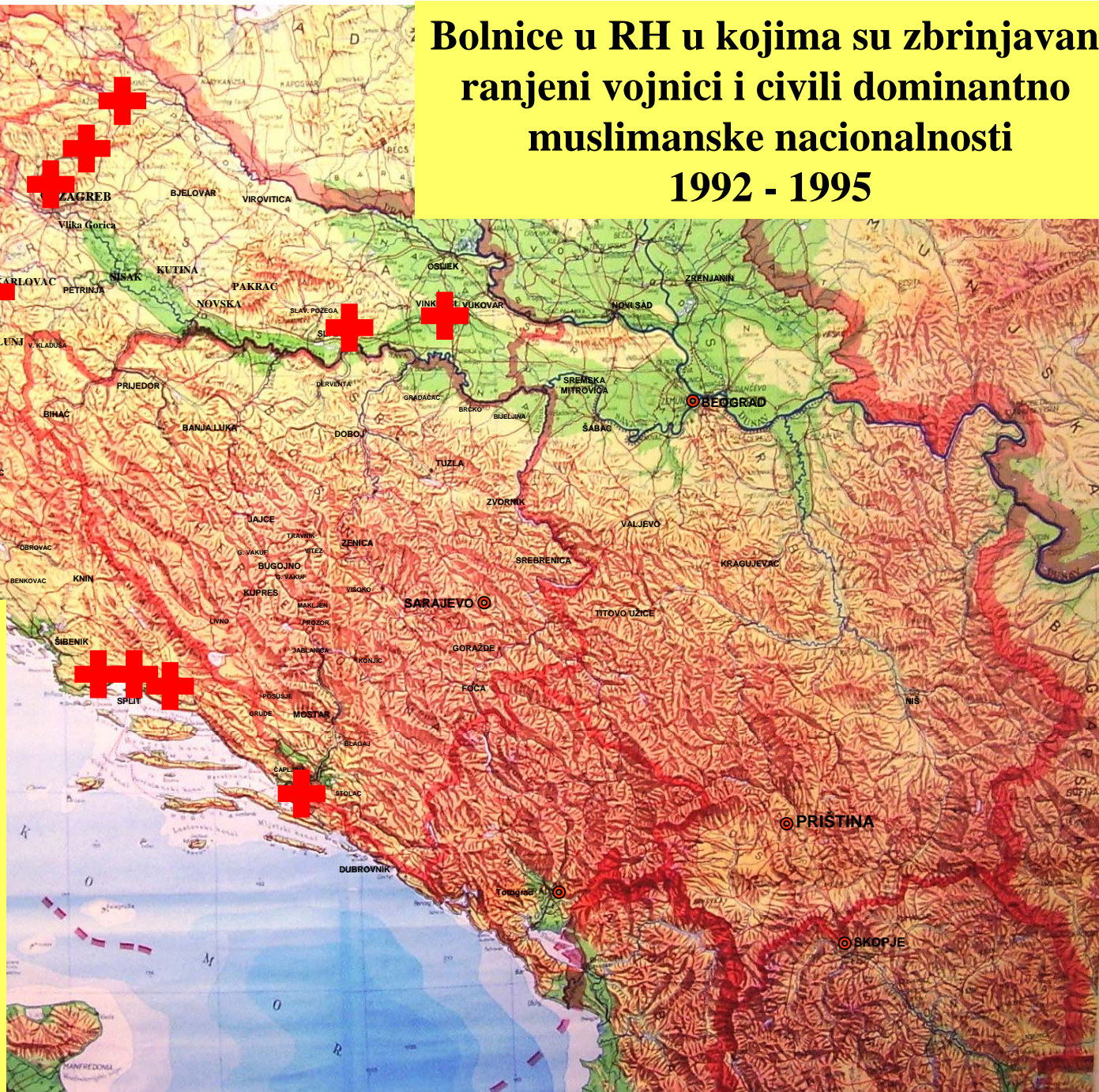
A topographic map of the Balkan region, showing the terrain of Bosnia and Herzegovina highlighted in yellow and outlined in red. The map includes parts of Europe, the Mediterranean Sea, and the Black Sea.

**-BOSNA I HERCEGOVINA
POČETKOM 1996. IMA 2.290.700
STANOVNIKA ILI POLOVICU
PREDRATNOG STANOVNIŠTVA
-1.537.000 U FBiH 753.000 U RS
-OD 391.000 HRVATA (52%
PREDRATNOG BROJA), U RS SE
NALAZI 11.900 ILI SVAKI DVANESTI
KOJI JE TAMO ŽIVIO PRIJE RATA**

**- U RAZDOBLJU HRVATSKO –
MUSLIMANSKOG RATA IZBJEGLO JE
152.950 (52,5%) HRVATA I 50.000
(7,5%) MUSLIMANA KOJI SU TU
ŽIVJELI**

Bolnice u RH u kojima su zbrinjavani ranjeni vojnici i civili dominantno muslimanske nacionalnosti 1992 - 1995

- Naziv mjesta:**
- Split – Firule
  - Split - Križine
  - Split - Toplice
  - Zagreb
  - Karlovac
  - Slavonski Brod
  - Vinkovci
  - Metković
  - Krapina
  - Varaždinske Toplice

**Broj ranjenih vojnika i civila dominantno
muslimanske nacionalnosti u nekim bolnicama u RH
1992 - 1995**

• Split – Firule	3.329
• Split - Križine	619
• Split – Toplice	43
• Zagreb	2.982
• Karlovac	849
• Slavonski Brod	2.730
• Vinkovci	81

UKUPNO : **10.623**

**Neke eksteritorijalne osnovne škole
Bošnjaka u Republici Hrvatskoj
1992 – 1994 godine.**

2/2

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA PROGNAIKE I IZBJEGLICE

Zagreb
Ul. Republike Austrije 14

Manji broj učenika koji žele ići u neku srednju školu koja je već popunjena, ostvaruju tu mogućnost, kao i učenici građani Republike Hrvatske, upisom u programe obrazovanja po osobnim potrebama, što se posebno i plaća.

Podatke o studentima iz Republike Bosne i Hercegovine ima Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske, pa se tamo mogu i dobiti.

Sa štovanjem

Predmet: Broj učenika iz Republike Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj

Temeljem vašeg dopisa (Klasa 019-04/93-06/6) kojim tražite za potrebe Ambasade Republike Bosne i Hercegovine podatke o školovanju učenika izbjeglica iz Republike Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj, dajemo slijedeće izvješće:

Učenici izbjeglice iz Republike Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj nastavljaju obrazovanje na dva načina, i to:

1. Najviše učenika se uključuje (dobrovoljno i na osobni zahtjev) u školski sustav Republike Hrvatske, u okvirima postojećih prostornih i kadrovskih kapaciteta škola, gdje se obrazuju po nastavnim programima Republike Hrvatske koja za njih plaća sve troškove obrazovanja (plaće nastavnika i ostale materijalne troškove kao i za učenike iz Hrvatske). Na ovakav način u 1993/94. školskoj godini obrazuju se u školama Republike Hrvatske 32.006 učenika izbjeglica iz Republike Bosne i Hercegovine, od čega 25.012 u osnovnim školama i 6.994 u srednjim školama. U predškolske ustanove uključeno je 2.800 djece iz Republike Bosne i Hercegovine (Podaci su dinamični i neprekidno se mijenjaju).

2. Dio učenika se uključuje u posebno organizirane škole Republike Bosne i Hercegovine na području Republike Hrvatske, o čemu ovo Ministarstvo nema sustavnih podataka zbog spontaniteta u organiziranju tih škola. Podatke o tim školama i učenicima ima Ambasada Republike Bosne i Hercegovine i, vjerojatno, angažirane humanitarne organizacije.

MINISTAR

Mr. Vesna Girardi-Jurkić

2/2

**Troškovi prognanih i izbjeglih učenika
osnovnih škola u razdoblju
I. - VI. 1992.**

U razdoblju I. - VI. 1992. godine u stručnoj službi Ministarstva prosvjete, kulture i športa - Fondu osnovnog školstva na ime troškova prognanih i izbjeglih učenika osnovnih škola zaprimljeni su zahtjevi (računi) u slijedećim iznosima.

Računi koji se odnose na prognane učenike strukturirani su na slijedeći način:

- za povećane troškove prehrane učenika u iznosu od 38.382.134.- HRD,
- za povećane troškove prijevoza učenika u iznosu od 15.643.076.- HRD,
- za povećane materijalne troškove osnovnih škola u kojima je došlo do povećanog broja odjeljenja u iznosu od 12.362.387.- HRD,
- za obvezne udžbenike prognanih učenika u iznosu od 31.357.538.- HRD,

što ukupno iznosi 97.745.135.- HRD.

Svi navedeni iznosi dokumentirani su na osnovi računa koje su dostavili općinski sekretarijati društvenih djelatnosti i IP "Školska knjiga", Zagreb.

Zahtjevi koji se odnose na povećane materijalne troškove osnovnih škola (općina) koji su primili znatniji broj izbjeglih učenika iz Republike Bosne i Hercegovine iznose prema dokumentiranim zahtjevima 43.359.238.- HRD.

Sa navedenim činjenicama upoznat je Ured za prognanike i izbjeglice Vlade Republike Hrvatske dopisom (KLASA: 431-03/92-01-230, URBROJ: 532-05-3/9-92-01) od 15. lipnja 1992. godine. Međutim, usmenim kontaktom sa službenicima Ureda upoznati smo da Ured neće osiguravati sredstva za navedene troškove. Budući da u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 1992. godinu Ministarstvu prosvjete, kulture i športa nisu za ove namjene osigurana posebna sredstva molimo vas da navedenu činjenicu uzmete u obzir te osigurate podmirenje ovih računa.

Napominjemo da smo iz sredstava za zajedničke programe na razini Republike bili prisiljeni platiti iznos od 29.727.707.- HRD za udžbenike prognanih učenika.

U prilogu vam dostavljamo Pregled zahtjeva za podmiranje troškova za prognane učenike zaprimljene od 1. siječnja do 28. svibnja 1992.

REDUCIRANI NASTAVNI PROGRAM

PREDMET: Bosanski jezik

(5 casova sedmicno)

Uvodni cas
 Predvježbe za pisanje.
 Prva slova
 Učenje slova
 Vježbanje prvih slova

Pocetno citanje
 Stampana slova
 Vježbe pisanja
 Citanje

Citanje
 Pisanje stampanih slova
 Brzo citanje

Imenice
 Prepisivanje
 Diktat
 Recenice

Pisana slova
 Veliko slovo
 Citanje
 Govorne igre

Recenice
 Znaci na kraju recenice
 Pricanje
 Riječnik

Imenovanje svojstava
 Prepricavanje

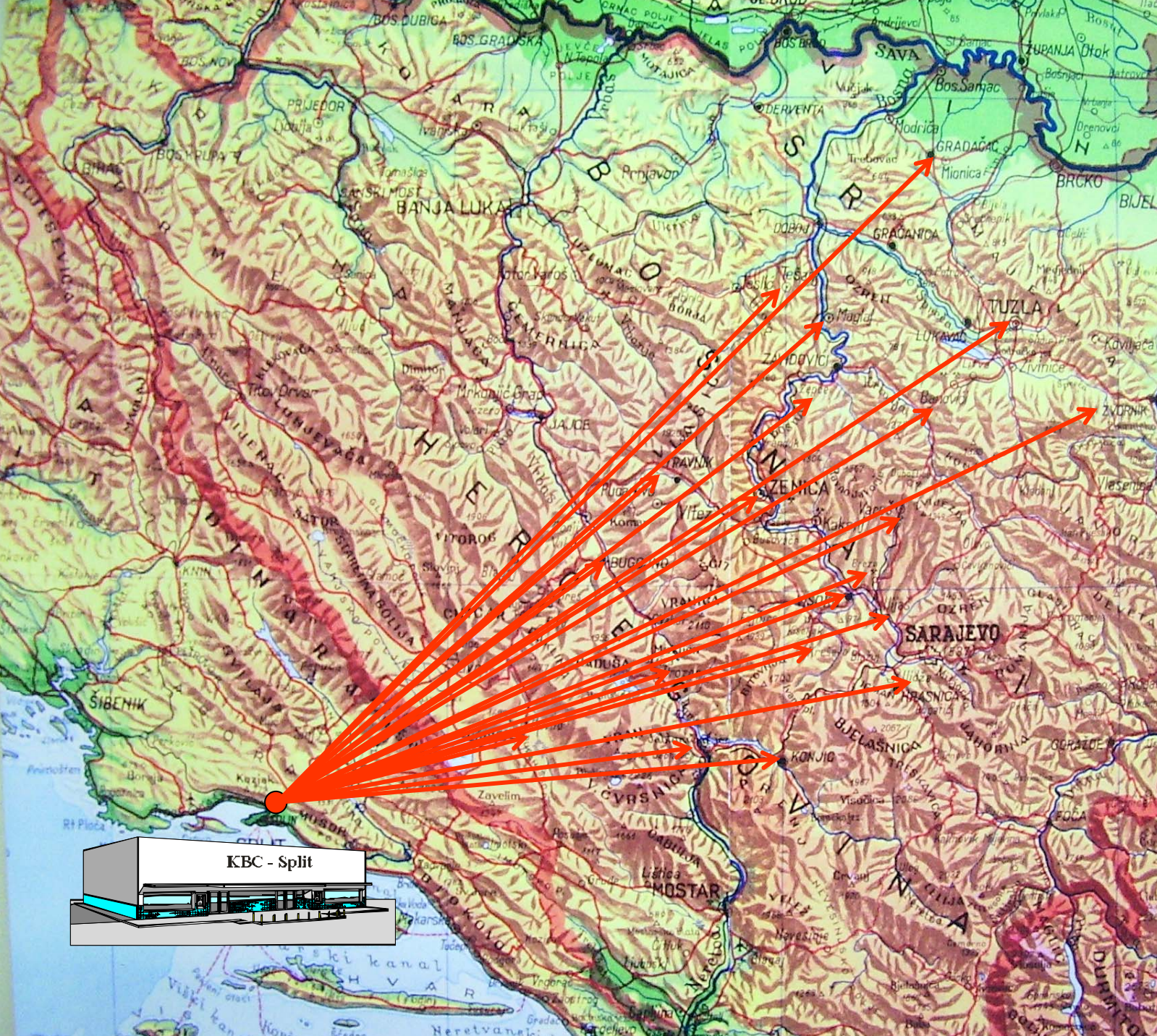
REDUCIRANI NASTAVNI PROGRAM

PREDMET: Bosanski jezik

RAZRED: VIII

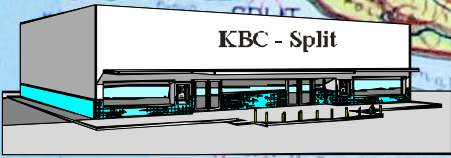
(3 casa sedmicno)

O bosanskom jeziku. Ponavljanje gradiva. Pismena vježba - provjera nivoa pismenosti. T.Ujevic: Ove su rijeci crne od dubine. Ponavljanje o sloznoj rečenici. Rijec, recenica, tekst. Visestruko slozena recenica. Korijen rijeci. Mak Dizdar: Krinovi. A.B. Simic: Opomena. Tvorba rijeci pomocu sufiksa i prefiksa - izvedenice. Tvrtka rijeci slaganjem i povezivanjem - slozenice i poluslozenice. D.Cesaric: Vocka poslije kise. A.G.Matos: Nokturno. Zamjena glasa "jat" u ijekavsko^{km}. Ponavljanje i provjera gradiva. Akcenat - podjela po duzini i melodiji. Jure Kastelan: Konjanik. Izet Sarajlic: Pjesme. Ivan Slávniceg: Barbara. Jezik kao sredstvo komunikacije. Glasovni sistem bosanskog jezika. Opisivanje - humoristicki opis. Opisivanje - tehnicki opis. Balog: Zirafa se ozirafila. L. Paljetak: Macka kod psihijatra. Stil: Razlicite vrste stilova. Hasanaginica, nar.balada. Ponavljanje gradiva. Homer: Hektor i Andromika. Safet - beg Basagic: Pjesme. Prva skolska pismena zadaca. Zajednicki ispravak prve skolske pismene zadace. Individualni ispravak prve skolske pismene zadaci. Narodna epska pjesma. Kontrolni rad. Sistematizacija gradiva iz gramatike. Sistematizacija gradiva iz knjizevnosti. Utvrđivanje ocjena za I polugodiste. Ponavljanje gradiva. Izbor iz Bosanskohercegovacke poezije. I.G.Kovacic: Jama. B.Copic: Junacki svijet Maligana Delije. M.Selimovic: Zlatna ptica. H.Kikic: Provincija u pozadini. Tudjice, fraziologizmi. Stjepan Tomos: Ljubav, najljepši trenutak u zivotu. Dervis Susic: Pobune. Lik u knjizevnom, scenskom i filmskom djelu. Z.Dizdarevic: Pripovijetke. Pripovijedanje. I.Andric: Knjiga. N. Vasiljevic Gogolj: Taras Buljuba. Raspravlanje. Isak Samokovlija: Nosac Samuel. Slavko Kolar: Breza. Pisanje velikog i malog slova. Sluzba padeza u recenici. Nareodne pripovijetke. Zapisnik. Znacenje glagolskih oblika. Jaroslav Hasek: Dobri vojnici Svejk. Molba, zahtjev, prijava. Pisanje skracenica. Izbor iz Bosanskohercegovacke proze. Ponavljanje gradiva. A.Senoa: Prosjak Luka. Ana Frank: Dnevnik. Artur Klark: Odiseja u svemiru. M.Krleza: Trolakova djeca. M.Ogrizovic: Smrt Hasanaginice-- drama. Interpunkcija. Druga skolska pismena zadaca. Zajednicki ispravak II skolske pismene zadace. Individualni ispravak II skolske pismene zadace. V.Sekspir: Romeo i Julija. Igrani film. Ponavljanje glasovnih promjena. Kontrolni rad. Sistematizacija znanja iz knjizevnosti. Utvrđivanje ocjena za II polugodiste.

Humanitarna pomoć u lijekovima Muslimanima:

- Bugojno
- Breza
- Banovići
- Gradina
- Gradačac
- Ilidža
- Jablanica
- Konjic
- Kreševo
- Kladanj
- Livno
- Maglaj
- Novi Travnik
- Prozor
- Pazarić
- Rama
- Tešanj
- Tuzla
- Vareš
- Visoko
- Gornji Vakuf
- Zenica
- Zvornik
- Žepče

11K520/3

KLINIČKA BOLNICA SPLIT
21000 SPLIT • Spinićeva 1
HRVATSKA
Telefon: (021) 556-111
Telefax: (021) 365-738

CLINICAL HOSPITAL SPLIT
21000 SPLIT • Spinićeva 1
CROATIA
Telephone: (021) 556-111
Fax: (021) 365-738

11K520/3

KLINIČKA BOLNICA SPLIT
21000 SPLIT • Spinićeva 1
HRVATSKA
Telefon: (021) 556-111
Telefax: (021) 365-738

CLINICAL HOSPITAL SPLIT
21000 SPLIT • Spinićeva 1
CROATIA
Telephone: (021) 556-111
Fax: (021) 365-738

URED RAVNATELJA
Klasa: 052-01/98-01/08
Ur.br.: 2181-147-90-01-01-1

Split, 17. lipnja 1998.god.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA SURADNJU SA
MEDUNARODNIM KAZNENIM SUDOM
n/r Snježana Bagić, predstojnica

Štovana,

u svezi Vašeg dopisa br. 15-06/98. od 15.06.1998. godine, udovoljavamo Vašem traženju, te Vam dostavljamo podatke o bolesnicima i ranjenicima iz 1992. i 1993. godine, za koje pretpostavljamo da su muslimanske nacionalnosti.

Naime, u našoj medicinskoj dokumentaciji ne postoji rubrika nacionalnost, pa smo se opredjelili za one bolesnike i ranjenike koji su došli iz područje BiH ili su bili izbjeglice u Hrvatskoj iz BiH s karakterističnim (muslimanskim) imenima.

Tijekom 1992. i 1993. god. djelatnici zdravstvene ustanove KB "Firule" u Splitu u sastavu koje se nalaze organizacijske jedinice: "Firule", "Križine" i Toplice pružali su liječničke usluge, odnosno provodili hospitalizaciju civilnih i vojnih osoba muslimanske narodnosti.

Za svakog pojedinog pacijenta vođen je protokol o liječenju, odnosno isti su evidentirani u knjigama protokola prijema sa svim relevantnim pokazateljima. Obzirom da je navedene protokole odnosno cjelokupnu dokumentaciju bilo potrebno informatički obraditi, u informatičkom centru KB "Firule" u Splitu izraden je program, te su svi relevantni pokazatelji (identifikacijski podaci, vrijeme prijema i otpusta, dijagnoza, stanje pacijenta pri otpustu itd.) uneseni u isti.

Iz obradenog materijala vidljivo je da je tijekom 1992. i 1993. godine u KB "Firule" u Splitu primljeno, hospitalizirano, te nakon provedenog liječenja otpušteno na kućnu njegu ukupno 3.991 osoba muslimanske narodnosti i to prema lokalitetima kako slijedi:

* lokalitet "Firule"	3.329
* lokalitet "Križine"	619
* lokalitet Toplice	43

UKUPNO: 3.991

Svi navedeni podaci mogu biti korišteni pred Međunarodnim sudom u Haagu, po uobičajenoj sudskoj proceduri.

Sa štovanjem,

RAVNA TELJ KB SPLIT

Dr.sc. Mihovil Biočić

URED RAVNATELJA
Klasa: 052-01/98-01/08
Ur.br.: 2181-147-90-01-01-1

Split, 17. lipnja 1998.god.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA SURADNJU SA
MEDUNARODNIM KAZNENIM SUDOM
n/r Snježana Bagić, predstojnica

Štovana,

u svezi Vašeg dopisa br. 15-06/98. od 15.06.1998. godine, udovoljavamo Vašem traženju, te Vam dostavljamo podatke o bolesnicima i ranjenicima iz 1992. i 1993. godine, za koje pretpostavljamo da su muslimanske nacionalnosti.

Naime, u našoj medicinskoj dokumentaciji ne postoji rubrika nacionalnost, pa smo se opredjelili za one bolesnike i ranjenike koji su došli iz područje BiH ili su bili izbjeglice u Hrvatskoj iz BiH s karakterističnim (muslimanskim) imenima.

Tijekom 1992. i 1993. god. djelatnici zdravstvene ustanove KB "Firule" u Splitu u sastavu koje se nalaze organizacijske jedinice: "Firule", "Križine" i Toplice pružali su liječničke usluge, odnosno provodili hospitalizaciju civilnih i vojnih osoba muslimanske narodnosti.

Za svakog pojedinog pacijenta vođen je protokol o liječenju, odnosno isti su evidentirani u knjigama protokola prijema sa svim relevantnim pokazateljima. Obzirom da je navedene protokole odnosno cjelokupnu dokumentaciju bilo potrebno informatički obraditi, u informatičkom centru KB "Firule" u Splitu izraden je program, te su svi relevantni pokazatelji (identifikacijski podaci, vrijeme prijema i otpusta, dijagnoza, stanje pacijenta pri otpustu itd.) uneseni u isti.

Iz obradenog materijala vidljivo je da je tijekom 1992. i 1993. godine u KB "Firule" u Splitu primljeno, hospitalizirano, te nakon provedenog liječenja otpušteno na kućnu njegu ukupno 3.991 osoba muslimanske narodnosti i to prema lokalitetima kako slijedi:

* lokalitet "Firule"	3.329
* lokalitet "Križine"	619
* lokalitet Toplice	43

UKUPNO: 3.991

Svi navedeni podaci mogu biti korišteni pred Međunarodnim sudom u Haagu, po uobičajenoj sudskoj proceduri.

Sa štovanjem,

RAVNA TELJ KB SPLIT

Dr.sc. Mihovil Biočić

JZU MEDICINSKI CENTAR

GRADACAČ

Broj:34/94

Dana,31.03.1994.godine

KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR

SPLIT

ZAHVALNICA

JZU Medicinski centar Gradačac, kao i svi radnici Medicinskog centra najtoplije i najsrdačnije se zahvaljuju na svesrdnoj i nesebičnoj pomoći koju nam je uputio KBC Split.

U ovim teškim vremenima za cijelu BiH i za ovaj napaćeni narod svaka pomoć nam je dobro došla, a posebno saznanje da nismo zaboravljeni i da nismo sami u ovim teškim vremenima.

Naše osoblje, naši pacijenti upoznati su sa svim onim što činite i što ste učinili za nas, za to vam veliko i toplo ljudsko hvala za sve što činite i što ste činili u proteklim vremenima za cijeli ovaj kraj.

Hvala i gospodinu Buni Zaniniu za nesebično požrtvovanje i težak rad koji je obavljao u ovom teškom vremenima.

IZU Medical Centre Gradačac

Number: 34/94

On 31.03.1994

Letter of Gratitude

IZU Medical Centre Gradačac as well as the complete staff with the Medical Centre send their warmest thanks for the whole-hearted help rendered by the KBC Split. In these hard times, whole of Bosnia and this suffering nation need all the help they can get and we are grateful for this, specially being thus aware that we are not fully alone in these difficult moments. Our staff and our patients are informed on all what you have done and do for which we state our warmest thank you.

The Director

Mehčić Sead m.d."

993
931

G: Vakuf dne 2. 7. 1992.

Vaš broj:

Naš broj:

HELENIČKI BOLNIČKI
CENTAR S P L I T

ZAHVALNICA

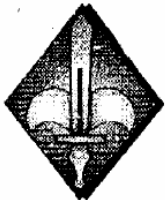
U ime osoblja Doma Zdravlja Gornji Vakuf zahvaljujemo se na humanitarnoj pomoći u vidu lijekova i sanitetske materijale, koju ste nam poslali preko našeg ovlašćenog gosp. Sivro Šešira. Ujedno Vas izvještavamo da smo svu preuzetu pošilku zapremili u cijelosti, te je stavili na raspolaganje stanovnicima - pacijentima Doma Zdravlja Gornji Vakuf.

U nadi uspostavljanja liječnjak medicinskih odnosa između naše i vaše Ustanove srdačno Vas pozdravljamo.

DR. FRANJO ANTONIĆ
Dr. Franjo Antonić
LIJEČNIK

"House of Health Gornji Vakuf ... 2.2.1992
Clinical Hospital Centre Split
Letter of Gratitude
In the name of the staff with the House of Health Gornji Vakuf, I express my thanks for the humanitarian help with medicals and sanitary material you sent us through our representative Sivro Šešir."

UNIJA VETERANA POKRETA OTPORA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

ŽIVOGOŠĆE-BLATO KOD MAKARSKE TEL/FAX 058/ 627-198

Živogošće 12.5.93

ZAHVALNICA

Ovim putem u ime UNIJE VETERANA POKRETA OTPORA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE , u ime svih ranjenika koje ste primili i nesebično pomogli i pomagali u ovim teškim vremenima želimo da Vam zahvalimo prvenstveno ravnatelju KLINIČKO BOLNIČKOG CENTRA gosp GORANU DODIGU i cjelokupnom osoblju.

Ujedno zahvaljujemo na tplom prijemu naših predstavnika od 11.5.93 od strane ravnatelja koji je i tom prilikom pokazao veličinu humaniste čovjeka koji zna što je ljudska bol, i koji nastoji da to ublaži. Da je to tako pokazuju podaci o broju primljenih bolesnika u KBC-u od 15000 tisuća, i iskazi samih ranjenika čije riječi jasno govore o zahvalnosti koja im je pružena.

Prihvatamo Vašu ponudenu suradnju i najljepše zahvaljujemo.

Mislimo da će ranjenici koji su ovdje dobili šansu za životom to znati sjeniti i da to cijene.

Prof.Dr. Hasan Kapetanović

Predsjednik
Švrakić Emin

"Union of the Resistance Movement
Veterans of the Republic of Bosnia and
Herzegovina ... Živogošće, 12.5.93 ...
Letter of Gratitude ... in the name of all
wounded persons you have accepted and
helped, selflessly, in these hard times, we
would like to express our thanks ...
The data on the admitted 15000 patients
with the Clinical Hospital Centre as well as
the statements of the wounded persons
themselves, expressing their thanks, prove
that this fact is true.

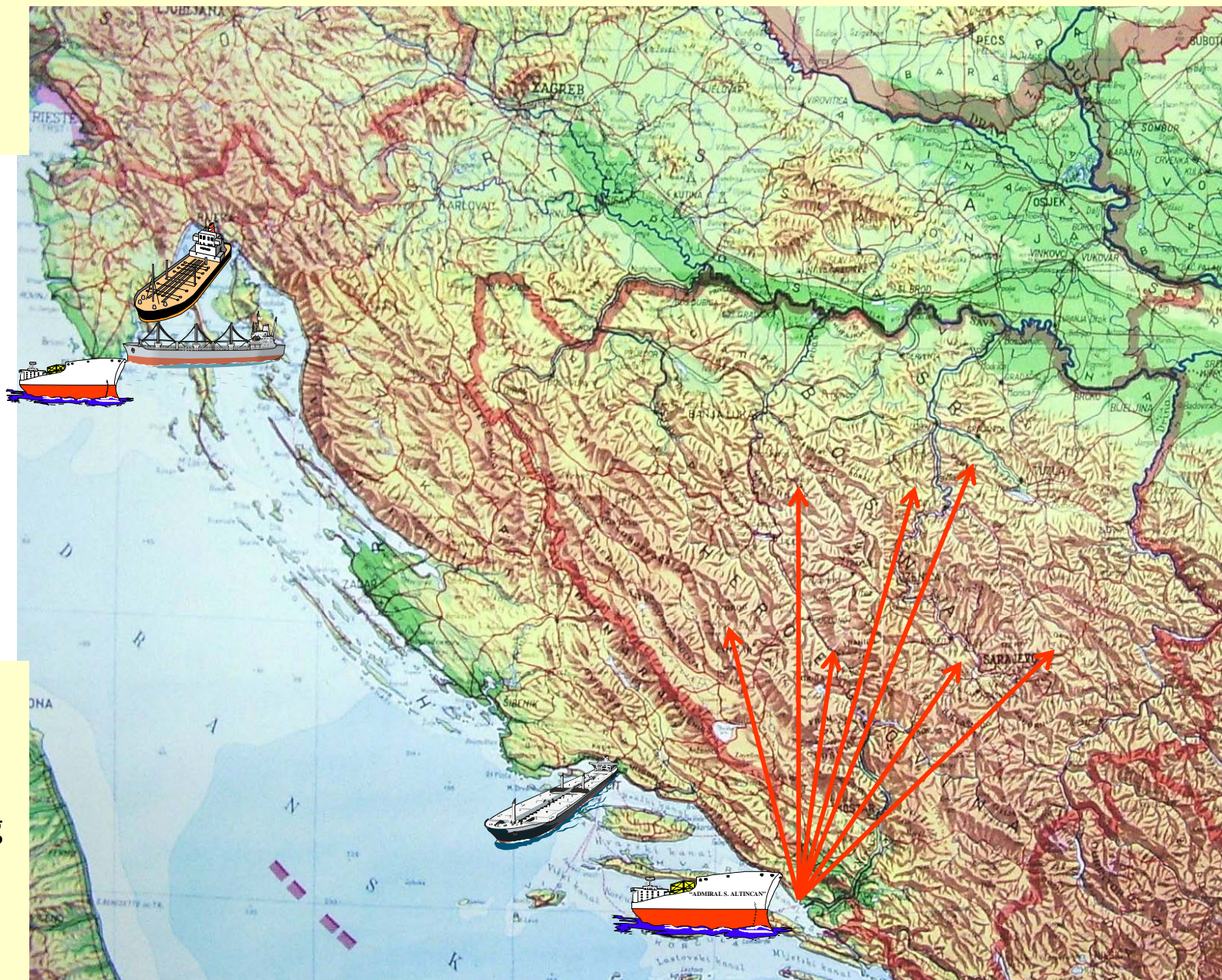
Prof. dr. Hasan Kapetanović ....
Švrakić Emin"
Clinical Hospital Centre Split

LUKE :

Humanitarna pomoć za BiH preko Hrvatskih luka 1992 - 1995

- Raša
- Pula
- Rijeka
- Split
- Ploče

**Promet Luke
Ploče tijekom
rata iznosi
601.133.307 kg
tereta u vidu
humanitarne
pomoći.**

stude ni

1991. god.

Red. br.	Datum dolaska	Datum odlaska	Pripadnost broda	IME BRODA	VRSTA TERETA
374	4.11.	4.11.	Halijs	Euro river	glinu
375	4.11.	4.11.	Halijs	Sotto marins	glinu
376	7.11.	11.11.	Grička	Lars	masi kon 80/20 puni kont 80/20 reolit 80/20
377	8.11.	11.11.	Hrvatsko	Kurik	Mediapau flac
378	14.11.	17.11.	Hrvatsk	Podunavje	bet. zepo
379	8.11.	14.11.	St Vincent	Kalos	nasaci
380	13.11.	17.11.	Malta	Lady Nade	bet. zepo
381	3.11.	6.11.	Bahian	Sea Pearl	al. ingoti
382	9.11.	10.11.	Hrvatska	Oslyak	Ustorni kem
383	7.11.	9.11.	Hrvatsk	Podunavje	marut
384	7.11.	9.11.	King	Huemling	al. budnet al. ingot.
385	17.11.	22.11.	King	Huemling	al. budnet al. ingot.
386	24.11.	26.11.	Malta	Zagreb	al. sprema.
387	15.11.	21.11.	Hrvatsk	Gradina	greda bet. zepo
388	17.11.	21.11.	Hrvatsk	Neretva	Sol
389	27.11.	28.11.	Grička	Panagia S	jelova greda lorovit flac
390	23.11.	30.11.	Indijs	Nishra Bandhau	Siv

Generalni teret	Rasuti tereti	Tekuci tereti	Agent špediter	Pravac kretanja
4	564.000		Transpuz Ryzl Transpuz Ryzl	JZoz
	796.000		Transpuz Ryzl Ind	JZoz
165.000 24.372 18.023 892.962			Jugoagent Tetepa	Moz JZoz
1.123.833			Jugoagent Interpud	JZoz
		3537.988	Jadvoagent Interpud	Rozoz
3.143.320			Jugoagent Interpud	JZoz
2.468.250			Jadvoagent Interpud	JZoz
3.405.275			Jadvoagent ht	JZoz
		1.086.686	Jadvoagent Eneg	Rozoz
		3595.064	Jadvoagent Interpud	Rozoz
812.970 1.399.715 241.250 1.973.562			Jadvoagent Interpud	JZoz
			Jadvoagent Interpud	JZoz
232.207 84.342 1.282.960			Jadvoagent Interpud	JZoz Tetepa
	5.700.020		Jugoagent Interpud	Moz
268.466 699.581			Jugoagent Interpud	JZoz
4104.034			Transpuz Interpud	JZoz

25.276.079 2.060.000 8.219.738

DATUM	IME BRODA	VRSTA TERETA	TONA	ŠPEDITER	OTPREMLJENO U
01.01.93	EIPIDA	GRAH PALETE	1.000 28	INTERŠPED	UNHCR METKOVIĆ
01.01.93	ATLANTIC MOON	KROMPIR	3.631		
04.01.93	CECILIA	KROMPIR	2.841	INTERŠPED	UVOZ U RH
03.01.93	PRIMOŠTEN	BUKOVA GRAĐA	2.400	INTERŠPED	IZVOZ IZ BIH
13.01.93	ARAGON	HUM.POMOĆ	113		
13.01.93	IRIS	BRAŠNO	1.000	INTERŠPED	BIH
16.01.93	GENCA OTTAVO	BRAŠNO	2.490	INTERŠPED	UNHCR METKOVIĆ
17.01.93	ORJULA	GENERALNI TERET	955		
22.01.93	BILBYS	PODL.PLOČICE	772		
02.01.93	PODUNAVLJE	DIZEL GORIVO	2.170	INTERŠPED	ENERGOPETROL PLOČE ZA BIH
05.01.93	SIBIRSKIY	BRAŠNO	3.019	INTEREUROPA	UNHCR METKOVIĆ
09.01.93	EARLY BIRD	BRAŠNO	5.550	INTEREUROPA	VISOKI SAUDIJSKI KOMESARIJAT PLOČE
20.01.93	SAETTA	DIZEL GORIVO	19.116	INTERŠPED	ENERGOPETROL PLOČE ZA BIH
26.01.93	VALE	GRAH	904	INTERŠPED	UNHCR METKOVIĆ
03.01.93	PRIMOŠTEN	BUKOVA REZ.GRAĐA	2.400	INTERŠPED	IZVOZ IZ BIH
09.01.93	ADMIRAL SADIK ALTINCAN	HUM.POMOĆ	4.538	INTERŠPED	BIH
11.01.93	TRANSPORTER 2	VAGONI	290	TRANSADRIA	IZBJEGLIČKI LOGOR ŽELI KOLOD.ČAPLJ
11.01.93	TAVROS	BRAŠNO	2.446	INTERŠPED	UNHCR METKOVIĆ
14.01.93	HVAR	BRAŠNO	600	TRANSADRIA	CARITAS MEĐUGORJE

Datum, 14. 01. 1993**INFORMACIJA** broj: 5

Predmet:

DJELOVANJE MUSLIMANSKIH LOGISTIČKIH CENTARA I
SKUPINA NA PROSTORU OPĆINE PLOČEOrganizirano ilegalno naoružavanje "Armije BiH"
s prostora RH, i drugo

Sadržaj:

posjedujemo si-
gurnosno interesantna saznanja o organiziranju i ak-
tivnostima muslimanskih centara i skupina a koji, s
prostora općine Ploče, osiguravaju isporuke humanitar-
ne pomoći stanovništvu Srednje i Sjeveroistočne Bosne,
te pružaju logističku potporu postrojbama "Armije BiH"
na tom prostoru.

Središte ovih aktivnosti se odvija u Logističkom centru
"Agencije za humanitarnu pomoć Vlade BiH", lociranom
u Pločama u prostorijama pomorske agencije "Jadro-
agent" (posjeduje i skladišne prostore iznajmljene od
"Luke Ploče"). Navedeni centar formiran je dogovorom

Koordinatori akcija su navedeni Sahinpahić Senad zv.
"Šajo" i DELIMUSTAFIĆ ENVER (brat ministra Delimusta-
fić Alije), koji je za tu svrhu otvorio posebno pred-
stavništvo u Zagrebu (smješteno na Trgu Bana J. Jelačića,
telefon br. 041/422-228). Nabavka oružja vrši se iz
izvora međunarodnih švercera a koje Sahinpahić kontak-
tira u Zagrebu ili inozemstvu.

Kao jedan od glavnih ponuđača javlja se i slovenska
privatna tvrtka "EROL" iz Maribora (telefon br. 062/
776-504 i 796-279).

Ponude krajnjim korisnicima, koji trebaju dostaviti
spisak "trebovanja", šalju se telefaxom "Agrokomerca"
iz Rijeke.

Od posebno zanimljivih osoba iz ovog lanca, izvori
naznačuju BESLAGIĆ SENADA, zaposlenog u predstavništvu
"Agrokomerc"-Split. Isti se intenzivno kreće širim
prostorom Splita, Ploča i "HZ-HB", a predstavlja se i
da "radi za vojnu obavještajnu službu RH", te da obav-
lja i druge "važne poslove za MO RH".

S ciljem bolje koordinacije opisane aktivnosti, tije-
kom kolovoza 1992. godine, iz Rijeke je u Čaplinu pos-
lat BEGIĆ VESELIN a koji je, nakon povezivanja napri-
jed navedenih osoba prilikom pokušaja prodora u rujnu
1992.g. postrojbi "Armije BiH" na prostor Domanovića,
uhićen zajedno sa skupinom osoba iz Čapljine (VEGO
IVICA zv. "ČORO" i dr.) i pritvoren u vojnom zatvoru
HVO-a u Mostaru.

proširili smo neka već ranije dostupna saznanja o
ilegalnom naoružavanju postrojbi "Armije BiH", pješa-
čkim i drugim naoružanjem NATO-podrijetla. Isto se

doprema brodovima u luku Ploče, pretežito direktno iz Turske i drugih inozemnih luka a potom kamionima civilnih BIH-oznaka (ZE, TZ, GŽ) preko prijelaza "Kod Trutine" prebacuje na prostor BiH. Oružje se propušta u pravilu u smjenama kada su, s BiH granične crte, u smjeni djelatnici policije "HZ-HB" muslimanske nacionalnosti.

Dva takva kontingenta naoružanja prebačena su iz RH u BiH i tijekom prosinca 1992. godine. Prvi dana 06.12.1992.g., na već opisani način i navedenim pravcem, koji se sastojao od šest teretnih vozila oružja i intendantske opreme za potrebe "IV korpusa Armije BiH". Oružje je utovareno u Pločama a prolaz kroz Metković osigurao je Čolaković Safet. Prijelaz preko punkta policije "HZ-HB" u Doljanima omogućio je djelatnik PS Čapljina PENAVA AMER (zaposlio ga Bitanga Sadet zv. "Satko"). U pratnji kontingenta nalazilo se i osobno vozilo, vlasništvo Čolaković Salka. Nakon otkrivanja akcije policijski organi HVO-a pritvorili su djelatnike policije "HZ-HB" koji su istu omogućili ali su, nakon nekvalitetne kriminalističke obrade, uhićenici pušteni. U "zataškavanju" slučaja važnu ulogu odigrao je KREŠIĆ ANTE, glavni logističar I brigade HVO-a "Knez Domagoj".

U drugom slučaju, dana 24.12.1992.g., u Čapljini su zastavljena dva teretna vozila, s teretom automatskog streljačkog naoružanja (tursko podrijetlo, natovareno u "Luci Ploče"), a koji teret je bio pokriven vrećama brašna, s dokumentacijom humanitarne pomoći. Vozači kamiona pokušali su osigurati prolazak vozila podmićivanjem policajaca PS Čapljina.

Ploče uplovio turski teretni brod "Admiral S. Altincan", s teretom od 4,5 tisuća tona "hrane, odjeće, higijenskih potrepština, lijekova i medicinske opreme" a koja je ukrcana u turskoj luci Mersin. U svezi s tim, od sigurnog izvora, imamo podatke da su "Agencije" imale prethodne obavijesti o tome (iz Konzulata u Turskoj) u smislu pomoći (količine i specifikacije robe) koja je prikupljena uz pomoć Konzulata, donacije turske vlade, te pomoći iz Južnoafričke republike i Australije. Navedena "pomoć" planirala se raspodijeliti i prebaciti već utvrđenim kanalima na prostor BiH, gdje je prioritet dat područjima Goražda, Foče, Tuzle, Zenice i dr.

Dana 21/22.12.1992.g. u Pločama je boravila veća skupina državljana Turske, na čelu sa konzulom Republike Turske gosp. Orsa Mesutom, čija nazočnost je bila uzrokovana dolaskom broda i inače generalnim upoznavanjem s problemima prikupljanja i dostave humanitarne pomoći. Isti su održali više kontakata s djelatnicima "Agencije za humanitarnu pomoć Vlade BiH", kojima je teret bio i namijenjen. Naznačujemo da je registrirano direktno uplovljenje u luku Ploče i turskog broda "Arzu" dana 12.11.1992. godine koji je također donio humanitarnu pomoć.

Od 18.12.1992. u Pločama su bili nazočni i dvoje državljana Republike Turske (došli iz Ankare), i to REYHAN MUSTAFA i TEKIR ARIF ENGIN, koji su boravak legendirali djelatnošću za humanitarnu organizaciju "Merhamet". Odsjeli su u hotelu "Ploča" a utvrđeni su njihovi redoviti kontakti s djelatnicima "Agencije". Provjereni izvor ukazuje na njihov boravak radi "pripreme terena" turskom ambasadoru.

Očevidnik

*predstavništava stranih pravnih osoba
registriranih u Republici Hrvatskoj
za obavljanje humanitarne djelatnosti*

s podacima o:

*registriranju
podružnicama
odgovornim osobama
broju zaposlenih osoba
potvrdama za oslobađanje od plaćanja carine
području djelovanja
djelatnosti/obliku pomoći
skladišnom prostoru
nadzoru nad radom*

(samo za službenu uporabu)

Zagreb, svibnja 1996. godine

STRUKTURA KORISNIKA POTVRDE ZA OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA CARINE I BROJ IZDANIH POTVRDA PO KATEGORIJAMA KORISNIKA

kategorija korisnika	potvrde za robu*				potvrde za vozila			
	1992.	1993.	1994.	1995.	1992.	1993.	1994.	1995.
Humanitarne organizacije	1	64	213	203	5	33	17	21
Strane pravne osobe	-	7	20	18	-	-	-	1
Vjerske zajednice	1	47	168	68	1	18	-	16
Druge domaće pravne osobe	-	-	2	-	-	-	-	1
Crveni križ	4	34	50	27	2	35	37	19
HVIDR-a	-	8	3	-	-	14	7	3
Caritas	-	7	97	67	5	34	61	45
Službe i ustanove, soc. skrb	4	31	64	35	2	14	17	6
Ostali (općine, škole, vatrogasci)	1	26	5	10	1	18	11	11
Ukupno potvrda	11	224	622	428	16	166	150	123

* humanitarna pomoć u obliku hrane, higijenskih potrepština, odjeće i obuće, namještaja, tehničke opreme, ogrijeva i slično

U periodu od 1992 – 1995 godine na području Republike Hrvatske djelovale su 234 strane Organizacije za Humanitarnu pomoć i djelatnost, porijeklom iz 32 strane zemlje.

Uz domaće Humanitarne i Vladine organizacije, ove organizacije su bile najvažniji faktor za pomoć stanovništva u BiH, a posebno Muslimanskom narodu.

Naziv i adresa predstavništva

CRVENI POLUMJESEC, Zenica

Selska 177b
10000 Zagreb

Tel:
Fax:

CRVENI POLUMJESEC, Teheran

Pantovčak 125b
10000 Zagreb

Tel:
Fax:

CRVENI POLUMJESEC R BiH - REGIJE TUZLA

Josipa Marhonića 6
10000 Zagreb

Tel: 01/601-240
Fax: 01/601-240

DANISH RED CROSS, Kopenhagen

Mije Stuparića bb
44320 Kutina

Tel: 044/675-232
Fax: 044/675-231

DANISH REFUGEE COUNCIL, Kopenhagen

Metalčeva 5/V
10000 Zagreb

Tel: 01/391-698
Fax: 01/391-697

DELPHI INTERNATIONAL GROUP, Washington

Kneza Mislava 11
10000 Zagreb

Tel: 01/413-848
Fax: 01/413-490

DIA, Lyon

Potplanje 24
21334 Zaoštrog

Tel:
Fax:

DJEČJI KONZULAT, Gračanica

Kučerina 5 (Zijad Mujić)
10000 Zagreb

Tel: 01/311-527
Fax:

DRUŠTVO ZA PROMIDŽBU ISLAMSKE I ARAPSKJE KULTURE, Vechta

Ferenšćica 55/IV
10000 Zagreb

Tel:
Fax:

DUGA, Sarajevo

Sinjska 29
10410 Velika Gorica

Tel:
Fax:

DUSSELDORFER DEUTSCH-KROATISCHE BURGERINITIATIVE, Dusseldorf

Lindermannstr. 32
D4000 Dusseldorf 1

Tel:
Fax:

Naziv i adresa predstavništva

INTERNATIONAL AID, Heidelberg

Vukomerička bb
10410 Velika Gorica

Tel:
Fax:

INTERNATIONALER FRIEDENSDIENST TUBINGEN

Hercegovačka 1
21000 Split

Tel:
Fax:

INTERNATIONALER FRIEDENSDIENST STUTTGART

Istarska 15
21000 Split

Tel: 021/591-541
Fax: 021/591-541

INTERVENIER, Seilh-Toulouse

Stupi bb
21215 Kaštel Lukčić

Tel: 021/227-934
Fax: 021/227-934

ISCOS (SINDIKALNI INSTITUT ZA SURADNJU U RAZVOJU), Rim

Općina Lipik
34551 Lipik

Tel:
Fax:

ISLAMIC RELIEF, Cardiff

Šoštarićeva 10/III
10000 Zagreb

Tel: 01/277-407
Fax: 01/276-117

ISLAMIC RELIEF AGENCY, Khartoum

Nova cesta 89a, PP 322
10000 Zagreb

Tel: 01/339-811
Fax: 01/329-993

ISLAMIC WORLD COMMITTEE, Safat Kuwait

XIV Trokut 8a, Savski gaj
10000 Zagreb

Tel: 01/6550-103
Fax: 01/6550-549

ISLAMSKA INTERNACIONALNA ZAJEDNICA, Milano

Kvintička 45
10000 zagreb

Tel:
Fax:

JAMAATUL NAHDATUL ISLAMIYYAH, Maiduguri

Pučićeva 1
10000 Zagreb

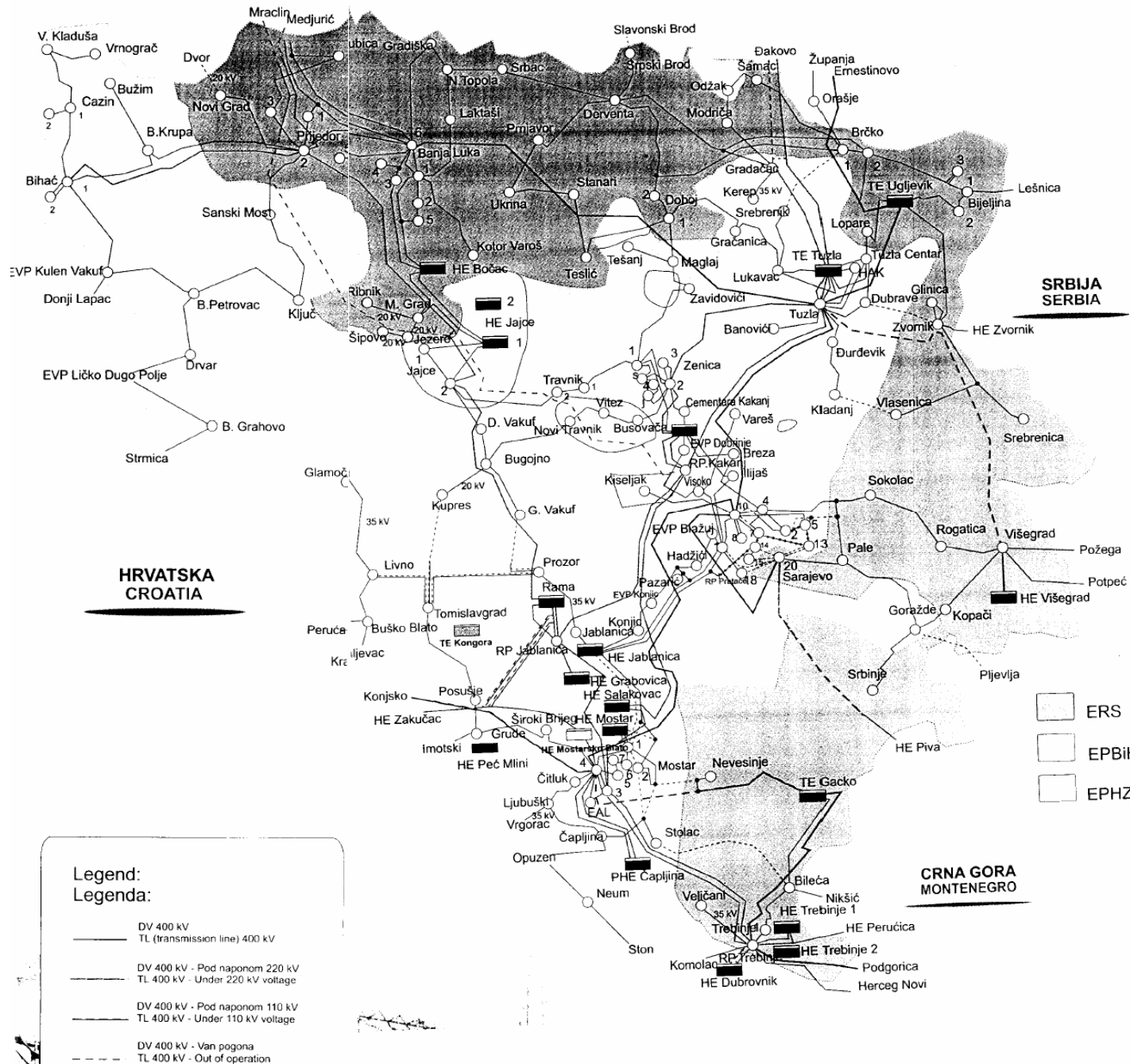
Tel:
Fax:

JAPAN - CROATIA FRIENDSHIP NETWORK, Tokyo

Matije Gupca 21
49000 Krapina

Tel: 049/371-734
Fax: 049/371-734

Elektroenergetski Susstav RH i BiH

PREGLED PROIZVODNJE, ISPORUKE I PREUZIMANJA ELEKTRICNE ENERGIJE U 1992. GOD.

MWh

Mjesec	Proizvodnja hidroelektrana ~~NESTAN - PHEP~~	Isporka HEP-i	Prilijeno od HEP-a			Saldo raznjene JP HZ HB-HEP	Isporka za Bosnu			Potrošnja Hercegovine				UKUPNO
			Hercegovina	Tranz.Bosna	Ukupno		iz EP HZ HB	iz HEP	Ukupno	Opuz.-Capij Lj.-Ci.-Mo.	110kV Kralj.-Brud	110 kV B.Biat.-Liv	110 kV Neum	
VII	157.391	55.504	17.284	978	18.262	37.242	101.887	978	102.865	6.571	7.494	2.664	455	17.284
VIII	175.758	103.938	23.667	3.243	26.910	77.028	71.820	3.243	75.063	13.813	6.639	2.777	438	23.667
IX	180.226	109.913	23.405	273	23.678	86.235	70.313	273	70.586	13.411	6.978	2.530	486	23.405
X	149.568	73.858	30.544	20.339	50.883	22.975	75.710	20.339	96.049	18.127	8.547	3.338	532	30.544
XI	212.981	78.913	41.109	22.076	63.185	15.728	134.068	22.076	156.144	25.124	11.369	3.915	701	41.109
XII	227.239	102.878	57.397	6.063	63.460	39.419	124.361	6.063	130.424	30.837	20.108	5.369	1.083	57.397
Ukupno	1.103.163	525.004	193.406	52.972	246.378	278.627	578.159	52.972	631.131	107.983	61.135	20.593	3.695	193.406

Mjesec	Proizvodnja hidroelektrana ~~NESTAN - PHEP~~	Raznjena "JP EP HZ HB" - HEP			Isporka za Bosnu		
		Predato	Prilijeno	Saldo razn.	iz EP HZ HB	iz HEP	Ukupno
VII	157.391	55.504	17.284	38.220	101.887	978	102.865
VIII	175.758	103.938	23.667	80.271	71.820	3.243	75.063
IX	180.226	109.913	23.405	86.508	70.313	273	70.586
X	149.568	73.858	30.544	43.314	75.710	20.339	96.049
XI	212.981	78.913	41.109	37.804	134.068	22.076	156.144
XII	227.239	102.878	57.397	45.481	124.361	6.063	130.424
Ukupno	1.103.163	525.004	193.406	331.598	578.159	52.972	631.131

NAPOМЕНА :

Ukupnu isporuku električne energije iz "JP EP HZ HB" za Bosnu treba umaniti za iznos od 31.359 MWh koliko su potrošili Prozor, Jablanica i Konjic u periodu 07.-12. mjesec 1992. godine.

Iz ovoga slijedi da je u Bosnu u periodu 07.-12. mjesec 1992. godine isporučeno 546.800 MWh iz "JP EP HZ HB" i 52.972 MWh iz HEP odnosno ukupno 599.772 MWh.

Sport – Barcelona 1992

• Na olimpijskim igrama 1992 godine u Barceloni sudjelovalo je 10 reprezentativaca iz BiH koji su proveli pripreme u RH i to u sljedećim disciplinama:

- **STRELJAŠTVO**

- Mirjana Horvat – zračna puška

- **ATLETIKA**

- Dragan Mustapić – disk
- Kada Delić – 10 km hodanje
- Mirsada Burić 3 i 5 km trčanje
- Zlatan Saračević – kugla

- **PLIVANJE**

- Janko Gojković 100m slobodno i 100m leptir
- Anja Margetić 100m slobodno i 100m leptir

- **JUDO**

- Vlado Paradžik do 60 kg

- **KAJAK I KANU MIRNE VODE**

- Aleksandar Đurić

- **DIZANJE UTEGA**

- Mehmed Skender preko 100 kg

Mediteranske igre
Lipanj 1993.

BASKETBALL FEDERATION
OF THE REPUBLIC OF BOSNIA-HERZEGOVINA

71000 SARAJEVO, Mis Irbina 10 Tel: 071/272-312 i 216-162

24.maja 1993.g.

105/93

AMBASADA REPUBLIKE FRANCUSKE

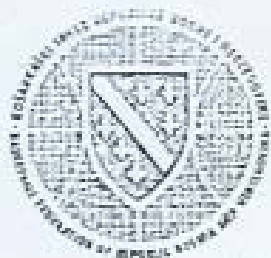
Molimo Vas da izdate vize za naše košarkaše koji učestvuju na Mediteranskim igrama u vašoj zemlji Francuskoj-Monpeljeu u periodu od 10.juna 1993.godine do 27.juna 1993.godine i to:

1. AVDIĆ SAMIR, BH 000059	18. BELIBAŠIĆ MIRZA, BH 000055
2. FIRIĆ GORDAN, BH 026503	19. KRŠIĆ IBRAHIM, BH 026134
3. BEĆIRAGIĆ ADIS, BH 026508	20. DJURIĆ RANKO, BH 039646
4. BEGOVIĆ SEFAD, BH 026419	21. MIHALJČIĆ JOVAN, BH 026248
5. MAŠIĆ ILMAS, BH 026666	22. ROKVIĆ JOVICA, BH 000040
6. PRIMORAC MARIO, BH 106641	23. RADONJIĆ CORAN, BH 026213
7. MUTAČIĆ EMIR, BH 106641	24. KNEŽEVIĆ ZDRAVKO, BH 026437
8. HALIĆ EMIR, BH 026579	25. DELIRAŠIĆ SLAVICA, BH 288627
9. BILALOVIĆ SARAHUDIN, BH 078589	26. DJELILOVIĆ HUSBIN, BH
10. SELESKOVIĆ SAMIR, BH 026567	27. RAGUŽ VLADO, BH
11. KRUPALNJA ADNAN, BH 292105	
12. OVCINA ELVIR, BH 292105	
13. SULTA BISO, BH 289753	
14. MRŠIĆ DANIR, BH 289752	
15. MARHOVIĆ VLADO, BH 289753	
16. BAKRANOVIĆ MERSUR, BH 289754	
17. ALIHOVIĆ DŽEVAD, BH 02972786	

GENERALNI SEKRETRAR KOŠARKE

Knežević Zdravko

KOŠARKAŠKI SAVEZ REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

BASKETBALL FEDERATION
OF THE REPUBLIC OF BOSNIA-HERZEGOVINA

71000 SARAJEVO, MIs Irbina 10

Tel: 071/272-312 | 218-182

Datum _____

Broj _____

2. B I H HOO

1-AVDIĆ SAMIR 000059	18 DELIBAŠIĆ MIRZA 000059
2-FIRIĆ GORDAN 026503	19. KREHIĆ ISRAHIM 026134
3-BEĆIRAGIĆ ADIS 026508	20. ĐURIĆ RANKO 039646
4-BEGOVIĆ SENAD 026419	21. MIHALJEVIĆ JOVAN 026248
5-MAŠNIĆ ILIJAS 026666	22. ROKVIĆ JOVICA 000040
6-PRINORAC HARIO 106641	23. RADOVIĆ GORAN 026213
7-MUTAPČIĆ EMIR 106641	24. KNEŽEVIĆ ZDRAYKO 02643
8-HALIMIĆ EMIR 026579	25. DELIBAŠIĆ SLAVICA 288625
9-BILALOVIĆ SABAHUDIN 078589	~~26. DELILOVIĆ HUSEIN 288625~~
10-SELESKOVIĆ SAHIR 026667	27. RAČIĆ VLADO
11-KRUPALIJA ADNAN 292105	28. AKŠAMIJA ALMIĆ
12-OVČINA ELVIR 292105	
~~13-BUKVA SEJO 289755~~	
~~14-VRŠIĆ DANIE 289752~~	
~~15-MARKOVIĆ NENAD 289753~~	
~~16-BAJRAMOVIĆ MENSUR 289754~~	
~~17-ALHOĐIĆ DEJAN 09972786~~	

Primjeri

Vratio se MES

Nakon nešto više od dva mjeseca u Sarajevu se vratio sa svog prvog gostovanja u inostranstvu ansamblu Međunarodnog pozorišnog i filmskog festivala MES.

Gostovanje je započelo odlaskom u Francusku, a na poziv francuskog ministarstva kulture, Broukova teatra i UNESCO-a, odnosno premijernim izvođenjem u Parizu predstave «U zemlji posljednjih stvari».

Uz ovu Pašovićevu predstavu igrani su i «Svijeti bubnjevi», takođe u njegovoj režiji, u Francuskoj, a potom su sijedili Holandija, Njemačka...

PISMA PRIJATELJA

Ljudi u trgovinama zemljopisnih karata

Kamernom teatru 55 i ljudima okupljenim u projektima ovi kuće stigla dva pisma — redtelja Žorža Pare i ministra kulture Hrvatske Zlatka Viteza

Dragi prijatelji!

Dobri duh Toma Durbešića ponovo nas je povezo. Kazališno, ali i ljudski: Sarajevo i Zagreb. Vrlo mi je teško pisati vam što? Kao što bi i vama znati, bilo teško govoriti. Što? Sve isto je bilo u ovih posljednjih tri godine, i što jest teži u nama kao ljudske ljudje, ali mi, ili pjesma, kazališna predstava, film...

Ja i iz ove naše, zagrebačke i hrvatske, trenutne misle, ali samo nauko, situacije, znam o vama razmišljati s razumijevanjem. Mogu vam dati podršku, ovo osliko naprmenno, ali vjeruje da sam i sam našet i sebi zgranu, reducivan na

neko svoje umirašnje sradišje koje mi pomaže da danas djelujem na više-manje normalan način. Da intendantujem (kako bi rekao Miroslav Križev) i da režiram. A svemu se ne naziv kraj, pogotovo ne razuman, moralan, koji bi omogućio novi početak, čistost, čest. (Ljudski svijet se pokazao nakaznim, politički proclanost, ljudi su baceni na mišat i nemilost u naše trgovine zemljopisnih karata i mrviti duša, treba o svemu tome ostati normalan. Kako? A u svemu tome vama je daleko teže, znam, i želim vam iskreno poštujem i podržavam. Vali! Željko PARI

Štovani prijatelji,

Nesvjetlo mi je drago što ste, unatoč svim obolima, tijekom agresije na vaš grad prošli u vojnu, i želju i način da se kazališnim djelovanjem oduprete razničim vašeg identiteta. Onog ljudskog i onog profesionalnog. Svakom vašu predstavu, kao glumac, redatelj i građanin doživljavam lekcijom i prosvjedom. Lekcija je to agresoru, ali i svjetskoj budućnosti. Lekcija o neuništivosti, naime.

Sjećam se hštrinskog sudjelovanja na 17. festivalu i eksperimentalnih scena u Sarajevu. «Zlatne maske» našoj «Domagojdi», okruglog stola o našoj predstavi one davne stisuciwelstinszdamdesetihleste kad su nas osporovali, opuzivali za nacionalizam, ali i riječi gospodine Gradimira Gojzera koji je izjavio da je naša predstava u selekciji «naši dugi». U ono vrijeme odbranost i sva svim svijetlo sve šegobe političkog usporavanja umjetničkog čina. Sveko opozivanje našilo je prekriti neugodnost i ljepo je slušati kad se neko osuđuje stali na svima neznanost. Što se ti-

jeći gospodina Gradimira Gojzera sjećam kao (nekadašnji) naputak. I kad mi je moj dragi prijatelj, profesor, pjesnik i redatelj Tom Durbešić rekao da ide raditi predstavu «Trojanski rata neće biti» u Sarajevu, zadržao je njegovu blagost uspjeh sam da će naša predstava biti na tragu onih kristalnih kockica vedrine kojom se udjeljuje lekcije tolerancijom gostima.

Svih ovih ratnih godina priznali smo istu sudbinu. Spajeni su teatru u Osijeku, Mostaru, Sarajevu. Dječino isto sudbini. Na osnovu i olnutoj pozornosti. Na nama je štovati prijatelji, da taj olnutoost doskočimo nijemom naše srijednosti. Vašu predstavu, kao sve vaše dosadašnje predstave, doživljavamo kao oživljavanje naša Feniksa. Bez patetike i koviranih riječi, svima vama — glumcima, tehničarima, osobito i prijateljima kazališta — želim sretnu završnicu predstave. Kao ministar kulture Republike Hrvatske stojim vam na dispoziciji glede vašeg gostovanja na hrvatskim pozorištima.

Sa štovanjem,

Zlatko VITEZ

Sarajevski glazbeni umjetnici i redatelj Tomislav Durbešić s ministrom Zlatkom Vitezom

Foto: Vjesnik/Boris Koračić

Kemal Monteno i Indexi kod ministra Zlatka Viteza

Povezivanje Zagreba i Sarajeva

ZAGREB — Ministar kulture Republike Hrvatske Zlatko Vitez primio je u prostorijama Ministarstva u utorak, 24. siječnja, sarajevskog kantautora Kemala Montena i članove grupe Indexa, koji su protekli tjedan održali nekoliko dojmljivijih koncerata u velikoj dvorani «Vatroslav Lisinski».

Zbog velikoga interesa publike, umjesto planirana koncerta Monteno i Indexi održali su pet koncerata,

postigavši u tome svojevrsni rekord.

Ministar kulture Zlatko Vitez govorio je među inim i o tome da su spomenuti koncerti još jedan simbol u povezivanju Zagreba i Sarajeva, poput kazališne predstave «Trojanskoga rata neće biti». Premijera spomenute predstave održana je istodobno u Zagrebu i Sarajevu, a Zlatko Vitez trebao je prije mjesec dana s redateljem Tomislavom

Durbešićem, koji je također bio nazočan primanju, oputovati u Sarajevo, ali je, na žalost, u tome bio spriječen.

Zlatko Vitez rekao je još da su spomenuti koncerti bili više od glazbenih događanja, a posebno je istaknuo «Vjesnik» koji je u svojem kulturnome prilogu «Danice» koncerte Montena i Indexa proglasio tjednim kulturnim događajem Indexi i Kemal Monteno

zahvalili su se ministru na toploj dobrodošlici kojom su dočekani u Zagrebu, a ministar Vitez je izrazio zadovoljstvo što su predstavnici popularne glazbene scene i kantautorakoga kruga napokon i službeno primljeni u prostorijama Ministarstva kulture. Zlatko Vitez je rekao da podupire glazbene djelatnike i nastoji promijeniti dosadašnje okolišne odnose između autora i pripadajućega im ministarstva. (H. Hurvat)

Ponašanje ljudi u uvjetima državnih nereda

Definicija zadatka

- Prikazati ponašanje ljudi u uvjetima nereda, prirodne katastrofe ili pobune u zapadnim zemljama.
- Poduprijeti s činjenicama i sortirati na način da budu pregledne.

Sadržaj

- Teorija:
  - Ochocracy
  - Looting
- Primjeri:
  - New York
  - Uragan Katrina
  - Neredi u Francuskoj
  - Ostalo
- Reference

Teorija

Ochlocracy (Mob rule) – vladavina grupa ljudi

- **Definicija:**

- vladavina neorganiziranih grupica ljudi. Termin implicira da ne postoji formalni autoritet u državi. 'Ochlocracy' se razlikuje od termina anarhija jer je anarhija stanje potpunog nereda, dok kod 'ochlocracy' ponašanja postoje manje grupe ljudi koje operiraju zajedno. Te grupe funkcioniraju po principu – 'tko je jači taj tlači' i sve dok ne dođe druga grupa ljudi koja ih nadjača. Ovakve grupe su iz tog razloga vrlo lokalne i privremene.

- **Ochlocracy u povijesti:**

- Pojavljuje se još u starom Rimu gdje je vladajuća aristokracija i vojska bila malobrojna i nedostatna za držanje grada pod kontrolom. Stoga su gradom upravljali bogati koji su mogli hraniti.
- Velvet (Plišana) revolucija u bivšoj Čehoslovačkoj i otpor vojnim snagama u Sovjetskom savezu 1991 koji su doveli do toga da padne država vjerojatno su vođeni mobovima koji su poslije narasli.

- **Ochlocracy i kriminal:**

- Termin 'mob' se ponekad koristi za organizirani kriminal. Obzirom da je relativno lako da kriminalni element iskoristi situaciju bezvlađa i zbunjenosti naroda (npr. looting, krađom ...) termin 'mob' se koristi i za vladavinu onih ljudi koji namjerno kreiraju 'mobove' i vode ih u nasilje.

Looting (vezano uz teoriju pljačkanja)

- **Definicija:**

- uzimanje robe silom kao dio vojne ili političke pobjede, ili za vrijeme prirodne katastrofe, rata, terorističkog napada, demonstracija. Termin je u početku bio ograničen samo za otuđivane robe kao rezultata ratne pobjede od strane pobjedničkih trupa, ali i od strane domaćeg stanovništva koje je koristilo situaciju za osobnu korist.

- **Razlozi:**

- Nemogućnost vlasti da zaštiti građane od nasilja imaju različite razloge – paraliziranost u uvjetima terorističkog napada ili prirodne katastrofe, te nemogućnost kontaktiranja vlasti. Ponekad u uvjetima prirodne katastrofe uzimanje tuđeg vlasništva je neophodno da bi se preživjelo. U većini slučajeva looting je oportunističkog karaktera, jer se kriminalci nadaju da će zločin proći nekažnjeno, te da to nije toliko strašno jer 'svi drugi to rade'. Ponekad zločinci razmišljaju na način da ako robu oni ne ukradu, netko drugi će je ukrasti.

- **Kazna:**

- Zbog teških ako ne i nemogućih uvjeta da se kazne svi počinitelji lootinga, čak i u Zapadnim demokracijama koje inače zabranjuju smrtnu kaznu, ovakve mjere mogu biti poduzete protiv počinitelja lootinga. Korištenjem smrtno kazne kriminalcima looterima se mogu spriječiti daljnje štete gospodarstvu.

- **Looting u povijesti:**

- Nakon smrti Valentiniana III u 455, vandali su uništili Rim.
- Pojava je bilo jako raširena među građanima Moskve prije nego što su Napoleonove trupe ušle u grad.
- 1992 za vrijeme Rodney King pobune, zbog lootinga neki su vlasnici dućana branili svoje dućane vatrenim oružjem
- Nakon ubojstva Theo Van Gogha - zbog snimanja 10-minutnog filma Submission u kojem se prikazuje nasilje nad ženama u islamskim zemljama - 20 muslimanskih zgrada je zapaljeno u Nizozemskoj

New York nestanak struje 1977 - činjenice

- 25 sati je trajalo pomračenje
- 3776 - broj uhićenja kada je policija prestala loviti pljačkaše i koncentrirala se na njihovo održavanje u granicama.
- 418 policajaca pretučeno i ranjeno
- 2000 – trgovina i radionica je uništeno - 1 milijarda dolara štete
- Stotine osoba završilo u bolnici i na hitnoj
- 44 vatrogasca su ozlijeđena
- 4 smrtno stradale osobe
- 1037 požara – 6 puta više od uobičajenog broja
- 20 milijuna dolara je šteta zato jer su dan poslije trgovine ostale zatvorene
- Opljačkane trgovine bile su vlasništvo bijelaca, većinom Židova, dok su crnačke bile pošteđene
- Svjetla su se ugasila u 21:30, provale počele u 21:40

Neredi u Francuskoj 2005

- Počeli: 17:20 četvrtak, 27.10.2005 u Clichy-sous-Bois zbog policijskog napada na tri dječaka (arap, turčin i crnac);
- trajali su 20 noći
- 274 zahvaćena grada
- 8,970 uništenih vozila
- €200 milijuna - novčana šteta
- 2,888 - uhićenja
- 1 smrt ([Jean-Jacques Le Chenadec](#))
- 126 policajaca i vatrogasaca je ranjeno

Uragan Katrina

- Problem kod prirodnih katastrofe (PRETPOSTAVKA!):
  - Teško je doći do pravog broja jer:
    - Jako mali broj prijavi napad, jer ne vjeruju da se kriminalci u uvjetima nereda mogu pronaći
    - U uvjetima gdje je veliki broj mrtvih zbog prirodne katastrofe teško odrediti da li ima slučajeva ubojstva
- Čak i policajci su sudjelovali u lootingu u New Orleansu
- Nacionalnoj gardi je dano dopuštenje da pucaju jer je looting izmaknuo kontroli
- Policija je pucala na lootere, i dogodio se fatalni incident – Danziger Bridge
- Policajci su postavljali barikade oko postaja da bi izbjegli pucnjeve iz snajpera
- Pucano je na helikopter
- Novinari su skupili veliki broj izjava žrtava silovanja, ali jako mali broj je prijavljen policiji
- Witness Justice je organizacija koja nudi psihološku pomoć – stotine poziva je primljeno od žrtava silovanja, napada ili pljačke nakon Katrine.

Reference

- Ochlocracy
  - [Erik von Kuehnelt-Leddihn](#) (under [pseudonym](#) Francis Stuart Campbell), *The Menace of the Herd*, The Bruce Publishing Company, Milwaukee, 1943.
  - www.wikipedia.com – internet enciklopedija
- Looting
  - <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/asia-pacific/136582.stm>
  - <http://counterpunch.org/henderson09012005.html>
  - <http://counterpunch.org/floyd09012005.html>
  - <http://www.museum.upenn.edu/new/iraq/update.shtml>
  - Theo Van Gogh - <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4008781.stm>
  - www.wikipedia.com – internet enciklopedija
- New York
  - Newsweek 27.7.1977.
  - Time 25.7.1977.
  - Daily News 06.07.1977.

Reference

- Francuska

- [*ABC News*](#) via [*Associated Press*](#) (29 October 2005), "[Youths Riot for a Second Night in Paris](#)"
- Durand, Jacky [*Libération*](#) (29 October 2005), "[Pompier façon légion romaine](#)" (Firefighters à la roman legion)
- [*New Straits Times*](#), p. 28 (8 November 2005), "Fatwa against riot issued"
- [*New Straits Times*](#), p. 28 (8 November 2005), "French violence rages on"
- Rousseau, Ingrid [*Associated Press*](#) (31 October 2005), "[France to Step Up Security After Riots](#)"
- Gecker, Jocelyn [*Associated Press*](#) (2 November 2005), "[French government in crisis mode](#)"
- Gecker, Jocelyn [*Associated Press*](#) (2 November 2005), "[Seventh Day of Violence Erupts Near Paris](#)" by
- Keaten, Jamey [*Associated Press*](#) (3 November 2005), "[French residents can only watch amid riots](#)"
- [*Sky News*](#) (4 November 2005), "[Disabled Woman Set Ablaze](#)". .
- [*ABC News*](#) (4 November 2005), "[Paris Riots in Perspective](#)". .
- [*New Straits Times*](#), p. 24. (5 November 2005), "Riots spread to suburbs".
- Heneghan, Tom [*Reuters*](#) (5 November 2005), "[Paris seeks 'hidden hands' in riots](#)"
- [*Libération*](#) (5 November 2005), "[Il faut que Sarkozy s'excuse ou démissionne](#)" ("Sarkozy must apologise or resign")
- [*Reuters*](#) (6 November 2005), "[France's Chirac says restoring order top priority](#)"
- Bouteldja, Naima [*Red Pepper*](#) "[Paris is burning](#)" (9 November 2005)
- Sciolino, Elaine [*New York Times*](#) (10 November 2005), "[Chirac, Lover of Spotlight, Avoids Glare of France's Fires](#)"
- [*Neue Zürcher Zeitung*](#) (11 November 2005), "[Die Banlieues kommen nicht zur Ruhe](#)" ("The suburbs do not get quiet")
- [*BBC News*](#) (17 November 2005), "[French violence back to normal](#)"
- [French Riots: A Failure of the Elite, Not the Republic](#), [*JURIST*](#)

Reference

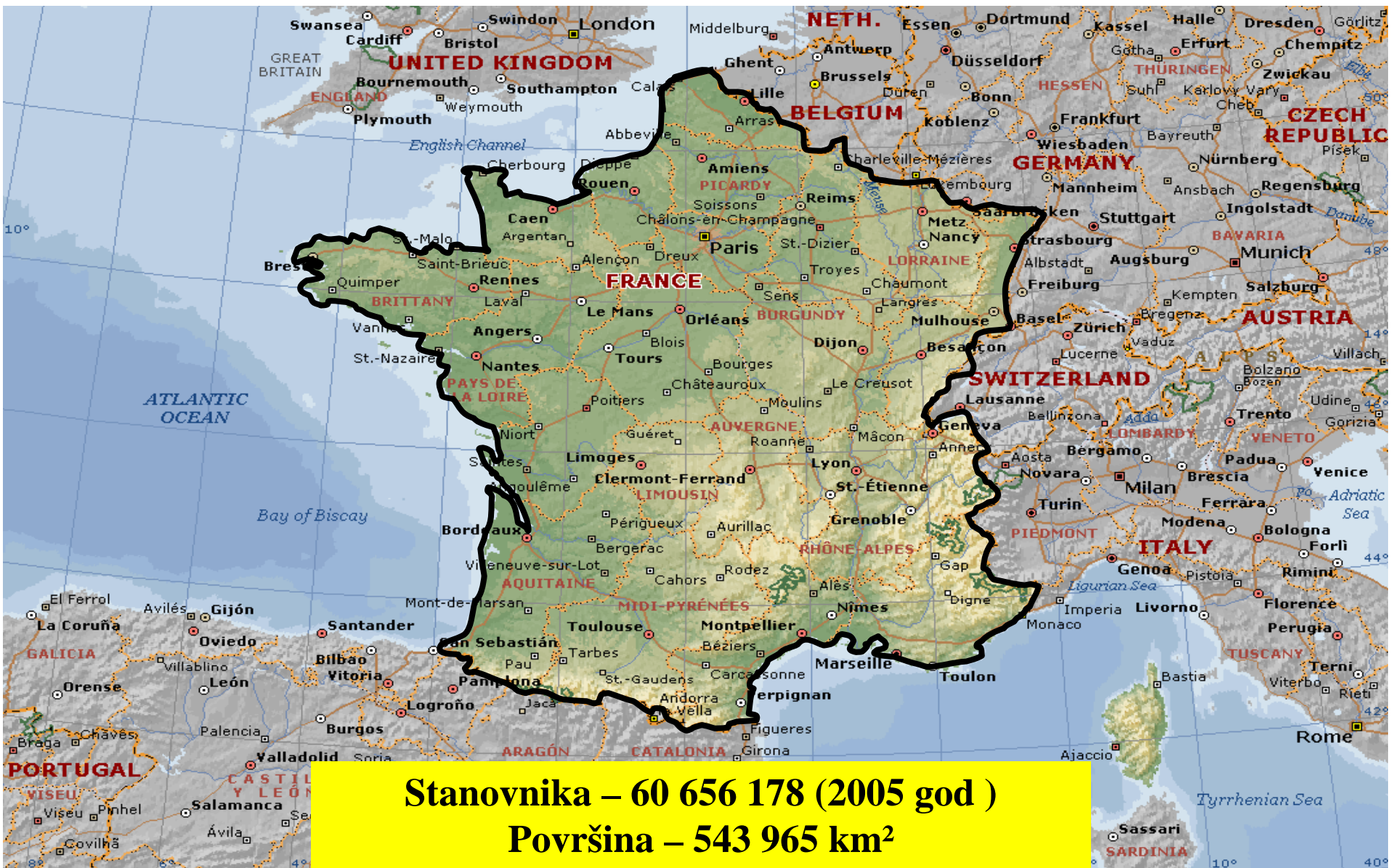
- Katrina

- http://news.yahoo.com/s/ap/hurricane_katrina;_ylt=AuMEcGUKzaA0k_o5kA8EIWOs0NUE;_ylu=X3oDMTA2Z2szazkxBHNIYwNObO--
- <http://ngs.woc.noaa.gov/katrina/KATRINA0000.HTM>
- http://news.yahoo.com/s/nm/20050906/ts_nm/police_dc_1
- http://news.yahoo.com/s/nm/20050906/ts_nm/police_dc_1
- <http://www.latimes.com/news/printedition/asection/la-na-rumors27sep27,0,5536446.story?track=hpmostemailedlink>
- <http://www.msnbc.msn.com/id/9208195/>
- <http://www.komotv.com/news/mnewsaction.asp?ID=39002>
- <http://msnbc.msn.com/id/9356608/>
- http://www.nola.com/newslogs/tporleans/index.ssf?/mtlogs/nola_tporleans/archives/2005_09_26.html#082732
- <http://www.snopes.com/katrina/photos/looters.asp>
- <http://robertlindsay.blogspot.com/2006/01/katrina-death-toll-creeps-towards-1400.html>
- <http://stbnews.com/>
- <http://www.sbsp.net/cannizaro121705a.html>
- <http://www.cnn.com/2005/US/12/06/katrina.dna/>
- <http://writ.news.findlaw.com/hilden/20050913.html>
- <http://www.modbee.com/local/story/11196519p-11948351c.html>
- <http://www.reliefweb.int/rw/RWB.NSF/db900SID/VBOL-6G8BRX?OpenDocument>
- <http://www.latimes.com/news/printedition/front/la-na-levees22oct22,1,7439213.story?ctrack=1&cset=true>
- <http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/americas/4393852.stm>

11.

Simulacije

- Francuska
- USA
- Katrina
- New York
- Van Gogh
- Irak
- Cijena rata

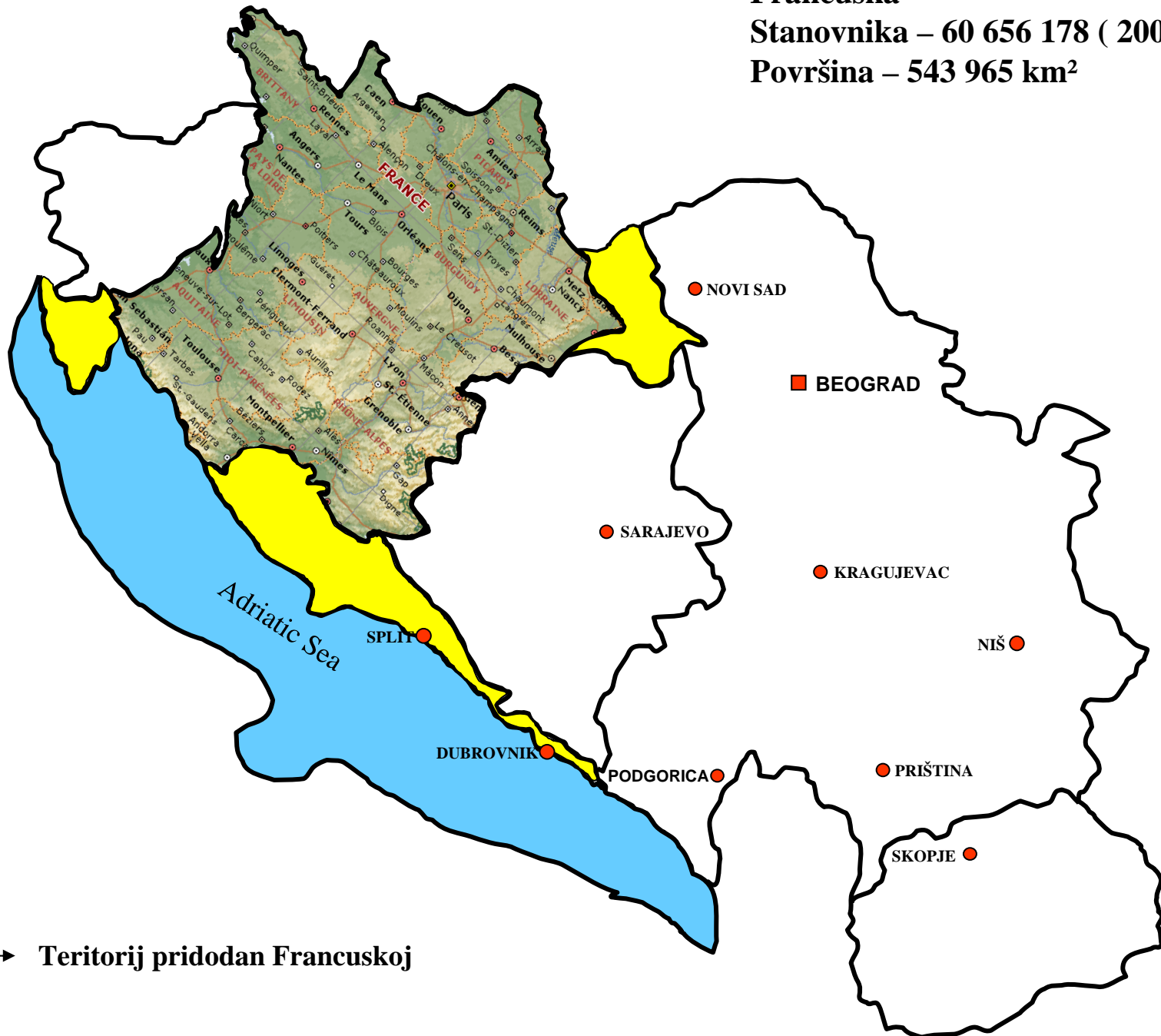

Francuska

Stanovnika – 60 656 178 (2005 god.)

Površina – 543 965 km²

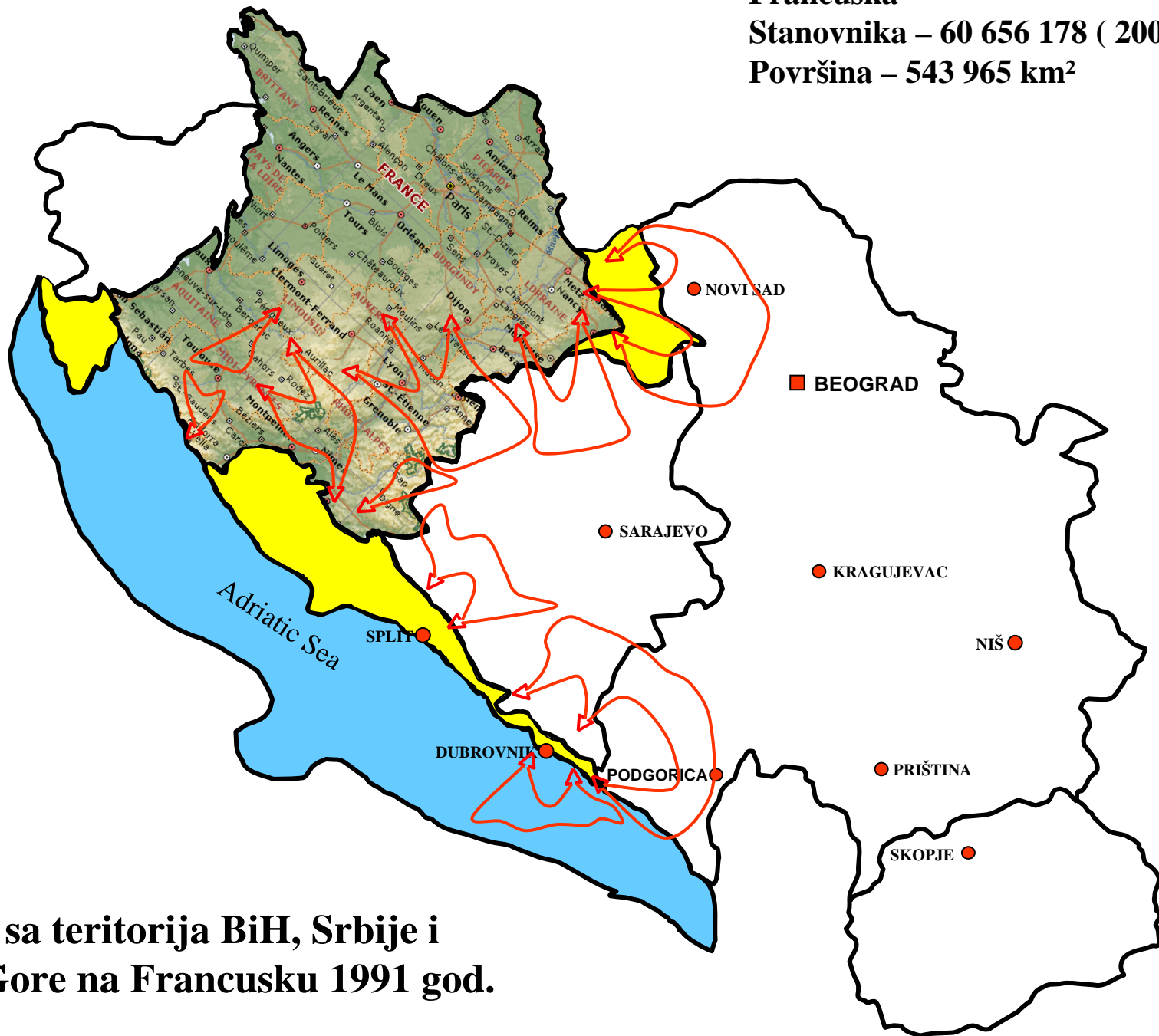

→ Teritorij pridodan Francuskoj

Francuska

Stanovnika – 60 656 178 (2005 god.)

Površina – 543 965 km²

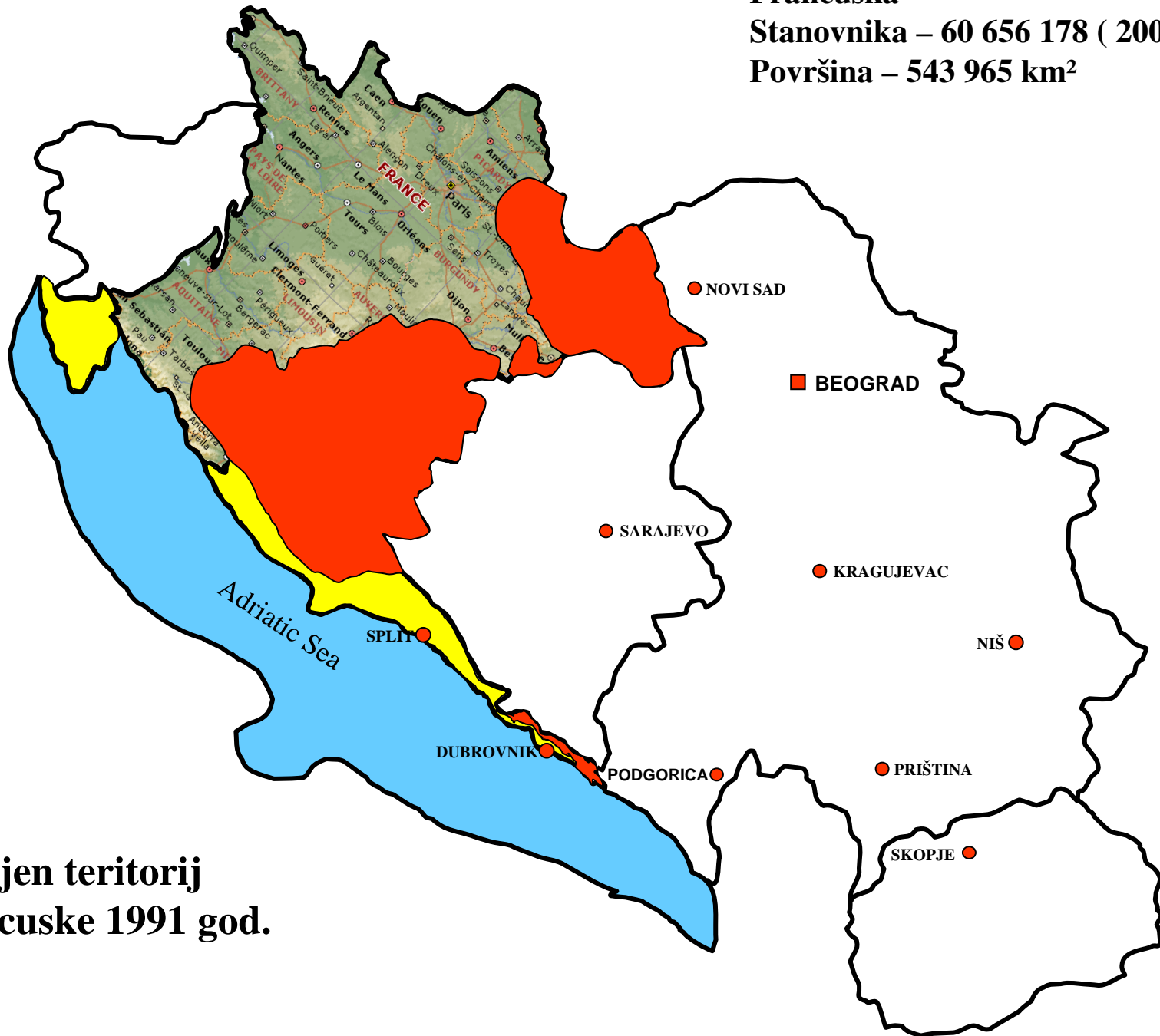

**Napad sa teritorija BiH, Srbije i
Crne Gore na Francusku 1991 god.**

Francuska

Stanovnika – 60 656 178 (2005 god.)

Površina – 543 965 km²

Osvojen teritorij
Francuske 1991 god.

FRANCUSKA

STANOVNIKA 60. 656. 178	PROTJERANO	4. 992. 278
	IZBJEGLO	4. 453. 464
CIVILA VOJNIKA	UBIJENO	151. 640
	RANJENO	351. 805
NEPOZNATE OSOBE	POGINULO	10. 312
FRANCUSKI BRANITELJI POČINILI SUICID NAKON RATA		20. 017

Francuska

Stanovnika – 60 656 178 (2005 god.)

Površina – 543 965 km²

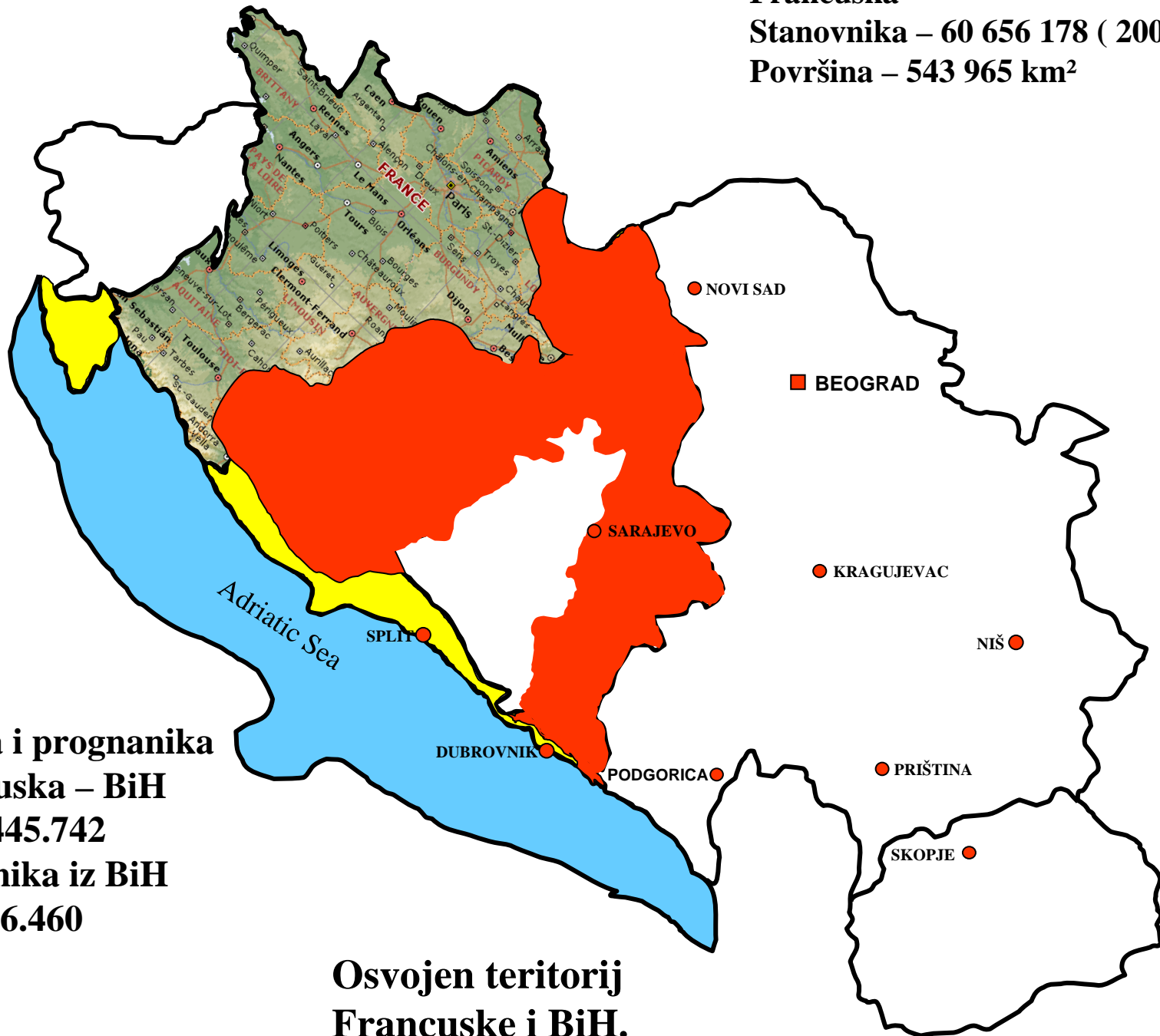

**Napad na BiH 1992 god.
sa privremeno okupiranog teritorija
Francuske, Srbije i Crne Gore.**

Francuska

Stanovnika – 60 656 178 (2005 god.)

Površina – 543 965 km²

Izbjeglica i prognanika

Francuska – BiH

9.445.742

Ranjenika iz BiH

96.460

**Osvojen teritorij
Francuske i BiH.**

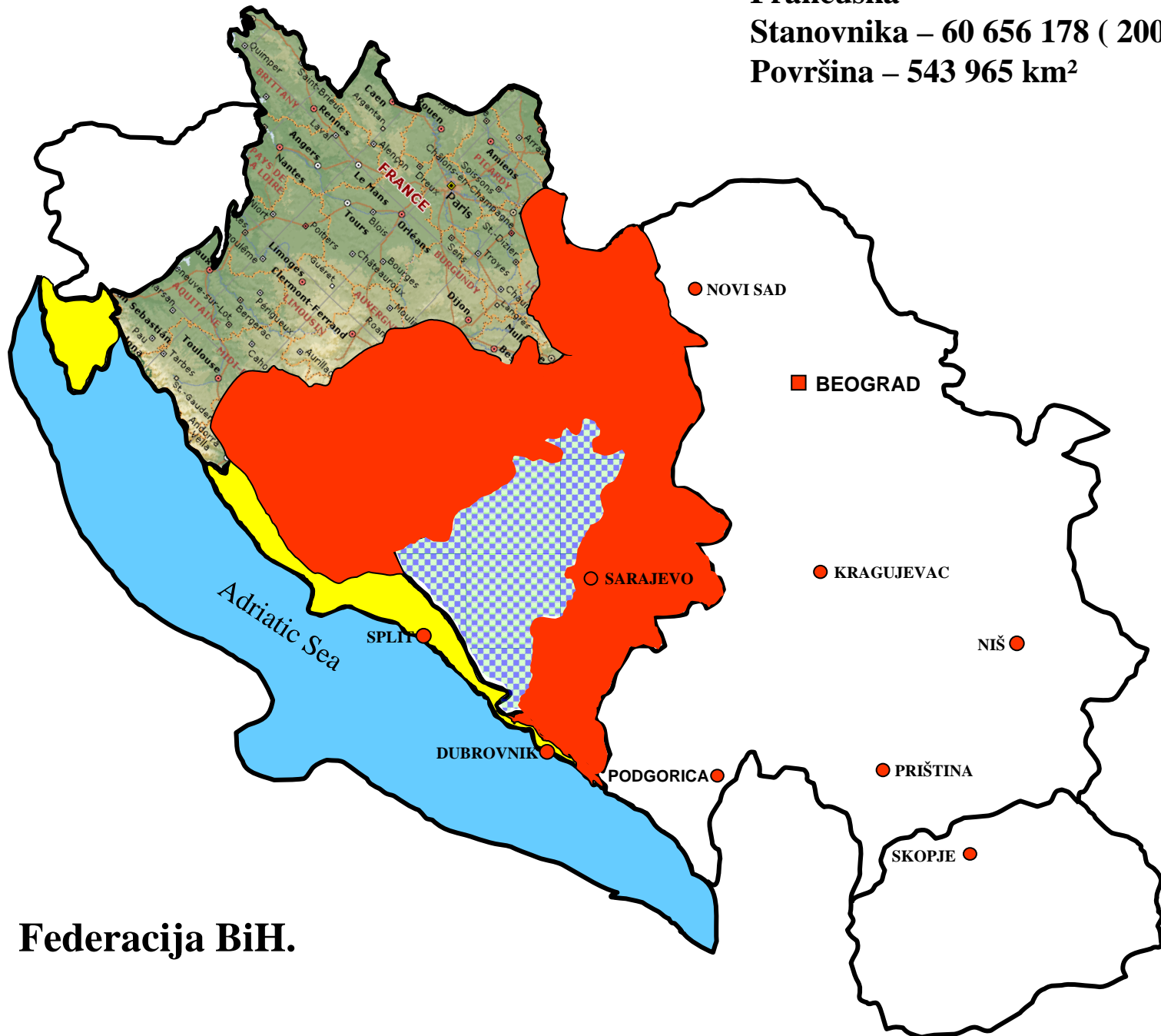
Registrirani prognanici i izbjeglice u Francuskoj

Vrijeme registracije	Prognanici iz Francuske	Izbjeglice iz BiH	UKUPNO U FRANCUSKOJ
01.12.1991.	7. 418. 251	..	7. 418. 251
01.12.1992.	3. 518. 058	5. 580. 368	9. 098. 426
01.06.1993.	3. 439. 205	3. 778. 880	7. 218. 085
01.08.1994.	2. 656. 741	2. 935. 759	5. 592. 500
01.05.1995.	2. 838. 709	2. 614. 281	5. 452. 990
31.05.1996.	2. 262. 475	2. 559. 691	4. 822. 166
01.03.1997.	1. 589. 192	1. 480. 011	3. 069. 203
04.04.1998.	1. 279. 845	515. 578	1. 795. 423

Francuska

Stanovnika – 60 656 178 (2005 god.)

Površina – 543 965 km²

Federacija BiH.

Stanovništvo BiH - **FRANCUSKA**

60. 656. 178 stanovnika		
Muslimani	43, 47%	26. 367. 241
Srbi	31, 21%	18. 930. 793
Francuzi	17, 38 %	10. 542. 044
OSTALI	7, 93 %	4. 810. 035

HRVATSKA

STANOVNIKA 4 495 902	PROTJERANO	210. 000
	IZBJEGLO	189. 000
CIVILA VOJNIKA	UBIJENO	11. 296
	RANJENO	26. 217
NEPOZNATE OSOBE	POGINULO	782
HRVATSKI BRANITELJI POČINILI SUICID NAKON RATA		1. 505

Stanovnika – 295 734 130
Površina – 9 826 630 km²

Stanovništvo BiH - USA

295. 734. 130 stanovnika		
Muslimani	43, 47%	128. 555. 626
Srbi	31, 21%	92. 298. 622
Amerikanci	17, 38 %	51. 398. 592
OSTALI	7, 93 %	23. 451. 717

S A D
Stanovnika – 295 734 130 (2005 god.)
Površina – 9 826 630 km²

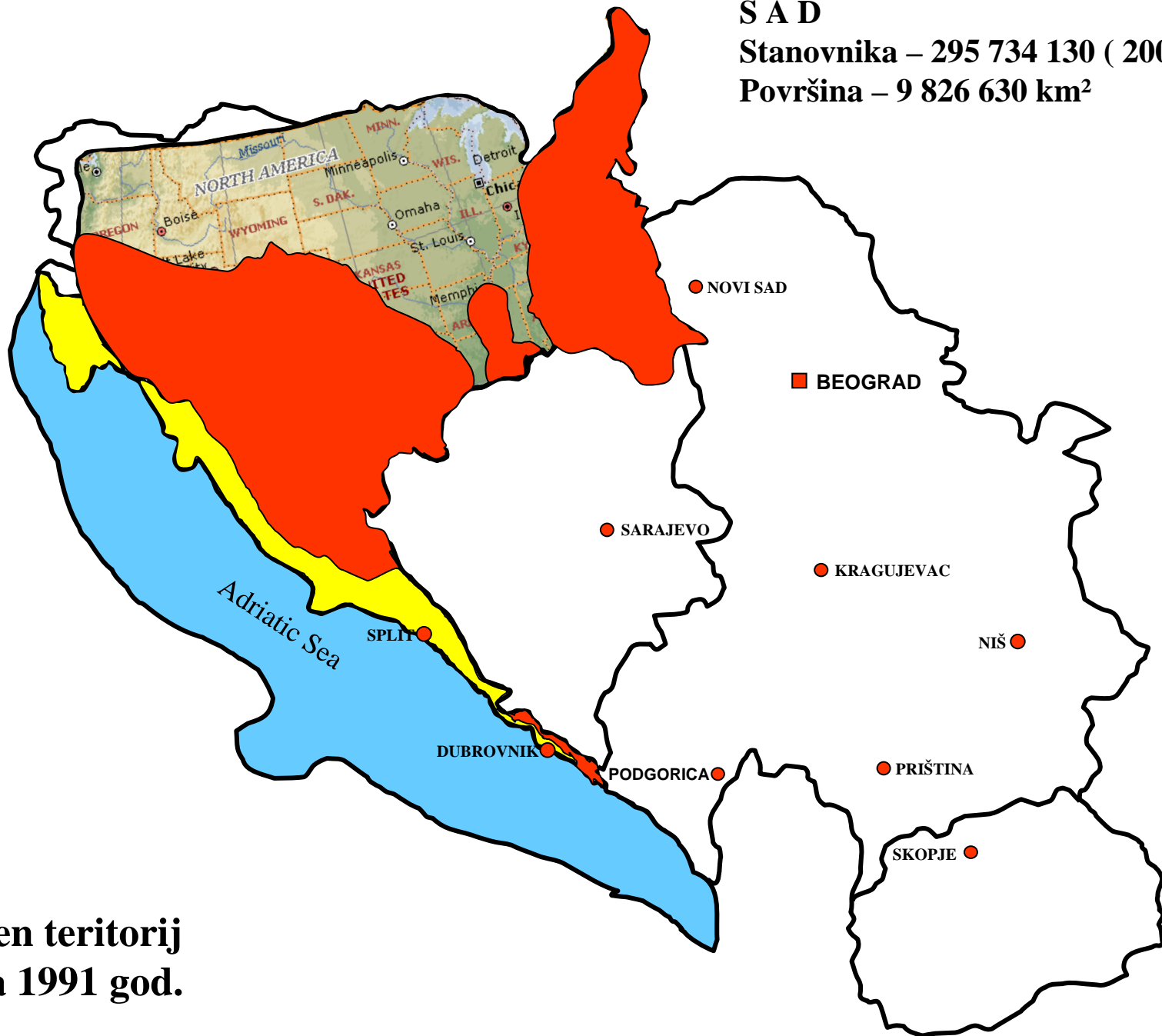

**Napad sa teritorija BiH, Srbije i
Crne Gore na SAD 1991 god.**

S A D

Stanovnika – 295 734 130 (2005 god.)

Površina – 9 826 630 km²

Osvojen teritorij
SAD-a 1991 god.

S A D

Stanovnika – 295 734 130 (2005 god.)

Površina – 9 826 630 km²

**Napad na BiH 1992 god.
sa privremeno okupiranog teritorija
SAD-a, Srbije i Crne Gore.**

USA

STANOVNIKA 295. 734. 130	PROTJERANO	24. 340. 258
	IZBJEGLO	21. 713. 225
STANOVNIKA	UBIJENO	739. 335
	RANJENO	1. 715. 258
NEPOZNATE OSOBE	POGINULO	50. 275
AMERIČKI BRANITELJI POČINILI SUICID NAKON RATA		97. 592

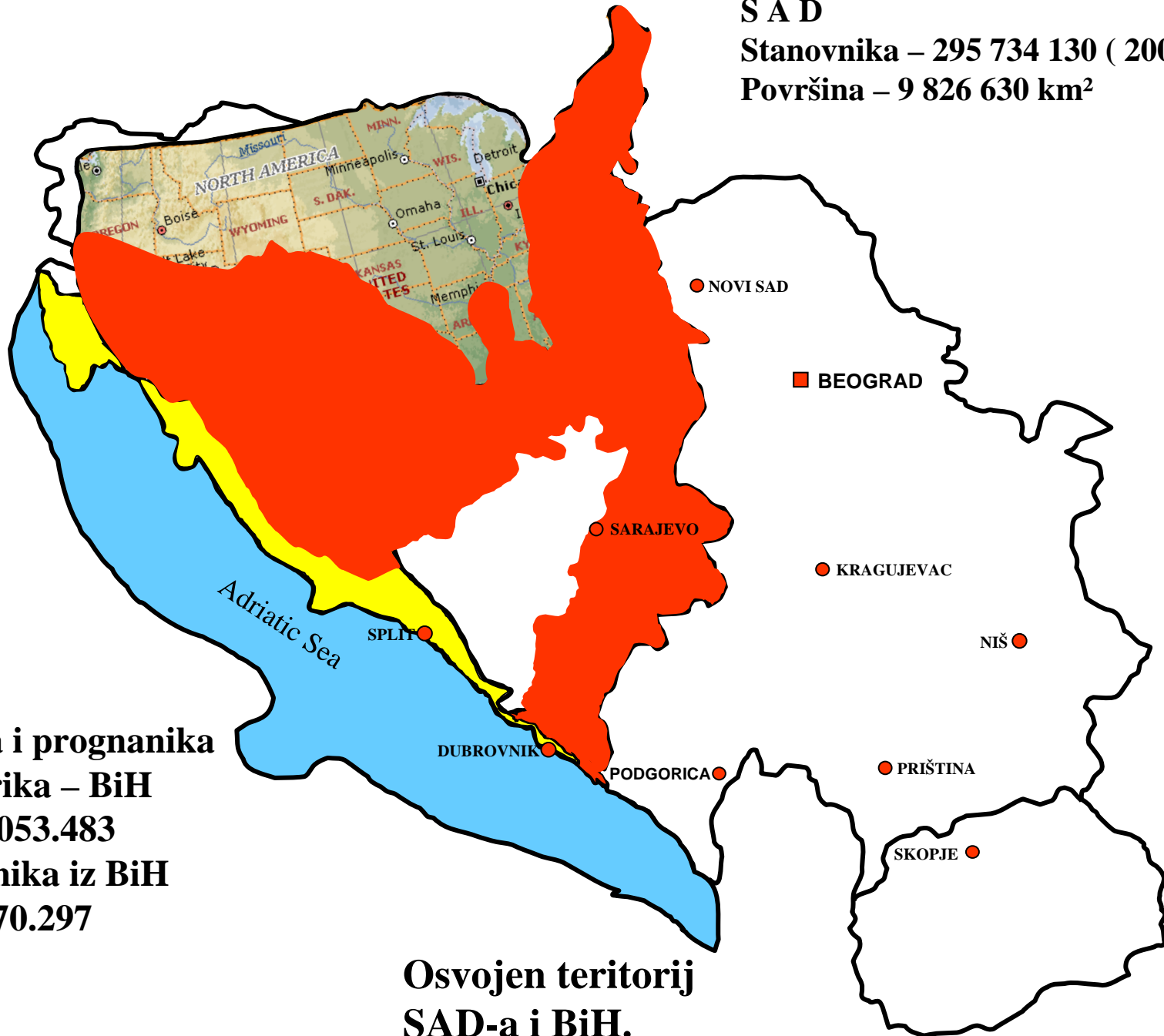
Registrirani prognanici i izbjeglice u Americi

Vrijeme registracije	Prognanici iz Amerike	Izbjeglice iz BiH	UKUPNO U AMERICI
01.12.1991.	36. 168. 284	.....	36. 168. 284
01.12.1992.	17. 152. 580	27. 207. 540	44. 360. 120
01.06.1993.	16. 768. 125	18. 424. 236	35. 192. 361
01.08.1994.	12. 953. 155	14. 313. 532	27. 266. 687
01.05.1995.	13. 840. 357	12. 746. 141	26. 586. 498
31.05.1996.	11. 030. 883	12. 479. 980	23. 510. 863
01.03.1997.	7. 748. 234	7. 215. 913	14. 964. 147
04.04.1998.	6. 239. 990	2. 513. 740	8. 753. 730

S A D

Stanovnika – 295 734 130 (2005 god.)

Površina – 9 826 630 km²

Izbjeglica i prognanika

Amerika – BiH

46.053.483

Ranjenika iz BiH

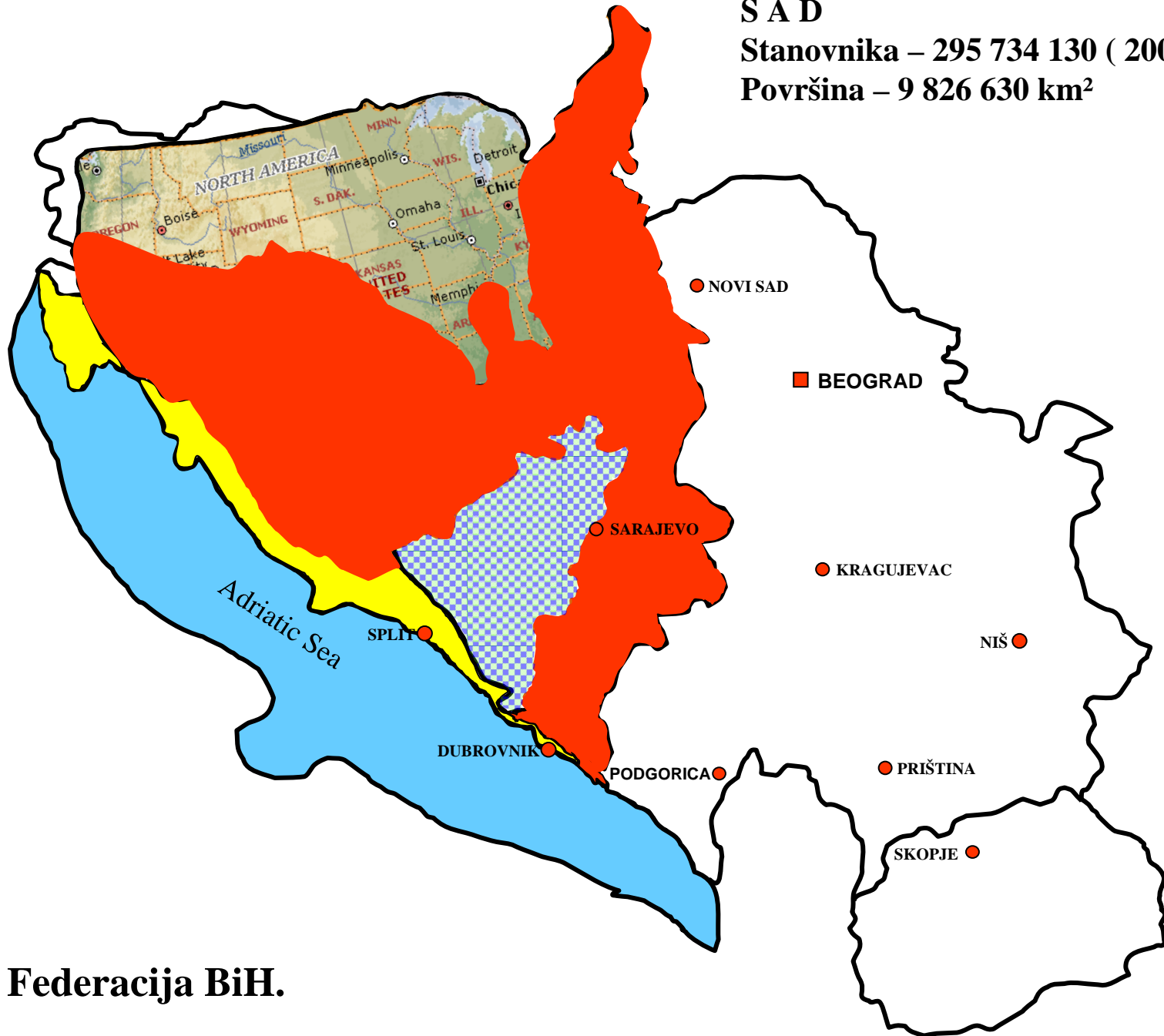
470.297

**Osvojen teritorij
SAD-a i BiH.**

S A D

Stanovnika – 295 734 130 (2005 god.)

Površina – 9 826 630 km²

Federacija BiH.

Poredbeni podaci

HRVATSKA

FRANCUSKA

U S A

**Izbjeglica i prognanika
Hrvatska – BiH**

700.000

**Ubijeno
11.296**

**Ranjeno
26.217**

**Ubijeno u BiH
6.500**

**Ranjenika iz BiH
10.623**

**Izbjeglica i prognanika
Francuska – BiH**

9.445.742

**Ubijeno
151.640**

**Ranjeno
351.805**

**Ubijeno u BiH
5.459.056**

**Ranjenika iz BiH
96.460**

**Izbjeglica i prognanika
Amerika – BiH**

46.053.483

**Ubijeno
739.335**

**Ranjeno
1.715.258**

**Ubijeno u BiH
26.616.071**

**Ranjenika iz BiH
470.297**

Stanovništvo BiH - USA

295. 734. 130 stanovnika		
Muslimani	43, 47%	128. 555. 626
Srbi	31, 21%	92. 298. 622
Amerikanci	17, 38 %	51. 398. 592
OSTALI	7, 93 %	23. 451. 717